

KONGL. MAJ:TS
NÅDIGA
PROPOSITION
TILL
Riksdagen
angående statsverkets tillstånd och behof;

Gifven Stockholms slott den 14 Januari 1888.

Jemlikt grundlagens bud afgifver Kongl. Maj:t härmed nådig proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Dervid förekommer först frågan om beräkningen för nästa statsregleringsperiod af *statsverkets inkomster*.

Med åberopande af de beslut, hvarom bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande månad*) lemnar närmare upplysning, samt under förutsättning af bifall till Kongl. Maj:ts särskilda propositioner till Riksdagen *dels* af den 31 December 1887 angående skatt å vissa enskilda

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "**Inkomstberäkningen**".

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1:a Saml. 1:a Afd.

telefonanläggningar och dels af den 12 innevarande månad angående förhöjning af bränvinstillverkningsskatten samt i tullsatserna för bränvin och tobak med mera föreslår Kongl. Maj:t, att statsverkets inkomster för år 1889 upptagas sålunda:

Ordinarie inkomster:

Grundskatt	kronor	4,185,000: —
Kyrkotionde	»	250,000: —
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	»	300,000: —
Trosspassevolansafgift	»	26,000: —
Tillfälliga rotevakansafgifter	»	68,000: —
Soldatvakansafgift	»	110,000: —
Båtsmansvakansafgift	»	260,000: —
Arrendemedel	»	2,700,000: —
Mantalspenningar	»	665,000: —
Bötesmedel	»	240,000: —
Kontrollstämpelmedel	»	25,000: —
Fyr- och båkmedel	»	1,200,000: —
Telegrafmedel	»	1,200,000: —
Jernvägstrafikmedel	»	6,000,000: —
Skogsmedel	»	1,600,000: —
Extra uppbörd	»	100,000: —
säger 18,929,000: —		

Bevillningar:

Tullmedel	kronor	30,000,000: —
Postmedel	»	6,580,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	»	450,000: —
Stämpelmedel	»	3,500,000: —
Bränvinstillverkningsskatt	»	14,000,000: —
Hvitbetssockertillverkningsafgift	»	250,000: —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	»	3,600,000: —
säger 58,380,000: —		

summa kronor 77,309,000: —

Kongl. Maj:t föreslår vidare enligt ofvannämnda protokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande månad:

Transport kronor 77,309,000: —

	Transport	kronor	77,309,000: —
att såsom tillgång vid förevarande statsreglering må beräknas och användas öfverskott å statsregleringarne för 1886 och föregående år samt öfverskott från postverket			
	»		3,472,000: —
samt att af Riksbankens vinst för år 1887 må användas för statsverkets behof, till utbetalning vid den tid under år 1889, som af Riksdagen bestämmes,			
	»		2,000,000: —
hwarefter det för nästa statsregleringsperiod disponibla beloppet af statsverkets tillgångar uppgår till			
		kronor	82,781,000: —
i sammanhang hvarmed Kongl. Maj:t, med återopande af omförmälda protokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande Januari, äskar Riksdagens medgifvande dertill, att till ersättning af den afkortning å statsverkets inkomst af bränvinstillverkningskatt för år 1887, som uppkommer genom uteslutande af redan bokförd fordran från föregående år för ogulden dylik skatt, må omföras:			
	från behållningen från år 1886	kronor	1,280,297: 99
motsvarande det belopp, hvartill sadana fordringar under nämnda år tillkommit,			
	och från statsverkets kassaförlagsfond	»	2,664,070: 10
eller det belopp, hvartill de före år 1886 tillkomna fordringarne af ifrågavarande slag uppgå.			
		tillsammans kronor	3,944,368: 09.

Första hufvudtiteln.

innefattande anslagen till Kongl. hof- och slottsstaterna.

Nu gällande riksstat upptager såsom årliga och ständiga utgifter:			
för Kongl. hofstaten		kronor	1,214,900: —
» » slottsstaten		»	123,100: —
		tillsammans kronor	1,338,000: —

Häruti föreslår Kongl. Maj:t icke någon ändring.

Andra hufvudtiteln,

innefattande anslagen till justitiedepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnas i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisade 3,814,700 kronor, vill Kongl. Maj:t i enlighet med det beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver justitiedepartementets ärenden den 12 innevarande månad*), föreslå, beträffande

Fångvården:

att Riksdagen, med godkännande af de i omförmälda statsrådsprotokoll angifna aflöningsförmåner för en direktör och en predikant vid kronohäktet i Pajala samt villkoren för aflöningarnes åtnjutande, medgifver:

[1.] att bestämda anslaget till fångars vård och underhåll höjes från 488,800 kronor till 490,800 kronor eller med 2,000 kronor,

[2.] och att deremot förslagsanslaget till fångars vård och underhåll minskas med motsvarande belopp eller från 1,161,200 kronor till 1,159,200 kronor;

kommande i händelse af bifall härtill slutsumman af de å ordinarie stat till fångvården uppförda anslag, 1,784,500 kronor, att förblifva oförändrad.

I fråga om öfriga under andra hufvudtiteln i riksstaten uppförda ordinarie anslag har Kongl. Maj:t icke att föreslå någon förändring, hvadan denna hufvudtitels ordinarie anslag enligt Kongl. Maj:ts förslag uppgå till samma belopp som enligt gällande riksstat, eller kronor 3,814,700: —

Extra anslag.

Under åberopande af de beslut, som innefattas i ofvannämnda statsrådsprotokoll, vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att dels bevilja såsom extra anslag för år 1889:

[3.] till arvoden åt krigshofrättens ordförande och tre militäre ledamöter kronor 5,000: —

[4.] för nya lagberedningen » 40,000: —

Transport kronor 45,000: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Andra hufvudtiteln".

	Transport kronor	45,000: —
[5.] till understöd åt förbättringskolonien vid Hall	»	15,000: —
[6.] dels ock medgifva, att besparingar å nya lagberedningens anslag vid 1887 års slut till belopp af 9,764 kronor 49 öre må användas till ersättning för förskott, som Statskontoret utbetalt till två i statsrådsprotokollet angifna komitéer,		
samt å extra stat för år 1889 anvisa, likaledes till ersättning för af Statskontoret förskotterade belopp för utarbetande af statistisk utredning i afseende å utvidgad politisk rösträtt,		
	»	10,000: —
	tillsammans kronor	70,000: —

En jemförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1888 upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag	3,814,700: —	3,814,700: —	
extra »	65,000: —	70,000: —	således ökning kronor 5,000: —
summa kronor	3,879,700: —	3,884,700: —	således ökning kronor 5,000: —

Tredje hufvudtiteln,

innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnas i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisade 613,800 kronor, vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver utrikesdepartementsärenden den 12 innevarande månad*), föreslå,

att nedannämnda ordinarie anslag må af Riksdagen anvisas att utgå emot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda villkor som hittills, nemligen:

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Tredje hufvudtiteln".

Kabinettskassans utgifter:

[1.] departementschefen, ministern för ut-			
rikes ärendena	kronor	24,000: —	
[2.] utrikesdepartementet	»	27,495: —	
[3.] ministerstaten	»	345,000: —	
[4.] militärattachéer	»	8,400: —	
[5.] skrifmaterialier, expenser och extra			
utgifter	»	<u>45,955: —</u>	450,850: —

Konsulskassans utgifter:

[6.] utrikesdepartementet	kronor	10,000: —	
[7.] konsulsstaten	»	131,685: —	
[8.] skrifmaterialier, expenser och extra			
utgifter	»	<u>18,315: —</u>	160,000: —
		summa kronor	610,850: —

Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena:

[9.] svenska kyrkan i Paris	kronor	2,950: —	
		<u>tillsammans kronor</u>	<u>613,800: —</u>

Extra anslag.

Under återopande af hvad i statsrådsprotokollet för den 12 innevarande månad finnes antecknadt, vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att bevilja:

[10.] för fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater» kronor 4,500: —

Vid jämförelse med 1888 års riksstat finnas slutsummorna å anslagen under denna hufvudtitel vara oförändrade.

Fjerde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till landtförsvarsdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i 1888 års riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant.....	kronor 18,175,100: —
indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag:	
friheter	» 817,000: —
ersättningar	» 693,400: —
tillsammans kronor 19,685,500: —	

vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver landtförsvarsärenden den 12 innevarande Januari*), föreslå Riksdagen, beträffande

Indelta arméns befälsaflöning:

[1.] att, för beredande af arfvoden åt de afdelningsområdesbefälhafvare, som äro anstälde i inskrifningsområden, som benämnas efter indelta infanteriets olika truppafdelningar och Vermlands fältjägarcorps, höja det nu till indelta arméns befälsaflöning utgående anslaget — kronor 4,177,276 — med kronor 45,960: — till 4,223,236 kronor;

Till trossens underhåll:

[2.] att, under vilkor af bifall till Kongl. Maj:ts förslag om uppförande i riksstaten af ett nytt reservationsanslag »till beklädnad och utredning m. m. för indelta infanteriet, Vermlands fältjägarcorps och Jemtlands hästjägarcorps», ur riksstaten utesluta anslaget till trossens underhåll, 26,520 kronor;

Transport kronor 45,960: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Fjerde hufvudtiteln".

Transport kronor 45,960: —

Kronprinsens husarregemente:

[3.] att, vid bifall till Kongl. Maj:ts förslag om uppförande i trängens stat af 1,630 kronor för aflönande af en andre bataljonsläkare, minska anslaget till Kronprinsens husarregemente med motsvarande belopp, 1,630 kronor, från sitt nuvarande belopp, 188,615 kronor, till 186,985 kronor;

Svea lifgarde:

[4.] att detta anslag, nu 165,074 kronor, må, för beredande af arfvoden åt fyra afdelningsområdesbefälhafvare, höjas med..... » 1,100: —
till 166,174 kronor;

Andra lifgardet:

[5] att detta anslag, nu 164,489 kronor, må för enahanda ändamål höjas med..... » 1,100: —
till 165,589 kronor;

Fästningsartilleribataljon å Vaxholm Oscar

Fredriksborg:

[6.] att Riksdagen — med godkännande af de i statsrådsprotokollet den 12 Januari 1888 omförmälda grunder för organisation af en fästningsartilleribataljon å Vaxholm Oscar Fredriksborg jemte hvad som dervid föreslagits beträffande personalens aflöning — må till genomförande af den del af bataljonens organisation, som enligt samma protokoll skulle ega rum under år 1889, anvisa, utöfver de för Svea artilleriregementes tre fästningskompanier och ett fästningskompani vid Göta artilleriregemente jemte befäl samt till arfvoden åt kommandant och placemajor å Vaxholm Oscar Fredriksborg nu anslagna medel, jemväl 10,400 kronor af reservartilleriets anslag samt såsom nytt anslag..... » 86,400: —

Transport kronor 134,560: —

Transport kronor 134,560: —

att sistnämnda anslagsbelopp, under benämning »fästningsartilleribataljonen å Vaxholm Oscar Fredriksborg», uppföres under fjerde hufvudtiteln såsom *reservationsanslag* näst efter anslaget till fältartilleriet;

samt att de besparingar, som under uppsättnings-tiden kunna å de för fästningsartilleribataljonen sålunda afsedda medel beredas, må, i likhet med hvad förut vid uppsättning af nya trupper varit medgifvet, af Kongl. Maj:t disponeras för bestridande af uppsättningskostnader och öfriga med organisationens genomförande förenade utgifter;

Trängen:

[7.] att, med gillande af förslaget att å trängens stat anslå medel till aflönande af en andre bataljonsläkare med 1,630 kronor, minska anslaget till trängen, nu 198,000 kronor, med 115,060 kronor till 82,940 kronor;

Värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning:

[8.] att, med öfverförande från nuvarande anslaget till trängen af ett till » 34,520: —
jemkadt belopp, höja ifrågavarande anslag, nu 859,212 kronor, till 893,732 kronor;

Remontering och skoning m. m. för värfvade kavalleriets, artilleriets och fortifikationstruppernas hästar:

[9.] att med öfverförande från nuvarande anslaget till trängen af » 3,200: —
höja ifrågavarande anslag, nu 140,592 kronor, till 143,792 kronor, äfvensom att, vid bifall härtill, anslaget må erhålla benämningen »Remontering och skoning m. m. för värfvade kavalleriets, artilleriets, fortifikationstruppernas och trängens hästar»;

Transport kronor 172,280: —

Transport kronor 172,280: —

**Lega för hästar till artilleriets och fortifikations-
truppernas exercis:**

[10.] att med öfverförande från nuvarande anslaget till trängen af » 2,700: —
höja ifrågavarande anslag, nu 64,000 kronor, till 66,700 kronor, äfvensom att, vid bifall härtill, anslaget må erhålla benämningen: »Lega för hästar till artilleriets, fortifikationstruppernas och trängens exercis»;

**Fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets och
fortifikationstruppernas hästar:**

[11.] att, med öfverförande från nuvarande anslaget till trängen af ett till » 15,000: —
jemkadt belopp, höja ifrågavarande anslag, nu 600,000 kronor, till 615,000 kronor, äfvensom att, vid bifall härtill, anslaget må erhålla benämningen: »Fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets, fortifikationstruppernas och trängens hästar»;

Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena:

[12.] att, med öfverförande från nuvarande anslaget till trängen af ett till » 31,000: —
jemkadt belopp, höja ifrågavarande förslagsanslag, nu 1,101,000 kronor, till 1,132,000 kronor;

Hallands beväring:

[13.] att, med bifall till det i statsrådsprotokollet omförmälda förslag att under detta anslag uppföra dels det belopp, 8,680 kronor, som, under beräkning att från Hallands bataljons egna anslagstillgångar skall utgå dagaflöning och portionsersättning för 335 dagar, erfordras för att bereda dylik aflöning och ersättning till

Transport kronor 220,980: —

	Transport kronor	220,980: —
det vid bataljonen anställda, dertill berättigade befäl, dels ock de beräknade arfvodena, sammanlagdt 1,100 kronor, till de afdelningsområdesbefälhafvare, som äro anstälde vid bataljonens inskrifningsområde, höja detta anslag, som i nuvarande riksstat är uppfördt till 12,660 kronor, med	»	9,780: —
till 22,440 kronor, äfvensom att detta anslag må erhålla benämningen »Hallands bataljon»;		

Vesternorrlands beväring:

[14.] att detta anslag, nu 31,420 kronor, må för samma ändamål, som i fråga om anslaget till Hallands beväring angifvits, höjas med	»	9,780: —
till 41,200 kronor, äfvensom att anslaget må erhålla benämningen »Vesternorrlands bataljon»;	.	

Aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon:

[15.] att höja anslaget, nu kronor 26,643: 75, med till 26,644 kronor;	»	—: 25
---	---	-------

Blekinge bataljon:

[16.] att, till beredande af dag aflöning och portions- ersättning under den tid, som här ofvan under anslaget till Hallands beväring angifvits, åt det vid bataljonen anställda, dertill berättigade befäl äfvensom arfvoden åt de till bataljonens inskrifningsområde hörande afdel- ningsområdesbefälhafvare, näst efter anslaget till aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon låta under benämning »Blekinge bataljon» uppföra ett nytt anslag å	»	9,780: —
--	---	----------

Beväringsmanskapets vapenöfningar:

[17.] att höja detta anslag, nu 1,042,500 kronor, med till 1,120,500 kronor;	»	78,000: —
---	---	-----------

Transport kronor	328,320: 25
------------------	-------------

Transport kronor 328,320: 25

Försvarsverket till lands i allmänhet:

[18.] dels att, till beredande af erforderlig förhöjning i de, i och för underhållet af beväringsskaps beklädnads-, rentygs- och utrednings- samt trosspersedlar, under detta anslag anvisade medel, bevilja 36,500 kronor,

dels ock att, vid bifall härtill äfvensom till det i statsrådsprotokollet omförmälda förslag i fråga om fördelning af anslaget »till trängen» och sammanföring till ett anslag af anslagen till »trossens underhåll» och till »lif- och släpmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarcorps» samt de under anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» för underhåll af kapotter samt rentygs- och utredningspersedlar vid rotehållsinfanteriet anvisade 55,000 kronor, höja sistnämnda anslag, nu 2,329,500 kronor, med..... »

5,100: —

Till lif- och släpmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarcorps:

[19.] att näst efter anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» låta, i stället för det nuvarande anslaget »till lif- och släpmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarcorps», 304,063 kronor, i riksstaten under benämning anslaget till »beklädnad och utredning m. m. för indelta infanteriet, Vermlands fältjägarcorps och Jemtlands hästjägarcorps, reservationsanslag», uppföra ett nytt anslag å..... »

385,583: —

Anskaffande och underhåll af beklädnads-, beväringss-, rentygs- samt häst- och sadelmunderingspersedlar vid det berustade kavalleriet och det berustade infanteriet:

[20.] att ur titeln till detta anslag utesluta orden »och det berustade infanteriet»;

Transport kronor 719,003: 25

Transport kronor	719,003: 25
------------------	-------------

Inkvarteringskostnader:

[21.] att, med öfverförande från anslaget till trängen af ett till.....	»	4,500: —
jernkadt belopp, höja förevarande anslag, nu 108,500 kronor, till 113,000 kronor;		

Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter:

[22.] att med öfverförande från anslaget till trängen af	»	1,500: —
höja förevarande anslag, nu 60,000 kronor, till 61,500 kronor;		

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:

[23.] att höja detta anslag, som nu är upptaget till 4,293 kronor 25 öre, med	»	19: 75
till 4,313 kronor.		

Beträffande öfriga under fjerdre hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag föreslår Kongl. Maj:t ingen förändring.

summa kronor	725,023: —
--------------	------------

Härifrån afgå:

genom uteslutande af anslaget till			
»trossens underhåll»	kronor	26,520: —	
» minskning i anslaget till			
»Kronprinsens husarregementen»	»	1,630: —	
» minskning i anslaget till			
»trängen»	»	115,060: —	
» uteslutande af anslaget till			
»lif- och släpmunderingar vidrotehållsregementena och			
Vernlands fältjägarecorps»	»	304,063: —	» 447,273: —
hvidan förhöjningen utgör	kronor	277,750: —	
	Transport kronor	277,750: —	

	Transport kronor	277,750: —
Lägges härtill summan af hufvudtitelns ordinarie		
anslag enligt nu gällande riksstat	»	19,685,500: —
skulle denna hufvudtitels ordinarie anslag enligt Kongl.		
Maj:ts förslag uppgå till	kronor	19,963,250: —

Extra anslag.

Under återopande af hvad i statsrådsprotokollet för den 12 innevarande Januari finnes antecknadt, föreslår Kongl. Maj:t vidare, att Riksdagen må under denna hufvudtitel på extra stat bevilja:

[24.] till fortsatt anskaffning af fältartillerimateriel	kronor	100,000: —
[25.] till fortsatt anskaffning af positionsartilleri-		
materiel	»	46,150: —
[26.] till anskaffande af fästningsartillerimateriel	»	50,000: —
[27.] till fortsatt anskaffning af nya och ändring		
af äldre infanteriammunitionsvagnar med tillhörande		
rid- och anspannspersedlar	»	30,000: —
[28.] till Karlsborgs fästningsbyggnad	»	150,000: —
[29.] till fortsättande af batteribyggnaderna å Rindö	»	20,000: —
samt att af det utaf Riksdagen redan beviljade anslag		
anvisas för år 1889 till		
[30.] barackbyggnader å mötesplatserna	»	100,000: —
Derjemte föreslår Kongl. Maj:t Riksdagen att lika-		
ledes på extra stat bevilja		
[31.] till reseunderstöd åt officerare och intendentur-		
tjenstemän	»	9,000: —
[32.] till fortsättande af generalstabens topografiska		
arbeten	»	60,000: —
[33.] till skarpskytteväsendets och skjutskicklig-		
hetens befrämjande	»	45,000: —
tillsammans kronor		910,150: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1888 års riksstat upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag	19,685,500: —	19,963,250: —	således ökning ... kronor 277,750: —
extra anslag	1,002,000: —	910,150: —	» minskning » 91,850: —
summa kronor	20,687,500: —	20,873,400: —	således ökning ... kronor 185,900: —

Femte hufvudtiteln,

innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga och ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor	5,957,628: —
indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag:		
friheter	»	75,905: —
ersättningar	»	26,404: —
tillsammans kronor		6,059,937: —

vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver sjöförsvarsärenden den 12 i denna månad *), föreslå, be-
träffande

Aflöning för flottans kårer och stater:

[1.] att det i nu gällande riksstat till aflöning för flottans kårer och stater anvisade anslag å 1,312,734 kronor må förhöjas med det för år 1889 till förändrad organisation af sjömanskåren erforderliga belopp kronor 67,000: — eller till 1,379,734 kronor;

[2.] att hvad af anslaget till ersättning för vakanta rusthållsnummer i Blekinge län och Södra Møre härad af Kalmar län icke redan på grund af 1872 och 1876 årens riksdagsbeslut bör inräknas bland tillgångarne

Transport kronor 67,000: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Femte hufvudtiteln".

Transport kronor 67,000: —

till aflöning för flottans kårer och stater må liksom föregående år för fyllande af behovet under denna anslagstitel under år 1889 användas;

[3.] att i öfrigt ett anslag af 50,000 kronor må å extra stat för år 1889 anvisas, att gemensamt med anslaget till aflöning för flottans kårer och stater redovisas;

Pensionering af reservbefäl:

[4.] att det af senaste Riksdag beviljade anslagsbelopp 6,400 kronor till pensionering af reservbefäl må i 1889 års riksstat uppföras med titel »pensionering af reservbefäl» och med natur af *förslagsanslag högst*

» 6,400: —

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna:

[5.] att till utjemnande af återstående brist på detta anslag må, i mån sådant blifver erforderligt, få användas den besparing, som under åren 1888 och 1889 kan beredas på ifrågavarande anslag, äfvensom att detta medgifvande äfven må få afse år 1887;

Lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna:

[6.] att förslagsanslaget till lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna för år 1889 nedsattes från 140,000 kronor till 120,000 kronor;

Sjöbeväringens vapenöfningar:

[7.] att det till sjöbeväringens vapenöfningar anvisade förslagsanslag må i riksstaten för år 1889 uppföras med oförändradt belopp 72,400 kronor, men under förändrad titel: »sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför»;

Sjökrigsskolan:

[8.] att de vid sjökrigsskolan anstälde lektorerers löneförmåner må sålunda förbättras:

Transport kronor 73,400: —

	Transport kronor	73,400: —
a) att aflöningen i första lönegraden bestämmes till 3,600 kronor; b) att de nu utgående alderstilläggen i 2:a, 3:e och 4:e lönegraderna förhöjas från 250 kronor till 500 kronor, äfvensom att sådan förhöjning i alderstillägg äfven medgifves biträdande läraren i matematik; c) att lektorerna vid sjökrigsskolan må åtnjuta rätt till tjänstårsberäkning i likhet med lektorerna vid de allmänna läroverken; samt d) att lektorerna vid sjökrigsskolan må förklaras berättigade att från allmänna indragningsstaten erhålla pension till enahanda belopp och på enahanda villkor, som för närvarande äro bestämda för deras vederlikar i motsvarande lönegrad vid de allmänna läroverken, allt med villkor att den, som vill komma i åtnjutande af dessa förbättrade löneförmåner, icke må, jemte sin lärarebefattning vid sjökrigsskolan, utöfva lärareverksamhet vid någon privat undervisningsanstalt för inträde i nämnda skola; [9.] att för beredande af denna löneförbättring dels det å ordinarie stat uppförda anslag för sjökrigsskolan må förhöjas med » 1,860: — eller från 31,040 kronor till 32,900 kronor, dels ock af kadetternas terminsafgifter må användas, utöfver hvad deraf redan blifvit till löneförbättring åt lärarne anvisadt, ytterligare 1,300 kronor; äfvensom [10.] att förenämnda löneförmåner äfven må få utgå för år 1888, under villkor att den af sjökrigsskolans lärare, som deraf vill komma i åtnjutande, icke må, jemte sin lärarebefattning vid nämnda skola, utöfva lärareverksamhet vid någon undervisningsanstalt för inträde i sjökrigsskolan, efter det att nu pågående lärokurs i s. k. förberedande sjökrigsskolan blifvit instundande vår afslutad; samt att de för denna löneförbättrings genomförande under år 1888 erforderliga medel må till den del, kadetternas terminsafgifter dertill icke kunna lemna tillgång, dock ej till högre belopp än 1,860 kronor, få utgå af femte hufvudtitelns allmänna besparingar;		
	Transport kronor	75,260: —

Transport kronor 75,260: —

Anslagen till durchmarschkostnader och till rese- och traktamentspenningar:

[11.] att i riksstaten för år 1889 anslaget till durchmarschkostnader må nedsättas med 4,000 kronor, eller från 30,000 kronor till 26,000 kronor, samt anslaget till rese- och traktamentspenningar förhöjas med ett denna nedsättning motsvarande belopp eller från 15,000 kronor till 19,000 kronor;

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna:

[12.] att Riksdagen för sin del godkänner den vid ofvan återopade statsrådsprotokoll fogade stat för Lotsstyrelsen och lotsverket jemte de likaledes der upptagna villkor för åtnjutande af de i staten uppförda aflöningar;

[13.] att Riksdagen i fråga om pensionering af Lotsstyrelsens embets- och tjenstemän samt befäl, underbefäl och gemenskap vid lotsverket, hvilka icke blifvit på öfvergångs- och indragningsstat förflyttade, må för sin del besluta:

- a) att embets- eller tjensteman vid Lotsstyrelsen, hvilken icke är anställd å fyringeniörkontoret, äfvensom vaktbetjent, då han uppnått 65 lefnads- och 35 tjenstår samt kommit i åtnjutande af de ålderstillägg till lönen, som enligt stat högst bestås, samt tjensteman å fyringeniörkontoret, då han uppnått 60 lefnads- och 30 tjenstår samt kommit i åtnjutande af ett ålders- tillägg till lönen, skall vara förpligtad att från tjensten afgå med pension och fyllnadspension jemte så stort bidrag från lotsverket, att sammanlagda pensionsförmåner motsvara, för de förstnämnde lönen hela belopp och för fyringeniörkontorets tjenstemän den ursprungliga lönen jemte ett ålderstillägg;
- b) att lotskapten och öfverlots af 1:a grad vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjenstår och så framt han då kommit i åtnjutande af ett ålders- tillägg till lönen äfvensom öfverlots af 2:a grad,

Transport kronor 75,260: —

Transport kronor

75,260: —

lotsällderman och fyrmästare vid uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår skall vara pliktig att från tjänsten afgå med pension och fyllnads-pension samt derutöfver ett bidrag från lotsverket till det belopp, att de sammanlagda pensionsförmånerna uppgå, för lotskapten till 3,500 kronor, för öfverlots af 1:a grad till 1,700 kronor samt för öfverlots af 2:a grad och fyrmästare till 1,000 kronor;

- c) att det dock må vara Kongl. Maj:t eller Lotsstyrelsen, der det tillkommer denna att afskedet utfärda, obetaget att låta med detsamma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå;
- d) att pensionsförmånerna för gemenskapen vid lotsverket, sådana de finnas bestämda i nämnda reglementet den 31 Oktober 1879, må genom bidrag från lotsverkets medel höjas till nedan upptagna belopp:

	1:a klassen.			2:a klassen.			3:e klassen.			4:e klassen.		
	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.
Mästerlots äfvensom uppsyningsman vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han kommit till skada i tjänsten.....	360	360	720	240	360	600	180	270	450	120	230	350
Lots- och fyrvaktare äfvensom båtstyrare vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han blifvit skadad i tjänsten	240	340	580	160	340	500	120	230	350	80	220	300
Lotslärling och fyrbiträde äfvensom roddare vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han blifvit skadad i tjänsten	150	200	350	100	200	300	75	125	200	50	100	150

Transport kronor

75,260: —

Transport kronor

75,260: —

dock under vilkor att mästerlots, lots eller lotslärling, hvilken uppnått en lefnadsålder af 60 år, samt fyrvaktare eller fyrbiträde, hvilken uppnått en lefnadsålder af 65 år, skall, i händelse han dermed förenar en tjänstålder af 40 år, vara skyldig att med de för honom i 2:a klassen bestämda pensionsförmåner från tjänsten afgå, Lotsstyrelsen likväl obetaget att, med den afskedssökandes medgifvande, låta med afskedet anstå, derest och så länge han finnes kunna på ett tillfredsställande sätt i tjänsten gagna det allmänna;

[14.] att för Lotsstyrelsen och lotsverket må i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag, att af fyr- och båkmedlen direkt utgå, enahanda belopp som det, hvartill inkomstiteln »fyr- och båkmedel» för statsregleringsperioden beräknats uppgå, eller, med inberäkning af de i anslaget ingående friheter och ersättningar, 1,200,409 kronor, med Kongl. Maj:t fortfarande förbehållen rätt såväl att för det med anslaget afsedda ändamål använda det öfverskott, som å inkomsterna kan uppstå, som ock att i staten vidtaga de jemningar, hvilka kunna blifva af inträffande omständigheter, såsom nya säkerhetsanstalters inrättande och dylikt, påkallade;

viljande Kongl. Maj:t, under förutsättning det äfven Riksdagen finner staten för Lotsstyrelsen och lotsverket böra för framtiden af Riksdagen pröfvas, framgent till Riksdagens godkännande årligen framlägga ifrågakommande förändringar vid regleringen af nämnda stat;

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[15.] att det härtill i nuvarande riksstat anvisade anslag 46,999 kronor må till jemnande af hufvudtitelns slutsumma förhöjas till 47,002 kronor eller med

»

3: —

I afseende å öfriga under femte hufvudtiteln i riksstaten uppförda anslag har Kongl. Maj:t icke att föreslå någon förändring.

Transport kronor

75,263: —

	Transport kronor	75,263: —
Den föreslagna tillökningen i ordinarie anslag utgör		
således	kronor	75,263: —
hvarifrån bör afräknas nedsättningen i anslaget till		
lindring i rustnings- och roteringsbesvären.....	»	20,000: —
då anslagsförhöjningen utgör	kronor	55,263: —
Lägges härtill femte hufvudtitelns slutsumma enligt gällande riksstat	»	6,059,937: —
skulle femte hufvudtitelns ordinarie anslag enligt Kongl. Maj:ts förslag uppgå till	kronor	6,115,200: —

Extra anslag.

Förutom ofvan begärda extra anslag för genomförande under år 1889 af lönereregleringen för flottan	kronor	50,000: —
vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att bevilja till:		
[16.] fortsättande af pansarbåten »Götas» nybyggnad	»	728,000: —
[17.] artillerimateriel	»	50,000: —
[18.] anskaffning af sjelfgående minor	»	45,000: —
[19.] fullbordande af syft- och tändstationer vid Oscar Fredriksborg och Vaxholm	»	28,300: —
[20.] minväsandets utveckling m. m.	»	5,600: —
[21.] ersättning och anskaffningar för försvaret af Färösund	»	25,100: —
	summa kronor	932,000: —

En jemförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1888 års riksstat upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.			
ordinarie anslag	6,059,937: —	6,115,200: —	således ökning kronor	55,263: —	
extra	» 912,563: —	932,000: —	» » »	19,437: —	
summa kronor	6,972,500: —	7,047,200: —	således ökning kronor	74,700: —	

Sjette hufvudtiteln,

innefattande anslagen till civildepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant.....	kronor	4,653,273: —
indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag:		
friheter	»	9,290: —
ersättningar	»	10,948: —
tillsammans kronor		4,673,511: —

vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 12 innevarande månad*), föreslå be-
träffande

Kommerskollegium:

A. Kommerskollegium.

[1.] att Riksdagen må *dels*, på det att Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att med samma belopp som för innevarande år tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslist, tillfällig löneförbättring under år 1889, på extra stat för år 1889 anvisa 7,640 kronor;

dels och medgifva, att intill slutet af år 1889, i den mån sådant är erforderligt för bestridande af göromålen inom Kollegiet eller för beredande åt bemälde embets- och tjänstemän af samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjänstemän åtnjuta, af Kongl. Maj:t må för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som äro i Kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst, än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom Kollegiet, i afseende å hvilka indragning kan ega rum eller förändring eljest vidtagas;

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sjette hufvudtiteln".

B. Patentbyrån.

[2.] att Riksdagen må medgifva, att afgifterna för patent och för registrering af varumärken må användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af tillämpning under år 1889 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken;

Rikets ekonomiska kartverk:

[3.] att Riksdagen må, utöfver det å riksstatens sjetta hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1889 anvisa till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket;

Landsstaterna i länen:

[4.] att det aflöningsbelopp, som kan blifva tillgängligt genom indragning af Vika länsmandistrikt inom Kopparbergs län, må användas till aflönande af en länsman i ett nytt distrikt, bildadt genom delning af Lima länsmandistrikt i samma län;

[5.] samt att penningeanslaget under »landsstaterna i länen» må höjas med det belopp, hvartill fyra indragna boställens afkastning är i stat beräknad, eller... kronor
kommande, i händelse af bifall härtill, anslaget till »landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor reservationsanslag)» att höjas från 2,641,049 kronor till 2,643,582 kronor;

2,533: —

Transport kronor

2,533: —

Transport kronor 2,533: —

Väg- och Vattenbyggnadsstaten:

[6.] att Riksdagen må, med godkännande af hvad uti omförmälda statsrådsprotokoll i afseende å Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens stat föreslagits, från och med år 1889 höja anslaget till »väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf tvenne särskilda reservationsanslag, till expenser för allmänna arbeten och till vägundersökningar, hvarterda å 30,000 kronor)» från 129,200 kronor till 131,200 kronor eller med

» 2,000: —

saunt att det belopp, som för genomförande redan under innevarande år af de i statsrådsprotokollet föreslagna förändringar i tjenstgöringsförhållandena inom Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen erfordras utöfver för ändamålet redan tillgängliga medel, må få utgå af det för innevarande år anvisade anslag för ordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader;

Gästgifvares friheter:

[7.] att det i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» under anslaget till »gästgifvares friheter» uppförda belopp 5,768 kronor må nedsättas med 129 kronor eller till 5,639 kronor;

kommande i följd häraf anslaget till »gästgifvares friheter» att minskas från 19,575 kronor till 19,446 kronor;

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar:

[8.] att assistenten vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska afdelning må ega att efter tio års väl vitsordad tjenstgöring åtnjuta ett ålderstillägg till belopp af 500 kronor, att utgå af sjetten hufvudtiteln anslag till »ålderstillägg»;

Transport kronor 4,533: —

Transport kronor

4,533: —

Skiften och afvittringar:

[9.] att Riksdagen må *dels* för år 1889 bevilja förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor; *dels* medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1889 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län samt de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken; *dels* för år 1889 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; *dels ock* bevilja tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1889 med 200 kronor;

[10.] samt att, till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1889, för samma år utöfver ordinarie anslaget, 63,000 kronor, på extra stat anvisas 90,000 kronor;

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar:

[11.] att, med bifall till inlösen af ersättningar på sätt uti ofvan berörda statsrådsprotokoll blifvit ifrågasatt, det å förslagsanslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» uppförda belopp, 5,180 kronor, minskas med 613 kronor, eller till 4,567 kronor.

Transport kronor

4,533: —

Transport kronor

4,533: —

I händelse af bifall härtill kommer anslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» att minskas med motsvarande summa eller från dess nuvarande belopp 9,440 kronor till 8,827 kronor; samt

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[12.] att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, detta anslag minskas från 118,426 kronor till 117,873 kronor, eller med 553 kronor.

Vidare föreslår Kongl. Maj:t beträffande

Styrelsen för statens jernvägstrafik:

[13.] att af de medel, som varda anvisade för fortsättande af statens jernvägsbyggnader, ett belopp af 10,000 kronor må årligen från och med år 1889 användas till bestridande af kostnaderna för handläggning inom Styrelsen för statens jernvägstrafik af de ärenden, som röra nämnda jernvägsbyggnader med hvad dertill hör; och

att det belopp, som under innevarande år för nämnda ändamål erfordras, må utgå af det för samma år anvisade anslag för ordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader; samt

[14.] att från den tid, inspektörstjensten hos Styrelsen för statens jernvägstrafik må varda indragen, öfverdirektörsassistent hos Styrelsen må kunna uppflyttas till första löneklassen med årligt arfvode af 4,200 kronor.

 summa ökning kronor

4,533: —

Om till förestående ökning lägges de ordinarie anslagens nuvarande slutsumma..... kronor 4,673,511: —
 efter afdrag af de föreslagna
 minskningarne å anslagen

 Transport kronor 4,673,511: — kronor

4,533: —

Transport kronor	4,673,511: —	kronor	4,533: —
till gästgifvares friheter, jordförluster genom kanal- och väganläggningar samt skrifmaterialier och expen- ser, ved m. m., tillsam- mans	»	1,295: —	
således	»	4,672,216: —	
komma sjetta hufvudtitelns ordinarie anslag att uppgå till	kronor	4,676,749: —	

Extra anslag.

Förutom ofvan begärda extra anslag, nemligen:

under punkten 1, till tillfällig löneförbättring för Kommerskollegium	kronor	7,640: —
under punkten 3, till fortsatt bearbetande af rikets ekonomiska kartverk	»	76,000: —
under punkten 10, till fullföljande af stor-skiftes- och afvittringsarbetena	»	90,000: —
vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att bevilja till:		
[15.] handhafvande af kontroll å försäkringsanstalterna	»	4,500: —
[16.] bestridande af kostnaderna för kartritning vid grufkartekontoret	»	2,500: —
[17.] fortsatt utgifvande af »polisunderrättelser»	»	15,000: —
[18.] anslag till uppehållande af en häradsskrifvaretjenst inom Jemtlands län	»	2,500: —
[19.] aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	»	50,000: —
[20.] arfvode åt en extra byråingenjör hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen	»	3,000: —
[21.] anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut	»	10,000: —
Transport kronor		261,140: —

	Transport kronor	261,140: —
[22.]	bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	» 5,000: —
[23.]	prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	» 10,000: —
[24.]	bidrag till underhåll af sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	» 28,000: —
[25.]	understöd åt frökontrollanstalter	» 10,000: —
[26.]	de geologiska undersökningarne	» 87,500: —
[27.]	anställande af en andre undervisare i hus-slöjd och en elev	» 3,500: —
[28.]	bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	» 4,800: —
[29.]	beredande åt alster af svensk industri och svenska näringar af afsättning i främmande länder	» 20,000: —
[30.]	bergsskolorna i Filipstad och Falun	» 14,000: —
[31.]	ersättning för åtskilliga utaf Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	» 4,311: —
[32.]	bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	» 600,000: —
[33.]	understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprepning af åar och farleder	» 100,000: —
[34.]	understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd	» 75,000: —

Vidare anmärkes här:

- [35.] att enligt 1886 års Riksdags beslut blifvit för år 1889 beviljade till understödjande, medelst lån, af enskilda jernvägsanläggningar 1,000,000 kronor och
- [36.] att Kongl. Maj:t den 31 December 1887 beslutat att uti nådig proposition föreslå

Transport kronor 1,223,251: —

Transport kronor 1,223,251: —

Riksdagen medgifva, att till odlingslånefonden må under hvarje af åren 1889—1893 af Riksgäldskontoret, i mån af behof, öfverlemnas medel till så stort belopp, som jemte de till fonden ingående annuiteter å odlingslån kan erfordras till fyllande af högst 1,000,000 kronor.

Ytterligare föreslår Kongl. Maj:t Riksdagen att till utgående under år 1889 anvisa

å riksstatens sjette hufvudtitel:

- | | | |
|-------|---|--------------|
| [37.] | till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik samt vidare: | » 350,000: — |
| [38.] | till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens trafikerade jernvägar af det utaf Riksdagen år 1886 beviljade anslag å 1,500,000 kronor ett belopp af 500,000 kronor*) och | |
| [39.] | till fortsättning af arbetena å stambanan norr om Sollefteå 2,500,000 kronor*). | |

tillsammans kronor 1,573,251: —

En jemförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1888 års riksstat upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag:	4,673,511: —	4,676,749: —	således ökning kronor 3,238: —
extra »	1,673,489: —	1,573,251: —	» minskning » 100,238: —
summa kronor	6,347,000: —	6,250,000: —	således minskning kronor 97,000: —

*) Se vidare härnadan »statsverkspropositionen» pag. 52.

Sjunde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till finansdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor 14,407,360: —
indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag:	
friheter och kyrkotionde	» 2,520: —
ersättningar	» 2,720: —

tillsammans kronor 14,412,600: —

vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande månad*), föreslå, beträffande

Statskontoret:

[1.] att Riksdagen må å Statskontorets stat för en tjänsteman i andra lönegraden med benämning förste revisor uppföra lön 3,000 kronor och tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt derjemte för tjänstens innehafvare till ålderstillägg efter vissa år i likhet med öfrige tjänstemän i samma tjänstegrad, och i sammanhang härmed förklara, att den nu tillförordnade tjänsteinnehafvaren, om han å befattningen erhåller fullmakt, eger att i och för ålderstillägg i graden få räkna sig till godo den tid, han innehaft förordnande att bestrida befattningen,

samt att sålunda anslaget till Statskontoret höjes från 96,300 kronor till 100,800 kronor eller med..... kronor 4,500: —

Postverket:

[2.] att Riksdagen, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 innevarande Januari tillstyrkta ändringar i postverkets stater,

Transport kronor 4,500: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sjunde hufvudtiteln".

	Transport kronor	4,500: —
må för år 1889 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 6,415,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen, hvarigenom postverkets utgiftsstater skulle ökas med.....	»	115,000: —

Telegrafverket:

[3.] att Riksdagen, med godkännande af de enligt ofvannämnda statsrådsprotokoll öfver finansärenden tillstyrkta ändringar i telegrafverkets utgiftsstater, under Kongl. Maj:t förbehållen rätt att i dessa stater göra de jemkningar, som kunna finnas af behovet påkallade, må bestämma telegrafverkets anslag för år 1889 till 1,260,000 kronor, att såsom reservationsanslag utgå i första rummet direkt af telegrafmedlen, samt tillika medgifva, att, derest öfverskott skulle å telegrafinkomsterna uppstå, detta öfverskott må af Kongl. Maj:t användas för telegrafverkets tidsenliga utveckling och förbättring; blifvande härigenom anslagets slutsumma i riksstaten minskad med 15,000 kronor;

Tullverket:

[4.] att Riksdagen, med godkännande af de enligt ofvannämnda protokoll öfver finansärenden föreslagna förändringar i tullverkets stater, må bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 2,453,000 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen; hvarvid uppstår en minskning i anslagets nuvarande belopp af 6,000 kronor;

Skogsväsendet:

[5.] att det bestämda anslaget för skogsstaten höjes med 1,223 kronor till 412,293 kronor, samt att reservationsanslaget till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet höjes med 99,177 kronor till 313,307 kronor,

Transport kronor	119,500: —
------------------	------------

Transport kronor 119,500: —

så att anslaget till skogsväsendet erhåller denna
uppställning:

bestämmt anslag:

för skogsstaten kronor 412,293: —
» statens skogsskolor » 24,500: — 436,793: —

reservationsanslag:

» skogsinstitutet kronor 21,300: —
» enskilda skogsun-
dervisningen » 8,600: —
» kronoskogarnes
förvaltning och be-
främjande af skogs-
väsendet i allmän-
het » 313,307: — 343,207: —

summa kronor 780,000: —

hvarigenom det nu utgående ordinarie anslaget skulle
ökas med » 100,400: —

i sammanhang hvarmed Kongl. Maj:t föreslår Riksdagen att medgifva, det af uppkommande besparingar å det bestämda anslaget till skogsstaten ett belopp af 1,000 kronor för år räknadt må från och med den 1 Juli 1888, intill dess skogsstaten varder definitivt reglerad, få användas till förhöjning i aflöningen för skogsinspektören i Vesterbottens distrikt;

Städers friheter:

[6.] att det under denna rubrik förekommande anslaget till »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter och kyrkotionde», i innevarande års riksstat uppfördt med 2,520 kronor, må minskas med värdet å de af Göteborgs stad förut åtnjutna ränta och tionde m. m., i jemnadt tal utgörande 2,514 kronor, samt anslaget till indelningsersättningar med motsva-

Transport kronor 219,900: —

Transport kronor 219,900: —
 rande belopp förhöjas från 2,720 kronor till 5,234
 kronor, hvarvid anslagsrubrikens slutsumma blifver oför-
 ändrad;

Kontroll å tillverkningsavgifter:

[7.] att förslagsanslaget till kontroll å tillverknings-
 avgifter må höjas från 430,000 kronor till 450,000 kro-
 nor eller med » 20,000: —

Kontrollen vid enskilda banker och kreditanstalter:

[8.] att det härtill anvisade förslagsanslag, högst
 16,000 kronor, må nedsättas till högst 12,000 kronor,
 deraf 7,000 kronor att användas till arfvoden åt dem,
 hvilka förordnas att inom Finansdepartementet biträda
 med berörda kontroll och med handläggning af ärenden
 rörande enskilda banker och kreditanstalter, och 5,000
 kronor att användas till arfvoden åt ombud vid sådana
 inrättningar, eller med 4,000 kronor.

Beträffande öfriga under sjunde hufvudtiteln upp-
 förda ordinarie anslag föreslår Kongl. Maj:t icke någon
 förändring.

Summa kronor 239,900: —

Härför afgår ofvan angifna minskning i anslagen:
 till telegrafverket kronor 15,000: —
 » tullverket » 6,000: —
 » kontrollen vid enskilda banker
 och kreditanstalter » 4,000: — » 25,000: —
 hvadan förhöjningen utgör kronor 214,900: —

Lägges härtill summan af hufvudtitelns ordinarie
 anslag enligt nu gällande riksstat » 14,412,600: —
 skulle denna hufvudtitels ordinarie anslag enligt Kongl.
 Maj:ts förslag uppgå till kronor 14,627,500: —

Extra anslag.

Kongl. Maj:t föreslår vidare, med återopande af ofvannämnda protokoll öfver finansärenden den 12 innevarande Januari, att under denna hufvudtitel må å extra stat beviljas till:

[9.] genomförande af Statskontorets nya organisation	kronor	5,400: —
[10.] ersättning för särskilda af Statskontoret gjorda förskotter.....	»	33,372: —
[11.] genomförande af Öfverintendentsembetets nya organisation	»	500: —
[12.] istandsättande af taket å Kalmar slott och verkställande i sammanhang dermed af vissa förändringar i afseende å slottstornen, återstoden af det beviljade anslaget, 80,000 kronor, med	»	16,000: —
[13.] anläggande af en telegrafledning från Ljusdal i Helsingland till Hedevisken i Herjedalen	»	28,500: —
[14.] aflöning åt domänintendenter och uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna	»	45,000: —
[15.] resekostnader vid domämförvaltningen, <i>förlagsanslag</i>	»	21,978: —

äfvensom att Riksdagen må

[16.] dels medgifva, att de Kongl. teatrarne verksamhet får fortgå å såväl den stora som den dramatiska teatern under tre spelår, räknadt från den 1 nästkommande Juli, samt för uppehållande af teaterverksamheten under spelåret 1888—1889, utöfver det å ordinarie stat uppförda anslag af 60,000 kronor, till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett kreditiv å	»	25,000: —
--	---	-----------

att användas endast i den mån anslaget å ordinarie stat, Kongl. Maj:ts enskilda bidrag till teatrarne samt teatrarne öfriga inkomster icke förslå till bestridande af utgifterna för ifrågavarande verksamhet;

[17.] dels ock, till gäldande af utbetalda kostnader i och för åtgärder till skyddande af stora teaterns och dramatiska teaterns hus mot eldfara, å extra stat för år 1889 anvisa ett belopp af	»	32,750: —
---	---	-----------

tillsammans kronor 208,500: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1888 upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag	14,412,600: —	14,627,500: —	således ökning kronor 214,900: —
extra »	306,280: —	208,500: —	» minskning » 97,780: —
summa kronor	14,718,880: —	14,836,000: —	således ökning kronor 117,120: —

Åttonde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor 10,351,463: —
indelning och dermed jämförlig anvisning, på förslag:	
friheter och kyrkotionde	» 253,190: —
ersättningar	» 525,341: —

tillsammans kronor 11,129,994: —

vill Kongl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för den 12 innevarande månad*), föreslå beträffande

Karolinska mediko-kirurgiska institutet:

[1.] att för aflöning åt en extra ordinarie professor i oftalmologi vid institutet det på ordinarie stat för institutet uppförda anslag, 142,450 kronor, må höjas till 145,950 kronor, eller med

kronor 3,500: —

deraf 2,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt tillika för bemålde lärare att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring erhålla ett ålderstillägg å lönen af 500 kronor, att utgå af åttonde hufvudtiteln förslagsanslag: ålders-
tillägg;

Transport kronor 3,500: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Åttonde hufvudtiteln".

Transport kronor 3,500: —

Folkundervisningen:

[2.] att, för lärares och lärarinnors vid folkskole-
lärareseminarier uppflyttning i högre lönegrad enligt
gällande bestämmelser, anslaget till samma seminarier,
hvilket för närvarande utgör 285,925 kronor, må ökas
till 289,825 kronor, eller med » 3,900: —

De tekniska läroverken:

[3.] att för upprättande i Eskilstuna af en fackskola
för finare smides- och metallindustri, under i statsråds-
protokollet omförmäldt villkor, ordinarie anslaget till
de tekniska läroverken må höjas från nuvarande be-
loppet, 370,400 kronor, till 375,900 kronor, eller med » 5,500: —

Veterinärundervisningen:

[4.] att förhöjning i ordinarie anslaget till veterinär-
institutet i Stockholm må beviljas med » 6,000: —
deraf 1,000 kronor till byggnaders och stängsels
underhåll och 5,000 kronor till diverse utgifter;
kommande härigenom anslaget till nämnda veterinär-
institut, nu 43,100 kronor, att uppgå till 49,100 kronor;

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:

[5.] att, med godkännande af den i statsrådsproto-
kollet intagna aflöningsstat å tillhopa 21,350 kronor och
öfriga der angifna aflöningsförmåner för direktor, lärare
och lärarinnor vid institutet för blinda, må, för tillämp-
ning af samma stat och för bestridande af institutets
utgifter i öfrigt, beviljas förhöjning af institutets nu-
varande ordinarie anslag, 21,000 kronor, med » 30,800: —
till 51,800 kronor;

samt att de för institutets direktor, lärare och
lärarinnor afsedda ålderstillägg må utgå af åttonde
hufvudtitelns förslagsanslag: ålderstillägg;

Transport kronor 49,700: —

Transport kronor	49,700: —
------------------	-----------

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[6.] att detta förslagsanslag, nu 22,398 kronor, må höjas med	»	415: —
till 22,813 kronor.		

summa kronor	50,115: —
--------------	-----------

Kongl. Maj:t, som i särskild nådig proposition den 31 December 1887 angående veterinärinrättningen i Skara föreslagit nedsättning med 1,500 kronor i det till nämnda anstalt utgående ordinarie anslag, har beträffande öfriga under åttonde hufvudtiteln i riksstaten uppförda ordinarie anslag icke att föreslå någon förändring.

Om från de sålunda föreslagna tillökningarne afdrages omförmälda minskning med	»	1,500: —
skulle förhöjningen utgöra	kronor	48,615: —

Lägges härtill summan af hufvudtiteln's ordinarie anslag enligt nu gällande riksstat	»	11,129,994: —
--	---	---------------

skulle åttonde hufvudtiteln's ordinarie anslag enligt Kongl. Maj:ts förslag uppgå till	kronor	11,178,609: —
--	--------	---------------

Extra anslag.

För behof af tillfällig beskaffenhet, hänförliga under åttonde hufvudtiteln, vill Kongl. Maj:t, på sätt omförmälda protokoll öfver ecklesiastikärenden vidare innehåller, föreslå Riksdagen att på extra stat bevilja, i afseende å

Riksarkivet:

[7.] till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia,	kronor	3,000: —
--	--------	----------

Transport kronor	3,000: —
------------------	----------

	Transport kronor	3,000: —
[8.] till fortsättande af arbetena å en tillbyggnad		
för riksarkivet	»	75,000: —

Nationalmuseum:

[9.] till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	»	4,000: —
---	---	----------

Lifrustkammaren:

[10.] för tillsyn, underhåll och vård af samlingarne m. m.	»	5,800: —
--	---	----------

Domkapitlens expeditioner:

[11.] för tillfällig löneförbättring åt tjenstemännen vid dessa expeditioner	»	3,716: —
--	---	----------

Domkyrkorna i Upsala och Skara:

[12.] till fortsättande af restaureringsarbetena å Upsala domkyrka	»	70,000: —
till fortsättande af restaureringsarbetena å Skara domkyrka	»	35,000: —

Universitetet:

[13.] till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala	»	3,000: —
» » » » » Lund	»	2,950: —
» » matematiska » » Upsala	»	1,500: —
» » » » » Lund	»	1,000: —
[14.] till anställande vid universitetet i Upsala under sex år af lärare i tyska, franska och engelska språken, enligt de närmare bestämmelser, som af Kongl. Maj:t meddelas, 36,000 kronor, deraf att utgå under år 1889	»	6,000: —
Transport kronor		210,966: —

	Transport kronor	210,966: —
[15.] Äfven föreslår Kongl. Maj:t Riksdagen att medgifva, att det till förändring af Carolina-redivabyggnaden i Upsala beviljade anslag å 200,000 kronor må användas till utförande af de i statsrådsprotokollet omförmälda arbeten, utan annat vilkor å universitetets sida än att universitetet af egna eller eljest anskaffade medel bereder tillgång till bestridande af alla de kostnader, hvilka, utöfver statsbidraget, blifva för dessa arbetens verkställande behöfliga, äfvensom af berörda anslag för år 1889 anvisa	»	50,000: —
Vidare föreslår Kongl. Maj:t, i enlighet med nämnda protokoll öfver ecklesiastikärenden, Riksdagen att på extra stat bevilja:		
[16.] till särskildt arfvode åt Docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg under i statsrådsprotokollet angifna vilkor	»	1,500: —
[17.] till ny byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Lund 54,000 kronor, deraf att utgå under år 1889	»	18,000: —
[18.] till anskaffande af mikroskop m. m. för zoologiska institutionen vid universitetet i Lund	»	3,000: —
[19.] till arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	»	1,500: —
samt i afseende å		

Karolinska mediko-kirurgiska institutet:

[20.] till arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik	»	900: —
[21.] till en medicinskt-pediatrisk klinik vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	»	1,800: —
till en poliklinik för barnsjukdomar	»	2,800: —

Allmänna läroverken:

[22.] till löneförbättring åt lärarne vid dessa läroverk, efter samma grunder som för innevarande år,	»	336,975: —
[23.] till resestipendier åt lärare i främmande levande språk	»	6,000: —
[24.] till arfvoden åt extra lärare	»	40,000: —

Transport kronor 673,441: —

Transport kronor 673,441: —

Högre lärarinneseminariet:

[25.] till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet, efter samma grunder som för innevarande år, » 4,000: —

Pedagogierna:

[26.] till löneförbättring åt lärare vid de en- och tvåklassiga pedagogierna, efter samma grunder som för innevarande år, » 8,750: —

Folkundervisningen:

[27.] till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjenstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år, » 33,300: —

[28.] till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, » 15,000: —

De tekniska läroverken:

[29.] till understöd, på det i statsrådsprotokollet omförmälda villkor, åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion » 35,000: —

Medicinalstyrelsen med dithörande stater:

[30.] för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare » 20,000: —
[31.] till arvode för granskning af hospitalens räkenskaper » 1,200: —

Transport kronor 790,691: —

	Transport kronor	790,691: —
[32.] till uppehållande i Stockholm af en poliklinik för tandsjukdomar	»	4,000: —
[33.] Beträffande		

Veterinärundervisningen

har Kongl. Maj:t i Dess särskilda nådiga proposition den 31 December 1887 angående veterinärinrättningen i Skara föreslagit Riksdagen att, till uppehållande af inrättningens verksamhet under år 1889, anvisa på extra stat

» 4,950: —

I enlighet med ofvannämnda protokoll öfver eklesiastikärenden föreslår Kongl. Maj:t vidare Riksdagen att på extra stat bevilja, i afseende å

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

[34.] till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening

» 4,000: —

till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.

» 3,200: —

till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.

» 2,000: —

Naturhistoriska riksmuseum:

[35.] till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter

» 2,000: —

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:

[36.] till tryckning af blindskrifter	»	2,500: —
till understöd åt blindlärareelever	»	1,200: —

Transport kronor 814,541: —

	Transport kronor	814,541: —
[37.] till en blindskola i Vexjö	»	11,000: —
[38.] till en handverksskola i Kristinehamn för blinda	»	9,400: —
[39.] till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma	»	49,200: —

Serafimerlasarettet i Stockholm:

[40.] för lasarettets om- och tillbyggnad samt dess förseende med nödig utredning 465,400 kronor, deraf att utgå under år 1889	»	65,400: —
--	---	-----------

Hospitalsvården:

[41.] till fortsättande af byggnadsarbetena å asylen vid Lunds hospital	»	311,000: —
[42.] till förvärfvande af byggnadsplats och erforderligt jordområde för ett hospital å Pitholmen i närheten af Piteå	»	25,000: —
[43.] till understöd åt det i Jerfsö socken inrättade sjukhem för spetelske, under i statsrådsprotokollet omfördäldt vilkor,	»	14,000: —

Diverse anslag:

[44.] till svenska fornskriftsällskapet	»	2,000: —
[45.] till beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	»	10,000: —
[46.] till nordiska museet	»	16,000: —
[47.] till understöd för fortsatt utgifvande af tidsskriften »Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen och svenskt folklif»	»	3,150: —
[48.] till understöd för fortsatt utgifvande af tidsskriften »Acta mathematica»	»	4,000: —
[49.] till understöd för fortsatt utgifvande af »Nordisk familjebok»	»	5,000: —

Transport kronor 1,339,691: —

	Transport kronor	1,339,691: —
[50.] till understöd, på de i statsrådsprotokollet angifna villkor, åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen,	»	20,000: —
[51.] till fortsättande af precisionsnivelleringsarbeten i södra och mellersta Sverige samt underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationer m. m.	»	10,700: —
	summa kronor	<u>1,370,391: —</u>

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1888 års riksstat upptagen och sådan den nu blifvit af Kongl. Maj:t för år 1889 föreslagen, utfaller sålunda:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag	11,129,994:—	11,178,609:—	således ökning kronor 48,615:—
extra »	1,506,206:—	1,370,391:—	» minskning » 135,815:—
summa kronor	12,636,200:—	12,549,000:—	således minskning kronor 87,200:—

Nionde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Pensionsstaten:

Nu gällande riksstat upptager för denna stat kontant 1,313,030 kronor; och har Kongl. Maj:t i den 31 December 1887 beslutad nådig proposition föreslagit beträffande anslagstitlarne:

Bidrag till folkskolelärares pensionering:

[1.] att, för beredande af pension från folkskolelärares pensionsinrättning för de vid denna pensionsinrättning samt folkskolelärares enke- och pupillkassa äfvensom lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa

anstälde tjenstemän och vaktmästare, det såsom bidrag till folkskolelärares pensionering för närvarande utgående belopp, 356,500 kronor, må höjas till 357,427 kronor, eller med kronor 927: —

Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.:

[2.] att, för beredande af pension åt bemälda tjenstemäns och vaktmästares enkor och barn, det såsom bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. för närvarande utgående belopp, 68,471 kronor, må höjas till 68,816 kronor, eller med » 345: —

summa kronor 1,272: —

Lägges härtill summan af ordinarie anslag till pensionsstaten enligt nu gällande riksstat kronor 1,313,030: —

skulle anslaget till pensionsstaten enligt Kongl. Maj:ts förslag sluta å ett belopp af kronor 1,314,302: —

Allmänna indragningsstaten:

För allmänna indragningsstaten är i nu gällande riksstat anvisadt:

kontant kronor 1,310,490: —
 ersättning för indragen indelning m. m., på förslag ... » 6,400: —
 tillsammans kronor 1,316,890: —

Beträffande denna stat föreslår Kongl. Maj:t enligt bilagda statsrådsprotokoll*);

[3.] att Landshöfdingen i Kalmar län **Gustaf Jakob Edelstam** må från och med månaden näst efter den, hvarunder han med pension från civilstatens pensionsinrättning erhåller afsked från landshöfdingeembetet, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillsammans med pensionen från nämnda inrättning utgör 6,000 kronor, eller 3,600 kronor årligen;

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Nionde hufvudtiteln".

[4.] att Länsmannen i Skånings härads norra distrikt **Axel Albert Moberg** må från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhåller afsked från tjensten, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 900 kronor;

[5.] att Kommissions- och Storskifteslandtmätaren i Kopparbergs län **Knut Leopold Bladin** må berättigas att från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från kommissionslandtmätarebefattningen varder honom meddeladt, uppföras å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af en utaf de för kommissionslandtmätare bestämda högre pensioner å 1,600 kronor om året;

[6.] att expropriationslandtmätaren vid statens jernvägsbyggnader och statens jernvägstrafik, Kaptenen i armén **Oscar Theodor Lundberg** må, med bibehållande af den fyllnadspension, som han från arméns pensionskassa för närvarande uppbär, från och med månaden näst efter den, hvarunder han varder från sin anställning såsom expropriationslandtmätare vid statens jernvägar entledigad, under sin återstående lifstid åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 1,200 kronor årligen;

[7.] att **chefen för Sveriges geologiska undersökning** och de vid undersökningen anstälde **geologer** må, den förre vid 65 lefnadsår och efter 35 års anställning i statens tjenst samt geologerne vid 60 lefnadsår och efter 30 års verksamhet vid undersökningen, ega att efter erhållet afsked komma i åtnjutande af pension å allmänna indragningsstaten, samt att denna pension må utgå för chefen med 5,000 kronor och för geologerne med aflöningens hela belopp, derest denna utgör 3,000 kronor eller derunder, men med 80 procent af aflöningen, om denna öfverstiger 3,000 kronor, dock med iakttagande att den, som i årlig aflöning åtnjuter öfver 3,000 kronor, men mindre än 3,750 kronor, undfår pension till belopp af 3,000 kronor;

[8.] att Kommissionslandtmätaren och Kartografen vid allmänna ekonomiska kartverket **Jonas Patrik Ljungström** må från och med månaden näst efter den, hvarunder han från sina befattningar såsom kartograf och kommissionslandtmätare afgår, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten pension till så stort belopp, att detta, tillhopa med den pension från civilstatens pensionsinrättning, 600 kronor, hvartill han såsom kommissionslandtmätare må blifva berättigad, uppgår till 2,000 kronor, eller 1,400 kronor årligen;

[9.] att en hvar af nedannämnde vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjenstemän må från och med månaden näst efter den, hvarunder han entledigas från anställning vid nämnda jernvägsbyggnader, åtnjuta från allmänna indragningsstaten årlig pension under sin återstående lifstid till följande belopp:

a) Materialförvaltaren Bernhard Fredriksson	2,400 kronor
b) Materialförvaltaren Gustaf Heurlin	1,800 »

c) Kassören Albert Beckmann	1,500 kronor
d) Nivellören Otto Hjalmar Leonard Littke	1,500 »
och e) Ombudsmannnen Johan Olof Emil Gustaf Olai	2,500 »

[10.] att åt Kassören och Bokhållaren i Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen **Karl Söderholm** och Vaktmästaren vid samma Styrelse **Claes Forsberg** må å allmänna indragningsstaten uppföras årliga pensioner till belopp af 3,000 kronor för Söderholm och 800 kronor för Forsberg att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder de från sina nu innehafvande befattningar erhålla entledigande, dock att, derest Söderholm eller Forsberg framdeles skulle erhålla anställning å rikets stat, hans pensionsbelopp skall minskas med ett belopp, motsvarande den nya aflöningen, eller, om denna uppgår till samma eller högre belopp, upphöra att utgå;

[11.] att Rektorn vid allmänna läroverket i Malmö **Carl Ludvig Wählin** må från och med den 1 Maj 1889 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 4,000 kronor;

[12.] att Adjunkten vid allmänna läroverket i Luleå **Anders Johan Häggmark** må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked honom beviljas, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,875 kronor;

[13.] att Gymnastikläraren vid allmänna läroverket i Halmstad **Anders Ludvig Elfström** må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked honom beviljas, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,125 kronor;

[14.] att läraren i musik och sång vid folkskolslärareseminariet i Lund **August Reinhold Nylander** må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från nämnda befattning honom beviljas, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,000 kronor;

[15.] att läraren i verkstadsarbete vid tekniska högskolan **Carl Johan Wallentin** må från och med månaden näst efter den, hvarunder han från sin befattning vid tekniska högskolan afgår, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,000 kronor;

[16.] att Vaktmästaren vid fysiska institutionen vid universitetet i Lund **Carl August Duwahn** må från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked från sin befattning, å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 480 kronor årligen;

[17.] att Rektorn vid Halmstads läroverk Lennart Åbergs enka **Mathilda Åberg**, född Carlsson, må, så länge hon enka förblifver, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 300 kronor, att utgå från och med år 1888;

[18.] att den åt extra Provinsialläkaren A. F. Lindfors' enka **Lovisa Karolina Lindfors**, född Sandelin, och hennes dotter Maria Lovisa å allmänna

indragningsstaten uppförda pension af 400 kronor årligen må, efter det dottern numera ingått äktenskap, till enkan Lindfors med hela beloppet utbetalas;

[19.] att å allmänna indragningsstaten må för år 1889 anvisas ett anslag af 10,000 kronor, att enligt de närmare bestämmelser, Kongl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till understöd af högst 250 kronor åt sådane äldre behöfvande folkskolelärare, hvilka oförvitligen skött sin tjänst, men derifrån erhållit afsked före år 1867; samt

[20.] att den **förhöjning** i det vid 1840—1841 års statsreglering antagna **spanmålspris**, som bör utgå till sterbhusen efter dem, hvilka före vidtagande af nämnda statsreglering beredt sina sterbhus rätt till begravningshjälp, må efter en prisskilnad af 1 krona 3 öre för tunnan bestämmas till utgående från allmänna indragningsstaten.

I sammanhang härmed vill Kongl. Maj:t erinra derom, att Kongl. Maj:t härofvan föreslagit under femte hufvudtiteln,

[21.] att **lektorerne vid sjökrigsskolan** må förklaras berättigade att från allmänna indragningsstaten erhålla pension till enahanda belopp och på enahanda villkor, som för närvarande äro bestämda för deras vederlikar i motsvarande lönegrad vid de allmänna läroverken.

[22.] Vidare föreslår Kongl. Maj:t, att, för vinnande af jemn slutsumma å de ordinarie anslagen under hufvudtiteln, det kontanta anslaget till allmänna indragningsstaten må höjas med 808 kronor eller från 1,310,490 kronor till 1,311,298 kronor, då, med inberäkning af den under anslaget ingående ersättning för indragen indelning m. m., 6,400 kronor, anslagets slutsumma blifver

kronor 1,317,698: —

Läggas härtill anslaget till pensionsstaten..... » 1,314,302: —

blifver slutsumman af hufvudtitelns ordinarie anslag

enligt Kongl. Maj:ts förslag kronor 2,632,000: —

Extra anslag.

I fråga om extra anslag under denna hufvudtitel föreslår Kongl. Maj:t,

[23.] att å extra stat för år 1889 må anvisas ett **kreditiv** af 1,325,000 kronor att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, och dels till fyllnadspensioner i enligt

het med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående, äfvensom att hvad af de till pensionering under år 1888 anslagna medel kan blifva oanvändt må för det kommande årets pensionering användas.

En jemförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1888 upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1888.	1889.	
ordinarie anslag	2,629,920: —	2,632,000: —	således ökning kronor 2,080: —
extra »	1,125,000: —	1,325,000: —	» » » 200,000: —
summa kronor	3,754,920: —	3,957,000: —	således ökning kronor 202,080: —

De under de särskilda hufvudtitlarne äskade anslag för år 1889 utgöra alltså:

	Ordinarie:	Extra:	Summa:
I hufvudtiteln:	1,338,000: —	—	1,338,000: —
II »	3,814,700: —	70,000: —	3,884,700: —
III »	613,800: —	4,500: —	618,300: —
IV »	19,963,250: —	910,150: —	20,873,400: —
V »	6,115,200: —	932,000: —	7,047,200: —
VI »	4,676,749: —	1,573,251: —	6,250,000: —
VII »	14,627,500: —	208,500: —	14,836,000: —
VIII »	11,178,609: —	1,370,391: —	12,549,000: —
IX »	2,632,000: —	1,325,000: —	3,957,000: —
summa kronor	64,959,808: —	6,393,792: —	71,353,600: —

De Riksgäldskontorets utgifter, hvilka Kongl. Maj:t, med åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande Januari*), anser böra i riksstaten uppföras, äro: riksdags- och revisionskostnaderssamtafflöningar

m. m., *förslagsvis*, kronor 613,400: —
annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor
å öfrig statsskuld..... kronor 12,671,720: —

Transport kronor 12,671,720: — 613,400: — 71,353,600: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Finansplanen".

Transport kronor 12,671,720: —	613,400: —	71,353,600: —
efter afdrag af de till Riksgäldskontoret in- gående ränte- och ka- pitalafbetalningar	» 2,404,720: —	
förslagsvis,	kronor 10,267,000: —	10,880,400: —
Kongl. Maj:t föreslår Riksdagen vidare, under åberopande af nyss nämnda protokoll, att afsätta för inlösen af skattefrälseräntor m. m.	kronor 547,000: —	
Summan af dessa belopp	kronor 82,781,000: —	

utvisar totalsiffran af de i riksstaten förekommande utgifter, hvilka således uppgå till enahanda belopp, hvartill statsverkets disponibla tillgångar för år 1889 här ofvan beräknats; och erhåller riksstaten följande utseende:

Riksstat

	Kronor.
Tillgångar och inkomster:	
<i>Öfverskott å statsregleringarne för 1886 och föregående år samt öfverskott från postverket</i>	3,472,000
<i>Statsverkets inkomster:</i>	
ordinarie inkomster	18,929,000
bevillningar	58,380,000
<i>Af riksbankens behållna vinst för år 1887</i>	2,000,000
Summa kronor	82,781,000

för år 1889.

Utgifter:	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
<i>att utgå från Statskontoret:</i>			
I hufvudtiteln	1,338,000	—	1,338,000
II »	3,814,700	70,000	3,884,700
III »	613,800	4,500	618,300
IV »	19,963,250	910,150	20,873,400
V »	6,115,200	932,000	7,047,200
VI »	4,676,749	1,573,251	6,250,000
VII »	14,627,500	208,500	14,836,000
VIII »	11,178,609	1,370,391	12,549,000
IX »	2,632,000	1,325,000	3,957,000
Säger	64,959,808	6,393,792	71,353,600
<i>att utgå från Riksgäldskontoret:</i>			
riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m., förslagsvis,		613,400	
annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor å öfrig statsskuld	12,671,720		
efter afdrag af de till Riksgäldskon- toret ingående ränte- och kapitalafbe- talningar	2,404,720		
förslagsvis,		10,267,000	10,880,400
Afsättning till inlösen af skattefrälseräntor m. m.			547,000
	Summa kronor		82,781,000

Kongl. Maj:t föreslår i sammanhang härmed enligt beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för den 12 innevarande Januari*), att Riksdagen må medgifva, att vid statsregleringen för år 1889 de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 Maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarne å hufvudtitlarne fortfarande må blifva gällande.

Utgifter utom riksstaten.

Beträffande slutligen här ofvan under sjetten hufvudtiteln omförmälda, till utgående under år 1889 äskade anslag *dels* till odlingslånefonden, högst 1,000,000 kronor, *dels* till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens trafikerade jernvägar, 500,000 kronor, och *dels* till fortsättning af arbetena å stambanan norr om Sollefteå, 2,500,000 kronor, föreslår Kongl. Maj:t, under åberopande af nyss nämnda statsrådsprotokoll*), att omförmälda anslagsbelopp, tillsammans 4,000,000 kronor, hvilka böra bestridas af upplånta medel, må anvisas att utgå från Riksgäldskontoret.

Samtliga de i denna proposition åberopade eller för öfrigt med statsregleringen sammanhang egande handlingar skola Riksdagens statsutskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

GUST. TAMM.

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Finansplanen".

Bilagor

till

Kongl. Maj:ts

nådiga proposition

om statsverket år 1888.

Inkomstberäkningen.

Utgifterna å I—IX hufvudtitlarne.

Finansplanen.

Propositionens justering.

Inkomstberäkningen.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 12 Januari
1888.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Friherre PEYRON.

Statsrådet Richert anmäldes fortfarande vara af sjukdom hindrad att tjenstgöra.

Chefen för Finansdepartementet, Statsrådet Friherre Tamm anhöll att få underställa Kongl. Maj:ts ompröfvande de delar af statsregleringen vid nu instundande riksdag, som rörde beräkningen af statsverkets tillgångar för de behof, hvilka vid ifrågavarande statsreglering borde fyllas, dervid departementschefen, efter att hafva anmält Statskontorets den 6 December nästlidet år afgifna berättelse om statsverkets tillstånd och förvaltning, hvilken berättelse finnes detta protokoll bilagd under Litt. A, vidare yttrade:

1886 års
stats-
reglering
m. m.

Statskontoret har redan i skrifvelse den 19 Augusti sistlidet år varit i tillfälle att hos Eders Kongl. Maj:t angifva, huru, enligt den afslutade hufvudboken för år 1886, statsregleringen för samma år utfallit. På sätt denna skrifvelse utvisar, hafva inkomsterna samt ordinarie och extra förslagsanslag lemnat ett nettoöfverskott af kronor 4,596,993: 94 hvartill komme:

behållning å reservationsanslaget: till lättnad i skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande,	„	41,670: 07
odisponerade behållningar å en del extra statsanslag, enligt särskilda nådiga bref,	„	69,358: 11
dito å dito till följd af anslagens upptagande i riksstaten till jemnt krontal	„	1: 11
behållning å det till Kongl. teatrarne för spelåret 1885—1886 anslagna kreditiv	„	9,090: —
så att öfverskottet på det hela uppginge till		kronor 4,717,113: 23.

Såsom en ytterligare tillgång kunde äfven beräknas de belopp, som, enär öfverskottet å 1884 och 1885 årens statsregleringar beräknats med jemnade tusental, af samma öfverskott ännu voro odisponerade, nemligen för

år 1884	kronor 292: 31	
år 1885	„ 785: 46	„ 1,077: 77
	Summa	kronor 4,718,191: —

Statskontoret erinrade vidare, att härifrån borde afdragas

dels omförmälda behållning å reservationsanslaget till lättnad i skjutsningstungan, hvilken behållning tagits i anspråk för 1886 års statsreglering, kronor 41,670: 07

dels ett i det uppgifna öfverskottet ingående belopp, utgörande behållningar å extra anslagen till inlösen af indelta befälets rätt till fardagsår, till fyllnad i disciplinkompaniets aflöning och till fullgörande af arméns ackordsamorteringsfonds

Transport kronor 41,670: 07 kronor 4,718,191: —

Transport kronor 41,670: 07 kronor 4,718,191: —
 förbindelser, hvilket anvisats
 såsom tillgång för 1887 års stats-
 reglering med „ 8,487: 03

dels ock det belopp, hvar-
 till den genom nådiga brefvet
 den 13 sistlidne Juli medgifna
 nedsättning i en del af 1886
 års till statsverket ingående
 arrenden kunde komma att sig
 belöpa. I den anmälda under-
 dåniga berättelsen af den 6 sist-
 lidne December har Statskonto-
 ret meddelat en beräkning an-
 gående beloppet af den nämnda
 eftergiften. Enligt denna be-
 räkning, till hvilken jag hän-
 visar, skulle nedsättningen i sin
 helhet å 1886 års arrendeaufgif-
 ter, hvilken komme att afkortas
 i 1887 års rikshufvudbok, kunna
 antagas i jemnadt tal uppgå till „ 250,000: — „ 300,157: 10.

Af 1886 och föregående års öfverskott vore
 således att disponera omkring kronor 4,418,033: 00.

Då jag den 25 April 1887 vid uppgörande af statsregleringen för
 senaste riksdagen yttrade mig angående 1886 års statsreglering, fäste
 jag uppmärksamheten derå, att hela öfverskottet för nämnda år icke
 kunde tagas i anspråk för en blifvande statsreglering. I nämnda öfver-
 skott inginge nemligen den debiterade tillverkningsskatten för bränvin,
 som, qvarliggande å nederlag, icke blifvit till disposition anmaldt och
 för hvilket skatten följaktligen icke i verkligheten influtit. Beloppet
 af tillverkadt bränvin, som icke åtgått för inhemsk förbrukning, hade
 från år 1883, sedan hvilken tid icke någon nämnvärd utförsel egt rum,
 betydligt ökats, så att statsverkets fordran för ogulden tillverknings-
 skatt vid slutet af år 1886 utgjorde ej mindre än 3,944,368 kronor
 9 öre, som inginge bland statsverkets bokförda tillgångar. Att skatten
 för allt inom landet tillverkadt bränvin genast efter tillverkningen
 debiterades såsom en statsverkets fordran, för hvilken valuta komme
 att inflyta endast i den mån, som bränvinet, enligt hvad med största
 delen naturligtvis ock inträffat, från nederlag uttoges för disposition

inom landet, medförde emellertid den olägenhet, att, i händelse en del brännvin ej blefve förbrukadt inom landet, utan komme att exporteras, skatten, hvilken upptagits i räkenskapen såsom en tillgång, affördes och således aldrig komme att inflyta i statens kassor; och då det vore att förvänta, att marknad utom landet måste sökas för den ständigt växande myckenhet brännvin, hvarmed tillverkningen öfverstege förbrukningen, måste staten hålla sig beredd på ett sådant afdrag i sina beräknade tillgångar. Jag antydde derföre lämpligheten att vid disposition af öfverskotten för år 1886 tillse, det afkortning af den genom flerårig debitering uppkomna tillgången finge fördelas på mer än ett år och icke ensamt drabba 1887 års bokslut.

I skrifvelse den 21 April 1887 erinrade jag Statskontoret derom, att det hittills begagnade sättet för bokföring af brännvinstillverknings-skatten i statens räkenskaper kunde af anledning, jag nyss antydt, blifva vilseledande vid beräkningen af statens tillgångar, samt fästade uppmärksamheten på vigten för framtiden af en förändrad anordning af bokföringen, så att ifrågavarande skatt icke i räkenskaperna förekomme såsom en statsinkomst med större belopp, än hvarmed den verkliga inflöte.

Statskontoret, som enligt Kongl. brefvet den 8 Februari och den 5 Juli 1884 undfått bemyndiganden att i afseende å länens räkenskaper meddela härutinnan erforderliga föreskrifter, har i dess förut omförmälda berättelse uttalat, att öfvergången bör ske redan i rikshufvudboken för år 1887, dervid det ofvanuppgifna beloppet af debiterad tillverknings-skatt för brännvin å nederlag, 3,944,368 kronor 9 öre, bör afkortas å nämnda års inkomst af brännvinstillverknings-skatten. I afseende å detta belopp erinrar Statskontoret, att nämnda fordran för brännvinstillverknings-skatt uppkommit med 2,664,070 kronor 10 öre redan före år 1886 och således ingått i de under 1888 och föregående årens riksstater disponerade öfverskott å 1885 och föregående årens statsregleringar och med återstoden 1,280,297 kronor 99 öre under år 1886. Detta sistnämnda belopp ingår således i den ofvan beräknade behållningen å 1886 och föregående årens statsreglering ~~af~~ kronor 4,418,033: 90 och lär alltså detta öfverskott ej böra för en blifvande statsreglering disponeras till större belopp, än som efter afdrag af den under år 1886 debiterade, men vid årets slut oguldnade brännvinstillverknings-skatten ~~af~~ ,, 1,280,297: 99 återstår eller ~~af~~ kronor 3,137,735: 91.

I Statskontorets berättelse lemnas vidare en redogörelse för, huru den beslutade öfverföringen till statsverket af postverkets öfverskottsmedel utfallit. Denna redogörelse utvisar, att nämnda öfverskottsmedel,

som vid utgången af år 1886 utgjorde 3,320,569 kronor 80 öre, under år 1887 genom upplupna räntor och vinst å utlottade obligationer ökats med 113,901 kronor 61 öre till kronor 3,434,471: 41.

Då härifrån drages postverkets kassaförlag kronor 1,000,000: — samt de i 1887 och 1888 årens stater anvisade belopp „ 2,100,000: — „ 3,100,000: — återstår en odisponerad tillgång af kronor 334,471: 41.

Läggas härtill det tillgängliga öfverskottet å 1886 och föregående årens statsregleringar, 3,137,735 kronor 91 öre, dock, enär summan af nedsättningarna i 1886 års arrenden ännu ej är slutligen bestämd, jemkadt till „ 3,137,528: 59 uppkommer ett belopp af kronor 3,472,000: — hvilket jag hemställer måtte få under benämning *öfverskott å statsregleringarne för 1886 och föregående år samt öfverskott från postverket* tagas i beräkning för 1889 års statsreglering.

Beträffande statsregleringen för år 1887 hafva, så vidt hittills kan vara känt eller beräkneligt, följande öfverskott och brister uppstått:

1887 års
statsregle-
ring.

Grundskatt, som i 1887 års riksstat är beräknad till 4,097,000 kronor, kan med afseende å de i Statskontorets berättelse omförmälda förhållanden antagas lemna ett öfverskott af omkring kronor 30,000: —

Mantalspenningar, beräknade till 650,000 kronor, kunna med ledning af förhållandena under föregående år antagas uppgå till omkring 670,000 kronor och således lemna ett öfverskott af „ 20,000: —

Skogsmedel, i 1887 års riksstat upptagna med 1,600,000 kronor, hafva lemnat en inkomst af 1,776,571 kronor 3 öre, hvadan öfverskott uppkommit med i jemnt tal „ 176,000: —

Extra uppbörd, beräknad till 90,000 kronor, kan, med ledning af förhållandena under åren 1885 och 1886 samt med afseende å kända beloppen af under denna titel år 1887 influtna expropriationsmedel, antagas lemna ett öfverskott af åtminstone „ 70,000: —

Tullmedel, beräknade till 29,000,000 kronor, hafva uppgått till 30,704,421 kronor 74 öre. Under förutsättning att afkortningarna under år 1887

Transport kronor 296,000: —

	Transport kronor	296,000: —
komma att uppgå till lika belopp som under år 1886, skulle öfverskottet i jemnadt tal belöpa sig till	„	1,619,000: —
<i>Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter</i> äro beräknade till 300,000 kronor och kunna antagas för år 1887 lemna ett öfverskott af	„	15,000: —
<i>Stämpelmedel</i> , i 1887 års riksstat beräknade till 3,300,000 kronor, kunna, med ledning af förhållandena med denna inkomst under åren 1884—1886, antagas hafva år 1887 influtit med omkring 3,750,000 kronor. Å denna inkomstitel är alltså att påräkna ett öfverskott till belopp af	„	450,000: —
<i>Hvitbetssockertillverkningsafgiften</i> har influtit med 346,282 kronor, men i 1887 års riksstat beräknats till endast 200,000 kronor, hvadan uppstått ett öfverskott af i jemnt tal	„	146,000: —
<i>Bevilling af fast egendom samt af inkomst</i> är beräknad för år 1887 till 3,500,000 kronor. Med ledning af förhållandena under åren 1884—1886 kan å denna inkomstitel antagas uppstå ett öfverskott af omkring	„	230,000: —
Säger kronor		2,756,000: —

Arrendemedel, i riksstaten beräknade till 3,150,000 kronor, kunna antagas för år 1887 understiga denna beräkning med åtminstone

..... kronor 50,000: —
Jernvägstrafikmedel, för år 1887 beräknade till 6,000,000 kronor, hafva influtit med endast 5,200,000 kronor och sålunda understigit beräkningen med..... kronor 800,000: —

Bränvinstillverkningskatten, som, i 1887 års riksstat upptagen med 13,000,000 kronor, influtit med omkring 12,638,300 kronor, har understigit beräknade beloppet med kronor 361,700: — kronor 1,211,700: —

I öfrigt å en del inkomstitlar uppkommande öfverskott kunna antagas ungefärligen motsvara de brister, som å andra inkomstitlar uppstå, och torde alltså *öfverskottet af inkomsten* kunna beräknas till kronor 1,544,300: —

Bristerna å förslagsanslagen, efter afdrag af de på en del anslag möjligen uppkommande öfverskott, hvilka brister för år 1886 utgjort i rundt tal 1,800,000 kronor, kunna, med hänsyn till den ökning i vissa förslagsanslag under åttonde hufvudtiteln med 277,300 kronor, som vid 1886 års riksdag uppfördes att gälla för år 1887, antagas uppgå till ungefär enahanda belopp som ofvan beräknade öfverskott af inkomster, och då under de närmast föregående åren riksbokslutet alltid visat ett fördelaktigare resultat än den beräkning, som inom Statskontorets riksbokslutsbyrå uppgöres, innan landsböcker och de förvaltande verkens räkenskaper inkommit, så torde det kunna antagas, att för år 1887 inkomster och utgifter ungefär komma att motsvara hvarandra.

Vidkommande beräkningen af statsverkets inkomster för år 1889 och dervid först de *ordinarie inkomsterna* får jag, med hänvisning till Statskontorets berättelse, hemställa, att dessa inkomster må upptagas till de af Statskontoret beräknade belopp. I fråga om *skogsmedlen* är jag i tillfälle att upplysa, att enligt en från Domänstyrelsen inkommen uppgift desamma under år 1887 uppgått till 1,776,571 kronor 3 öre, och gifves härigenom ett ytterligare stöd för, att Statskontoret icke för högt beräknat dessa medel, då de upptagits till 1,600,000 kronor.

*Ordinarie
inkomster.*

Beträffande *telegrafmedlen* har Telegrafstyrelsen i underdånig skrifvelse den 11 sistlidne November meddelat, att desamma, hvilka beräknats för år 1887 till 1,300,000 kronor och för innevarande år till 1,275,000 kronor, under år 1886 uppgått till endast 1,246,527 kronor 69 öre och för år 1887 antagligen föga komme att öfverstiga 1,200,000 kronor; och då den fortgående minskningen i telegrafverkets inkomster, hvilken till större delen fölle på portouppbörderna af den inländska telegramvexlingen, vore en följd icke allenast af tryckta affärsförhållanden i allmänhet, utan äfven och i synnerhet af de allt mer utsträckta enskilda telefonförbindelserna inom landet, de der ledde till en fortgående minskning i anlitaandet af telegrafinrättningen, har Styrelsen, som ansett utsigt ej förefinnas, att telegramportoinkomsten skulle under den närmaste framtiden höja sig utöfver hvad den antagligen komme att utgöra år 1887, likasom Statskontoret föreslagit, att telegrafverkets inkomster måtte för år 1889 beräknas till 1,200,000 kronor, i hvilken hemställan jag instämmer. Jag anser mig dock böra härvid erinra, att den telegrafverkets ställning undergräfvande täfningen med de enskilda telefoninrättningarne redan af Eders Kongl. Maj:t tagits i öfvervägande, då Eders Kongl. Maj:t den 31 sistlidne December beslutat att i proposition till Riksdagen föreslå en afgift af tio kronor för hvarje

innehafvare af telefonapparat, som står i förbindelse med en central-telefonstation och dertill hörande telefonnät.

Bevillningar. Bevillningarne äro af Statskontoret beräknade till 55,280,000 kronor. Om detta belopp äfven med någon förhöjning i beräkningen af tullmedlen sammanlägges med dels summan af statsverkets ordinarie inkomster, sådana de af mig beräknats, dels tillgängliga öfverskottsmedel och dels det belopp, som till större andel af årsvinsten än vanligt torde kunna från Riksbanken påräknas, uppkommer ett belopp, som med omkring 2,500,000 kronor understiger den summa, under hvilken jag med ledning af den riksstat, som blifvit af senaste Riksdag fastställd att gälla för innevarande år, och efter samråd med öfriga departementschefer funnit statsverkets utgifter icke kunna nedbringas. En ökad skatteinkomst af 2,500,000 kronor visar sig således erforderlig.

Sedan Departementschefen lemnat en redogörelse för beräkningen af bevillningarne, för beloppet af Riksbankens vinst för sistlidet år samt för den beräknade summan af anslagsbehofven under de olika hufvudtitlarne, yttrade han vidare:

Att till dagens protokoll lemna en närmare redogörelse för behofvet af den ifrågavarande skatteförhöjningen synes mig icke erforderligt. Statsverkspropositionen, sådan den till Riksdagen aflåtes, kommer ju att innefatta den fullständigaste utredning af anslagsbehofven och de tillgångar, som finnas för deras fyllande, och således i sin helhet utgöra det fullständigaste beviset för nödvändigheten af statsinkomsternas höjande med det uppgifna beloppet.

För fyllande i vårt land af ett ökad behof af statsinkomster synas mig skatt å malt eller maltdrycker samt en höjd beskattning å brännvin och tobak företrädesvis lämpliga. Att dessa varor, hvilka med egenskapen af njutningsmedel förena en vidsträckt förbrukning, framför öfriga konsumtionsartiklar äro egnade att härtill komma i fråga, lär icke behöfva vidare utvecklas, men enär kontrollen öfver maltskattens utgörande fordrar införande af en alldeles ny och ganska vidlyftig anordning samt anställande af en stor personal, synes mig, i betraktande jemväl af det förhållande att ölet mera än brännvin och tobak utgör ett näringsmedel, att de senare i första hand böra tillitas, när såsom nu skatteökningen kan hållas inom ganska måttliga gränser.

Beträffande först beskattningen å brännvin har Statskontoret antagit, att, sedan afdrag skett för det brännvin, hvilket efter verkställd denaturering användes för tekniskt eller vetenskapligt behof och således icke medför någon statsinkomst, förbrukningen af brännvin inom landet kunde under nuvarande tryckta ekonomiska förhållanden anses

utgöra omkring 31,400,000 liter om året, motsvarande en tillverknings-skatt af omkring 12,500,000 kronor. Tillverkningen under år 1887 har utgjort 34,438,867,5 liter, och ehuru de sex senaste årens tillverkning efter afdrag af omkring elfva millioner liter å nederlag skulle berättiga till antagandet af en årlig förbrukning till belopp af närmare 34 millioner liter, anser jag dock försigtigheten kräfvä att under nuvarande förhållanden ej beräkna en högre förbrukning än den minsta antagliga. Jag har derföre intet att invända mot Statskontorets beräkning. En förhöjning af tillverkningsskatten från 40 till 45 öre eller med 5 öre för litern skulle således inbringa en ökad statsinkomst af omkring 1,570,000 kronor.

I sammanhang med den afskrifning af grundskatter och indelningsverk, hvartill förslag af Eders Kongl. Maj:t framlades för 1883 års riksdag, ställes i utsigt en förhöjning af bränvinstillverknings-skatten med 10 öre litern eller till 50 öre litern, och äskades då en förhöjning af 2 öre för år 1884, under hvilket år tio procent af grundskatt m. m. skulle eftergifvas. Utan någon förhöjd beskattning hafva sedan dess trettio procent af grundskatterna afskrifvits och motsvarande lättnader medgifvits i rustnings- och roteringsbesvären. Den nu ifrågasatta förhöjningen af bränvinstillverknings-skatten håller sig således inom ett lägre belopp, än som, enligt hvad år 1883 föreslogs, skulle motsvara hittills medgifna lättnader i grundskatter och indelningsverk.

En förhöjning af tillverkningsskatten å bränvin medför såsom en nödvändig följd en förhöjning af tullsatserna å bränvin, sprit och likörer. Att tullsatsen å "bränvin och sprit, på fat större eller mindre: af vindrufvor, då varan är i Frankrike tillverkad och derifrån sjöledes direkte införes", endast kan höjas med enahanda belopp som tillverkningsafgiften eller 5 öre litern, följer af den med Frankrike gällande handelstraktat. Beträffande annan sprit å fat kunde det visserligen ifrågasättas, huruvida förhöjningen borde stanna vid 5 öre eller för bibehållande af det förhållande af 40 till 60, som för närvarande finnes mellan tillverkningsskatten och tullen, sättas till 7,5 öre; men då den nuvarande skilnaden eller 20 öre torde utgöra ungefär dubbla beloppet af råvarans värde och således innefatta ett fullt tillräckligt skydd för den inhemska tillverkningen, synes mig förhöjningen kunna stanna vid 5 öre litern, i hvilket fall en jemnare siffra erhålles. Enligt hittills iakttaget förhållande och med beaktande af nämnda traktats föreskrifter bör förhöjningen utgöra för "bränvin och sprit, på andra kärl", då varan behandlas såsom ren alkohol, 10 öre och för likörer likaledes 10 öre litern. Summan af dessa förhöjningar torde med ledning af införseln under åren 1882—1886 kunna beräknas uppgå till nära 125,000 kronor.

I fråga om det belopp, hvartill tullsatserna å tobak må kunna höjas, torde, såsom vid föregående tillfällen skett, synnerligt afseende böra fästas dervid, att icke genom tullsatsernas bestämmande till högre belopp än motsvarande tullsatser i Norge frestelse till smuggling öfver gränsen må framkallas.

Enligt gällande svenska tulltaxa äro tullsatserna å tobak, som fastställdes 1880, följande:

tobak:

oarbetad, blad och stjelk	1 kilogram	kronor	1: —
arbetad:			
cigarrer och cigaretter	1	”	3: —
andra slag	1	”	1: 20.

Norska tulltaxan åter upptager följande tullsatser:

blad, äfven såsade, samt stjelk	1 kilogram	kronor	1: 25
snus	1	”	1: 50
cigarrer och cigaretter	1	”	2: 75
rök-, skrå- och annan ofabricerad ..	1	”	1: 50.

Om de norska tullsatserna betraktas såsom den gräns, utöfver hvilken en tullförhöjning ej må i väsentlig mån sträcka sig, finner man, att en förhöjning med 25 procent å de svenska tullsatserna för oarbetad tobak samt för andra slag af arbetad tobak än cigarrer och cigaretter kan ega rum. En sådan förhöjning skulle uppbringa dem till samma belopp, som för enahanda slag af tobak äro bestämda i norska tulltaxan, och till samma belopp, hvartill de af Eders Kongl. Maj:t vid 1880 års riksdag föreslogos, ehuru den då äskade förhöjningen ej i allo antogs af Riksdagen.

Jag tvekar således icke att tillstyrka vidtagandet af denna förhöjning. Införseln under åren 1882—1886 har i medeltal utgjort:

af tobak, oarbetad, blad och stjelk	3,415,278 kilogram
af tobak, arbetad, andra slag än cigarrer och cigaretter	37,278 ”

Denna förhöjning kan således antagas inbringa omkring 865,000 kronor.

Då Eders Kongl. Maj:t vid 1880 års riksdag äskade förhöjning af tullen å tobak, föreslog Eders Kongl. Maj:t, att tullen å cigarrer och cigaretter måtte bestämmas till 3 kronor 50 öre för kilogram. Riksdagen biföll emellertid icke de då ifrågasatta förhöjningarne i vidare mån, än nu gällande tulltaxa utvisar; men jag torde få erinra om, att bevillningsutskottet i fråga om tullen å cigarrer och cigaretter sär-

skildt anförde, att dåvarande tullsatsen redan vore så hög, att den införsel af tobak, som under denna form egde rum, måste i förhållande till förbrukningen betraktas såsom ytterst obetydlig, samt att det vid sådant förhållande syntes utskottet i hög grad tvifvelaktigt, huruvida en särskild förhöjning af tull å cigarrer och cigaretter vore i statskassans eget intresse önskvärd, likasom en sådan förhöjning ingalunda kunde rättfärdigas ur synpunkten af skydd för den inhemska cigarrtillverkningen.

I senaste tullkomiténs år 1882 afgifna betänkande anføres, att med ledning af de uppgifter, som af fabrikanter meddelats, kunde antagas, att vid tillverkning af cigarrer afginge af den dertill använda råtabaken omkring 45 procent, dock äfven detta affall användbart till andra fabrikat, samt att för den inhemska tillverkningen kunde 20 procent å tillverkningskostnaden, 3 kronor 50 öre för kilogram, utgöra ett tillräckligt skydd. I enlighet härmed skulle den nu föreslagna tullen å oarbetad tobak föranleda, att tullen å cigarrer och cigaretter bestämdes till 2 kronor 95 öre för kilogram.

Enär införseln af cigarrer under åren 1882—1886 i årligt medeltal endast utgjort omkring 67,000 kilogram, synes någon förändring i det af 1880 års bevillningsutskott uppgifna förhållandet ej hafva inträdt; och som jag funnit utskottets skäl i öfrigt grundade samt hyser den fruktan, att en betydligare förhöjning af tullen å cigarrer och cigaretter utöfver hvad norska tulltaxan upptager skulle utefter den långa landgränsen mot Norge framkalla en oloflig införsel af varan, anser jag en förhöjning af denna tulltaxerubrik icke böra ifrågasättas, helst de förut föreslagna skatteförhöjningarne kunna antagas inbringa det behöfliga beloppet, 2,500,000 kronor.

Det kan icke undgå uppmärksamheten, att den inhemska tobaksodlingen, hvilken redan nu genom tullen å importerad tobak åtnjuter ett icke obetydligt premium, komme att genom de höjda tullsatserna beredas ytterligare ökade fördelar. Enligt de af skatteregleringskomitéen samlade uppgifterna idkades år 1880 inom Sverige tobaksodling å en areal af 791,08 tunnland, hufvudsakligen å Stockholms stads område samt inom Kristianstads och Malmöhus län äfvensom i ringa mån inom Stockholms och Kalmar län. Den årliga tillverkningen uppgafs utgöra 15,711,7—19,111,7 centner. Äfven om, såsom antagligt är, den inhemska tobaksodlingen skulle efter år 1880 hafva något tilltagit, torde denna odling, hvilken, på sätt skatteregleringskomitéen erinrat, är inskränkt till några få orter med vissa för odlingen gynsamma, endast undantagsvis förekommande lokala förhållanden och äfven på dessa orter hufvudsakligen idkas som binäring, åtmin-

stone ännu icke ega den betydelse och den omfattning, att en särskild, tullen å utländsk tobak motsvarande accis å samma odling bör ifrågakomma till införande. Jag anser mig derföre icke nu böra i detta afseende framställa något förslag.

Med åberopande af hvad jag nu anfört hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte i särskild nådig proposition föreslå Riksdagen att höja dels bränvinstillverkningsskatten från 40 öre till 45 öre eller med 5 öre litern;

dels nedannämnda införselsafgifter, nemligen å
bränvin och sprit

på fat, då varan är i Frankrike tillverkad af vindrufrvor och derifrån sjöledes direkt införes, från 45 till 50 öre eller med 5 öre litern;

på fat, i öfriga i tulltaxan upptagna fall, från 60 till 65 öre eller med 5 öre litern;

på andra kärl från 90 öre till 1 krona eller med 10 öre litern;
likörer från 1 krona 20 öre till 1 krona 30 öre eller med 10 öre litern;

tobak,

oarbetad, blad och stjelk från 1 krona till 1 krona 25 öre eller med 25 öre för kilogram och

arbetad, andra slag än cigarrer och cigaretter från 1 krona 20 öre till 1 krona 50 öre eller med 30 öre för kilogram.

I sammanhang med berörda särskilda proposition torde det tillkomma mig att anmäla de frågor om förändrade bestämmelser i afseende å restitution, om tiden för tillämpning af de förhöjda afgifterna m. m., hvilka föranledas af förhöjningarna, men hvilka icke stå i närmare sammanhang med statsregleringen för år 1889.

Tullmedlen.

Enligt Statskontorets berättelse hafva tullmedlen i medeltal för åren 1884—1886 ingått med 33,036,264 kronor. För år 1887 hafva de enligt meddelande från Generaltullstyrelsen utgjort 30,704,421 kronor 74 öre. Äfven under antagande af en fortfarande minskning i dessa inkomster synes mig inkomsten af redan gällande tullsatser kunna sättas något högre, än Statskontoret föreslagit, eller till 29,000,000 kronor; och böra tullmedlen, under förutsättning af bifall till de häröfvan föreslagna förhöjningarne, beräknas till 30,000,000 kronor.

*Bränvins-
tillverknings-
skatt.*

I öfverensstämmelse med de beräkningar, jag häröfvan meddelat, hemställer jag, att bränvinstillverkningsskatten må upptagas till ett jemkadt belopp af 14,000,000 kronor.

Generalpoststyrelsen har, med ledning af postuppbörden under de tre senaste åren och under antagande att samma stegring, som under dessa år iakttagits, fortfarande skall ega rum, ansett *postmedlen* böra för år 1889 beräknas till 6,580,000 kronor.

Postmedel.

Jag har redan förut haft anledning erinra derom, att Eders Kongl. Maj:t den 31 sistlidne December beslutat att till Riksdagen aflåta en nådig proposition om skatt å enskilda telefonapparater, som stå i förbindelse med centraltelefonstation och dertill hörande telefonnät. Den inkomst, som derigenom skulle beredas statsverket såsom ersättning för den förlust, hvilken de enskilda telefonanläggningarne tillskynda statens telegrafverk, har af Telegrafstyrelsen uppskattats till omkring 100,000 kronor. Då Eders Kongl. Maj:t ansett ifrågavarande skatt böra upptagas bland *bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter*, böra i följd häraf inkomsterna under nämnda titel, hvilka Statskontoret beräknat till 350,000 kronor, upptagas till ett belopp af 450,000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Då jag icke har något att anmärka mot Statskontorets beräkning af *stämpelmedel, hvitbetssockertillverkningsavgift samt bevillning af fast egendom och af inkomst*, hemställer jag, att dessa inkomstitlar måtte upptagas till de af Statskontoret föreslagna belopp. Till fullständiggående af utredningen anser jag mig dock böra nämna, att hvitbetssockertillverkningsavgiften under år 1887 uppgått till 346,282 kronor 48 öre.

Öfriga bevillningar.

Summan af bevillningarne skulle således utgöra 58,380,000 kronor.

Ehuru jag hemställer, att statsverkets inkomster för år 1889 må med de belopp, jag här föreslagit, få i statsverkspropositionen upptagas i den ordningsföljd, som hittills varit iakttagen, och likaledes med den vanliga fördelningen i *ordinarie inkomster och bevillningar*, torde det tillåtas mig att, likasom vid föregående tillfällen, låta här inflyta en gruppering af dessa inkomster, som bättre än den sedvanliga uppställningen lemnar en öfversigt af dessa inkomsters olika natur ur finansiell synpunkt och närmare sammanför inkomster af närbeslägtad art.

Inkomsternas uppställning.

Denna öfversigt angifver såsom

Statsverkets inkomster:

A. Inkomster, som ej utgöra skatter:

arrendemedel	kronor	2,700,000: —	
skogsmedel	„	1,600,000: —	
jernvägstrafikmedel	„	6,000,000: —	
postmedel	„	6,580,000: —	
telegrafmedel	„	1,200,000: —	
bötesmedel	„	240,000: —	
extra uppbörd	„	100,000: —	18,420,000: —

B. Skatter:

a) allmänna:

tullmedel	kronor	30,000,000: —	
bränvinstillverk-			
ningsskatt	„	14,000,000: —	
hvitbetssockertill-			
verkningsavgift	„	250,000: —	
stämpelmedel	„	3,500,000: —	
mantalspenningar	„	665,000: —	
bevillning af fast			
egendom samt			
af inkomst	„	3,600,000: —	52,015,000: —

b) af viss fastighet:

grundskatt	„	4,185,000: —	
kyrkotionde	„	250,000: —	
kavalleriregemen-			
tenas hästva-			
kansspanmål	„	300,000: —	
trosspassevolans-			
avgift	„	26,000: —	
tillfälliga roteva-			
kansavgifter	„	68,000: —	
soldatvakansavgift	„	110,000: —	
båtsmansvakans-			
avgift	„	260,000: —	5,199,000: —

Transport 57,214,000: — 18,420,000: —

		Transport 57,214,000: —	18,420,000: —	
c) särskilda afgifter:				
fyr- och båkmedel	„	1,200,000: —		
kontrollstämpel-				
medel	„	25,000: —		
bevillningsavgifter				
för särskilda för-				
måner och rättig-				
heter	„	450,000: —	1,675,000: —	58,889,000: —
			Summa kronor	77,309,000: —

Med undantag för år 1885, hvars hela bankovinst bibehålls för Riksbankens egen räkning, har under en längre följd af år den på Riksbankens rörelse uppkomna vinst disponerats sålunda, att hälften deraf i jemnadt tal tagits i anspråk för statsverkets utgifter, medan återstoden ståtts till bankens eget förfogande. Då banken för ett år, när betydliga öfverskott från ett föregående år funnits att tillgå för statsregleringen, fått behålla hela vinsten af dess rörelse, synes det följdriktigt, att ett annat år, när mindre rikliga öfverskott äro för handen, en större andel af vinsten anvisas till fyllande af statsverkets behof, och jag anser, att ett sådant fall nu föreligger, då i anseende till inträffad minskning i öfverskott för år 1886 och samtidigt påkallad afkortning till följd af förändrad bokföring af bränvinstillverkningskatten statsregleringen för år 1889 erbjuder mindre gynsamma förutsättningar än under närmast föregående år.

*Riksbankens
vinstmedel.*

Riksbankens behof af ökad eget kapital torde genom de under senare åren skedda ganska betydliga afsättningarna vara så tillgodosedt, att ett ytterligare förstärkande af dess fonder icke i samma mån som förut gör sig gällande, och banken torde därför utan afsaknad kunna till statsverkets utgifter afstå den större andel af dess vinst, som för detta ändamål är behöflig.

Jag hemställer derför, att af Riksbankens vinst för år 1887, hvilken enligt en från bankofullmäktige meddelad uppgift belöpte sig till något öfver 2,700,000 kronor, må för statsverkets behof, till utbetalning vid den tidpunkt under år 1889, som Riksdagen bestämmer, anvisas tre fjerdedelar med ett afrundadt belopp af 2,000,000 kronor.

Om, under förutsättning af bifall till hvad jag nu föreslagit, till slutsumman af statsverkets ofvanberäknade in-

kronor 77,309,000: —

Transport kronor 77,309,000: —

Transport kronor 77,309,000: —

lägges

det af mig såsom öfverskott å statsregleringarne för 1886 och föregående år samt öfverskott från postverket beräknade belopp ... „ 3,472,000: —
 samt förenämnda belopp af Riksbankens vinstmedel för år 1877 „ 2,000,000: —
 så erhålles för statsregleringen år 1889 en tillgång af kronor 82,781,000: —

Angående
afkortning af
fordringar
för ogulden
bränvins-
tillverknings-
skatt.

Såsom jag härofvan*) meddelat, ämnar Statskontoret i 1887 års rikshufvudbok å nämnda års inkomst af bränvinstillverkningsskatt afkorta det belopp, hvartill statsverkets före år 1887 uppkomna fordran för ogulden tillverkningsskatt uppgår, eller 3,944,368 kronor 9 öre. Då enligt den redogörelse, jag lemnat för det sannolika resultatet af samma års statsreglering, inkomster och utgifter torde komma att ungefärligen uppväga hvarandra, skulle den nämnda afkortningen, om den utan vidare verkställdes i 1887 års räkenskaper, således komma att deruti tillskapa en brist till ungefär motsvarande belopp, ehuru afkortningen föranledts af förhållanden, som röra en föregående tid. Till förekommande af ett sådant vilseledande bokslut synes någon särskild åtgärd böra vidtagas.

Hvad angår den del af omförmälda fordran, hvilken uppkommit under år 1886, har jag redan vid beräkningen af nämnda års öfverskott frånräknat beloppet deraf med 1,280,297 kronor 99 öre, som således är att påräkna för det nu ifrågavarande ändamålet. Beträffande det återstående beloppet, 2,664,070 kronor 10 öre, har Statskontoret anmärkt, att detsamma, som uppkommit före år 1886, ingått i de enligt 1888 och föregående årens riksstaten disponerade öfverskott å 1885 och föregående årens statsregleringar. Å riksstaterna för åren 1884—1888 äro emellertid till förstärkande af statsverkets kassaförlagsfond anvisade 3,165,264 kronor, i hvilket belopp förenämnda 2,664,070 kronor 10 öre skäligen må anses hafva ingått. Till betäckande af den brist i 1887 års inkomst af bränvinstillverkningsskatt, som genom afkortning derå af sistnämnda summa föranledes, synes följaktligen ett motsvarande belopp böra omföras från kassaförlagsfonden. Denna fonds ändamål är bland annat att lemna Statskontoret tillfälle till bestridande under löpande året af utgifter, för hvilka beräknats inkomster, hvilka ej under året inflyta. En omföring af detta belopp, hvilket endast på

*) Se pag. 6.

papperet blifvit tillgodofördt fonden, men i verkligheten icke influtit och således alldeles icke kunnat öka fondens förmåga att motsvara denna sin bestämmeelse, kommer således icke att i minsta mån vålla någon rubbning i statsverkets kassaställning. Förhållandet blifver i sjelfva verket detsamma som för närvarande, endast med den skilnad att räkenskapen, från att vara i viss mån vilseledande, kommer att lemna ett riktigare uttryck för statsverkets ställning, och för blifvande statsregleringar må det blifva en omsorg att åter genom afsättningar till kassaförlagsfonden, i den mån tillgångarne det medgifva, uppbringa fonden till erforderligt belopp.

Jag hemställer derföre, att Eders Kongl. Maj:t måtte i den nådiga propositionen till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof föreslå Riksdagen att medgifva,

att till ersättande af den afkortning å statsverkets inkomst af bränvinstillverkningsskatt för år 1887, som uppkommer genom uteslutande af redan bokförd fordran från föregående år för ogulden dylik skatt, må omföras:

från behållningen från år 1886 kronor 1,280,297: 99
motsvarande det belopp, hvartill sådana fordringar
under nämnda år tillkommit,

och från statsverkets kassaförlagsfond ,, 2,664,070: 10
eller det belopp, hvartill de före år 1886 tillkomna
fordringarna af ifrågavarande slag uppgå.

Tillsammans kronor 3.944,368: 09.

De af föredragande departementschefen sålunda i afseende å beräkningen af statsverkets ofvan omför-
mällda tillgångar och dermed sammanhängande ämnen
gjorda hemställanden och förslag, i hvilka Statsrådets
öfrige ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konun-
gen gilla och bifalla.

Ex protocollo:
Fredrik Zethelius.

Bil. Litt. A.

Till Konungen.

Jemlikt gällande instruktion åligger det Statskontoret att årligen före den 15 December till Eders Kongl. Maj:t afgifva berättelse om statsverkets inkomster under det sistförflutna året jemte förslag till deras beräkning vid nästföljande statsreglering med hvad mera, som kan tjena till upplysning vid uppgörande af den nådiga propositionen till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof; och får Stats-

kontoret berörda nådiga föreskrift för innevarande år härmed i underdånighet fullgöra.

Riksdagens under detta år församlade revisorer hafva verkställt granskning af 1886 års rikshufvudbok jemte öfriga räkenskaper öfver statsverkets och andra allmänna medels förvaltning under samma år; och Statskontoret får i underdånighet hänvisa till innehållet i den berättelse angående statsverkets tillstånd under nämnda år, hvilken före revisionsförrättningens början blifvit af detta embetsverk afgifven och sedermera till revisorerne öfverlemnad. Jemlikt föreskrift i 39 § af Riksdagsordningen skola räkenskaper och öfriga statsverket rörande handlingar för Riksdagens statsutskott hållas tillgängliga för verkställande af den granskning, som vid fullgörande af bemälda utskotts åliggande att utreda och uppgifva statsverkets tillstånd och behof må vara erforderlig.

Beträffande undsättningsfonden afgifver Statskontoret särskild underdånig berättelse, och redovisas för öfrigt förhållandet med denna fond genom räkenskaper och handlingar, som äfvenledes skola hållas statsutskottet tillhanda.

Hvad angår statsverkets inkomster för år 1889, har Statskontoret ansett desamma böra beräknas på sätt bilagda tabell litt. a) utvisar och, enligt hvad tabellen litt. b) ådagalägger, för denna beräkning i allmänhet lagt till grund medeltalen af de senaste tre årens inkomstbelopp, hvilka åter äro hemtade från de för samma år afslutade rikshufvudböckerna. Vid upprättandet af förslaget till inkomstberäkningen har för öfrigt afseende blifvit fästadt dels derpå, huruvida inkomsterna varit i jemnt stigande eller fallande, dels på de vid vissa titlar förekommande särskilda förhållanden, för hvilka Statskontoret får här nedan i underdånighet närmare redogöra.

Ordinarie inkomster.

Grundskatten har, efter den år 1885 beslutade nedsättning, i såväl 1886 som 1887 årens riksstater upptagits med 4,097,000 kronor. Med afseende å den tillökning, som till följd af den utaf sistlidne Riksdag beslutade upplösning, räknadt från den 1 Januari 1888, af det nu bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag samt indragning till kronan af den under benämning grufvedrängshjelp från Salbergs län till bergslaget utgående afgift, komme att uppstå i denna inkomsttitel, blef densamma i 1888 års riksstat upptagen med ett till 4,100,000 kronor afrundadt belopp.

Enligt räkenskaperna för år 1886 utgjorde den debiterade grund-

skatten 4,066,380 kronor 35 öre. Vid härstädes verkställd undersökning har befunnits, dels att inom åtskilliga län en felaktig tillämpning af nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 angående nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter egt rum på det sätt, att grundskatt, som är till rusthåll anordnad och således frinjutes för fullgörande af ett besvär, uteslutits från räkenskaperna, samt dels att inom ett län vid grundskattens debitering på annat sätt orätt förfarits. Efter rättelse i berörda hänseenden och med iakttagande af förhållandet med restaurtierna vid 1886 års början och slut samt afkortningar visar sig, att grundskatten för år 1886 utgjort 4,124,615 kronor 22 öre.

I öfverensstämmelse med Riksdagens derom fattade beslut stadgade Eders Kongl. Maj:t genom förordning den 11 September 1885, bland annat, att skattefrälseräntor och kronotionde, som innehades under enskild eganderätt, samt arbets- och hofveriskyldighet till skattesåld kronoegendom skulle, derest anbud derom af vederbörande egare framställdes inom ett år från kungörelsens utfärdande, för statsverkets räkning på vissa villkor inlösas samt att inlösta räntor och kronotionde skulle med iakttagande af de beräkningsgrunder, som gälde för utgörande af kronaus räntor och tionde näst före utfärdandet af Kongl. kungörelsen den 11 Maj 1855 angående de i ordinarie räntan ingående persedlars omsättning och förenkling, omsättas enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse och förordningen den 23 Juli 1869 samt till statsverket utgöras för tiden från räntornas och kronotiondens indragning, hvarvid för desamma skulle gälla enahanda bestämmelser som för annan till staten utgående grundskatt; varande vidare uti nådiga kungörelsen den 13 sistlidne Juli stadgadt, att den genom förstberörda förordning den 11 September 1885 bestämda inlösen af skattefrälseräntor och af kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt, skulle fortfarande ega rum, derest vederbörande egare, som ville begagna sig af denna inlösen, derom gjorde anmälan inom utgången af år 1888.

Enligt hvad Statskontoret inhemtat har under tiden till och med den 28 sistlidne November granskning egt rum af till Kammarkollegium i berörda hänseende inkomna anbud, hvilkas slutsumma dervid exakt uträknats till 2,346,418 kronor, och utgjorde ungefärliga lösesumman för skattefrälseräntor och för hofveriskyldighet, om hvars inlösen anbud vid nämnda tidpunkt blifvit gjorda, men då ej ännu granskats, 537,814 kronor 75 öre. På grund häraf och då det torde kunna emotses, att ytterligare anbud om inlösen af skattefrälseräntor inom utgången af nästkommande år ingifvas och hinna undergå granskning, synes antagligt, att vid nämnda tidpunkt dylika räntor skola vara inlösta för åtminstone 3,000,000 kronor. Beträffande det belopp, hvartill stats-

verkets behållna inkomst af inlösta skattefrälseräntor m. m. kan, efter föreskrifven omsättning samt minskning med 30^o/₁₀₀, uppgå, har Statskontoret med ledning af erhållna uppgifter om resultatet af en del dylika räntors omsättning funnit densamma kunna antagas blifva omkring 2^o/₁₀₀ å inlösningssumman och således för år 1889 uppgå till åtminstone 60,000 kronor.

I anledning af hvad sålunda förekommit får Statskontoret, jemte meddelande att i 1886 års inkomst af grundskatt äfven ingå inlösta frälseräntor, dock med jemförelsevis ringa belopp, underdånigst hemställa, att inkomstiteln grundskatt måtte i riksstaten för år 1889 upptagas med ett inkomsten för år 1886, ökad med nyssnämnda 60,000 kronor, motsvarande belopp eller i jemnadt tal 4,185,000 kronor.

Kyrkotionden, i 1887 och 1888 årens riksstater beräknad till 250,000 kronor, har utgjort:

år 1884	kronor 251,393: —
„ 1885	„ 244,437: —
„ 1886	„ 241,764: —
eller i medeltal för dessa tre åren	„ 245,865: —

Undantagandes den mindre del deraf, som debiteras i Blekinge samt Göteborgs och Bohus län och derstädes löses efter bestämda lägre pris, utgår denna tionde efter markegång. Då medeltalet af inkomsten endast med ett jemförelsevis ringa belopp understigit den beräknade summan, samt denna afgift, som till hufvudsakligaste delen tillfaller landskyrkorna, är för statsregleringen af obetydlig vikt, hemställer Statskontoret, att kyrkotionden måtte med oförändradt belopp i riksstaten för år 1889 uppföras.

Kavalleriregementenas hästvakansspanmål. Denna inkomst, som på grund af nådiga beslut den 17 December 1873 och den 30 Januari 1874 årligen, intilldess annorlunda kan varda förordnad, af rusthållen vid det afsutna kavalleriet erlägges med 139,658 kubikfot 4 kannor spanmål, hälften råg och hälften korn, och hvilken i riksstaten för innevarande år beräknats till 320,000 kronor, är i 1888 års riksstat upptagen med ett till 300,000 kronor nedsatt belopp.

Inkomsten har utgjort:

för år 1884	kronor 321,651: —
„ „ 1885	„ 307,174: —
„ „ 1886	„ 296,568: —

och således under dessa tre år varit i fallande. Då emellertid sistlidet års inkomst endast obetydligt understigit den för år 1888 antagna beräkningen, torde någon förändring i samma beräkning nu ej böra vidtagas.

Trosspassevolansafgiften har för år 1886, liksom för hvar och ett af åren 1884 och 1885, något öfverskjutit det belopp, som blifvit för år 1888 beräknadt, eller 26,000 kronor; men då öfverskottet varit ringa, torde någon förändring i den sist gjorda beräkningen icke böra ifrågakomma.

Tillfälliga rotevakansafgifter. I denna inkomsttitel, uti riksstaterna från och med år 1886 upptagen med 63,000 kronor, innefattas, utom afgifter af rusthåll och rotar för uraktlåten rekrytering, jemväl de vid början af år 1878 till statsverket tills vidare indragna afgifterna af åtskilliga till underofficerars aflöning förut anslagna vakanta rusthåll och rotar. Enligt räkenskaperna för sistnämnda år har ifrågavarande inkomst belöpt sig till 71,590 kronor 24 öre och således öfverstigit den antagna beräkningen med mera än 8,000 kronor. Någon förhöjning i beräkningen synes alltså kunna ega rum. Med afseende derå, att den utaf afgiften för uraktlåten rekrytering bestående delen af inkomsten är vexlande, torde förhöjningen dock ej böra ske med högre belopp än 5,000 kronor; lärande inkomsttiteln i riksstaten för år 1889 få upptagas med 68,000 kronor.

Soldatvakansafgift. Denna inkomsttitel innefattar dels afgifter af den nya ordinarie soldatroteringen, som intill år 1886 redovisats under titeln »vakansafgifter af nyroterad jord», dels de före nämnda år under särskild titel i riksstaten upptagna »vakansafgifter af bergslag» samt dels de afgifter af trenne rotar i Särna, Idre och Hede byar i Kopparbergs län, hvilka med år 1886 indragits till statsverket, och är, med tillämpning af de värden å rotering, som i och för beräkande af den vid 1885 års riksdag medgifna lindring i detta besvär blifvit bestämda, samt med ledning af 1882 års räkenskaper i fråga om rotarnes antal, i riksstaten för nästkommande år, likasom i innevarande och sistlidet års riksstater, upptagen till 106,000 kronor. En jemförelse emellan 1882 och 1886 års räkenskaper utvisar, att antalet af sådana rotar, som tillkommit i följd af ny rotering, ökats med omkring 46 stycken. Statskontoret hemställer i anledning deraf, att denna inkomst, som för år 1886 något öfverstigit 110,000 kronor, måtte i riksstaten för år 1889 upptagas med nyssnämnda belopp.

Båtsmansvakansafgift. Innefattande afgifter af städernas båtsmanshåll, af sex båtsmansrotar på Visingsö och nio rotar i Södra Möre härad af Kalmar län, af nya båtsmansindelningen i Blekinge, af den nya ordinarie båtsmansroteringen, af utsockne frälsehemman i Halland samt af de på tioårig vakans satta rusthållen i Blekinge och Södra Möre härad, är denna inkomsttitel i riksstaterna för sistlidet och innevarande år beräknad till 183,000 kronor.

Vid sistlidne riksdag beslutades, att det nu varande båtsmanshållet skulle sättas på vakans samt de derigenom inflytande vakansafgifter, beräknade efter de i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna den 5 Juni 1885 bestämda värden, ingå bland statsverkets inkomster; dock finge vakanssättningen under öfvergångstiden till den i sammanhang dermed beslutade organisationen af en sjömanskorps icke ega rum med mera än en åttondedel af nuvarande effektiva rotar årligen. Den tillökning i båtsmansvakansafgiften för år 1888, som med anledning häraf vore att påräkna, antogs komma att uppgå till 45,000 kronor, och blef sålunda denna statsinkomst i nämnda års riksstat uppförd med ett från 183,000 kronor till 228,000 kronor förhöjdt belopp.

Den för år 1886 afslutade rikshufvudboken utvisar, att ifrågavarande inkomst för nämnda år belöpt sig till 203,270 kronor 75 öre; men Statskontoret får härvid underdånigst meddela, att i denna summa äfven ingå tillhoppa 32,035 kronor 65 öre, utgörande 1885 års afgifter af städernas båtsmanshåll, utom Stockholms stad, af ofvannämnda 6 båtsmansrotar på Visingsö och 9 rotar i Södra Møre härad, hvilka afgifter, vid öfvergången till den med år 1885 vidtagna förändring i räkenskapssättet, ej ingått i nämnda års räkenskaper. Om dessa afgifter fråndragas inkomsten enligt rikshufvudboken, återstå 171,235 kronor 10 öre, hvilket belopp understiger det beräknade med 11,764 kronor 90 öre. Detta förhållande är hufvudsakligast föranledt deraf, att vid pröfningen af det år 1885 af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslag till omförmälda lag angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna Riksdagen nedsatte de föreslagna värdena å besväret vid berustade och roterade båtsmanshållen med 10 kronor, utan att vidtaga motsvarande nedsättning i den föreslagna beräkningen af ifrågavarande inkomsttitel.

Efter den ändring i nu antagna beräkning, som af nyss omförmälda förhållande påkallas, och med tillägg af det belopp, hvarmed båtsmansvakansafgiften kan påräknas att för år 1889 ytterligare ökas till följd af båtsmanshållets sättande på vakans, denna tillökning beräknad på enahanda sätt som för år 1888, eller till 45,000 kronor, torde inkomsttiteln »båtsmansvakansafgift» i riksstaten för år 1889 upptagas med ett till 260,000 kronor jemnadt belopp.

Arrendemedel hafva utgjort:

för år 1884		kronor	3,036,486: —
„ „ 1885		„	3,297,514: —
„ „ 1886		„	3,076,685: —

Från och med år 1885 äro de till landshöfdingelöneregleringsfonden förut ingående arrenden och afgäldsbelopp upptagna bland statsverkets inkomster af arrendemedel, hvilka, med inberäkning af nämnda fonds arrenden och afgälder, skulle för år 1884 hafva uppgått till 3,178,976 kronor.

Till följd af den med år 1885 vidtagna förändring i tiden för räkenskapernas afslutande kunde ej i det årets rikshufvudbok redovisas för andra afkortningar å statsverkets inkomster än dem, som egt rum under tiden mellan uppbördsårets början den 1 Maj och kalenderårets slut den 31 December, då räkenskaperna afslutades. Om det först genom de under följande året afgifna summariska räkningarne bekantgjorda förhållandet med afkortningarne å 1885 års debiterade uppbörd och å densamma uppkomna restantier ingå i beräkningen, visar sig, att 1885 års arrenden influtit med 2,994,772 kronor, eller, med tillägg af inom Skaraborgs län efter tiden för summariska räkningarnes afgifvande influtne, 3,104,909 kronor.

Beträffande restantierna å arrendemedlen får Statskontoret meddela, att desamma utgjorde:

		Vid slutet af uppbördsåret den 30 April.	Den 31 Decem- ber.
år 1884	kronor	235,280: —	
„ 1885	„	338,274: —	269,431: —
„ 1886	„	555,852: —	356,865: —

Enligt särskilda Kongl. bref den 22 Januari innevarande år har medgifvits, att kronans arrendatorer skulle ega att under vissa villkor åtnjuta anstånd med erläggande af arrendet för det löpande året sålunda, att, såvida ena hälften deraf betalades senast före den 14 derpåföljde Mars, med betalningen af andra hälften finge anstå sist till den 1 sistlidne Oktober. Vid uppbördsårets utgång den 30 nästlidne April utgjorde då oguldna arrendemedel 1,288,954 kronor.

I öfverensstämmelse med sistlidne Riksdags beslut har Eders Kongl. Maj:t uti nådigt bref den 13 Juli innevarande år förordnat, bland annat, att arrendatorerne af kronans utarrenderade egendomar skulle, med vissa undantag, å arrendeafgiften för sistförflutna arrendear åtnjuta eftergift med 10 procent, att afdragas å den del af arrendebeloppet, som då vore obetald, eller, der arrendeafgiften blifvit till fulla gulden, uppbäras kontant, att afkortas å 1886 års arrendemedel. Enligt från samtliga länsstyrelserna inkomna uppgifter har den sålunda beviljade eftergiften uppgått till 243,995 kronor 29 öre.

Sedermera har Eders Kongl. Maj:t under den 11 nästlidne November funnit godt förklara, att den, hvilken arrenderat kronoegendom under sådana förhållanden, att han enligt nyssberörda nådiga bref varit berättigad till nedsättning i arrendeafgift, derest han fortfarande innehaft egendomen, men i anseende till kontraktets förverkande blifvit skild från arrendet, skulle ega att å den honom och hans löftesmän till betalning åliggande skilnaden mellan det utfästa och nuvarande arrendet njuta afdrag med tio procent, beräknade å det utaf honom utfästa arrendet, derest nye arrendatorn ej är berättigad till nedsättning, men å den nämnda skilnaden, om nye arrendatorn eger njuta afdrag å sitt arrende. Efter hvad verkställd undersökning gifver vid handen kunna s. k. skilnadsarrenden för år 1886 antagas hafva uppgått ungefärligen till så stort belopp, att det deri medgifna afdrag kommer att belöpa sig till omkring 7 å 8,000 kronor; och skulle således eftergiften i sin helhet å 1886 års arrendeafgifter komma att utgöra i jemnadt tal 250,000 kronor.

Vidare är genom nådig kungörelse den 13 Juli innevarande år, i enlighet med Riksdagens beslut, förklaradt, att vissa nuvarande arrendatorer af kronans under förvaltning af Domänstyrelsen ställda egendomar skola ega att, der de så önska, uppsäga sina arrenden till upphörande den 14 Mars 1889. Enligt från Domänstyrelsen meddelad uppgift hafva till följd häraf intill denna dag ej mindre än 593 kronoarrendatorer hos Styrelsen uppsagt sina arrenden.

De debiterade arrendemedlen för år 1886
 uppgingo till kronor 3,190,205: —
 Efter afdrag dels af deri ingående s. k. skilnadsarrenden,
 hvaraf endast en ringa del kan antagas komma att in-
 flyta, omkring kronor 90,000: —
 och dels den på grund af Kongl.
 brefvet den 13 sistlidne Juli uträk-
 nade eftergift med 10 procent, i jem-
 nadt tal uppgående till „ 244,000: — 334,000: —
 återstå af debiterade kronor 2,856,205: —
 eller 56,205 kronor utöfver det i riksstaten för år 1888 beräknade be-
 loppet, dervid dock ej afräknats något för den ytterligare minskning i
 inkomsten, som kan blifva en följd af under året inträffade obestånd
 och deraf orsakad oförmåga att erlægga påförda arrenden.

Då inkomsten för år 1886 således kommer att föga öfverskrida den
 för år 1888 beräknade, eller 2,800,000 kronor, samt med säkerhet tor-
 de kunna antagas, att vid förnyad utarrendering af det stora antal egen-

domar, för hvilka uppsägning af arrenden egt rum, lägre afgifter än de nu bestämda, äfven efter den deri medgifna nedsättning, komma att betingas, anser Statskontoret arrendemedlen för år 1889 ej böra beräknas till högre belopp än 2,700,000 kronor.

Mantalspenningarne äro i riksstaterna för innevarande och nästkommande år beräknade till 650,000 kronor. Inkomsten har utgjort:

för år 1884	kronor 657,752: —
” ” 1885	” 736,832: —
” ” 1886	” 667,269: —

Under återopande, beträffande 1885 års inkomst, af hvad här ofvan anförts angående arrendemedlen för samma år, får Statskontoret meddela, att mantalspenningarne för nämnda år, efter afdrag af afkortningar och restantier, utgjort 660,858 kronor. Då emellertid denna statsinkomst, som år 1883 belöpf sig till 647,980 kronor, under de trenne senaste åren öfverskjutit den antagna beräkningen, år 1886 med mera än 17,000 kronor, hemställer Statskontoret, att mantalspenningarne måtte i riksstaten för år 1889 uppföras med 665,000 kronor.

Bötesmedel. Denna inkomstitel är i innevarande års riksstat beräknad till 270,000 kronor och i riksstaten för år 1888 uppförd med 240,000 kronor. Enligt räkenskaperna hafva bötesmedlen utgjort:

för år 1884	kronor 257,753: —
” ” 1885	” 232,344: —
” ” 1886	” 297,276: —

eller i medeltal för dessa tre åren

”	262,458: —
---	------------

I 1886 års uppbörd ingå 48,495 kronor 59 öre, utgörande kronans andel i böter samt ersättning för bränvinstillverkningsskatt m. m., som genom Allbo häradsrätts utslag den 8 Januari 1886 ådömts en person för undansnillande af bränvin från skatt. Om uppbörden minskas med denna summa, återstå 248,780 kronor och i medeltal för nämnda tre år 246,292 kronor. Med afseende å denna inkomstitels temligen ovissa beskaffenhet finner Statskontoret sig sakna anledning att föreslå någon förändrad beräkning af densamma, utan hemställer, att bötesmedlen äfven i riksstaten för år 1889 måtte uppföras med 240,000 kronor.

Kontrollstämpelmedel, vid innevarande års riksdag för år 1888 beräknade till 25,000 kronor, eller samma belopp, hvarmed desamma i sistlidet och innevarande års riksstater äro uppförda, hafva för år 1886 uppgått till endast 21,649 kronor; men då medeltalet af inkomsten för åren 1884—1886 utgör 25,642 kronor, lär någon ändring i beräkningen af denna inkomst för det närvarande icke böra ifrågakomma.

Fyr- och båkmedel, för år 1888 beräknade till 1,200,000 kronor, hafva uppgått:

för år 1884 till	kronor 1,298,444: —
„ „ 1885 „	„ 1,350,504: —
„ „ 1886 „	„ 1,307,263: —

Under innevarande år intill den 1 dennes har denna inkomst, efter hvad Statskontoret inhemtat, utgjort 1,275,471 kronor 68 öre och skulle, i händelse samma uppbörd komme att för December månad debiteras som under motsvarande tid af det nästförflutna året, för innevarande år uppgå till 1,323,510 kronor.

Uppbörderna för innevarande år visar väl vid jemförelse med sistlidet års uppbörd, att ökning i inkomsten inträdt; men då samma uppbörd understigit den för år 1885, anser Statskontoret, att någon förändring i den nu antagna beräkningen icke bör ske, utan hemställer, att ifrågavarande inkomstitel måtte äfven i riksstaten för år 1889 upptagas med 1,200,000 kronor.

Telegrafmedel, hvilka i riksstaten för år 1888 beräknats till 1,275,000 kronor, äro, enligt hvad Statskontoret inhemtat, af Telegrafstyrelsen för år 1889 kalkylerade till endast 1,200,000 kronor; och har denna summa blifvit i bilagda tabell uppförd.

Jernvägstrafikmedel. Jemlikt en från Styrelsen för statens jernvägs- trafik erhållen uppgift kan nettobehållningen å trafikmedlen för år 1889 antagas till 6,000,000 kronor, hvadan denna summa vid nästa statsreglering torde böra beräknas.

Skogsmedlen, som upptogos i riksstaten för år 1884 till 1,200,000 kronor, för år 1885 till 1,400,000 kronor samt för sistlidet och innevarande år till 1,600,000 kronor, äro äfven för år 1888 beräknade till sistnämnda summa.

Inkomsten har utgjort:

för år 1884	kronor 2,077,813: —
„ „ 1885	„ 1,733,711: —
„ „ 1886	„ 1,652,220: —

Enligt från Domänstyrelsen erhållen uppgift hafva statsverkets skogsmedel, som under 1886 års trenne första kvartal inflöto med 1,345,332 kronor 78 öre, under motsvarande tid af innevarande år uppgått till 1,373,291 kronor 67 öre. En tillökning i inkomsten har således under detta år egt rum, men då denna tillökning ej är af någon betydighet och 1886 års uppbörd endast med ett jemförelsevis ringa belopp öfverstigit den antagna beräkningen, hemställer Statskontoret, att skogsmedlen, hvilka för öfrigt bero af förhållanden, som icke på förhand med någon säkerhet kunna förutses, måtte med oförändradt belopp, 1,600,000 kronor, uppföras i riksstaten för år 1889.

Extra uppbörd. Omfattande flera mer eller mindre tillfälliga inkomster, är denna inkomsttitel uti riksstaten för år 1888 upptagen med 91,000 kronor. Inkomsten har enligt räkenskaperna utgjort:

för år 1884	kronor 147,814: —
„ „ 1885	„ 249,038: —

Efter afdrag från dessa belopp dels af 61,333 kronor 6 öre, som influtit till följd af 1883 års Riksdags beslut om indragning till statsverket af vid läroverken i Eskilstuna, Sölvesborg och Askersund befintliga fonder, samt dels af behållningen, 131,470 kronor 73 öre, vid 1884 års slut å den från och med år 1885 till statsverket indragna landshöfdingelöneregleringsfonden utgör inkomsten:

för år 1884	kronor 91,836: —
„ „ 1885	„ 112,212: —
och då densamma för år 1886 belöpt sig till	„ 140,608: —
blifver medeltalet för dessa tre åren	„ 114,885: —

Då inkomsten för hvart och ett af de båda sistförflutna åren öfverstigit den senast antagna beräkningen, anser Statskontoret någon förhöjning i denna kunna ega rum, dock, med afseende derå att inkomsten till en betydlig del är af tillfällig beskaffenhet, ej med högre belopp än 9,000 kronor, och hemställer Statskontoret därför, att inkomsttiteln »extra uppbörd» måtte för år 1889 uppföras med 100,000 kronor.

Bevillningar.

Tullmedlen hafva enligt räkenskaperna utgjort:

för år 1884	kronor 33,837,744: —
„ „ 1885	„ 33,123,190: —
„ „ 1886	„ 32,147,858: —
eller i medeltal för dessa tre åren	„ 33,036,264: —

För Januari—November månader 1886 utgjorde den debiterade tulluppbörden 30,347,680 kronor och har, enligt meddelande från Generaltullstyrelsen, från innevarande års början intill den 1 December uppgått till

..... kronor 28,943,307: 23	
och skulle, under antagande att enahanda uppbörd komme att för December månad debiteras som under samma månad af det näst förflutna året, eller	„ 1,885,850: 61
tulluppbörden för innevarande år sålunda utgöra	kronor 30,829,157: 84.

Den minskning i tulluppbörden, som inträdt redan under år 1885 och egt rum äfven under år 1886, har således fortgått under innevarande år och belöper sig i förhållande till förra årets uppbörd, så vidt nu är känt, till något mera än 1,300,000 kronor. I anledning häraf anser Statskontoret denna inkomstitel böra upptagas i riksstaten för år 1889 med något lägre belopp än det i 1888 års riksstat beräknade, eller 29,000,000 kronor; lärande tullmedlen i riksstaten för år 1889 beräknas till 28,500,000 kronor.

Postmedlen äro, på sätt Statskontoret inhemtat, för år 1889 af Generalpoststyrelsen beräknade till 6,580,000 kronor, hvadan denna summa blifvit å bilagda tabell uppförd.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, i riksstaten för år 1888 uppförda med 300,000 kronor, hafva, med afdrag af numera upphörda afgifterna för gåfva, testamente, fideikommiss, arf och fynd, utgjort:

för år 1884		kronor	324,580: —
„ „ 1885		„	328,945: —
„ „ 1886		„	314,171: —
eller i medeltal för de tre åren		„	322,565: —

Minskningen i inkomst under år 1886 är hufvudsakligen föranledd af bevillningsavgifterna af bankbolag med sedelutgifts rätt samt af utländske handlande och handelsexpediter, hvilka afgifter belöpt sig

		Af bank- bolag.	Af utländske handlande m. fl.
under år 1884 till		kronor 118,792: —	126,829: —
„ „ 1885	„	119,972: —	129,240: —
„ „ 1886	„	115,508: —	119,280: —

Enligt sistlidne Riksdags beslut är bevillningsavgiften af bankbolag med sedelutgifts rätt förhöjd från *två* till *tre* kronor för hvarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som på en gång under nästföregående året varit utlemnade i rörelsen.

Under förutsättning att de enskilda bankernas sedelutgiftning år 1888 icke i någon väsentlig mån komme att understiga den för år 1885, hvarefter afgiften för år 1886 beräknats, skulle tillämpningen af Riksdagens beslut föranleda en ökad inkomst under år 1889 af omkring 57,000 kronor. Af denna anledning synes, äfven om någon ytterligare minskning i bevillningsavgifterna af utländske handlande skulle inträffa, en förhöjning i den nu antagna beräkningen böra ega rum; och får Statskontoret, jemte erinran att, såsom förestående redogörelse utvisar, inkomstiteln i sin helhet under hvart och ett af de tre sistförflutna

åren öfverstigit beräkningen, år 1886 med mera än 13,000 kronor, i detta hänseende hemställa, att ifrågavarande bevillningsafgifter måtte i riksstaten för år 1889 upptagas med 350,000 kronor.

Stämpelmedel, uti innevarande års riksstat uppförda med 3,300,000 kronor, äro i riksstaten för år 1888 beräknade till 3,400,000 kronor och hafva enligt räkenskaperna utgjort:

för år 1884		kronor 3,482,309: —
„ „ 1885,	från och med hvilket år en förhöjning af stämpelafgiften å bo-uppteckningar med flera enskilda handlingar egde rum i sammanhang med afskaffandet af de särskilda bevillningsavgifterna för gäfvä, testamente, fideikommiss och arf,	„ 3,625,956: —
„ „ 1886		„ 3,814,859: —

Tillökningen i denna statsinkomst torde till en väsentlig del hafva uppkommit genom stämpelavgift vid beviljade lagfarter å fast egendom, hvaraf försäljningar i stort antal under senaste åren egt rum. Om än vid förändrade förhållanden en något minskad inkomst kan vara att emotse, anser dock Statskontoret, då stämpelmedlen (stämpelmedel och stämpelavgift för spelkort) sedan år 1882 varit i stigande och redan år 1884, tillsammans med den från och med påföljande år mot stämpel utbytta testamentsbevillningen, som det året belöpte sig till 25,562 kronor 10 öre, öfverstigit 3,500,000 kronor, denna inkomsttitel böra med ett till 3,500,000 kronor ökad belopp i riksstaten för år 1889 uppföras.

Bränvinstillverkningsskatt. Enligt räkenskaperna har bränvinstillverkningen i riket utgjort i jemnt tal:

år 1882		kannor 13,168,000 eller liter 34,460,656
„ 1883		„ 33,081,939
„ 1884		„ 35,310,799
„ 1885		„ 38,400,683
„ 1886		„ 38,171,077
utgörande medeltalet för femårsperioden		„ 35,885,030.

Enligt erhållen uppgift från Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå har innevarande års tillverkning intill den 1 i denna månad uppgått till

Transport liter 29,225,339,3

Transport liter 29,225,339,3

och om härtill lägges tillverkningen under December
 månad nästlidet år „ 6,680,805

skulle, under förutsättning att sistnämnda litertal
 komme att motsvara tillverkningen för samma
 månad innevarande år, detta års tillverkning
 blifva liter 35,906,144,3.

Den till statsverket kontant influtna tillverkningsskatten för till
 förbrukning från brännerier eller allmänt nederlag utlemnadt bränvin
 utgjorde:

år 1883	kronor 11,626,756: —
„ 1884	„ 13,907,435: —
„ 1885	„ 14,900,546: —
„ 1886 (deraf 12,527,170 kronor intill den 1 December 1886)	„ 14,035,002: —

Enligt från ofvannämnda byrå meddelad upplysning har tillverk-
 ningsskatt blifvit under innevarande år intill den 1 dennes erlagd för
 20,052,263,3 liter från brännerierna och 8,724,304,6 liter från allmänna
 brännerinederlagen, utgörande den härför be-

löpande skatten kronor 11,510,627: 16

Under förutsättning att lika myckenhet bränvin
 blifver under innevarande månad beskattad
 som under samma månad sistlidet år, då skatt
 erlades för 3,769,581,1 liter med „ 1,507,832: 44

skulle inkomsten af bränvinstillverkningsskatt
 under detta år komma att utgöra kronor 13,018,459: 60
 eller något mera än det uti innevarande och nästkommande års riks-
 stater beräknade beloppet, 13,000,000 kronor, men något öfver en
 million mindre än som under år 1886 influtit.

Å nederlag qvarliggande, obeskattadt bränvin uppgick, enligt upp-
 gift från kontroll- och justeringsbyrån, vid utgången af November må-
 nad sistlidet år till 6,226,407,2 liter och vid samma tid innevarande år
 till 9,247,133 liter.

Minskningen i inkomsten under innevarande år torde vara för-
 anledd såväl af den inom landet pågående rörelsen i och för minskad
 bränvinsförbrukning som i de nu rådande tryckta ekonomiska för-
 hållandena. En ytterligare minskning är äfven att emotse genom
 tillämpning af den i Kongl. förordningen den 13 Juli innevarande år
 medgifna restitution för bränvin, som göres till förtäring obrukbart för
 att användas för tekniskt eller vetenskapligt ändamål, och hvilken

restitution, enligt hvad det vid den nådiga propositionen till Riksdagen den 13 sistlidne Maj med förslag till nyssnämnda förordning bifogade utdrag af samma dags protokoll öfver finansärenden gifver vid handen, kan beräknas att uppgå till mera än 272,000 kronor. Med afseende å sålunda omförmälda förhållanden anser Statskontoret bränvinstillverknings-skatten icke böra i riksstaten för år 1889 uppföras till högre belopp än 12,500,000 kronor.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften, i innevarande och nästkommande års riksstater beräknad till 200,000 kronor, har utgjort:

för år 1884	kronor 258,005: —
„ „ 1885	„ 384,263: —
„ „ 1886	„ 323,020: —
eller i medeltal för dessa åren	„ 321,763: —

Enligt uppgift från nyssnämnda byrå har denna afgift under innevarande år intill den 1 dennes inbragt..... kronor 252,335: 36

och under antagande att inkomsten för December månad detta år kommer att uppgå till enahanda belopp som för nämnda månad sistlidet

år, eller „ 84,369: 70

skulle uppbörden för innevarande år belöpa sig till kronor 336,705: 06 och således något öfverstiga föregående årets uppbörd. Då inkomsten dessutom under alla åren 1884—1887 öfverstigit det belopp, hvartill densamma för närvarande beräknats, torde en tillökning i den antagna beräkningen böra ske. Med afseende emellertid derå att inkomsten för år 1884 utgjort endast 258,005 kronor samt ovisst är, huruvida uppbörden för innevarande månad kommer att uppgå till det här ofvan, med ledning af förhållandet under sistlidet år, antagna beloppet, anser Statskontoret, att hvitbetssockertillverkningsafgiften icke bör med mera än 250,000 kronor upptagas i riksstaten för år 1889.

Bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Denna skatt jemte ofvannämnda bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter motsvarar den i riksstaten för tiden till och med år 1884 förekommande inkomstiteln »allmänna bevillningen» och är i 1888 års riksstat upptagen till 3,500,000 kronor.

Efter afdrag för år 1884 af den från och med nämnda år med stämpelmedlen sammanförda kortstämplingsafgiften samt af de delvis upphörda och till återstående delen under särskild rubrik i riksstaten

från och med år 1885 upptagna bevillningsafgifterna för särskilda för-
måner och rättigheter har denna inkomst enligt rikshufvudböckerna
utgjort:

för år 1884	kronor 3,747,028: —
» » 1885	» 3,836,142: —
» » 1886	» 3,741,670: —

Hänvisande till hvad Statskontoret under rubriken »arrendemedel»
anfört angående redovisningen för år 1885, får Statskontoret upplysa,
att ifrågavarande bevillning för nämnda år influtit med 3,751,552 kronor
65 öre.

Uti skrifvelse den 28 sistlidne November har Statsrådet och Chefen
för Finansdepartementet till Statskontoret öfverlemnadt från Öfverståt-
hållarembetet och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande inkomna
uppgifter å de sammanlagda belopp, hvartill innevarande års taxerings-
myndigheter i Stockholm och samtliga rikets län uppskattat dels jord-
bruksfastighet och dels annan fastighet, därför bevillning skall erläggas.
Af dessa uppgifter inhemtas, att taxeringsvärdena för jordbruksfastighet
i förhållande till föregående årets minskats med 82,658,167 kronor,
men att värdena för annan fastighet deremot ökats med 47,369,171
kronor. Då bevillningen utgår för jordbruksfastighet med tre öre och
för all annan fastighet med fem öre för hvarje fulla ett hundra kronor
af uppskattningsvärdet, föranleda dessa förändringar en minskning i
inkomsten till belopp af endast omkring 1,100 kronor.

Beträffande sammanlagda beloppet af den utaf taxeringsmyndig-
heterna för innevarande år bestämda inkomstbevillning saknar Stats-
kontoret ännu kännedom.

Ifrågavarande bevillningsafgifter, som redan under åren 1882 och
1883 varit i stigande, hafva, oaktadt den uti gällande bevillningsstadga
från och med år 1884 vidtagna förhöjningen dels af existensminimum
dels ock af det bevillningsfria afdraget för inkomst, understigande 1,200
kronor, äfven under de följande tvenne åren ökats samt, i förhållande
till den för år 1888 antagna beräkningen, lemnat öfverskott i jemnade
tal, år 1884 med 247,000 kronor och år 1885 med 251,000 kronor.
Under år 1886 har visserligen någon minskning inträdt, men då skatten
äfven för det året uppgått till ej obetydligt belopp, eller mera än
241,000 kronor, utöfver nämnda beräkning och, efter hvad ofvan berördt
är, någon afsevärd förändring i fastighetsbevillningen icke föranledes
af den under detta år verkställda uppskattningen, anser Statskontoret
bevillningen af fast egendom samt af inkomst kunna uti riksstaten för
år 1889 uppföras med ett till 3,600,000 kronor förhöjdt belopp.

Beträffande resultatet af 1886 års statsreglering är af Statskontoret i underdånig skrifvelse den 19 sistlidne Augusti anmälldt, att statsverkets inkomster samt ordinarie och extra förslagsanslag lemnat ett netto-öfverskott af kronor 4,596,993: 94

hvar till komme:

behållning å reservationsanslaget: till lättnad i skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande,...	„	41,670: 07
odisponerade behållningar å en del extra statsanslag, enligt särskilda Kongl. bref,	„	69,358: 11
dito å dito till följd af anslagens upptagande i riksstaten till jemnt krontal	„	1: 11
behållning å det till Kongl. Teatrarne för spelåret 1885—1886 anslagna kreditiv	„	9,090: —
så att öfverskottet på det hela uppginge till		kronor 4,717,113: 23.

I samma underdåniga skrifvelse blef af Statskontoret vidare för-
mälldt, dels att ofvannämnda behållning å reservationsanslaget till lätt-
nad i skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är
särdeles tryckande, vore i 1886 års riksstat beräknad såsom tillgång
för samma års statsreglering; dels att i det uppgifna öfverskottet inne-
fattades tillhoppa 8,487 kronor 3 öre, utgörande vid 1886 års utgång
hos Statskontoret innestående behållningar å extra anslagen till inlösen
af indelta armébefälets rätt till fardagsår, till fyllnad i disciplinkompaniets
aflöning och till fullgörande af arméns ackordsamorteringsfonds för-
bindelser, hvilka behållningar blifvit, enligt den för innevarande år
upprättade riksstaten, anvisade såsom tillgång för samma års stats-
reglering; dels att, till följd deraf att öfverskotten å 1884 och 1885
årens statsregleringar i riksstaterna för innevarande och nästkommande
år beräknats med jemnade tusental, af samma öfverskott ännu voro
odisponerade tillhoppa 1,077 kronor 77 öre, samt dels att det för en
blifvande statsreglering disponibla öfverskott å 1886 och föregående
årens statsregleringar således skulle utgöra 4,668,033 kronor 90 öre,
derifrån dock borde afgå det belopp, hvar till den enligt Kongl. bref-
vet den 13 sistlidne Juli medgifna nedsättning med tio procent i
en del af 1886 års till statsverket ingående arrenden kunde, efter
hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande verkställd utredning, komma
att sig belöpa.

På sätt ofvan är omförmälldt har nyssberörda nedsättning i 1886
års arrenden uppgått till 243,995 kronor 29 öre och skulle, tillsammans

med den enligt Kongl. brefvet den 11 sistlidne November föreskrifna eftergift i de s. k. skilnadsarrendena, kunna antagas i jemnadt tal uppgå till 250,000 kronor. Det berörda nedsättning motsvarande belopp kommer att afkortas å arrendemedlen i 1887 års rikshufvudbok, och är af sådan grund utaf det till fonden för reserverade medel i 1886 års rikshufvudbok omförda öfverskott att disponera endast 4,418,033 kronor 90 öre.

Uti skrifvelse den 21 sistlidne April har Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet, jemte förmälan att, enligt hvad hos Statsrådet anmälts, behållningarne af bränvin å nederlag inom landet under senare åren ökats på ett sätt, som vittnade derom, att den inhemska bränvinstillverkningen drefves i större omfång, än som motsvarades af den inhemska förbrukningen, samt att, då statsverkets inkomst af bränvinsskatten uteslutande berodde på förbrukningen inom landet, men icke af de belopp, som tillverkades, det synts Statsrådet, att det hittills begagnade sättet för bokföring af bränvinstillverkningsafgiften i statens räkenskaper kunde blifva vilseledande vid beräkning af statens tillgångar, fästat Statskontorets uppmärksamhet på vigten för framtiden af en förändrad anordning af bokföringen, så att ifrågavarande skatt icke i räkenskaperna må förekomma såsom en statsinkomst med större belopp, än hvarmed den verkligen inflöte.

Enligt det hittills följda bokföringssättet har bland statsverkets tillgångar upptagits all den för tillverkadt bränvin debiterade skatten. Statsverkets fordran för skatt å bränvin, som vid 1886 års slut var qvarliggande å nederlag, utgjorde 3,944,368 kronor 9 öre. Vid öfvergång till en sådan förändrad bokföring, som i Statsrådets berörda skrifvelse åsyftats och hvilken öfvergång bör ske redan i den blifvande rikshufvudboken för år 1887, måste hela detta belopp afkortas å den tillverkningsskatt, som för innevarande år debiteras.

Vidkommande det inflytande i öfrigt, det hittills följda bokföringssättet utöfvar på statsregleringen, får Statskontoret underdånigst anföra, att ofvannämnda fordran för bränvinsskatt icke till sitt hela belopp uppkommit under år 1886, utan att fordringarne i berörda hänseende redan vid nämnda års början uppgingo till 2,664,070 kronor 10 öre, samt att detta belopp ingått i de enligt 1888 och föregående årens riksstater disponerade öfverskott å 1885 och föregående årens statsregleringar. Återstoden af statsverkets fordran för ogulden bränvinsskatt vid 1886 års slut, eller det belopp, hvarmed den under nämnda år debiterade tillverkningsskatten öfverstigit den influtna, ingår med 1,280,297 kronor 99 öre i ofvan omförmälda, å fonden för reserverade medel upptagna öfverskottsmedel, och lär

alltså af detta öfverskott	kronor 4,418,033: 90
för en blifvande statsreglering ej böra disponeras större belopp än som, efter afdrag af den under år 1886 debiterade, men vid årets slut oguldna bränvinstillverkningsskatten.....	„ 1,280,297: 99
återstår eller	kronor 3,137,735: 91.

Enligt den för år 1886 afslutade rikshufvudboken utgjorde be-
hållningen af de för postverket reserverade medel, inberäknadt de af
Generalpoststyrelsen hitlevererade öfverskottsmedel för år 1886, men
efter afdrag af de för postverket i samma års stat anvisade 224,500
kronor, vid årets slut 3,320,569 kronor 80 öre. Jemlikt Kongl. bref-
vet den 4 Juni 1886 hafva dessa medel, efter afräkning af 1,000,000
kronor till kassaförlag för postverket, under innevarande år öfverlem-
nats till statsverket; och har under detta år genom upplupna räntor
och kapitalvinst vid försäljning af för reservationsfondens räkning förut
inköpta obligationer uppkommit en ytterligare tillgång af tillhoppa
113,901 kronor 61 öre. Om reservationen vid

1886 års slut	kronor 3,320,569: 80
ökas med nyssberörda belopp.....	„ 113,901: 61
	till kronor 3,434,471: 41

men minskas

dels med ofvannämnda kassaförlag kronor 1,000,000: —

och dels med de i 1887 och 1888

årens rikstater anvisade till-

hoppa „ 2,100,000: — 3,100,000: —

återstår en odisponerad tillgång af kronor 334,471: 41.

Stockholm den 6 December 1887.

Underdånigst:

ALB. ANDERSON.

AUG. HÄGGBLADH.

L. W. RIBEN.

PER SAMZELIUS.

Föredragande.

C. Kinberg.

Statsverkets inkomster.

Ordinarie inkomster:		Kronor.
Grundskatt	4,185,000	—
Kyrkotionde	250,000	—
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	300,000	—
Trosspassevolansafgift	26,000	—
Tillfälliga rotevakansafgifter	68,000	—
Soldatvakansafgift	110,000	—
Båtsmansvakansafgift	260,000	—
Arrendemedel	2,700,000	—
Mantalspenningar	665,000	—
Bötesmedel	240,000	—
Kontrollstämpelmedel	25,000	—
Fyr- och båkmedel	1,200,000	—
Telegrafmedel	1,200,000	—
Jernvägstrafikmedel	6,000,000	—
Skogsmedel	1,600,000	—
Extra uppbörd	100,000	—
Säger	18,929,000	—
Bevillningar:		
Tullmedel	28,500,000	—
Postmedel	6,580,000	—
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättig- heter	350,000	—
Stämpelmedel	3,500,000	—
Bränvinstillverkningsskatt	12,500,000	—
Hvitbetssockertillverkningsafgift	250,000	—
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	3,600,000	—
Säger	55,280,000	—
Summa	74,209,000	—

Statsverkets inkomster
åren 1884—1886.

Statsverkets

Ordinarie inkomster:		Beräknad i riksstaten för år 1888.
Ränta	— —	
Tionde	— —	
Grundskatt	4,100,000	
Kyrkotionde	250,000	
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	300,000	
Trosspassevolansafgift	26,000	
Tillfälliga rotevakansafgifter	63,000	
Vakansafgifter af nyroterad jord	— —	
Rotevakansafgifter af utsockne frälsehemman i Halland	— —	
Vakansafgifter af bergslag	— —	
Soldatvakansafgift	106,000	
Båtsmansvakansafgift	228,000	
Båtsmansbeklädnadsmedel	— —	
Arrendemedel	2,800,000	
Bergverkstionde	— —	
Mantalspenningar	650,000	
Bötesmedel	240,000	
Kontrollstämpelmedel	25,000	
Fyr- och båkmedel	1,200,000	
Telegrafmedel	1,275,000	
Jernvägstrafikmedel	6,000,000	
Skogsmedel	1,600,000	
Extra uppbörd	91,000	
	Säger	18,954,000
Bevillningar:		
Tullmedel	29,000,000	
Postmedel	6,300,000	
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	300,000	
Stämpelmedel	3,400,000	
Bränvinstillverkningsskatt	13,000,000	
Hvitbetssockertillverkningsafgift	200,000	
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	3,500,000	
Allmän bevillning	— —	
	Säger	55,700,000
	Summa	74,654,000

inkomster.

Bil. Litt. b.

Enligt räkenskaperna				Statskontorets beräkning för år 1889.
för år 1884.	för år 1885.	för år 1886.	Medium.	
4,312,149	4,358,635	— —	— —	— —
1,640,291	1,638,232	— —	— —	— —
— —	— —	4,064,979	— —	4,185,000
— —	— —	241,764	— —	250,000
321,651	307,174	296,568	308,464	300,000
26,470	26,483	26,483	26,479	26,000
80,277	72,554	71,590	74,807	68,000
134,911	132,522	— —	— —	— —
18,695	18,512	— —	— —	— —
21,488	21,192	— —	— —	— —
— —	— —	110,610	— —	110,000
58,978	51,138	203,271	104,462	260,000
73,306	48,666	— —	— —	— —
3,036,486	3,297,514	3,076,685	3,136,895	2,700,000
16,792	14,622	14,238	15,217	— —
657,752	736,832	667,269	687,284	665,000
257,753	232,344	297,276	262,458	240,000
27,410	27,868	21,649	25,642	25,000
1,298,444	1,350,504	1,307,263	1,318,737	1,200,000
1,329,927	1,325,127	1,246,528	1,300,527	1,200,000
7,000,000	7,000,000	5,700,000	6,566,667	6,000,000
2,077,813	1,733,711	1,652,220	1,821,248	1,600,000
147,814	249,038	140,608	179,153	100,000
22,538,407	22,642,668	19,139,001	— —	18,929,000
33,837,744	33,123,190	32,147,858	33,036,264	28,500,000
6,095,575	6,019,858	6,097,913	6,071,115	6,580,000
— —	334,649	317,313	— —	350,000
3,482,309	3,625,956	3,814,859	3,641,041	3,500,000
14,141,292	15,395,069	15,315,300	14,950,554	12,500,000
258,005	384,263	323,020	321,763	250,000
— —	3,836,142	3,741,670	— —	3,600,000
4,097,170	— —	— —	— —	— —
61,912,095	62,719,127	61,757,933	— —	55,280,000
84,450,502	85,361,795	80,896,934	— —	74,209,000

Utgifterna.

Första hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 12 Januari
1888.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EIHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Friherre PEYRON.

Chefen för Finansdepartementet Statsrådet Friherre Tamm anförde vidare:

Beträffande regleringen af första hufvudtiteln hemställer jag, att i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof må för denna hufvudtitel beräknas enahanda belopp, som nu finnes å ordinarie stat dertill anvisadt, eller 1,338,000 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1 Saml. 1 Afd.

Första hufvudtiteln.

Hvad departementschefen sålunda föreslagit tacktes, enligt det öfriga Statsrådets tillstyrkande, Hans Maj:t Konungen i nåder gilla.

Ex protocollo:

Fredrik Zethelius.

Andra hufvudtiteln.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott Torsdagen den 12 Januari 1888,

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Friherre PEYRON.

Departementschefen Statsrådet von Steyern föredrog de frågor, som rörde regleringen af andra hufvudtiteln stat, och yttrade dervid beträffande:

Ordinarie anslag.

Fångvården.

Sedan Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts proposition af den 21 Mars 1884, på extra stat för år 1885 beviljat medel för uppförande af ett kronohäkte i Pajala, har detta fängelse under år 1887 blifvit färdigbyggt och till begagnande upplåtet, hvarefter provisorisk

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1 Saml. 1 Afd.

stat för detsamma af Eders Kongl. Maj:t faststälts å förslagsanslaget till fångars vård och underhåll. I denna stat äro arfvoden till direktören och predikanten uppförda med 1,600 kronor till den förre och 400 kronor till den senare.

Under åberopande hurusom aflöningarne för motsvarande befattningar vid rikets öfriga fängelser vore fastställda af Riksdagen och upptagna å det i riksstaten uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, har Fångvårdsstyrelsen hemställt om aflåtande af framställning till Riksdagen att jemväl aflöningarne till nämnde tjenstemän vid kronohäktet i Pajala måtte å det bestämda anslaget uppföras; och har Styrelsen föreslagit att lönevilkoren måtte bestämmas sålunda:

för direktören: lön	kronor 1,300: —
arfvode	” 300: —
jemte ålderstillägg 200 kronor efter 5 och ytterligare	
100 kronor efter 10 års tjenstgöring samt	

för predikanten: arfvode kronor 400: —
 samtliga aflöningsförmånerna att utgå under de vilkor och förbehåll, som äro föreskrifna för tillämpning af den utaf 1876 års Riksdag fastställda aflöningsstat för en del vid fångvårdsanstalterna anstälde tjenstemän.

Direktören vid kronohäktet i Haparanda, med hvilket ifrågavarande fängelse är närmast jemförligt, åtnjuter enahanda löneförmåner, som de för direktören i Pajala nu föreslagna, och det arfvode, som åt predikanten ifrågasatts, understiger hvad i allmänhet för motsvarande befattningar vid andra kronohäkten är anslaget. Då emellertid Fångvårdsstyrelsen ansett lämplig predikant kunna erhållas för det af Styrelsen föreslagna arfvodet, torde för närvarande skäl ej förefinnas att afvika från detta förslag.

De belopp, som enligt Styrelsens förslag skulle å det bestämda anslaget uppföras, utgöra tillhopa 2,000 kronor, hvadan samma anslag bör med motsvarande belopp höjas. Men då förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, som under de senare åren lemnat öfverskott, utan olägenhet kan med enahanda belopp sänkas, och någon tillökning i förslagsanslaget till ålderstillägg för en del vid Fångvårdsstyrelsen och fångvården anstälde embets- och tjenstemän icke torde erfordras i följd af rättigheten för direktören till ålderstillägg, skulle, om Fångvårdsstyrelsens förslag godkännes, deraf icke föranledas någon ändring i anslagstiteln slutsumma.

Instämmande i hvad Styrelsen hemställt tillstyrker jag på grund af hvad nu anförts, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att, med godkännande af ofvan angifna aflöningsförmåner för en

direktör och en predikant vid kronohäktet i Pajala samt villkoren för aföningarnes åtnjutande, medgifva

att bestämda anslaget till fångars vård och underhåll höjes med 2,000 kronor eller från 488,800 kronor till 490,800 kronor,

och att deremot förslagsanslaget till fångars vård och underhåll minskas med motsvarande belopp eller från 1,161,200 kronor till 1,159,200 kronor;

kommande i händelse af Riksdagens bifall härtill slutsumman af de å ordinarie stat till fångvården uppförda anslag, 1,784,500 kronor, att förblifva oförändrad.

[1.]

Höjning af bestämda anslaget till fångars vård och underhåll.

[2.]

Minskning af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll.

Beträffande öfriga ordinarie anslag har jag icke att föreslå någon förändring.

Extra anslag.

I öfverensstämmelse med hvad under föregående år blifvit anvisadt, hemställer jag, att på extra stat för år 1889 måtte äskas 5,000 kronor till arfvoden åt Krigshofrättens ordförande och tre militäre ledamöter.

[3.]

Krigshof-rätten.

Likaledes hemställer jag, att till bestridande af kostnaderna för Nya Lagberedningen under år 1889 må begäras samma belopp som för innevarande år finnes i sådant afseende anvisadt eller 40,000 kronor.

[4.]

Nya Lagberedningen.

Beredningen har angående sin verksamhet under år 1887 afgifvit en redogörelse, som, för att komma till Riksdagens kännedom, torde få detta protokoll biläggas.

Hos Eders Kongl. Maj:t har styrelsen för Föreningen till minne af Konung Oscar I och Drottning Josefina enligt Föreningens uppdrag anhållit, att till fortsatt förräntande och afbetalning å den skuld, Föreningen måst ikläda sig för erforderliga anordningar vid sin å egen- domen Hall inrättade uppfostringsanstalt för ungdom, som hemfallit åt brott eller gröfre vanart, Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen utverka ett anslag för år 1889 till enahanda belopp som för hvarterda af åren 1884—1888 blifvit Föreningen såsom understöd beviljadt eller 15,000 kronor.

[5.]

Understöd åt kolonien vid Hall.

Till upplysning så väl om användandet af de för år 1887 till ifråga- varande ändamål anvisade statsmedel som angående Föreningens verk- samhet samt dess och kolonien Halls ekonomiska ställning, har sty-

relsen åberopat af Föreningens revisorer och styrelsen afgifna berättelser angående förvaltningen under senaste räkenskapsåret från och med den 1 Juli 1886 till den 1 Juli 1887. Dessa berättelser utvisa att Föreningens skulder, som vid räkenskapsårets början utgjorde 96,603 kronor 84 öre, under året minskats med 10,824 kronor 84 öre eller till 85,779 kronor, äfvensom att af det för år 1887 af Riksdagen anvisade anslag, 15,000 kronor, ett belopp af 10,344 kronor 14 öre blifvit användt till kapitalafbetalning och återstoden 4,655 kronor 86 öre till räntebetalningar.

Likasom för nästföregående tre räkenskapsår har jemväl för det senast förflutna en af Eders Kongl. Maj:t utsedd revisor deltagit i granskningen af koloniens räkenskaper och förvaltning.

Elevernas antal utgjorde den 30 Juni 1887 150, hvaraf 58 från Stockholms stad och 92 från 20 särskilda län. Årskostnaden för hvarje elev har fortfarande likasom under de nästföregående åren minskats. Den uppgick 1876—1877 till 452 kronor 95 öre, men har sedermera småningom nedgått och utgjorde under senaste året allenast 305 kronor 40 öre.

Såväl Fångvårdsstyrelsen som Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms län hafva vitsordat att Föreningen fortfarande är förtjent af understöd. På grund häraf och för att koloniens verksamhet må kunna fortgå enligt hittills följda grunder hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att jemväl för år 1889 anvisa ett belopp af 15,000 kronor till understöd åt förbättringskolonien vid Hall.

[6.]
Ersättning
för förskott.

För ändamål rörande andra hufvudtiteln har Statskontoret, enligt en vid dess berättelse om statsverkets tillstånd och behof fogad förteckning, utanordnat följande belopp, att hos Riksdagen till ersättande anmälas, nemligen

till komitén för revision af gällande sjölag enligt nådiga brefven den 19 December 1884 och den 14 Februari 1887, tillhoppa	kronor 8,928: 77.
---	-------------------

för utarbetande af statistisk utredning i afseende å utvidgad politisk rösträtt enligt nådiga brefvet den 8 Oktober 1886	„ 10,000: —
samt till komitén för utarbetande af förslag till lagar angående solidariska bolag och aktiebolag samt med dem jemförliga föreningar för ekonomisk verksamhet enligt nådiga brefvet den 30 December 1885	„ 7,427: 05.

Summa kronor 26,355: 82.

Enligt hvad från Statskontoret inhemtade upplysningar gifva vid handen funnos vid nästlidna års slut å anslaget till Nya Lagberedningen odisponerade tillgångar till belopp af 9,764 kronor 49 öre. Dessa tillgångar, hvilka nu mera, sedan omkostnaderna för Förstärkta Lagberedningen blifvit bestridda, antagligen icke behöfva tagas i anspråk för Lagberedningen, torde lämpligen kunna användas, i den mån de dertill förslå, till betäckande af förskottsutgifterna för ofvannämnda i lagstiftningsändamål tillsatta komitéer. Då återstoden af samma utgifter kan bestridas af besparingar å andra hufvudtiteln's ordinarie anslag, erfordras ytterligare allenast ett belopp af 10,000 kronor för godtgörande af hvad Statskontoret förskjutit till omkostnader för ofvanberörda af Riksdagen begärda statistiska utredning.

Jag hemställer därför att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, för ersättande af förenämnda förskott,

dels medgifva att besparingar å Nya Lagberedningens anslag vid 1887 års slut må användas till belopp af 9,764 kronor 49 öre, och dels å extra stat för år 1889 anvisa 10,000 kronor.

I sammanhang härmed får jag meddela, att komitén för revision af gällande sjölag afslutat sina arbeten, och att de af komitén aflemnade förslag till sjölag och till lag angående nya sjölagens införande och hvad i afseende derå skall iakttagas blifvit, sedan Kommerskollegium deröfver afgifvit yttrande, remitterade till utlåtande af Högsta Domstolen.

Hvad föredragande Departementschefen sålunda hemställt och deruti Statsrådets öfrige ledamöter instämde behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; och skulle utdrag af detta protokoll till Finansdepartementet expedieras för behörigt iakttagande vid uppsättandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Ex protocollo

C. P. Hagbergh.

Till Konungen.

I öfverensstämmelse med föreskriften i den för Nya Lagberedningen fastställda instruktion får Beredningen härmed i underdånighet afgifva redogörelse för sina arbeten under innevarande år.

Sedan Nya Lagberedningens ordförande och ledamöter under Januari månad deltagit i Förstärkta Lagberedningens arbeten, lemnades åt Nya Lagberedningen i uppdrag att utarbета förslag till Förstärkta Lagberedningens betänkande angående hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning, och afslutades detta arbete vid midten af Maj månad.

Under fortgången af detta arbete har vid medlet af Mars månad till fortsatt behandling inom Beredningen återupptagits den i sistlidet års arbetsredogörelse omförmälda fråga om en revision af strafflagens straffbestämmelser, i hvilken frågas behandling deltagit, jemte under-tecknade Annerstedt och Wold, Landshöfdingen L. W. S. Lothigius och e. o. Professoren J. Hagströmer i enlighet med dem gifna nådiga förordnanden.

Efter det vid gemensamma sammanträden intill den 15 Juli det förberedande förslag till ändringar i strafflagen, hvarom i sistlidet års arbetsredogörelse förmäles, blifvit af Beredningen omarbetadt, har under höstsammanträdena Beredningen vid gemensamma öfverläggningar genomgått och slutligen granskat det sålunda i ämnet uppgjorda förslag; och har Beredningen den 30 innevarande December till Eders Kongl. Maj:t afgifvit följande lagförslag med dertill hörande motiv, nemligen:

- 1:o) Lag angående ändring i vissa delar af strafflagen;
- 2:o) Lag angående ändring i vissa delar af strafflagen för krigsmagten den 7 Oktober 1881; samt
- 3:o) Förordning angående tillägg till gällande stadganden i afseende å frejdbetyg, som af prästerskapet meddelas.

Undertecknad Afzelius, hvilken icke tagit del i den före hans inträde påbörjade behandlingen af frågan om revision af strafflagen har under tiden verkställt förberedande arbeten för fullgörande af erhållet uppdrag att i Högsta Domstolen föredraga ett af särskilda komiterade utarbetadt förslag till ny sjölag.

Sedan Eders Kongl. Maj:t i nådigt bref den 28 sistlidne Oktober dels uppdragit åt Nya Lagberedningen att efter det revisionen af strafflagens straffbestämmelser blifvit afslutad utarbeta förslag till lag angående bevisning inför Rätta, dels ock förordnat undertecknad Horney att från den 15 November delta i utarbetandet af nämnda lagförslag; så har derefter vid gemensamma öfverläggningar behandlats frågan om de grunder, hvilka vid uppgörande af förslag i ämnet skulle följas; och hafva för öfrigt undertecknade Afzelius och Horney varit sysselsatte med särskilda förberedande arbeten i och för nämnda förslag.

Presidenten K. J. Berg har jemlikt Eders Kongl. Maj:ts den 26 Februari 1883 honom gifna förordnande fortfarande tagit del i Beredningens arbeten.

Undertecknad Carlson, som under våren varit af andra embetsgöromål förhindrad delta i Beredningens arbeten, har under höstsammanträdena deltagit såväl i öfverläggningarne angående revisionen af strafflagen som den slutliga granskningen af de i ämnet uppgjorda förslag.

Enligt det genom nådiga brefvet den 15 November 1884 lemnade medgifvande har Beredningen jemväl under innevarande år vid sistnämnda frågas behandling varit biträdd af Stadsnotarien H. Billing.

Underdånigst

L. ANNERSTEDT.

K. G. CARLSON.

JOHAN WOLD.

IVAR AFZELIUS.

J. G. HORNEY.

Stockholm den 31 December 1887.

Tredje hufvudtiteln.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari
1888.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM.
Friherre PEYRON.

Statsrådet RICHERT anmäldes vara af sjukdom hindrad att närvara.

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena föredrog regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel för år 1889 och yttrade:

Med afseende å kabinettsskassans utgifter är behofvet, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts beslut den 7 innevarande månad, beräknadt till 638,700 kronor för de förenade rikena tillsammans, hvaraf $\frac{12}{17}$ böra, enligt vedertagen proportion, bestridas af svenska statsmedel med 450,850 kronor, eller samma belopp som af senaste Riksdag beviljades.

Kabinettsskassan.

Af de härunder ingående anslag är löneanslaget till *departementschefen*, ministern för utrikes ärendena, uppfördt med samma belopp som i nu gällande riksstat, eller 24,000 kronor. [1.]

Samma förhållande eger rum med anslaget till *utrikesdepartementet*, som alltså upptagits till 27,495 kronor. [2.]

- [3.] Under anslagen till *ministerstaten, militärattachéer* samt *skrifmaterialier,*
 [4.] *expenser och extra utgifter* förekommer ingen ändring.
 [5.]

Hvad beträffar sistnämnda rubrik har Riksdagen, i sin underdåniga skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel den 1 juli 1887, förmått sig anse önskvärdt, att det derunder förekommande anslagsbeloppet »hemliga utgifter» i sin helhet eller till så stor del deraf som möjligt öfverfördes till annan underrubrik, hvars medel till sitt användande redovisas.

Med anledning häraf får jag erinra, hurusom Rikets Ständer i skrifvelse den 17 september 1863 förklarar sig bifalla Kongl. Maj:ts förslag att af de under utrikesdepartementets förvaltning ställda medel ärligen till hemliga utgifter, emot redovisning endast inför Kongl. Maj:t, måtte få användas en summa af högst 34,000 riksdaler, hvaraf, enligt den antagna proportionen, 24,000 riksdaler skulle utgöra Sveriges bidrag. Denna maximsiffra har aldrig sedan af Riksdagen blifvit inskränkt, men icke desto mindre hafva de »hemliga utgifterna» efter hand begränsats till det minsta möjliga och hafva sedan en följd af år i budgetförslagen beräknats till endast 14,000 kronor. Under denna siffra, hvilken stundom med ett eller annat hundratal måst öfverskridas, men som andra år ej behöft fullt användas, anser jag denna titel icke kunna nedbringas. Att alldeles undvara sådana medel är lika litet möjligt hos oss som i andra länder, der i allmänhet långt större belopp dertill användas, och då det lyckats under senare åren så betydligt inskränka de ifrågakvarande utgifterna som nyss antydts, kan jag icke hemställa någon ändring i de nu beräknade beloppen till »hemliga utgifter».

Konsulskassan.

Hvad konsulskassan angår, upptaga beräkningarne ett likaledes oförändradt anslagsbehof af 280,000 kronor för Sverige och Norge tillsammans, deraf Sverige skulle, såsom hittills, bestrida $\frac{4}{7}$ med 160,000 kronor.

De särskilda rubrikerna utgöras af:

- [6.] *utrikesdepartementet* uppfördt med oförändradt belopp af 10,000 kronor;
 [7.] *konsulsstaten*, för hvilken upptages 131,685 kronor eller $\frac{4}{7}$ af det belopp (230,450 kronor), som återstår sedan från den beräknade totalutgiften för båda rikena, 465,950 kronor, blifvit dragen den beräknade inkomsten af konsulatafgifter utaf svenska och norska fartyg äfvensom af expeditionsafgifter, 235,500 kronor; samt
 [8.] *skrifmaterialier, expenser och extra utgifter*, uppförda till 18,315 kronor.

- [9.] Under *utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena*, uppföres understöd åt *svenska kyrkan i Paris* med oförändradt belopp af 2,950 kronor.

Å tredje hufvudtiteln finnes uppfördt endast ett *extra anslag*, nemligen [10.] för utgifvande af »Sveriges Traktater».

Utgifvarens senaste redogörelse innehåller följande om arbetets fortskridande under nästlidna år:

»Under årets lopp har från trycket utkommit fjerde delens 2:dra häfte, omfattande åren 1534—1560. Af det följande häftet, hvilket, för att delen dermed må kunna afslutas, blifver till omfånget omkring fem ark större än det föregående, är] hela texten tryckt eller i tryckeriet uppsatt, med undantag endast hvad beträffar tvänne från statsarkivet i Wien i afskrift begärda handlingar, hvilka likväl inom en eller två veckor kunna väntas. Det återstående af delen, innehållsförteckningarne, bör kunna vara från tryckeriet färdigt i början af nästa månad, så att det ifrågasvarande, den fjerde delen afslutande häftet då kan publiceras. Detta häfte omfattar åren 1561—1571, samt innehåller dessutom i ett bihang införda akter från 1521—1567, hvilka jag ansett icke böra ingå i den egentliga serien men, såsom tillhörande arbetet på grund af dess plan, likväl icke böra deruti saknas. Oberoende af hvad som kunnat från trycket utgifvas, har under hela året arbetet med materialets ökande och kritiska behandling gått sin oafbrutna gång. Det bör nämligen vid bedömandet af verkets framåtskridande icke lemnas ur sigte, att den definitiva afslutningen och tryckningen hittills omöjligen kunnat hålla jemna steg med bearbetningen af det här hemma befintliga materialet. Det har af mig redan förr framhållits, att den genom 1697 års slottsbrand arkivet öfvergångna förstörelsen har i den diplomatiska aktsamlingen vållat lakuner, hvilka endast genom forskningar i utländska arkiv kunna mer eller mindre fullständigt fyllas. De i traktatverket införda uppgifterna öfver källorna för de två första delarnes aktstycken visa huru högst betydliga de utländska bidragen varit. Efter konung Gustaf I:s tid blir tillgången på inhemskt material visserligen större; handlingarne finnas nu till icke obetydlig del i vårt eget riksarkiv, men lakuner upptäckas dock litet emellan, och detta förhållande kan af ofvan uppgifna anledning antagas komma att fortfara till inemot det 17:de århundradets slut.

Förutom med afslutningen af det från trycket utgifna har jag under året kompletterat och redigerat aktsamlingen icke blott för den närmast följande tiden, utan äfven för en del af det 17:de århundradet, för hvilket ändamål äfven en resa till arkiven i Petersburg, Reval, Königsberg, Lübeck och Köpenhamn varit nödvändig och af mig under förliden höst blifvit verkställd. I öfverensstämmelse med den redan i förra årets redogörelse framställda arbetsplanen är ämnadt, att materialet för det återstående af det 17:de århundradet skall i år samlas, så att äfven de lakuner, hvilka dervid upptäckas i härvarande arkiv, blifva genom det felandes uppsökande

i utlandet fyllda, och traktatverket sålunda, hvad materialsamlingen för nämnda århundrade beträffar, vid 1888 års slut föreligga komplett.»

På grund af hvad jag nu i olika punkter anfört och föreslagit, får jag i underdånighet hemställa,

att Eders Kongl. Maj:t måtte af Riksdagen för år 1889 äska de anslag under tredje hufvudtiteln, som finnas intagna i kolumnen *b* af den i likhet med hvad föregående år egt rum utarbetade tablå, som torde böra fogas vid denna dags protokoll såsom bilaga A;

att de ordinarie anslagen måtte föreslås att utgå mot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda villkor som hittills;

och att utdrag af protokollen vid föredragning i sammansatt statsråd den 16 nästlidne december och 7 januari rörande den för de förenade rikena gemensamma utrikesbudgeten måtte såsom bilagor B. och C. åtfölja protokollet öfver denna föredragning.

Jemlikt öfrige statsrådsledamöters tillstyrkande

behagade Hans Maj:t Konungen, med gillande af det föredragna förslaget till riksstatens tredje hufvudtitel för år 1889 samt af hvad Herr Ministern för utrikes ärendena i öfrigt hemställt och föreslagit, befalla, att afskrift af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlemnas för att tjena till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

in fidem

Hj. Tawon.

Bil. A.

		Riksstaten 1888.	Förslag till Riksstat 1889.	Norges andel i utrikes- budgeten 1889.	Sveriges och Norges ge- mensamma utrikesbud- get 1889.
Ordinarie anslag.		<i>a</i> kronor.	<i>b</i> kronor.	<i>c</i> kronor.	<i>d</i> (<i>b</i> + <i>c</i>) kronor.
<i>Kabinettskassans utgifter.</i>					
1	Departementschefen, Ministern för utrikes ärendena	24,000	24,000	—	24,000
2	Utrikesdepartementet	27,495	27,495	11,455	38,950
3	Ministerstaten	345,000	345,000	143,750	488,750
4	Militärattachéer	8,400	8,400	3,600	12,000
5	Skrifmaterialier, expenser och extra ut- gifter	45,955	45,955	29,045	75,000
	Säger	450,850	450,850	187,850	638,700
<i>Konsulkassans utgifter.</i>					
6	Utrikesdepartementet	10,000	10,000	7,500	17,500
7	Konsulsstaten	132,830	131,685	98,765	230,450
8	Skrifmaterialier, expenser och extra ut- gifter	17,170	18,315	13,735	32,050
	Säger	160,000	160,000	120,000	280,000
	Summa	610,850	610,850	307,850	918,700
<i>Utgifter som bestridas af svenska statsverket allena.</i>					
9	Svenska kyrkan i Paris	2,950	2,950		
	Säger	2,950	2,950		
	Summa	613,800	613,800		
Extra anslag.					
10	För fortsatt utgifvande af »Sveriges Traktater»	4,500	4,500		
	Säger	4,500	4,500		
	Summa	618,300	618,300		

A n m ä r k n i n g a r.

- 1 { Till kabinetskassans utgifter bidrager Sverige med $\frac{12}{17}$ och Norge med $\frac{5}{17}$. Anslagen till ministerstaten och militärattachéer äfvensom till skrifmaterialier, expenser och extra utgifter må användas utan hinder af deras fördelning å särskilda utgiftstitlar eller inskränkning till något visst år. Sverige bestrider allena löneanslaget till departementschefen, men för vinnande af ofvan angifna proportion mellan slutsumman för Sveriges andel och slutsumman för Norges andel i kabinetskassans utgifter är Norges bidrag till anslagsrubriken 5 beräknadt högre än proportionen.

- 7 { Till en del af konsulskassans utgifter påräknas de vid de lönade konsulaten inflytande konsulatavgifterna utaf svenska och norska fartyg samt expeditionsavgifter (ang. beräkningen af dessa, se sid. 9—10 här nedan). Resten af utgifterna bestrides af statsanslag, till hvilka Sverige bidrager med $\frac{4}{7}$ och Norge med $\frac{3}{7}$. Anslagen under konsulskassan må fritt användas, allenast med den inskränkning lönestaten för utrikesdepartementet betingar. Hela utgiften för konsulsstaten 1889 utgör 465,950 kr. (se sid. 15 rad 12 uppfifrån), men då inkomsten af konsulat- och expeditionsavgifterna 1889 beräknas till 235,500, utföres här i kolumnen *d* endast skilnaden 230,450 kr. Minskningen för 1889 beror derpå, att ett belopp af 2,000 kronor öfverförts till anslagsrubriken 8, skrifmaterialier, expenser och extra utgifter. $\frac{4}{7}$ af nämnda belopp är i rundt tal 1,145 kr., hvarmed således Sveriges bidrag minskats på anslagsrubriken 7 och ökats på anslagsrubriken 8.

8 Se anmärkningen under 7.

Btl. B.

*Utdrag af protokollet öfver utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i sammansatt statsråd å Stockholms
slott den 16 december 1887.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve EHRENSVÄRD,
Hans Excellens Norske Herr Statministern RICHTER,
Statsråden LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Friherre PEYRON,
ASTRUP

Statsrådet SÖRENSSEN anmälde vara af sjukdom förhindrad att deltaga i dagens konselj.

3:o.

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena föredrog ett af honom uppgjort förslag till de förenade rikenas utrikesbudget för år 1889 och anförde dervid:

Beräkningen öfver kabinettsskassans utgifter upptager samma slutsumma som för åren 1886—1888 eller kr. 638,700, af hvilken, enligt den vedertagna proportionen 12 till 5, falla på Sveriges andel kr. 450,850 och på Norges kr. 187,850.

Utgiftsförslaget för *kabinettsskassan* omfattar enligt beräkningen:

ministern för utrikes ärendena.....	kr.	24,000:—
utrikesdepartementet	»	38,950:—
ministerstaten	»	488,750:—
militärattachéer.....	»	12,000:—
skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	»	75,000:—
eller tillsammans		kr. 638,700:—

I afseende å utrikesbudgeten för år 1888 hade Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att, i anledning deraf, att af de från ministerstaten utgående pensionsbelopp tillsammans kr. 7,600 blifvit lediga, detta belopp måtte öfverföras från nämnda stat till »skrifmaterialier, expenser och extra utgifter», så att anslaget till ministerstaten finge beräknas med kr. 481,150 och anslaget till »skrifmaterialier, expenser och extra utgifter» med kr. 82,600.

Riksdagen har emellertid i skrifvelse den 1 sistlidne juli förklarar, att besparingen å kabinettsskassans pensionsstat synts Riksdagen vara af endast tillfällig natur och således ej påkalla den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna öfverföringen af beloppet till rubriken »skrifmaterialier, expenser och extra utgifter». Storthinget åter har lemnat utan anmärkning hvad i berörda hänseende blifvit af Eders Kongl. Maj:t föreslaget, men, då kabinettsskassans slutsumma förblifvit oförändrad, torde, med den dispositionsrätt Eders Kongl. Maj:t eger öfver de särskilda anslagen till kassans ifrågavarande tvenne afdelningar, några olägenheter icke komma att vållas af de olika beslut, hvori de särskilda representationerna stannat i fråga om beräkningen af fördelningen af nämnda slutsumma mellan de särskilda afdelningarna.

De från kabinettsskassan utgående pensioner hafva ökats med kr. 2,000 årligen genom tilldelande, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 9 innevarande månad, af pension åt Eders Kongl. Maj:ts f. d. Ministre Plénipotentiaire i Konstantinopel S. Ehrenhoff till ett belopp af kr. 4,000, deraf ena hälften bestrides af kabinettsskassan och den andra hälften utgår af konsulskassan.

Konsulskassans inkomst af konsulatafgifter har för 1888 beräknats till kr. 223,000 enligt följande uppställning:

Afgifter från Antwerpens distrikt	kr.	10,500: —
» » Archangels »	»	2,500: —
» » Barcelonas »	»	8,000: —
» » Bilbaos »	»	2,500: —
» » Genuas »	»	1,500: —
» » Håvres »	»	20,000: —
» » Helsingfors' »	»	5,500: —
» » Köpenhamns »	»	15,000: —
» » Leiths »	»	17,500: —
» » Lissabons »	»	6,500: —
» » Londons »	»	114,000: —
» » Lybecks »	»	7,000: —
» » Rigas »	»	6,000: —
» » Rio de Janeiros »	»	6,500: —

Summa kr. 223,000: —.

Enligt de från vederbörande konsulat inkomna uppgifter motses en minskning för 1889 för hvarterdera af Archangels och Leiths distrikt af kr. 1,000 samt för Helsingfors af kr. 500, men då för Rio de Janeiro kan påräknas en ökning af kr. 2,000 samt för

hvardera af Antwerpens och Köpenhamns distrikt af kr. 1,000, blir slutsumman jemlikt följande beräkning kr. 224,500 eller kr. 1,500 mera än som för år 1888 beräknades.

Konsulatafgifterna beräknas sålunda för 1889 till följande belopp:

Från Antwerpens distrikt	kr. 11,500: —
» Archangels »	» 1,500: —
» Barcelonas »	» 8,000: —
» Bilbaos »	» 2,500: —
» Genuas »	» 1,500: —
» Håvres »	» 20,000: —
» Helsingfors' »	» 5,000: —
» Köpenhamns »	» 16,000: —
» Leiths »	» 16,500: —
» Lissabons »	» 6,500: —
» Londons »	» 114,000: —
» Lybecks »	» 7,000: —
» Rigas »	» 6,000: —
» Rio de Janeiros »	» 8,500: —

Summa kr. 224,500: —,

hvaraf med ledning af 1886 års siffror i runda tal kr. 79,500 eller 35,5 procent antagas belöpa på svenska och kr. 145,000 eller 64,5 procent på norska fartyg.

Konsulskassans inkomster af expeditionsavgifter, som för 1888 beräknades till kr. 12,500, antagas emellertid af vederbörande konsuler för år 1889 icke kunna uppskattas till högre belopp än 11,000 kr. Med huru stor del häraf Sverige och Norge hvar för sig kunna komma att bidraga, kan för närvarande icke beräknas, enär den under loppet af året utfärdade allmänna instruktion för konsulernes embetsutöfning, hvilken instruktion innehåller bestämmelser rörande konsulernes skyldighet att lemna uppgifter angående expeditionsavgifternas fördelning på svenska och norska ärenden, icke förr än under sistlidne augusti månad kommit konsulerne tillhanda. Det torde derföre för denna gång få anses lämpligast att liksom för år 1888 beräkna dessa avgifter såsom belöpande sig med hälften på Sverige och hälften på Norge.

Om till den beräknade inkomsten af konsulatafgifter	kr. 224,500
samt af expeditionsavgifter	» 11,000
lägges statsbidrag till samma belopp, hvarmed dessa under en följd af år utgått och jemväl för 1888 blifvit beviljade, nemligen kr. 160,000 från Sverige och kr. 120,000 från Norge eller tillsammans	» 280,000
skulle konsulskassans <i>inkomster</i> komma att utgöra i det hela	» 515,500

eller samma belopp som för år 1888 beräknades.

Beträffande härefter konsulskassans *utgifter*, bland hvilka bidraget till utrikesdepartementet upptages med oförändradt belopp kr. 17,500, inträder en ökning i rubriken löner och arfvoden i följd deraf att vice-konsuln i Newcastle on Tyne vid ingången af

1889 på grund af nådiga beslutet den 3 december 1882 blifver berättigad till ett andra ålderstillägg af kr. 500.

I afseende på *anslagen till kontorskostnader mot redovisningsskyldighet* ifrågakommer icke någon förändring.

I *anslagen till kontorskostnader utan redovisningsskyldighet* uppstår en minskning genom indragning, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts beslut den 4 sistlidne februari, af det hittills med kr. 1,000 utgående årliga anslaget till konsulatet i Smyrna.

Under rubriken *pensioner* har kunnat afföras ett belopp af kr. 3,500, motsvarande den pension, som uppburits af numera aflidne f. d. konsuln O. L. Berg. Deremot har ett belopp af kr. 2,000 tillkommit för den pension, hvilken, enligt hvad jag redan omförmålt, tilldelats Eders Kongl. Maj:ts f. d. Ministre Plénipotentiaire i Konstantinopel Ehrenhoff och hvaraf hälften utgår af konsulskassan. I denna rubrik uppstår således en minskning af kr. 1,500.

För skrifmaterialier, expenser och extra utgifter beräknas för 1888 ett belopp af kr. 30,050. Till denna titel och särskildt till rubriken »diverse utgifter» torde desto heldre böra öfverföras öfverskotten från de andra titlarne, kr. 2,000, som det ligger i sakens natur att, i samma mån som vi, allt efter det tillgångarne medgifva, utvidga vårt konsulsväsen, ifrågavarande utgifter måste ökas. Slutsumman för konsulskassans utgifter blir densamma som för 1888 är upptagen eller kr. 515,500.

Konsulskassans utgifter år 1889 skulle alltså omfatta:

utrikesdepartementet	17,500
konsulsstaten	
a) löner och arfvoden	332,400
b) anslag till kontorskostnader mot redovisning	55,000
c) anslag till kontorskostnader utan redovisning	66,500
d) pensioner	12,050
skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	32,050
Summa utgifter kr. 515,500	

Denna summa motsvaras af den ofvan gjorda inkomstberäkningen.

En sammanställning af beräkningarne för 1888 och 1889 skulle hafva följande utseende:

Inkomster:

	1888	1889	ökning	minskning
statsverkets bidrag	280,000	280,000	—	—
konsulatafgifter	223,000	224,500	1,500	—
expeditionsavgifter	12,500	11,000	—	1,500
Summa kr.	515,500	515,500	1,500	1,500

Utgifter:

	1888	1889	ökning	minskning
I. utrikesdepartementet	17,500	17,500	—	—
Transport kr.	17,500	17,500	—	—

Tredje hufvudtiteln.

	1888	1889	ökning	minskning
Transport kr.	17,500	17,500	—	—
2. konsulsstaten				
a) löner och arfvoden	331,900	332,400	500	—
b) anslag till kontorskostnader mot redovisning	55,000	55,000	—	—
c) anslag till kontorskostnader utan redovisning	67,500	66,500	—	1,000
d) pensioner	13,550	12,050	—	1,500
3. skrifmaterialer, expenser och extra utgifter	30,050	32,050	2,000	—
Summa kr.	515,500	515,500	2,500	2,500

De summor, som för tillfälliga och oförutsedda utgifter samt till betäckande af möjligen bristande inkomster skulle behöfva begäras af Storthinget, anser jag böra i likhet med föregående år beräknas till kr 12,000 för kabinettskassan och kr. 24,000 för konsulskassan. För Sveriges del lär Eders Kongl. Maj:t vilja af Riksdagen begära samma dispositionsrätt öfver uppkommande besparingar, som hittills varit medgifven.

Jag hemställer i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t behagade öfver de af mig uppgjorda förslag och beräkningar infordra Kongl. Norska Regeringens betänkande.

Till denna af det sammansatta statsrådets öfrige ledamöter tillstyrkta hemställan behagade Hans Maj:t konungen i nåder lemna bifall.

ex protocollo
Hj. Tauvon.

Bil. C.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i sammansatt statsråd å Stockholms slott den 7
Januari 1888.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve EHRENSVÄRD,
Hans Excellens Norske Herr Statsministern RICHTER,
Statsråden LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Friherre PEYRON,
SÖRENSEN,
ASTRUP.

Statsrådet RICHTER anmälde vara af sjukdom hindrad att närvara.

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena föredrog i underdånighet förslaget till de förenade rikenas gemensamma utrikesbudget för 1889 samt Kongl. Norska Regeringens den 29 nästlidne december deröfver afgifna underdåniga betänkande.

Herr Ministern anförde:

Som Kongl. Norska Regeringen icke haft någon erinran att göra mot de gjorda beräkningarna, får jag i underdånighet föreslå, att Eders Kongl. Maj:t måtte med gillande af desamma, hvilka bära denna dags protokoll biläggas, besluta att af Riksdagen och Stortinget begära de för utgifternas bestridande nödiga anslag, att utgå efter den för de förenade rikenas bidrag till sådana utgifter hittills tillämpade proportion såväl för kabinettsskassan som för konsulskassan.

Med hänsyn såväl till de för Sverige och Norge olika statsregleringsperioderna som till den olika dispositionsrätt öfver besparingar å ifrågavarande anslag, hvilken i de båda rikena under senare år varit bestämd, får jag slutligen föreslå,

att af Riksdagen måtte för år 1889 begäras 450,850 kronor till kabinettsskassan och 160,000 kronor till konsulskassan att utgå emot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till anslagens användande och under enahanda villkor som hittills,

och att af Storthinget måtte för budgetterminen 1 juli 1888—30 juni 1889 äskas 187,850 kronor till kabinettsskassan och 120,000 kronor till konsulskassan förutom hvad i konsulatafgifter af norska fartyg samt expeditionsavgifter kan komma att under samma period inflyta, äfvensom derutöfver ett anslag för tillfälliga eller oförutsedda utgifter af 36,000 kronor, hvaraf 12,000 kronor för kabinettsskassan och 24,000 kronor för konsulskassan.

Uti hvad Herr Ministern för utrikes ärendena sålunda hemställt och föreslagit, för-
enade sig det sammansatta statsrådets öfriga ledamöter,

och behagade Hans Maj:t Konungen detsamma i nåder gilla
och bifalla.

im fidein

Hj. Tawon.

Sveriges och Norges gemensamma utrikesbudget för år 1889.

	Sverige.	Norge.	Tillsammans.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
<i>I. Kabinettskassan:</i>			
1. Ministern för utrikes ärenden	24,000	—	24,000
2. Utrikesdepartementet	27,495	11,455	38,950
3. Ministerstaten	345,000	143,750	488,750
4. Militärattachéer	8,400	3,600	12,000
5. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter...	45,955	29,045	75,000
Summa kronor	450,850	187,850	638,700
<i>II. Konsulskassan:</i>			
6. Utrikesdepartementet	10,000	7,500	17,500
7. Konsulsstaten	465,950		
afgår hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande konsulat- och expeditionsafgifter	235,500	131,685	98,765
8. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter...	18,315	13,735	32,050
Summa kronor	160,000	120,000	280,000

Beräkning öfver kabinettskassans utgifter för år 1889.

	Kronor.
1. Ministern för utrikes ärendena	24,000
2. Utrikesdepartementet	38,950
3. Ministerstaten.	

*a. Traktamenten:**Beskickningen i Berlin:*

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire	48,000	
Legationssekreterare	6,000	54,000
Transport	54,000	62,950

Tredje hufvudtiteln.

Transport	54,000	62,950
-----------	--------	--------

Beskickningen i Brüssel och Haag:

Ministre Plénipotentiaire.....	20,000	
--------------------------------	--------	--

Beskickningen i Konstantinopel:

Åtnjuter fri bostad, samt uppbär } från konsulskassan 10,000 kr. } Ministre Plénipotentiaire.....	10,000	
Åtnjuter fri bostad, samt uppbär } från konsulskassan 2,000 kr. } Drogman.....	4,000	14,000

Beskickningen i Köpenhamn:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire.....	36,000	
Legationssekreterare	5,000	41,000

Beskickningen i London:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire.....	60,000	
Legationssekreterare	8,000	68,000

Beskickningen i Madrid:

Ministre Plénipotentiaire.....	22,000	
--------------------------------	--------	--

Beskickningen i Paris:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire.....	60,000	
Legationssekreterare	8,000	68,000

Beskickningen i S:t Petersburg:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire.....	60,000	
Legationssekreterare	8,000	68,000

Beskickningen i Rom:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipo- tentiaire	29,000	
--	--------	--

Beskickningen i Washington:

Uppbär såsom generalkonsul } 16,000 kr. samt konsulatavgifter. } Envoyé Extraordinaire och Ministre		
Plénipotentiaire.....	16,000	
Legationssekreterare	6,000	22,000

Transport	406,000	62,950
-----------	---------	--------

Tredje hufvudtiteln.

17

Transport 406,000

62,950

Beskickningen i Wien:

Envoyé Extraordinaire och Ministre Plé-

nipotentiaire 40,000

Legationssekreterare 6,000 46,000 452,000

b. *Expektanslön* 4,800

c. *Pensioner* 31,950 488,750

4. *Militärattachéer:*

1 Militärattaché 6,000

1 d:o 6,000 12,000

5. *Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter:*

a. Skrifmaterialier och expenser 24,500

b. Ekiperingspenningar 10,000

c. Hemliga utgifter 14,000

d. Öfriga extra utgifter 26,500 75,000

Summa kronor 638,700

Beräkning öfver konsulskassans inkomster och utgifter för år 1889.

Inkomster:

Kronor.

Svenska statsverkets bidrag 160,000

Norska statsverkets bidrag 120,000

Konsulatafgifter, förslagsvis:

inom Antwerpens konsulsdistrikt 11,500

» Archangels » 1,500

» Barcelonas » 8,000

» Bilbaos » 2,500

» Genuas » 1,500

» Håvres » 20,000

» Helsingfors' » 5,000

» Köpenhamns » 16,000

» Leiths » 16,500

» Lissabons » 6,500

» Londons » 114,000

» Lybecks » 7,000

» Rigas » 6,000

» Rio de Janeiros » 8,500 224,500

Expeditionsavgifter, förslagsvis 11,000 235,500

Summa kronor 515,500

Tredje hufvudtiteln.

Utgifter:

6. Utrikesdepartementet..... 17,500

7. Konsulsstaten:

a. Löner och arfvoden:

Uppbär konsulatavgifter.	Antwerpen,	Generalkonsuln, lön	13,000
	Archangel,	» »	12,000
	Barcelona,	» »	12,000
	Bilbao,	Konsuln, »	9,000
	Genua,	Generalkonsuln, »	10,000
	Hamburg,	» »	8,000
	Håvre	» » 14,500	
		Vicekonsuln, » 4,500	19,000
	Bordeaux,	» » 6,000	
		2:ne ålderstillägg 1,000	7,000
	Helsingfors,	Generalkonsuln, lön	15,000
	Konstantinopel,	Ministre Plénip. » 10,000	
Jemför ministerstaten.		Drogman, » 2,000	
D:o D:o.		Konsulatsekreteraren, » 6,000	18,000
Uppbär konsulatavgifter samt } åtnjuter fri bostad.	Köpenhamn,	Generalkonsuln, » 15,000	
		Vicekonsuln, » 4,500	
Uppbär konsulatavgifter.		ålderstillägg 500	20,000
	Helsingör,	Vicekonsuln, » 3,900	
		2:ne ålderstillägg 1,000	4,900
	Leith,	Konsuln lön	16,000
	Lissabon,	Generalkonsuln, »	15,000
	London	» » 24,000	
		Vicekonsuln, » 10,000	
		Kanslisten, » 6,000	
		En kontorist, » 5,000	
		» » » 4,000	49,000
	Cardiff,	Vicekonsuln, »	8,000
	Liverpool,	» » 9,000	
		ålderstillägg 500	9,500
	Newcastle,	Vicekonsuln, » 9,000	
		2:ne ålderstillägg 1,000	10,000
	West Hartlepool,	Kontoristen, lön	5,000
Lybeck,	Generalkonsuln, »	12,000	
Transport			272,400
			17,500

Tredje hufvudtiteln.

19

			Transport	272,400	17,500
	Newyork,	Vicekonsuln,	lön	6,000	
	Riga,	Konsuln,	»	9,000	
	Rio de Janeiro,	Generalkonsuln,	»	17,000	
I lönen ingår ersättning för resor inom distriktet.	Shanghai,	Vicekonsuln,	»	12,000	
Uppbär konsulatavgifter; jemf. för ministerstaten.	Washington,	Generalkonsuln,	»	16,000	332,400

b. Anslag till kontorskostnader mot redovisningsskyldighet:

Antwerpen	4,500	
Archangel	2,000	
Barcelona	2,000	
Bilbao	2,000	
Genua	2,000	
Håvre	4,000	
Helsingfors	4,000	
Köpenhamn	4,500	
Leith	6,000	
Lissabon	4,000	
London	11,000	
Lybeck	2,000	
Riga	3,000	
Shanghai	4,000	55,000

c. Anslag till kontorskostnader utan redovisningsskyldighet:

Alexandria	3,500	
Alger	3,000	
Bordeaux	2,000	
Buenos Ayres	4,000	
Cardiff	4,000	
Dardanellerna	500	
Gibraltar	2,000	
Hamburg	2,000	
Havana	3,000	
Japan	4,000	
Kiel	1,500	
Liverpool	5,000	
Marseille	1,500	
Melbourne	6,000	
Montevideo	2,000	
Neapel	3,000	
Transport	47,000	387,400
		17,500

Tredje hufvudtiteln.

	Transport	47,000	387,400	17,500
Newcastle		4,000		
Newyork		6,000		
Piræus		1,000		
Rio de Janeiro		4,000		
Rom		3,000		
Tanger		1,500	66,500	
d. Pensioner			12,050	465,950
8. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter:				
a. Skrifmaterialier och expenser		6,500		
b. Konsulernes embetsutgifter		15,500		
c. Diverse utgifter		10,050		32,050
	Summa	Kronor	515,500	

Fjerde hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms
slott den 12 Januari 1888.*

Närvarande:

Hans excellens, herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens, herr ministern för utrikes ärendena, grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
friherre TAMM, och
friherre PEYRON.

Departementschefen, statsrådet friherre Peyron anhöll i underdånighet att få underställa Kongl. Maj:ts nådiga pröfning frågan om reglerandet af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel för år 1889 och att i sammanhang dermed få föredraga följande till Kongl. Maj:t inkomna framställningar i de delar, som icke förut blifvit inför Kongl. Maj:t anmälda:

generalfälttygmästarens och chefens för artilleriet underdåniga skrifvelse den 15 november 1887 angående arméförvaltningens artilleridepartements behof af statsanslag under år 1889;

generalfälttygmästarens och chefens för artilleriet underdåniga skrifvelse den 23 november 1887 angående uppsättning af en fästningsartilleribataljon å Vaxholm Oskar Fredriksborg;

arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet underdåniga skrifvelse den 15 november 1887 angående nämnda departements medelsbehof under år 1889 jemte chefens för fortifikationen dervid fogade underdåniga framställning af samma dag angående extra ordinarie anslag till fortifikationsbehof för år 1889;

arméförvaltningens å intendentsdepartementet underdåniga skrifvelse den 31 december 1886 angående ett af särskilda komiterade utarbetadt förslag till beklädnadsreglemente för indelta armén, Vermlands fältjägarecorps och beväringen m. m.;

samma departements underdåniga skrifvelse den 11 november 1887 angående departementets behof af statsmedel för år 1889;

arméförvaltningens å civila departementet underdåniga skrifvelse den 9 december 1887 angående behofven under år 1889 å de under departementets förvaltning ställda anslag;

arméförvaltningens å fortifikations-, intendents- och civila departementen underdåniga skrifvelse den 3 november 1887 angående upptagandet och redovisandet af anslaget till trängen under vederbörliga statsanslag från och med år 1889;

chefens för generalstabens topografiska afdelning underdåniga skrifvelse den 17 november 1887 angående behofvet af medel för de topografiska arbetena under år 1889; samt

sjukvårdskomiténs underdåniga framställning den 15 november 1887 angående en andre bataljonsläkares vid Kronprinsens husarregemente tjänstgöring vid trängbataljonen.

Föredraganden anförde härefter beträffande de

Ordinarie anslagen:

Indelta arméns befälsaflöning.

[1]
Förhöjning af
detta anslag.

I sin ofvan nämnda underdåniga skrifvelse den 9 december 1887 erinrar arméförvaltningen å civila departementet, hurusom det af Riksdagen för år 1888 uppförda extra anslag 77,500 kronor »för tillämpning af nya värnpligtslagens föreskrifter i fråga om de värnpligtiges inskrifning och redovisning m. m.» enligt derom lemnade föreskrifter skall användas för beredande, enligt gällande stater, af dagaflöning och portionsersättning åt det i ständig tjänstgöring varande befälet och under-

befälet vid Hallands, Vesternorrlands och Blekinge bataljoner samt till aflöning åt afdelningsområdesbefälhafvarne å fastlandet och sålunda är afsedt för utgifter, hvilka, såsom årliga och ständiga, böra enligt sin natur ses till godo genom ordinarie anslag. Nu i fråga varande extra anslagsmedel borde därför till ordinarie anslagsstaten öfverföras, dervid det fölle af sig sjelf, att de delar deraf, som afsåge beredande af dagaflöning och portionsersättning åt de nämnda bataljonernas personal borde öfverflyttas till de ordinarie anslag, hvarifrån denna personal i öfrigt aflönades, således, hvad anginge de båda förstnämnda bataljonerna, till »Hallands beväring» och »Vesternorrlands beväring», samt, beträffande Blekinge bataljon, provisoriskt till »Marinregementet», intill dess eget anslag blefve, efter fullbordad organisation, för sistnämnda bataljon uppfördt.

Hvad åter angår den för afdelningsområdesbefälhafvarne afsedda återstoden af anslaget, kunde visserligen, fortsätter arméförvaltningen, i fråga sättas, att beloppet blefve såsom ett särskildt nytt ordinarie anslag i riksstaten uppfördt. Men utom det föga önskvärda i ökandet af hufvudtiteln's många anslagsrubriker med en ny, talade också praktiska skäl för medlens fördelning på vissa redan förut befintliga anslag. Värnpligtslagens inskrifningsområden voro fästade vid och benämndes efter indelta infanteritrupperna och beväringsbataljonerna utom ett inskrifningsområde, som vore tilldeladt de båda fotgardesregementena gemensamt. Det låge därför i sakens natur att det varit förvaltningsmyndigheterna vid sagda truppförband, hvilka fått göromålen med utbetalningen af afdelningsområdesbefälhafvarnes arvoden sig anförtrodda; och då vore också för arméförvaltningen å civila departementet af praktisk vikt, att, om möjligt, de därför erforderliga förskottsmedlen utginge från de anslag, som redan förut lemnade hufvudmassan af de förskottsmedel, hvilka från departementet höllos trupperna till handa.

Enligt arméförvaltningens åsigt borde alltså i fråga varande 77,500 kronor fördelas på följande sätt:

Å hvart af anslagen för »Hallands beväring», »Vesternorrlands beväring» och »Marinregementet» (för Blekinge bataljon) skulle, enär i de af Riksdagen uppå Eders Kongl. Maj:ts förslag fastställda normalstaterna för omförmälda truppafdelningar blifvit stadgadt, att dagaflöning och portion under vapenöfningarna skola vid dem utgå från anslaget till beväringsmanskaptets vapenöfningar, uppföras för

1 regimentsofficer, dagaflön. i (förslagsvis) 305 dagar à 4 kr.	kr. 1,220: —
1 regimentsqv.-mästare d:o	d:o à 3 » » 915: —

Fjerde hufvudtiteln.

1 kapten, dagaflöning i (förslagsvis) 305 dagar	à 3 kr.	kr. 915: —
3 kapteners d:o	d:o à 3 »	» 2,745: —
1 underofficer d:o 305 dagar	à 1 kr.	kr. 305: —
portionersättning d:o	à 50 öre »	152: 50 » 457: 50.
3 d:o dagaflöning och portionersättning		» 1,372: 50.
1 d:o dagaflöning i 305 dagar	à 40 öre	kr. 122: —
portionersättning i d:o	à 50 öre »	152: 50 » 274: 50.
2 afdelningsområdesbefälhafvare arfvode	à 250 kr.	» 500: —
2 d:o d:o	à 300 »	» 600: —
		Summa kr. 8,999: 50.

eller i jemnadt tal 9,000 kronor.

Å hvarterdera anslaget till fotgardesregementena skulle uppföras för		
2 afdelningsområdesbefälhafvare, arfvode	à 250 kr.	kr. 500: —
2 d:o d:o	à 300 »	» 600: —
		Summa kr. 1,100: —,

hvaremot hvad sedan af det ursprungliga anslagsbeloppet återstode borde tilldelas anslaget för indelta arméns befälsaflöning.

Då från nu varande anslagssumman kr. 77,500: — dragas

för 3 beväringarbataljoner à kr. 9,000: — kr. 27,000: —

» 2 gardesregementen à » 1,100: — » 2,200: — » 29,200: —

utvisade återstoden kr. 48,300: —

det belopp, som efter arméförvaltningens åsigt borde för bestridande af arfvoden åt afdelningsområdesbefälhafvare komma anslaget till indelta arméns befälsaflöning till godo.

Mot arméförvaltningens yrkande att ifrågavarande 77,500 kronor måtte uppföras på ordinarie stat, har jag intet att erinra. Åtgärden synes mig tvärtom med nödvändighet påkallas af den omständigheten, att medlen, såsom arméförvaltningen erinrar, äro afsedda för utgifter, hvilka till sin natur äro ständiga och årliga. Förslaget att under vederbörande truppafdelningarnas anslag uppföra de aflöningsbelopp, som skola utgå till afdelningsområdesbefälhafvarne, anser jag likaledes väl grundadt. Det är visserligen sannt, att, med den organisation som gifvits åt inskrifningsväsendet, afdelningsområdesbefälhafvarne icke

kunna anses i sträng mening höra till det truppförband, å hvars stat aflöningen kommer att uppföras; men då utbetalningen af densamma, på sätt arméförvaltningen upplyser, af praktiska skäl måste anförtros åt vederbörande truppförbands förvaltningsmyndigheter, torde från nyssnämnda omständighet något skäl mot förslaget så mycket mindre kunna hemtas, som afdelningsområdesbefälhafvarne i regeln jemväl komma att stå i lydnadsförhållande till befälet vid det truppförband, genom hvars förvaltningsmyndigheter den dem tillkommande aflöning skall dem tillhandahållas.

Hvad åter angår förslaget, att det belopp, som erfordras till beredande af dagaflöning och portionsersättning åt befälet vid Blekinge bataljon, skulle uppföras å anslaget till marinregementet, kan jag icke instämma med arméförvaltningen. Som Eders Kongl. Maj:t täcktes erinra sig, är nyssnämnda anslag afsedt att indragas, sedan den vid 1886 års riksdag beslutade förändring i beväringstruppernas sammansättning blifvit genomförd, och anslaget står till Eders Kongl. Maj:ts förfogande att, i den mån medel derå varda tillgängliga, användas ej mindre till Blekinge bataljons utan äfven till Hallands och Vesternorrlands bataljoners nya organisation. Att under sådana förhållanden under marinregementets anslag uppföra ett nytt, endast för förstnämnda bataljon afsedt belopp synes mig icke alldeles lämpligt. Det erforderliga beloppet torde fastmera böra uppföras såsom särskildt anslag under rubrik »Blekinge bataljon», till hvilket de öfriga medel, som efter organisationens genomförande skola till bataljonen utgå, sedermera torde böra öfverflyttas.

Icke heller i fråga om den tid, för hvilken dagaflöning och portionsersättning skall beräknas att från nu förevarande anslag utgå till beväringsbataljonernas befäl, kan jag dela arméförvaltningens mening. I staten för Gotlands infanteriregemente, med hvilken de antagna staterna för beväringsbataljonerna i öfrigt öfverensstämman, beräknas den från regementets egna medel utgående dagaflöningen och portionsersättningen för 335 dagar, eller för 30 dagar mera än arméförvaltningen nu föreslagit. Det synes mig därför lämpligt att, äfven i fråga om beväringsbataljonernas stater, enahanda beräkningsgrund iakttages, helst vapenöfningarne, under hvilka dagaflöningen och portionsersättningen skall bestridas från anslaget till beväringsmanskapets vapenöfningar, vid samtliga beväringstrupperna torde komma att fortgå lika lång tid.

För hvar och en af de tre beväringsbataljonerna lärers alltså, ut-

öfver hvad arméförvaltningen antagit, böra beräknas dagaflöning och portionersättning för ytterligare 30 dagar, utgörande:

för 1 regementsofficer	à 4: —	kr. 120: —
» 1 regementsqvartermästare	à 3: —	» 90: —
» 1 kapten	à 3: —	» 90: —
» 3 »	à 3: —	» 270: —
» 1 underofficer, dagaflöning och portionersättning	à 1: 50	» 45: —
» 3 underofficerare	à 1: 50	» 135: —
» 1 d:o dagaflöning och portionersättning	à 0: 90	» 27: —
Summa kr.		777: —
eller, då dertill läggas af arméförvaltningen beräknade »		8,999: 50,
		kr. 9,776: 50,
som torde kunna jemnas till		» 9,780: —
Då från anslagssumman		» 77,500: —
drages för 3 bevärbataljoner à 9,780: —	29,340: —	
» 2 gardesregementen à 1,100: —	2,200: —	» 31,540: —
skulle alltså skilnaden		kr. 45,960: —
utgöra det belopp, hvarmed anslaget till indelta arméns befälsaflöning skulle höjas och hvilket, äfven med den minskning jag ifrågasatt, lemnar tillgång till beredande af någon ökning i de nu till afdelningsområdesbefälhafvarne utgående arfvodena.		
Med stöd af hvad jag sålunda anført får jag hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen		
att för beredande af arfvoden åt de afdelningsområdesbefälhafvare, som äro anställda i inskrifningsområden, som benämnas efter indelta infanteriets olika truppafdelningar och Vermlands fältjägarecorps, höja det nu till indelta arméns befälsaflöning utgående auslaget		
		kr. 4,177,276: —
med		» 45,960: —
till		kr. 4,223,236: —

Till trossens underhåll.

[2.]

Afföring ur
riksstaten af
detta anslag.

Redan uti sin underdåniga skrifvelse den 10 november 1885 angående 1887 års medelsbehof ansåg sig arméförvaltningen å intendentsdepartementet böra framhålla olämpligheten deraf, att kostnaderna för underhållet af den indelta stamtruppens munderings- och trosspersedlar bestridas från flera olika statsanslag, hvilka hvart för sig måste i arméförvaltningens hufvudbok särskildt redovisas. Arméförvaltningen erinrade dervid, att detta vållade en onödig och tidsödande omgång med hithörande ärendens behandling och genom utgifternas spridda förekomst i räkenskaperne väsendtligen försvårade den öfverskådlighet och reda, som vore af nöden för ett behörigt bedömande af denna omfattande och viktiga detaljs verkliga ekonomiska resultat. I och för afhjelpandet af dessa missförhållanden hemställde arméförvaltningen om sammansläendet af de för sagda materiels underhåll anvisade tillgångar till ett enda statsanslag.

Framställningen, hvilken då afsåg anslagen »till trossens underhåll» och till »lif- och släpmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägare-corps» samt intendentsdepartementets andel i anslaget till »anskaffande och underhåll af beklädnads-, remtygs- samt häst- och sadelmunderings-persedlar vid det berustade kavalleriet och det berustade infanteriet», äfvensom det under reservationsanslaget för »försvarsverket till lands i allmänhet» för underhåll af kapotter samt remtygs- och utredningspersedlar vid rotehållsinfanteriet utgående belopp 55,000 kronor, vann ej Eders Kongl. Maj:ts bifall, och behagade Eders Kongl. Maj:t, då framställningen i arméförvaltningens redogörelse för 1888 års medelsbehof sedermera förnyades, genom nådigt beslut den 31 december 1886 förklara densamma jemväl för det dåvarande ej till någon Eders Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Sedan emellertid nytt beklädnadsreglemente under den 23 september 1887 utfärdats och dymedelst sistnämnda fråga, hvars afgörande Eders Kongl. Maj:t torde ansett böra föregå den föreslagna sammanförningen af anslagen, vunnit sin slutliga lösning, har jag trott mig så mycket snarare böra återupptaga ofvan nämnda förslag, som arméförvaltningen ej mindre i sin underdåniga skrifvelse den 31 december 1886 angående det af särskilda komiterade utarbetade förslag till beklädnadsreglemente än äfven i sin redogörelse för 1889 års medelsbehof å nyo fäster uppmärksamheten å lämpligheten af den föreslagna åtgärden.

Arméförvaltningens framställning afser emellertid nu icke anslaget »till anskaffande och underhåll af beklädnads- m. fl. persedlar vid det berustade kavalleriet och det berustade infanteriet», hvilket anslag af skäl, som ega samband med den å bane bragta frågan om kavalleriets omorganisation och som, derest förslag derom möjligen skulle komma att af Eders Kongl. Maj:t göras till föremål för nådig proposition till Riksdagen, lämpligen torde böra i sammanhang med redogörelsen derför omständligare utvecklas, anses böra uteslutande för kavalleriet disponeras. Deremot har för den ifrågasatta sammanslagningen af de öfriga anslagen ett nytt skäl tillkommit; som enligt arméförvaltningens åsigt gör denna åtgärd ännu önskligare. Enligt de beräkningar, som med det fastställda beklädnadsreglementets bestämmelser till utgångspunkt inom arméförvaltningen verkstälts rörande frågan, i hvad mån ofvan nämnda anslag äro tillräckliga för de med dem afsedda ändamål, har nemligen befunnits, att å det anslag, 55,000 kronor, som under anslaget för försvarsverket till lands i allmänhet finnes uppfördt för anskaffning och underhåll af kappor, remtygs-, utrednings- och tätlags-trossersedlar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarecorps, brist kommer att uppstå, under det att ej mindre å anslaget »till lif- och släpmunderingar» vid nämnda trupper än äfven, under förutsättning att en del utgifter för trossen fortfarande såsom hitintills anvisas å trosspassevolansfonden, å anslaget till »trossens underhåll» besparingar äro att emotse, som sammanlagda motsvara nämnda brist; och då anslaget »till trossens underhåll», derifrån, enligt gällande bestämmelser, skola bestridas kostnaderna för trossens underhåll vid indelta infanteriet, kavalleriet och Vermlands fältjägarecorps äfvensom utrednings-persedlar för rusthållsinfanteriet samt tätlags- och fortskaffningstross för rusthållstrupperna, är af reservationsanslags natur, kan i hvarje fall öfverskottet å detta anslag ej under nuvarande förhållanden tagas i anspråk för täckande af omförmälda brist. Genom sammanförandet af de olika anslagen blefve åter ett dylikt utjemnande af dem möjligt och ifrågavarande åtgärd skulle alltså leda derhän, att någon förhöjning i anslaget till rotehållsregementenas kappor m. m. icke behöfde äskas. Arméförvaltningen hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att till ett statsanslag sammanslå ifrågavarande tre anslag, nemligen:

anslaget till lif- och släpmunderingsmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarecorps kr. 304,063

Transport kr. 304,063

	Transport kr. 304,063
de under titeln »indelta arméns utredning» å intendents-departementets andel i anslaget för för- svarsverket till lands i allmänhet uppförda	» 55,000
samt	
anslaget till trossens underhåll	» 26,520
för att med sammanlagdt	kr. 385,583
i riksstaten hädanefter upptagas under benämning: »anslaget till be- klädnad och utredning m. m. för indelta infanteriet, Vermlands fält- jägarcorps och Jemtlands hästjägarcorps, reservationsanslag»; och skulle, vid bifall till förslaget, från det nya anslaget gäldas jemväl kostnaderna för tätlags- och fortskaffningstrossen såväl vid nämnda trupper som vid rusthållskavalleriet.	

Som jag ofvan antydt, anser jag arméförvaltningens förslag väl grundadt. Särskildt torde det vara egnadt att lätta öfversigten af räkenskaperna och att möjliggöra en noggran beräkning af utgifterna å anslaget, fördelar, som ej mindre för den erforderliga kontrollen än äfven för behandlingen af de ofta återkommande frågorna om kostnaden för arméns utredning äro af yttersta vikt. Mot arméförvaltningens förslag till benämning å det nya anslaget skulle visserligen kunna erinras, att titeln ej angifver, det jemväl underhållet af rusthållskavalleriets tätlags- och fortskaffningstross skall derifrån bekostas, men då densamma för att uttrycka detta komme att blifva väl lång, har jag ansett mig kunna låta bero vid hvad arméförvaltningen derutinnan föreslagit. Skulle emellertid det förut omnämnda förslaget till kavalleriets omorganisation komma att för Riksdagen framläggas, lär dock, vid det förhållandet att i sådant fall Jemtlands hästjägarcorps' andel i anslaget torde komma att derifrån utbrytas, benämningen å anslaget böra derefter lämpas.

I frågans nu varande skick hemställer jag om bifall till arméförvaltningens förslag och får, då det nya anslaget torde böra uppföras å den plats i riksstaten, som innehafves af anslaget »till lif- och släp-munderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarcorps», med anledning deraf nu tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att, under vilkor af bifall till förslaget om uppförande i riksstaten af ett nytt reservationsanslag till beklädnad och utredning m. m. för indelta infanteriet, Vermlands fältjägarcorps och Jemtlands hästjägar-

corps, besluta att anslaget till trossens underhåll skall ur riksstaten utgå.

Kronprinsens husarregemente.

[3.]
Nedsättning i
anslaget till
kronprinsens
husar-
regemente.

Uti ofvan nämnda underdåniga framställning har den komité, åt hvilken Eders Kongl. Maj:t den 13 oktober 1886 uppdragit att utarbete nytt reglemente för sjukvården i fält, förmått sig jemväl hafva tagit under öfvervägande frågan om erforderlig förstärkning af fältläkarecorpsen, på det att armén icke må vara nödsakad rycka i fält med ett otillräckligt antal läkare. Komitén vore i sådant syfte betänkt på att, bland annat, föreslå uppförandet å hvarje trängbataljons stat af en andre bataljonsläkarebefattning. Särskildt så länge endast en trängbataljon funnes, vore antalet af de dervid anställde läkare, nemligen en regementsläkare och en förste bataljonsläkare, väl litet. Upprätthållandet af bataljonens egen sjukvård och i ännu högre grad undervisningen af den mängd sjukvårdsstamsoldater och värnpliktige, hvilka utbildades vid bataljonens skolor, af hvilka ofta tre fortginge samtidigt, kräfde mycket arbete och dertill komme också, att tjenstgöringen vid trängbataljonen mera än annorstädes vore egnad att befordra läkarens egen utbildning för kriget. Det vore derföre synnerligen önskligt, om ökning i antalet af vid trängbataljonen anstälde läkare kunde ske; och som kronprinsens husarregemente, å hvilkets stat medel för aflöning af 4 läkare vore uppförda, numera, sedan regementet blifvit förlagdt i endast två garnisonsorter, icke mera än öfriga regementen af samma storlek vore i behof af så stort antal läkare, hemställer komitén, att vid återbesättande af en vid nämnda regemente ledig andre bataljonsläkarebefattning må stadgas såsom vilkor, att blifvande innehafvare skall vara skyldig tills vidare tjenstgöra vid trängbataljonen.

Öfver förslaget hafva tillförordnade generalbefälhafvaren i 1:sta militärdistriktet, chefen för kronprinsens husarregemente, generalbefälhafvaren i 4:de militärdistriktet och chefen för trängbataljonen blifvit hörda; och hafva båda generalbefälhafvarne samt chefen för trängbataljonen tillstyrkt detsamma, hvaremot chefen för Kronprinsens husarregemente afstyrkt det förnämligast på den grund, att svårighet skulle möta att med endast tre läkare tillgodose sjukvården af det manskap, som under regementets årliga på Bonarps hed försiggående repetitionsöfningar qvarstannar i regementets båda garnisonsorter.

De af komitén anförda skäl för dess framställning finner jag synnerligen beaktansvärda och har så mycket mindre något att erinra deremot, att antalet läkare vid kronprinsens husarregemente minskas, som den af chefen för regementet hufvudsakligen befarade olägenhet af minskningen med lätthet torde kunna förebyggas genom att för sjukvården af det fåtaliga manskap, som under repetitionsöfningarne kvarblifver i garnisonsorterna, anlita enskild läkare; men då det torde vara lämpligare, att de i kronprinsens husarregementes stat till en andre bataljonsläkare uppförda aflöningsbelopp till trängens stat öfverflyttas, än att en vid förstnämnda regemente genom fullmakt anställd tjänsteman skulle åläggas göra tjenst vid trängbataljonen, torde proposition i berörda syfte böra till Riksdagen aflåtas; och hemställer jag alltså nu, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen,

att, vid bifall till förslaget om uppförande i trängens stat af det för aflönande af en andre bataljonsläkare vid värfvad trupp erforderliga belopp 1,630 kr. minska anslaget till kronprinsens husarregemente med motsvarande summa 1,630 kr. från dertill i riksstaten nu uppförde 188,615 kr., till 186,985 kronor.

Svea lifgarde.

Under åberopande af hvad jag här ofvan under anslaget till indelta arméns befäls aflöning anført, hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

[4.]
Tillökning i
anslaget till
svea lifgarde.

att anslaget till svea lifgarde, nu kr. 165,074: —
må, för beredande af arfvoden åt 4
afdelningsområdesbefälhafvare, med » 1,100: —
höjas till kr. 166,174: —

Andra lifgardet.

Likaledes hemställer jag,

att anslaget till andra lifgardet, nu kr. 164,489: —
må för nyssnämnda ändamål med.... » 1,100: —
höjas till kr. 165,589: —

[5.]
Tillökning i
anslaget till
andra
lifgardet.

Fästningsartilleri.

[6.]

Angående
organisation
af en fäst-
ningsartilleri-
bataljon å
Vaxholm
Oskar
Fredriksborg.

Oaktadt den framställning om organisation af en fästningsartilleri-bataljon å Vaxholm Oskar Fredriksborg, hvilken Eders Kongl. Maj:ts sistlidet år likasom hvart och ett af de trenne sistförflutna åren, tackts göra till Riksdagen, icke vann dess bifall, har generalfälttygmästaren och chefen för artilleriet i sin ofvan nämnda underdåniga skrifvelse den 23 sistlidne november förmält sig anse frågan derom vara af en sådan betydelse, att han trott sig böra å nyo derå fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet. Han erinrar nu särskildt, att kännedomen om den å ofvan nämnda fästningar befintliga materielen, hvilken i olikhet med fältartilleriets så kallade enhetsmateriel består af en mängd olika kanoncerter med dertill hörande olika utredning af mångahanda slag, och kunskapen om denna materiels rätta användande vid skjutning för sitt inhemtande kräva ett mödosamt arbete, som den fåtaliga personalen vid fästningsartilleriet ej kan vid sidan af sin dagliga tjenstgöring på erforderligt sätt fullgöra och hvilket för det från fältartilleriet dit tillfälligt beordrade befälet är ytterst svårt att med någon verklig kännedom om förhållandena på stället kunna utföra. Särskildt det yngre öfverbefälet, som årligen ombyttes, hunne ej förvärfva den kännedom om ammunitionseffekternas beskaffenhet och deras tillverkning, som officerare vid fästningsartilleriet, hvilka, särdeles vid fästningarnas försättande i försvarstillstånd, ofta måste komma att tjenstgöra såsom laboratorie- eller ammunitionsförråds-officerare, nödvändigt borde inhemta. Skjutregler för sjelfva pjeserna och föreskrifter för deras handhavande kunde dessutom först efter särskilda, mer eller mindre omfattande skjutförsök uppgöras, och då dertill erfordrades en större tillgång på befäl och menige än den nu å ifrågavarande fästningar befintliga, så hade ock dessa för fästningarnas rätta försvarande oeftergifliga förarbeten endast långsamt kunnat fortskrida.

Generalfälttygmästaren fäster vidare uppmärksamheten vid en annan omständighet, som påkallar den tillökning af artilleriets personal å Vaxholm Oskar Fredriksborg, som i och med organiserandet af fästningsartilleribataljonen derstädes skulle ernås, nemligen den utsträckta öfning, som jemväl den fästningsartilleriet tilldelade beväring skall erhålla på grund af värnpligtslagen den 5 juni 1885. Denna beväring kan icke öfvas endast af det på fästningarne befintliga befälet, utan årligen måste för detta ändamål under en kortare tid ditkommenderas befäl från fältartilleriet, hvilket i och för sig vore en stor olägenhet

och särskildt vållade stor svårighet, då beväringen någon del af öfnings-tiden skall samöfvas med den fåtaliga stamstyrkan å fästningarna.

På grund af dessa och de förut rörande samma fråga åberopade skäl hemställer alltså generalfälttygmästaren och chefen för artilleriet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes jemväl för instundande Riksdag framlägga det till sistlidet års riksdagar framställda förslag angående organisation af en fästningsartilleribataljon å Vaxholm Oskar Fredriksborg.

De skäl, som vid de flera tillfällen, denna fråga varit under ompröfning, så väl inför Eders Kongl. Maj:t som vid Riksdagen af min närmaste företrädare i embetet framhållits för nödvändigheten deraf, att fästningsartilleriets behof af särskildt för detsamma utbildad personal bättre än för det närvarande är fallet tillgodoses, hafva för mig samma giltighet. Jag tvekar alltså icke att äfven under nuvarande förhållanden lika med generalfälttygmästaren och chefen för artilleriet tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att jemväl vid nu instundande riksdag förnya det flera gånger derom väckta förslaget och jag beder derföre, då ett återupprepande af de förut omständligt utvecklade skälen för förslagets framställande icke torde erfordras, att nu endast i korthet få redogöra för detaljerna af den tilltänkta organisationen och kostnaden för densammas genomförande.

Med öfverförande till fästningsartilleriet af svea artilleriregementes tre fästningskompanier och 1 af fästningskompanierna vid göta artilleriregemente skulle bildas en fästningsartilleribataljon, bestående af 4 kompanier och förlagd å Vaxholm Oskar Fredriksborg.

Manskapsstyrkan borde upprätthållas hufvudsakligen enligt de grunder för anskaffningen, som i nådiga propositionen till 1883 års Riksdag angåfvos beträffande härens stamtrupp, samt aflöningsförmånerna för manskapet utgå sålunda: *lega*, högst 80 kronor sammanlagdt för de begge första åren och högst 80 kronor för hvarje följande år, samt *månadslön* 10 kronor för hvarje i tjenstgöring tillbragt månad; *beställningsmän* skulle erhålla i *arfvoden* per månad, 1:ste konstaplar 15 kronor, 2:dre konstaplar 10 kronor, trumpetare 3 kronor och kompani-handtverkare 10 kronor, allt under tjenstgöring, hvaremot arfvodena eljest skulle utgå med hälften af nämnda belopp; *kommenderingstillägg* för tjenstgöring i högre grad skulle utgå enligt nu gällande bestämmelser, men icke ålders- och examenstillägg, likasom ej särskilda medel till arfvoden åt värfvare beräknas.

Sedan stammanskapet utbildats först i en rekrytskola om ett år och derefter i konstapelsskola, skulle den del af manskapet, med hvilken aftal gjordes om fortsatt tjänst, i allmänhet inkallas endast till 30 dagars repetitionsöfningar årligen.

Äflöningsförmånerna för befälet beräknades efter de vanliga grunderna, d. v. s. fast lön samt dagaflöning för tjänstgöringsdagarne.

Då likväl icke allt befäl och underbefäl beräknades vara i tjänstgöring hela året, utan en del endast under rekryt- och konstapelskolorna eller ock blott under de årliga repetitionsöfningarna, samt dagaflöning komme att utgå allenast för tjänstgöringsdagar, skulle till följd häraf vid detta artilleri dagaflöningen och, hvad beträffar underbefälet, äfven portionsersättningen statsverket besparas för den tid af året, hvarunder vederbörandes tjänstgöring icke behöfde tagas i anspråk.

Vid *bataljonen* skulle, enligt organisationsplanen, finnas:

1 öfverstelöjtnant och corpschef, tillika kommandant å Vaxholm
Oskar Fredriksborg,

- 1 major,
- 4 kaptener af 1. klassen,
- 4 kaptener af 2. »
- 8 löjtnanter af 1. »
- 5 underlöjtnanter,
- 8 styckjunkare,
- 16 sergeanter af 1. klassen,
- 1 stabstrumpetare,
- 16 förste konstaplar,
- 24 andre konstaplar,
- 4 trumpetare,
- 4 kompaniandtverkare och
- 352 artillerister

samt följande civilpersonal, nämligen:

- 1 förste bataljonsläkare,
- 1 regementsintendent,
- 1 förrådsförvaltare,
- 1 tygskrifvare,
- 2 handtverkmästare och
- 2 rustkammarsmeder,

hvaremot ecklesiastikvården och auditorösgöromålen skulle upprätthållas af lämpliga personer mot arfvoden.

På hvarje kompani borde 2 nummer kunna besättas med volontärer.

Samtliga de för aflöningar, beklädnad och underhåll af personalen vid fästningsartilleribataljonen å Vaxholm Oskar Fredriksborg erforderliga årliga kostnader beräknades till en sammanlagd summa af 265,954 kronor 85 öre, på sätt närmare utvisas af den härefter fogade bilagan *Lit. A.*

Sammanlagda kostnaderna för svea artilleriregementes tre fästningskompanier och ett af fästningskompanierna vid göta artilleriregemente, hvilka, på sätt jag ofvan nämnt, skulle ingå i fästningsartilleribataljonen, utgöra för närvarande 150,218 kronor 23 öre; och när detta belopp jemte 2,200 kronor, motsvarande nu utgående, men sedermera obehöfliga arvoden till kommandanten samt placemajoren å Vaxholm Oskar Fredriksborg, afräknas från hela den anförda kostnadssumman af 265,954 kronor 85 öre, visar sig, att förhöjningen i nu utgående belopp komme att utgöra 113,536 kronor 62 öre.

Såsom bidrag till kostnaden för fästningsartilleriet torde emellertid, såsom min företrädare i embetet vid föredragning inför Eders Kongl. Maj:t den 11 Januari 1886 af frågan om regleringen af utgifterna under fjerde hufvudtiteln för innevarande år påpekade, jemväl böra beräknas $\frac{1}{3}$ af de till reservartilleriet anvisade medel med i rundt tal 10,400 kronor.

Efter afdrag af nämnda 10,400 kronor skulle tillökningen i statsverkets kostnad *efter organisationens fullständiga genomförande* komma att för fästningsartilleribataljonen å Vaxholm utgöra endast 103,136 kronor 62 öre.

Då i här ofvan angifna summa af 150,218 kronor 23 öre, hvartill nuvarande kostnaderna för de 4 kompanierna af svea och göta artilleriregementen beräknats, är inbegripet det af Eders Kongl. Maj:t genom nådiga brefvet den 17 mars 1882 på grund af minskning i permittering vid trupperna å Vaxholm och Oskar Fredriksborg medgifna årliga kostnadstillägg af approximativt 14,164 kronor 27 öre, för hvilket särskilda medel icke blifvit i riksstaten anvisade, komme vid kompaniernas öfverförande till fästningsartilleribataljonen minskningen i de för svea och göta artilleriregementen uppförda anslag att uppgå till endast 136,053 kronor 96 öre.

Då bataljonens uppsättning först efter hand kan verkställas, inskränker sig dock mitt förslag för närvarande dertill, att å Vaxholm Oskar Fredriksborg bildas 1 fästningsartilleribataljon och att början dertill sker under år 1889 på det sätt, att, jemte det de 4 der nu för-

lagda fästningskompanierna öfverflyttas till bataljonen, den nya personal uppsättes, som i sådant afseende finnes upptagen å bilagan *Lit. B*.

Med jemnande af första organisationsårets i bilagan specificerade kostnadssumma, 96,809 kronor 55 öre, skulle således för fästningsartilleribataljonen å Vaxholm *tillökningen* i kostnad för statsverket blifva kr. 113,536: 62; hvaraf för år 1889 kr. 96,800: —; dock att denna kostnad, genom användande af förutnämnda andel utaf reservartilleriets anslag, minskas med » 10,400: —; 10,400: —
återstår att fylla kr. 103,136: 62; hvaraf för år 1889 kr. 86,400: —.

På det vid bataljonens organisation måtte undvikas de olägenheter af flera slag, hvilka äro med ett mera provisoriskt tillstånd förbundna, torde de nya anslagsmedel, som nu för fästningsbataljonen erfordras, böra uppföras på ordinarie stat, dervid de lämpligast kunna upptagas såsom ett enda särskildt anslag, för att, då sådant tjenligen kan verkställas, tillsammans med öfriga för bataljonen påräknade tillgångar och i sammanhang med en reglering af de redan befintliga ordinarie anslag, hvarifrån en del skulle tagas i anspråk för bataljonen, framdeles fördelas å de flera anslag i riksstaten, hvarå medlen med afseende å utgifternas olika beskaffenhet böra slutligen uppdelas.

Jag hemställer alltså, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen,

att, med godkännande af omförmälda grunder för organisation af en fästningsartilleribataljon å Vaxholm Oskar Fredriksborg jemte hvad som föreslagits beträffande personalens aflöning, till genomförande af den del af bataljonens organisation, som enligt hvad förut blifvit nämnt skulle ega rum under år 1889, anvisa, utöfver de för svea artilleriregementes 3 fästningskompanier och 1 fästningskompani vid göta artilleriregemente jemte befäl samt till arfvoden åt kommandant och placemajor å Vaxholm Oskar Fredriksborg nu anslagna medel, jemväl 10,400 kronor af reservartilleriets anslag, samt såsom nytt anslag 86,400 kronor;

att sistnämnda anslagsbelopp, under benämning »fästningsartilleribataljonen å Vaxholm Oskar Fredriks-

borg», uppföres under fjerde hufvudtiteln såsom *reservationsanslag* näst efter anslaget till fältartilleriet;

samt att de besparingar, som under uppsättnings-tiden kunna å de för fästningsartilleribataljonen sålunda afsedda medel beredas, må, i likhet med hvad förut vid uppsättning af nya trupper varit medgifvet, af Eders Kongl. Maj:t disponeras för bestridande af uppsättningskostnader och öfriga med organisationens genomförande förenade utgifter.

Trängen.

Enligt hvad för mig blifvit anmält, har uppsättningen af trängbataljonen nu så forskridit, att densamma vid utgången af innevarande år kan förväntas vara afslutad; och som vid sådant förhållande Riksdagens år 1885 lemnade medgifvande, att de besparingar, som under uppsättningen kunde å de för trängen afsedda medel beredas, finge disponeras till bestridande af uppsättningskostnader och öfriga med organisationens genomförande förenade utgifter, vid nämnda tidpunkt kan anses hafva förlorat sin betydelse, lära åtgärder nu böra vidtagas i syfte, att anslaget till trängen, som hitintills med ett odeladt belopp af reservationsanslags natur uppförts i riksstaten, från och med år 1889 må varda uppdeladt å de särskilda anslagstitlar i riksstaten, hvarunder anslagsmedlen med afseende å de olika behof, hvarför de äro afsedda, böra hänföras. Arméförvaltningen å fortifikations-, intendents- och civila departementen hemställer med anledning deraf uti sin ofvannämnda underdåniga skrifvelse den 3 sistlidne november, att i enlighet med de grunder för fördelningen, som innefattas uti den under den 5 juni 1885 af Eders Kongl. Maj:t fastställda stat för trängbataljonen, skulle upptagas under anslaget för:

[7.]
Fördelning af
anslaget till
Trängen.

trängen..... kr. 81,309: 60

utgörande de under rubrikerna »lön, dagaflöning m. m.», »arfvoden» och »särskilda anslag» i den af Eders Kongl. Maj:t till 1884 års riksdag framlagda kostnadsberäkning för trängbataljonen upptagna utgiftsposter med undantag endast af portionsersättning åt underofficerarne

Transport kr. 81,309: 60

	Transport kr. 81,309: 60	
med vederlikar samt anslaget till musikinstru- menters anskaffande och underhåll.		
<i>Värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning</i>	» 34,520: 50	
eller det belopp, som i nämnda beräkning upptages under rubriken »aflöning och arvoden m. m. för manskap»;		
<i>Remontering och skoning m. m. för värfvade kavalleriets, artilleriets och fortifikationstruppernas hästar</i>	» 3,200: —	
eller samma belopp, som under rubriken »hästar» i meranämnda beräkning upptages för remontering och skoning af samt medikamenter till bataljonens 40 stamhästar.		
<i>Legä för hästar till artilleriets och fortifikationstruppernas exercis</i>	» 2,700: —	
eller det för legning af hästar, enligt nämnda beräkning, erforderliga belopp.		
<i>Fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets och forti- fikationstruppernas hästar</i>	» 15,500: —	
eller det belopp, som, enligt beräkningen, an- setts erforderlig för utfodring af bataljonens hä- star.		
<i>Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena</i>	» 31,205: 84	
utgörande det belopp, som i beräkningen upptagits dels under rubriken »underhåll» dels ock såsom portionsersättning åt underbefäl.		
<i>Försvarsverket till lands i allmänhet</i>	» 23,601: 56	
eller öfriga i beräkningen upptagna ut- giftsposter med undantag af inqvarterings- kostnader och utgifter för ved och ljus.		
<i>Inqvarteringskostnader</i>	» 4,462: 50	
det till dylika utgifter i beräkningen upptagna belopp samt		
<i>Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter</i>	» 1,500: —	
eller samma belopp, som för ändamålet i beräkningen upptagits.		

Summa kr. 198,000: —

Emot arméförvaltningens förslag har jag ingen annan erinran att göra, än att ofvan nämnda belopp torde, på sätt uti de från arméförvaltningens särskilda departement inkomna skrivelser rörande stats-

regleringen jemväl hemstälts, böra till undvikande af öretal i riksstaten äfvensom för afrundning af de större förslagsanslagens slutsummor, vid fördelning på de olika anslagstitlarne, der så erfordras, behörigen jemkas.

Anslaget till trängen, som i arméförvaltningens förslag upptages till 81,309 kr. 60 öre, torde sålunda böra afrundas till 81,310 kronor; och som dertill bör läggas det för aflöning af en andre bataljonsläkare erforderliga belopp 1,630 kronor, om hvars uppförande å trängens stat jag här ofvan gjort framställning, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

	att minska anslaget till trängen, nu	kr. 198,000: —
med	 »	115,060: —
till		kr. 82,940: —

Värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning.

Detta anslag är i 1888 års riksstat uppfördt till 859,212 kronor. Läggas härtill 34,520 kronor 50 öre, utgörande det belopp, som från det nuvarande reservationsanslaget till trängen skulle till ifrågavarande anslag öfverföras, skulle detsamma alltså komma att utgöra 893,732 kr. 50 öre.

[8.]
Förhöjning af
anslaget.

Under åberopande af hvad jag här ofvan yttrat, hemställer jag emellertid, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

	att höja detta anslag, nu	kr. 859,212: —
med	 »	34,520: —
till		kr. 893,732: —

Remontering och skoning m. m. för värfvade kavalleriets, artilleriets och fortifikationstruppernas hästar.

Med hänvisning till mitt här ofvan under anslaget till trängen afgifna yttrande hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

[9.]
Förhöjning af
anslaget samt
ändring i dess
benämning.

	att höja detta anslag, som i 1888 års riksstat upptages till 140,592 kronor, med 3,200 kronor till	
	143,792 kronor;	

Och torde, vid bifall härtill, anslaget, från hvilket erforderliga medel för remontering och skoning m. m. af trängens hästar för fram-

tiden jemväl skola utgå, böra benämnas »Remontering och skoning m. m. för värfvade kavalleriets, artilleriets, fortifikationstruppernas och trängens hästar».

Lega för hästar till artilleriets och fortifikationstruppernas exercis.

[10.]

Förhöjning af
anslaget samt
ändring i dess
benämning.

I enlighet med hvad jag i mitt meranämnda anförande under anslaget till trängen yttrat, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att höja detta anslag, som i nuvarande riksstat upptages till 64,000 kronor, med 2,700 kronor till 66,700 kronor;

och torde anslaget, vid bifall härtill, af nyss angifna skäl böra benämnas »Lega för hästar till artilleriets, fortifikationstruppernas och trängens exercis».

Fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets och fortifikations-truppernas hästar.

[11.]

Förhöjning af
anslaget samt
ändring i dess
benämning.

Ifrågavarande anslag är af förslagsanslags natur; och hemställer jag vid sådant förhållande, under återopande af hvad jag förut under anslaget till trängen anfört, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att höja detta anslag, som i nuvarande riksstat är upptaget till 600,000 kronor, med 15,000 kronor till 615,000 kronor;

och torde, vid bifall härtill, anslaget för framtiden böra benämnas »Fouragering af värfvade kavalleriets, artilleriets, fortifikationstruppernas och trängens hästar».

Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena.

[12.]

Förhöjning af
anslaget.

Den förhöjning af detta anslag, som skulle blifva en följd af anslagets till trängen fördelning på riksstatens olika anslagsposter, utgör 31,205 kronor 84 öre. Med stöd af hvad jag förut flera gånger anfört, hemställer jag emellertid, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att höja detta förslagsanslag, som i nuvarande stat upptages till 1,101,000 kronor, med 31,000 kronor till 1,132,000 kronor.

Hallands beväring.

Under detta anslag skulle, i öfverensstämmelse med hvad jag här ofvan under anslaget till indelta arméns befälaföring anført, uppföras dels det belopp 8,680 kronor, som, under beräkning att från Hallands bataljons egna anslagstillgångar skall utgå dagaföring och portionsersättning för 335 dagar, erfordras för att bereda dylik aflöning och ersättning till det vid bataljonen anställda, dertill berättigade befäl, dels ock de beräknade arfvodena, sammanlagdt 1,100 kronor, till de afdelningsområdesbefälhafvare, som äro anställda vid bataljonens inskrifningsområde.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att höja detta anslag, som i nuvarande riksstat	
är uppfördt till	kr. 12,660: —
med	» 9,780: —
till	kr. 22,440: —;

Och torde anslaget, från hvilket endast aflöning till det vid Hallands bataljon anställda befäl utgår, för framtiden, i likhet med öfriga i riksstaten uppförda lika beskaffade anslag, böra benämnas »Hallands bataljon».

Vesternorrlands beväring.

Äfven detta anslag bör af samma skäl, som anslaget till Hallands beväring, ökas med 9,780 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att höja detta anslag, nu	kr. 31,420: —
med	» 9,780: —
till	kr. 41,200: —

Och torde på nyss anförda grund detta anslag för framtiden böra benämnas »Vesternorrlands bataljon».

[13.]

Tillökning i
anslaget till
Hallands be-
väring;
ändring i
anslagets
benämning.

[14.]

Ökning i an-
slaget till
Vesternorr-
lands bevä-
ring; ändring
i anslagets
benämning.

Aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon.

[15.]

Ökning i anslaget till aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon.

Då detta anslag tills vidare, så länge uppsättningen af stamtruppen ännu ej är afslutad, torde böra vara af reservationsanslags natur, kan det ej, såsom af flera skäl eljest vore önskligt, för närvarande sammanslås med nästföregående. Jag hemställer emellertid, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att, till undvikande af öretal i riksstaten höja anslaget, nu	kr. 26,643: 75
med	» — 25
till	kr. 26,644: —

Blekinge bataljon.

[16.]

Uppförande af ett nytt anslag till Blekinge bataljon.

Omedelbart efter anslaget till aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon torde under benämningen »Blekinge bataljon» böra i riksstaten uppföras det nya anslag, stort 9,780 kronor, som, på sätt jag redan anført, erfordras till beredande af dagaflöning och portionsersättning åt det vid bataljonen anställda befäl äfvensom arfvoden åt de till bataljonens inskrifningsområde hörande afdelningsområdesbefälhafvare.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att näst efter anslaget till aflöning till stamtrupp vid Vesternorrlands bataljon låta under benämning »Blekinge bataljon» uppföra ett nytt anslag å 9,780 kronor.

Beväringsmanskapets vapenöfningar.

[17.]

Förhöjning af anslaget.

Från och med år 1889 skall, jemlikt § 52 i värnpligtslagen den 5 Juni 1885, fastlandsbeväringens öfningstid ökas med två dagar och har dessutom, i följd af stadgandet i § 53 af samma lag, sådant detta lagrum lyder genom lagen den 5 Mars 1886, den förändring i afseende å beväringens å Gotland öfningstid redan från och med ingången af år 1887 inträdt, att första klassen af beväringen derstädes öfvats 30 dagar samt hvardera af 2:dra och 3:dje klasserna 12 dagar.

Dessa förändringar påkallå förhöjning i anslaget för beväringsskaptets vapenöfningar.

Uti sitt med anledning deraf afgifna underdåniga utlåtande erinrar arméförvaltningen å intendentsdepartementet, att, enligt hvad som ådagalagts uti dess utlåtande den 9 december 1885 angående anslagsbehofven i följd af värnpligtslagens tillämpning år 1887, kostnaden för aflöning, underhåll och nödig mötesmateriel åt hvarje beväringssman i det närmaste utgör 1 krona per dag, deri dock dagaflöningen ingår med allenast 6 öre, samt att, då Riksdagen i sin underdåniga skrifvelse den 11 maj 1886 förklarar sig anse sagda aflöning lämpligen kunna bestämmas till 20 öre och för sådant ändamål jemväl anvisat erforderlig förhöjning i vapenöfningsanslaget, dagkostnaden alltså bör beräknas till 1 krona 14 öre, eller för 30,000 man beväring i 2 dagar 68,400 kronor.

Hvad vidare angår den ökade kostnaden i anledning af värnpligtslagens tillämpning på Gotlands innevånare, framhåller arméförvaltningen i sitt ofvan nämnda utlåtande, att uti utlåtandet den 9 december 1885, hvilket ligger till grund för Eders Kongl. Maj:ts proposition i ämnet till 1886 års riksdag, kostnadsförhöjningen beräknats under förutsättning af öfningstidens utsträckning till allenast 30 dagar. Då emellertid, enligt ofvannämnda lag af den 5 mars 1886, blifvit bestämdt, att 3 årsklasser årligen skola öfvas, deraf en årsklass i 30 dagar och de tvenne öfrige i 12 dagar hvardera, behöfves af denna orsak en tillökning i vapenöfningsanslaget för sistnämnda två årsklasser, beräknade till sammanlagdt omkring 700 man, i 12 dagar å 1 krona 14 öre pr man och dag, eller 9,600 kronor.

I öfverensstämmelse med hvad arméförvaltningen föreslagit hemställer jag alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att höja anslaget till beväringsskaptets vapenöfningar

nu	kronor 1,042,500
med	» 78,000
till	kronor 1,120,500.

Försvarsverket till lands i allmänhet.

På sätt jag under anslaget till trängen anført, skall, vid bifall till förslaget om uppdelande af det nuvarande reservationsanslaget till trängen på de särskilda anslagstitlar i riksstaten, hvarunder anslagsmedlen, med afseende å de olika behof, hvarför de äro afsedda, böra

[18.]
Ökning i anslaget till försvarsverket till lands i allmänhet.

hänföras, nu förevarande anslag ökas med 23,601 kronor 56 öre, deraf 5,876 kronor 98 öre på fortifikationsdepartementets och återstoden på intendentsdepartementets andel i anslaget.

Vidare skulle, derest min framställning om sammanföring till ett anslag af nuvarande anslagen till »trossens underhåll» och till »lif- och släpmunderingar vid rotehållsregementena och Vermlands fältjägarecorps» äfvensom af de 55,000 kronor, som för närvarande äro uppförda under anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» för underhåll af kapotter samt remtygs- och utredningspersedlar vid rotehållsinfanteriet vinner bifall, från sistnämnda anslag böra afföras omförmälda be-
lopp 55,000 kronor.

Den summa, hvarmed förevarande anslag, derest båda dessa förslag vinna framgång, torde böra *minskas*, utgör sålunda skilnaden emellan 55,000 kronor och 23,601 kronor 56 öre eller 31,398 kr. 44 öre.

Emellertid påkallas af enahanda skäl, som här ofvan under anslaget till beväringsmanskapets vapenöfningar anförts för förhöjning af detta anslag, eller tillökningen af beväringens öfningstid med två dagar, jemväl förhöjning af arméförvaltningens intendentsdepartements andel i anslaget för »försvarsverket till lands i allmänhet» i och för underhållet af beväringsmanskapets beklädnads-, remtygs- och utrednings- samt trosspersedlar.

Med beräkning af denna förhöjning enligt de grunder, som finnas angifna uti arméförvaltningens här ofvan åberopade underdåniga utlåtande den 9 december 1885 och hvilka, enligt hvad arméförvaltningen anmäler, under nuvarande oförändrade varu- och persedelpriser fortfarande ega giltighet, skulle för 30,000 man i 2 dagar à 53,37 öre pr man om dagen, deraf 50 öre för munderingsunderhållet samt 3,37 öre för trosspersedlars underhåll, erfordras i jemnadt tal ... kr. 32,000: —

Härtill bör dock jemväl läggas behöflig förhöjning för de värnpliktige på Gotland, till hvilkas munderingsunderhåll enligt nyss åberopade underdåniga utlåtande beräknades anslag för endast 30 dagars öfningstid årligen, hvadan, då, enligt sedermera meddelade bestämmelser, ytterligare tillkomma 12 öfningsdagar årligen för två årsklasser, följaktligen erfordras anslag för de senare, beräknade till sammanlagdt omkring 700 man, för 12 dagar à 53,37 öre pr man om dagen med i jemnadt tal

» 4,500: —

eller tillhopa kr. 36,500: —

Den erforderliga slutliga *förhöjningen* i anslaget blefve alltså kr. 36,500 — 31,398 kr. 44 öre, eller 5,101 kr. 56 öre, som jag anser kunna jemnas till 5,100 kronor.

Med stöd af det anförda får jag, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad arméförvaltningen härutinnan hemställt, tillstyrka att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

dels att, till beredande af erforderlig förhöjning i de i och för underhållet af beväringsskorpens beklädnads-, remtys- och utrednings- samt trosspersedlar under anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» anvisade medel, bevilja 36,500 kronor;

dels ock att, vid bifall härtill äfvensom till ofvanomförmälda förslag i fråga om fördelning af anslaget »till trängen» och sammanföring till ett anslag af anslagen till »trossens underhåll» och till »lif- och släpmunderingar vid rothållsregementena och Vermlands fältjägarcorps» samt de under anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» för underhåll af kapotter samt remtys- och utredningspersedlar vid rothållsinfanteriet anvisade 55,000 kronor, höja sistnämnda anslag, nu kr. 2,329,500: — med » 5,100: — till kr. 2,334,600: —

Till lif- och släpmunderingar vid rothållsregementena och Vermlands fältjägarcorps.

Med stöd af hvad jag förut under anslaget till trossens underhåll anført, hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att näst efter anslaget till »försvarsverket till lands i allmänhet» låta, i stället för det nuvarande anslaget »till lif- och släpmunderingar vid rothållsregementena och Vermlands fältjägarcorps», i riksstaten under benämning anslaget till »beklädnad och utredning m. m. för indelta infanteriet, Vermlands fältjägarcorps och Jemtlands hästjägarcorps, reservationsanslag», uppföra ett nytt anslag å kronor 385,583.

[19.]
Uppförande i
riksstaten af
annat anslag
dettas ställe.

Anskaffande och underhåll af beklädnads-, bevärings-, remtygs- samt häst- och sadelmunderingspersedlar vid det berustade kavalleriet och det berustade infanteriet.

[20.]

Ändring i benämningen å detta anslag.

På sätt som framgår af min närmaste företrädares anförande till statsrådsprotokollet för den 12 Januari 1885 rörande regleringen för år 1886 af utgifterna under riksstatens 4:de hufvudtitel, är det under detta anslag uppförda belopp 205,000 kronor uteslutande afsedt för anskaffande och underhåll af beklädnads- remtygs- samt häst- och sadelmunderingspersedlar vid det *berustade kavalleriet*. Att »det berustade infanteriet» förekommer i anslagets titel har sin förklaringsgrund deri, att, då anslaget år 1884 uppfördes i riksstaten, Riksdagen, som sjelf tog initiativet i frågan, förutsatte att berustade infanteriets ifrågavarande persedlar jemväl skulle från anslaget anskaffas och underhållas, dock mot skyldighet för rusthållarne att årligen för hvarje rusthållsnummer erlägga 40 kronor, som af Eders Kongl. Maj:t finge för ändamålet disponeras.

Den föreslagna ersättningen befanns visserligen, efter verkställd utredning, vara allt för hög och blef i anledning deraf nedsatt till det belopp, som nu i sådant afseende är bestämdt; men af det anförda torde emellertid framgå, att den afgift, rusthållarne vid det berustade infanteriet till kronan erlägga såsom ersättning för det upphörda åliggandet att sjelfve anskaffa och underhålla soldatens beklädnads- och beväringspersedlar, är afsedd att utgöra fullständig godtgörelse för kronans utgifter i och för öfvertagandet af persedelvården; och som vid sådant förhållande detta anslags titel är vilseledande och utgör ett bestämdt hinder för den eljest synnerligen önskvärda och af arméförvaltningen å intendentsdepartementet i dess förenämnda underdåniga skrifvelse förordade åtgärden att under det nya anslaget till beklädnad och utredning för indelta infanteriet, Vermlands fältjägarecorps och Jemtlands hästjägarecorps upptaga och redovisa rusthållarnes vid rusthållsinfanteriet ifrågavarande afgifter, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att ur titeln till nu förevarande anslag utesluta orden »och det berustade infanteriet».

Inkvarteringskostnader.

[21.]

Förhöjning i detta anslag.

Enligt hvad jag ofvan under anslaget till trängen yttrat, skulle nu förevarande anslag, vid bifall till det flera gånger omnämnda förslaget om fördelning af förstnämnda anslag, ökas med 4,462 kronor 50 öre.

För afrundande af detta förslagsanslags slutsumma hemställer jag emellertid, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen,

att höja anslaget, nu	kr. 108,500: —
med	» 4,500: —
till	kr. 113,000: —

Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter.

Under åberopande af mitt meranämnda anförande under »anslaget till trängen», hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen, [22.]
Förhöjning i
detta anslag.

att höja detta anslag, som i nuvarande riksstat är uppfördt till	kr. 60,000: —
med	» 1,500: —
till	kr. 61,500: —

Beträffande öfriga ordinarie anslag under fjerde hufvudtiteln har jag icke att föreslå annan förändring för år 1889, än att förslagsanslaget Öfriga ordina-
rie anslag.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli,

hvilket nu är upptaget till	4,293 kronor 25 öre,	[23.] Jemkning af anslag.
torde bära för jemnande af slutsumman å hufvudtitelns anslag ökas med	19 » 75 »	
till	4,313 »	

Fjerde hufvudtitelns ordinarie anslag utgöra nu kr. 19,685,500: —

De af mig ifrågasatta nya och tillökningarne i förut befintliga ordinarie anslag, efter afdrag af anslag, som anses kunna ur riksstaten afföras, samt af föreslagna nedsättningar i åtskilliga anslag, uppgå tillsammans till 277,750 kronor; och skulle således de ordinarie anslagen genom tillägg af detta belopp..... » 277,750: — komma att höjas till kr. 19,963,250: —

Extra anslag.

Departementschefen öfvergick härefter till frågan om de anslag på extra stat, som erfordrades för år 1889, och anförde departementschefen i denna fråga följande.

Artilleribehof.

Fältartillerimateriel.

[24.]

Anslag till
fältartilleri-
materiel.

Till ny fältartillerimateriel har hitintills af Riksdagen beviljats 4,200,000 kronor af det belopp 4,600,000 kronor, som för anskaffning af sådan materiel beräknats vara erforderlig.

Den anskaffning af återstående materiel m. m., som erfordras för att fältartilleriet skall blifva fullständigt ordnad och som bör ega rum under år 1889, utgöres, enligt hvad generalfälttygmästaren och chefen för artilleriet i sin förenämnda underdåniga skrifvelse anmäler, af följande, för hvilken kostnaden blifvit beräknad till nedanstående belopp, nemligen:

<i>Rid- och anspannspersedlar för 5½ batterier à 30,000 kronor</i>	kr. 165,000: —
<i>Ammunition för 2 batterier à 37,700 kronor</i>	» 75,400: —
<i>Artilleribefälhafvarens i högkvarteret stab: ändring af 2:ne packvagnar till tvåspända och deras förseende med erforderlig utrustning jemte seldon à 2,800 kronor</i>	» 5,600: —
<i>3 st. fördelningsartilleristaber: ändring af 6 packvagnar till tvåspända samt deras förseende med erforderlig utrustning jemte seldon à 2,800 kronor</i>	» 16,800: —
<i>7 st. fältartilleridivisionsstaber: ändring af fordon samt rid- och anspannspersedlar à 1,800 kronor</i>	» 12,600: —
<i>4 st. hela artilleriammunitionskolonner: ändring af vagnar, rid- och anspannspersedlar med tillbehör à 8,500 kronor</i>	» 34,000: —
<i>66 st. packvagnar med tillbehör à 1,000 kronor</i>	» 66,000: —
<i>1,500 par hästskyddare à 10 kronor</i>	» 15,000: —
<i>Till komplettering och anskaffning af diverse utredningspersedlar</i>	» 9,600: —
Summa kr. 400,000: —	

På sätt generalfälttygmästaren anmärker, är antalet nya packvagnar, som föreslås till anskaffande, något mindre än det antal dylika vagnar jemte de för likartadt ändamål afsedda handtverkarevagnarne, som fanns upptaget uti den tablå rörande anskaffning af ny fältartillerimateriel, hvilken åtföljde generalfälttygmästarens memorial i ämnet den 15 november 1878. Det belopp, som derigenom kunnat inbesparas, är i stället afsedt att användas till anskaffande af »hästskyddare» samt till komplettering af diverse andra utredningspersedlar, som under den förliden sommar företagna marschen med krigsrustade artillerifordon visat sig ändamålsenliga och väl behöfliga; och skulle, enligt hvad generalfälttygmästaren upplyser, sedan förestående anskaffning egt rum, det nya fältartilleriet med dess batterier, staber och artilleriammunitionskolonner jemte tillhörande ammunitions- och utredningspersedlar, oakadt en stor del gamla fordon jemte rid- och anspansspersedlar deri ingå, befinna sig uti ett fullständigt och ordnadt samt, hvad 8 centimeter kanoner med lavetter och föreställare jemte en del fordon och ammunition beträffar, tidsenligt skick.

Generalfälttygmästaren hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till anskaffning af fältartillerimateriel såsom extra anslag för år 1889 anvisa ett belopp af 400,000 kronor.

Mot generalfälttygmästarens förslag uti förevarande afseende har jag så mycket mindre någon erinran att göra, som det belopp 400,000 kronor, om hvars anvisande han nu gör framställning, utgör sista återstoden af de medel, som erfordras för att försätta fältartillerimaterielen i ordnadt skick, och Riksdagen, som sistlidet år af då återstående 800,000 kronor endast beviljade 400,000 kronor, uttryckligt förklarade att sistnämnda återstod lämpligen borde fördelas i två lika stora delar.

Jag tillstyrker fördenskull, att Eders Kongl. Maj:t

till *fortsatt anskaffning af fältartillerimateriel* på extra stat för år 1889 af Riksdagen äskar ett belopp af 400,000 kronor.

Positionsartillerimateriel.

I underdånigt memorial af generalfälttygmästaren den 2 november 1876 har kostnaden för anskaffning af positionsartillerimateriel blifvit beräknad till 696,150 kronor, deraf Riksdagen hittills beviljat 650,000 kronor.

[25.]
Anslag till
positions-
artilleri-
materiel.

I enlighet med hvad generalfälttygmästaren i ofvan berörda skrifvelse den 15 November 1887 begärt, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen,

att till *fortsatt anskaffning af positionsartillerimateriel* på extra stat för år 1889 bevilja återstående beloppet 46,150 kronor.

Fästningsartillerimateriel.

[26.]

Anslag till
fästnings-
artilleri-
materiel.

De kostnadsbelopp, hvartill dels erforderlig tillökning af bestyckningen å den år 1878 färdiga delen af Karlsborgs fästning och å Vaxholm Oskar Fredriksborg med dess försvarsområde samt dels ny bestyckning å Oskars-Värn beräknas uppgå, utgöra enligt generalfälttygmästarens memorial af den 9 november 1885 3,618,000 kronor för Karlsborg, 2,070,031 kronor för Vaxholm Oskar Fredriksborg och 261,000 kronor för Oskars-Värn, eller tillsammans 5,949,031 kronor. Af detta belopp har hitintills beviljats 925,000 kronor; och hafva enligt hvad generalfälttygmästaren upplyser, 87,500 kronor deraf tillgodokommit Karlsborgs och 50,000 kronor Vaxholm Oskar Fredriksborgs bestyckning.

Generalfälttygmästaren föreslår nu, att till förbättring och tillökning af bestyckningen å Vaxholm Oskar Fredriksborg må af Riksdagen äskas 100,000 kronor och till bestyckning å Oskars-Värn 50,000 kronor och åberopar dervid förutom de skäl, som finnas angifna i hans memorial af den 10 november 1885 och för hvilka i min företrädares anförande till statsrådsprotokollet för den 12 januari 1886 rörande regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel för år 1887 närmare redogöras, jemväl den omständigheten, att, med det relativt obetydliga årsanslag af 50,000 kronor, hvilket under de senare åren anvisats till anskaffande af fästningsartillerimateriel, det icke är möjligt att uppgöra någon plan för anskaffningen af de särskilda fästningarnes bestyckning eller att bilda sig något omdöme om deras deraf beroende försvars-förmåga i artilleristiskt afseende.

Ehuru de sålunda af generalfälttygmästaren åberopade skäl synas mig i hög grad behjertansvärda, nödgas jag dock, med hänsyn till nödvändigheten att vid denna statsreglering så vidt möjligt inskränka anslagsbehofven, afstyrka att Eders Kongl. Maj:t för nu ifrågavarande ändamål äskar högre belopp än sistlidet år af Riksdagen därför beviljades, eller 50,000 kronor, och hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen,

att till *anskaffande af fästningsartillerimateriel* på extra stat för år 1889 bevilja ett belopp af 50,000 kronor.

Infanteriammunitionsvagnar.

På sätt vid flera föregående tillfällen inför Eders Kongl. Maj:t blifvit anmaldt, uppgår kostnaden för dels nyanskaffning af ammunitionsvagnar för infanteritrupperna och dels förändring af gamla dylika med dertill hörande rid- och anspannspersedlar för ammunitionskolonnernas behof till ett belopp af 239,112 kronor. Häraf har hittills beviljats 90,000 kronor, och föreslår generalfältygmästaren, som anser angeläget att ifrågavarande ammunitionskolonner bringas i fullständigt skick så fort som möjligt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes på extra stat för år 1889 af Riksdagen äska *till fortsatt anskaffning af nya och ändring af äldre infanteriammunitionsvagnar med tillhörande rid- och anspannspersedlar* ett belopp af 30,000 kronor.

Härtill får jag tillstyrka nådigt bifall.

[27.]
Anslag till
infanteri-
ammunitions-
vagnar.

Fortifikationsbehof.

Karlsborg.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 15 sistlidne november erinrar chefen för fortifikationen, att han under en följd af år uti de underdåniga memorialen rörande behofvet af riksdagsanslag för landets fasta försvar framhållit vigten af att bedrifva Karlsborgs fästningsbyggnad med större kraft än som med det nuvarande årsanslaget vore möjligt. Såsom skäl dertill har anförts ej endast angelägenheten af att fästningen snart hunne ett sådant stadium af försvarbarhet, att den blefve i stånd att, om krig utbröte, fullgöra sin bestämmelse, utan ock de obestriddliga olägenheter, som uppstodo af att sköta ett så betydande arbete med allt för små årsanslag, hvilket måste föranleda dertill, att vissa omkostnader blefvo jemförelsevis större, än om arbetet bedrefves med en kraft, motsvarande dess verkliga storlek och omfång. På grund af anslagens nuvarande ringa belopp i förening med ar-

[28.]
Anslag till
Karlsborgs
fästnings-
byggnad.

betenas förändrade natur hade chefen för fortifikationen nödgats hos fångvårdsstyrelsen begära minskning i den vid Borghamns kalkstensbrott förlagda styrkan af kronoarbeitscorpsen, hvadan hädanefters endast en mindre del af denna utaf kronan disponerade billiga arbetskraft komme fästningen till godo. Då vidare kostnadsförslagen tydligen icke kunde grundas på annat än de förhållanden, som voro rådande vid tiden för deras uppgörande, och på en klokt beräknad årlig byggnadssumma, blefve också följden af arbetets utsträckande på en längre obestämd tid, att beräkningarna förlorade i tillförlitlighet och att behöfvat af medel till befästningsarbetenas fullbordande blefve större. På de af chefen för fortifikationen anförda skäl hade också Eders Kongl. Maj:t hvart af åren 1883—1887 af Riksdagen till ifrågakommande fästningsbyggnad äskat ett extra anslag af 200,000 kronor, ehuru beloppet endast af förstnämnda riksdag beviljades oförändradt, men af alla de öfriga nedsattes till 100,000 kronor; och då de skäl, som sålunda talade för anslaget till Karlsborgs fästningsbyggnad bestämmande till ett ej alltför obetydligt belopp, kvarstodo i hela sin kraft, hemställer chefen för fortifikationen, att Eders Kongl. Maj:t behagade för Karlsborgs fästningsbyggnad af Riksdagen på extra stat för år 1889 äska ett anslag af 200,000 kronor, deraf till påbörjande af arbetena å Vaberget 50,000 kronor.

Lika med min närmaste företrädare i embetet anser jag krigsstyrelsen icke kunna nog betona vigtens deraf, att Karlsborgs fästningsbyggnad bedrifves med all den kraft, statens tillgångar medgifva, och det synes mig likaledes uppenbart, att, på sätt flera gånger förut framhållits, användandet till fästningsbyggnaden af jemförelsevis obetydliga årsanslag i och för sig innebär en misshushållning, då arbetet derigenom till ökande af de kostnader för administration och dylikt, hvilka år efter år hålla sig lika, öfver höfvan förlänges. Den förut omordade nödvändigheten att så vidt möjligt inskränka anslagsbehöfvat för denna statsreglering nödgar mig emellertid att ifrågasätta någon minskning i det af chefen för fortifikationen föreslagna belopp, och jag tillstyrker alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att till *Karlsborgs fästningsbyggnad* anvisa såsom extra anslag för år 1889 ett belopp af 150,000 kronor, deraf 50,000 kronor till *förberedande arbeten å Vaberget*.

Befästningarne i Stockholms skärgård.

Med bifall till chefens för fortifikationen framställning behagade Eders Kongl. Maj:t förlidet år af Riksdagen äska ett belopp af 60,000 kronor till lika fördelning under åren 1888 och 1889 för utförandet hufvudsakligen med användande af kronoarbetskarlar af ett kustbatteri i närheten af Oskar Fredriksborg samt tvänne haubitsbatterier å midten af Rindön, hvilka batterier jemte ett mindre jordbatteri för minbevakningskanoner vore de enda återstående utaf de försvarsanläggningar, som utaf 1878 års befästningskomité blifvit föreslagna till utförande å denna ö.

Sedan emellertid Riksdagen uti skrifvelse den 7 juli 1887 anmält att, enligt dess åsigt, ifrågavarande försvarsarbeten kunde utan olägenhet utföras på tre i stället för på två år och med anledning deraf för år 1888 beviljat endast 20,000 kr. i stället för de af Eders Kongl. Maj:t äskade 30,000 kr., hemställer nu chefen för fortifikationen i sin förenämnda underdåniga skrifvelse, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till *fortsättande af ifrågavarande batteribyggnader å Rindö på extra stat för år 1889 af Riksdagen begära den sålunda för nämnda år afsedda tredjedelen af anslagssumman, eller 20,000 kronor.*

Till denna chefens för fortifikationen framställning tillstyrker jag nådigt bifall.

Intendenturbehof.

Efter derom af Eders Kongl. Maj:t framställt förslag beviljade Riksdagen år 1877 medel för uppförande på arméns mötesplatser af barackbyggnader med inredning och anvisade då af de 800,000 kronor, som utöfver behållningarne å allmänna bevärfingsfonden, hvilken till ändamålet af Eders Kongl. Maj:t anslogs, voro därför erforderliga, hälften, eller 400,000 kronor. Sedan 1881 års Riksdag för samma ändamål anvisat ytterligare 200,000 kronor, upplyser nu arméförvaltningen å intendentsdepartementet uti sin förenämnda underdåniga skrifvelse, att, enär behållningen å allmänna bevärfingsfonden vid tidpunkten för dess användande för ändamålet något öfversteg 400,000 kronor, hvartill densamma i 1877 års statsverksproposition beräknades, hvarförutom ränteinkomster tillflutit fonden, hvilken endast successivt och

[29.]

Anslag till
befästningar
i Stockholms
skärgård.

[30.]

Anvisning af
medel till
barackbygg-
nader.

i mån af behof lyftats, omkring 160,000 kronor kunnat utöfver den beräknade behållningen till barackbyggnader anvisas, men att emellertid denna tillgång i sin helhet tagits i anspråk dels för beredande af ökad barackutrymme i anledning af beväringens tillväxande styrka dels ock för åtskilliga äldre barackbyggnaders ersättande med nya. Tillgångar till uppförande af andra än de redan under byggnad varande barackerna förefinnas alltså icke; och som för beväringen ytterligare minst 10 barackbyggnader erfordras nemligen:

vid Blekinge bataljon	2
» Lifgardesregementena till fots	4
» Vestmanlands regemente	1
» hvardera af Norrbottens och Vesterbottens fältjägarecorpser en, eller tillsammans.....	2
samt	
» Skånska husar- och dragonregementena gemensamt.....	1

Summa 10

samt dessa byggnader kunna anses betinga en sammanlagd kostnad af omkring 200,000 kronor, hemställer arméförvaltningen, att Eders Kongl. Maj:t för afhjelpande af detta behof, hvars betydelse redan af Riksdagen erkänts, täcktes på extra stat för år 1888 äska återstoden af det utaf Riksdagen för ändamålet beviljade belopp med 200,000 kronor.

Emot arméförvaltningens förslag har jag intet annat att erinra än att jag, i betraktande af tillgångarne för statsregleringen, anser det äskade beloppet lämpligen kunna på två år fördelas och hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att af det till barackbyggnader å mötesplatserna beviljade belopp såsom extra anslag för år 1889 anvisa 100,000 kronor.

Diverse behof.

Reseunderstöd åt officerare och intendenturtjenstemän.

[31.]

Reseunderstöd åt officerare och intendenturtjenstemän.

Till bestridande af kostnaden för officerares utsändande till främmande länder i ändamål att inhemta upplysningar rörande krigsväsendet och såsom bidrag till de kostnader, officerare måste vidkännas under anställning i utländsk krigstjänst eller eljest under resor till främ-

mande länder för utbildning i sitt yrke, har under en lång följd af år anslagits på extra stat ett belopp af 9,000 kronor. På det tillfälle jemväl måtte beredas att genom utsändande af tjenstemän vid intendenturen till främmande stater tillgodogöra intendenturen den der vunna erfarenheten i hvad till en armés hushållning hörer, höjdes anslaget vid 1883 års riksdag till 12,000 kronor, men har från och med år 1885 utgått med sitt förra belopp.

Jag hemställer

att för år 1889 må till *reseunderstöd åt officerare och intendenturtjenstemän* äskas ett extra anslag å enahanda belopp 9,000 kronor, med rättighet för Eders Kongl. Maj:t att få under ett följande år använda hvad af anslaget kan under åres besparas.

Generalstabens topografiska arbeten.

Af chefen för civildepartementet har jag inhemtat, att han, i öfverensstämmelse med förhållandet flera föregående år, har för afsigt framlägga förslag derom att extra anslagen för de ekonomiska kartverken anvisas för år 1889 till enahanda belopp som utgå för år 1888, samt att möjligen uppstående behållningar å dessa anslag må, liksom förut, äfven under år 1889 användas till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket; och som, vid bifall dertill, olägenheterna af det nu till topografiska kartverket utgående otillräckliga årsanslaget något utjemnas, har jag ansett ifrågavarande anslag kunna bibehållas vid samma belopp som under innevarande och närmast föregående år; och får jag därför, i öfverensstämmelse med hvad chefen för generalstabens topografiska afdelning i sin förenämnda underdåniga skrifvelse jemväl föreslagit, hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att till *fortsättande af de topografiska arbetena* bevilja för år 1889 ett extra anslag till samma belopp, som nu för ändamålet utgår, eller 60,000 kronor.

[32.]

Anslag till de topografiska arbetena.

Skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande.

Som Eders Kongl. Maj:t täcktes erinra sig, nedsatte Riksdagen sistlidet år extra anslaget till skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande, hvilket under åren 1886 och 1887 utgått med 90,000 kronor, till hälften eller 45,000 kronor. Ehuru, på sätt jag vid anmälan den 31 sistlidne december af Riksdagens skrifvelse i ämnet ytt-

[33].

Anslag till skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande.

rat, det torde vara uppenbart, att, med denna betydande minskning i anslagssumman, statens medverkan till skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande måste erhålla en alldeles förändrad karakter och i hufvudsak varda inskränkt till att genom utfästandet af pris för täflingarne vidmagthålla intresset för skjutöfningar, anser jag mig dock under nuvarande förhållanden ej böra påyrka anslaget höjning, utan hemställer, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att för ändamålet på extra stat för år 1889 anvisa samma belopp, som nu därför utgår, eller 45,000 kronor.

Hvad chefen för landtförsvarsdepartementet sålunda i afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel yttrat, tillstyrkt och hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkande af statsrådets öfrige ledamöter, i nåder bifalla och gilla, med befallning tillika att utdrag af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlemnas till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Ex protocollo
Emil Hallgren.

Bil. Lit. A.

F ö r s l a g

öfver den årliga totalkostnaden för 1 fästningsartilleribataljon
å Vaxholm Oskar Fredriksborg.

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Lön m. m. åt officerare, civilpersonal och underofficerare.				
1 öfverstelöjtnant (bataljonschef), tillika kommandant. lön	5,000	—		
1 major, lön	3,500	—		
1 kapten af 1. klassen, lön	2,800	—		
3 dito, dito	8,400	—		
1 kapten af 2. klassen, lön	1,800	—		
3 dito, dito	5,400	—		
4 arfvoden till kompanichefer à 600 kr. ...	2,400	—		
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,200	—		
7 dito, dito	8,400	—		
1 underlöjtnant, lön	600	—		
4 dito, dito	2,400	—		
1 förste bataljonsläkare, lön	1,800	—		
1 regementsintendent, lön	2,800	—		
1 styckjunkare, lön	720: —			
beklädnad	200: —	920	—	
7 dito, dito	6,440	—		
4 arfvoden till förrådsunderofficerare à 300 kr.	1,200	—		
1 sergeant af 1. klassen, lön	360: —			
lönetillägg	12: —			
beklädnad	200: —	572	—	
15 dito, dito	8,580	—		
1 stabstrumpetare, lön	360: —			
lönetillägg	12: —			
beklädnad	200: —	572	—	
		64,784	—	
transport	—	—	64,784	—

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
transport	—	—	64,784	—
Dagaflöning.				
Dagaflöning, som till vederbörande utgår enligt särskilda bestämmelser, utgör:				
för öfverstelöjtnant och major 4 kr., kapten 3 kr., löjtnant och underlöjtnant 2 kr., förste bataljonsläkare och regementsintendent 3 kr., styckjunkare 1 kr., sergeant och stabstrumpetare 40 öre, varande dagaflöningen förslagsvis beräknad för öfverstelöjtnanten och majoren under 365 dagar, för 7 kaptener under 365 och 1 kapten under 30 dagar, för 7 löjtnanter under 365 och 1 löjtnant under 30 dagar, för 5 underlöjtnanter under 365 dagar, för förste bataljonsläkaren och regementsintendenten under 365 dagar, för 8 styckjunkare under 365 dagar, för 10 sergearter under 365 och 6 sergearter under 30 dagar, samt för stabstrumpetaren under 365 dagar, tillsammans	—	—	26,283	—
Portion till underbefäl m. fl.				
Portion å 62 öre beräknas förslagsvis för åtta styckjunkare under 365 dagar, för tio sergearter under 365 och sex sergearter under 30 dagar samt för stabstrumpetaren under 365 dagar, tillsammans	—	—	4,411	30
Arfvoden.				
åt 1 informationsofficer	400	—		
» tygmästaren å Vaxholms fästning	300	—		
för undervisningen i gymnastik	200	—		
» ecklesiastikvården	300	—		
till auditörsbiträde	750	—		
åt 1 informationsunderofficer	100	—	2,050	—
Särskilda anslag.				
medikamentspenningar för 400 man å 2,25 kr. årligen	900	—		
kommunionspenningar för 450 personer å 5 öre årligen	22	50		
transport	922	50	97,528	30

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
transport	922	50	97,528	30
till bataljonens bibliotek	100	—		
» informationsverkets behof	100	—		
» skrifmaterialier för bataljonen	500	—		
för anskaffning af undervisningsmateriel, såsom böcker, skrifmaterialier m. m. i öfverensstämmelse med hvad genom kongl. brefvet den 3 December 1875 för artilleriregementena anvisats	150	—		
till gymnastikapparaters och persedlars anskaffning och underhåll	200	—	1,972	50
Tygstaten.				
1 förrådsförvaltare *), lön	1,800	—		
1 tygskrifvare, lön	1,000	—		
1 handtverksmästare, lön	700	—		
1 do do	700	—		
1 rustkammarsmed, lön	600	—		
1 do do	600	—		
kommunionspenningar för 6 personer à 5 öre	—	30	5,400	30
Servisersättning.				
åt regementsofficerare, kaptener, förste bataljonsläkare och regementsintendant: 12 personer à 30 kr.	360	—		
» subalternofficerare, och förrådsförvaltare: 14 personer à 24 kr.	336	—		
» underofficerare, stabstrumpetare, tygskrifvare, handtverksmästare och rustkammarsmeder: 30 personer à 12 kr.	360	—	1,056	—
Aflöning och arfvoden m. m. för manskap.				
aflöning: 400 man i 1 månad à 10 kr. i månaden	4,000	—		
255 » i 11 månader à 10 kr. i månaden	28,050	—		
arfvoden: 16 förste konstaplar i 1 månad à 15 kr. i månaden	240	—		
12 » i 11 månader à 15 kr. i månaden	1,980	—		
transport	34,270	—	105,957	10

*) Anm. Artilleriets förrådsförvaltare åtnjuta ett ålderstillägg om 300 kr. att såsom arfyode efter 5-te tjensteåret utgå.

	Kronor	ö.	Kronor.	ö.
transport	34,270	—	105,957	10
<i>arfroden:</i> 4 förste konstaplar i 11 månader à 7.50 kr. i månaden	330	—		
24 andre konstaplar i 1 månad à 10 kr. i	240	—		
20 " " i 11 månader à 10 kr. i	2,200	—		
4 " " i 11 " à 5 kr. i	220	—		
4 trumpetare i 12 månader à 3 kr. i månaden	144	—		
4 kompanihandtverkare i 12 månader à 10 kr. i månaden	480	—		
<i>lega:</i> 176 man à 40 kr.	7,040	—		
224 " à 80 "	17,920	—	62,844	
Beklädnad och underhåll m. m.				
<i>beklädnad:</i> 400 man i 30 dagar à 33 öre pr dag	3,960	—		
255 " i 335 " à 33 " " "	28,190	25		
<i>underhåll:</i> 400 man i 30 dagar à 62 öre pr dag	7,440	—		
255 " i 335 " à 62 " " "	52,963	50		
<i>servis och sängkläder:</i> 400 man à 9 kr.	3,600	—		
<i>kaserninventariers underhåll:</i> 400 man à 2,50 kr.	1,000	—	97,153	75
Summa	—	—	265,954	85

Bil. Lit. B.

Förslag och kostnadsberäkning
 för organiserandet af fästningsartilleribataljonen å Vaxholm Oskar Fredriksborg med afseende å den under 1:sta året förekommande uppsättning.

Erforderligt antal	Behöfvt tillgång.	Brist			Erforderligt nytt anslag.			
		Summa.	Att uppsätta 1:sta året.		Summa.		Att utgå 1:sta året.	
					Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
1	—	1	1	öfverstelöjtnant (chef)	6,460	—	6,460	—
1	—	1	1	major	4,960	—	4,960	—
4	3	1	1	kaptener af 1. klassen	3,895	—	3,895	—
4	1	3	1	kaptener af 2. klassen	7,680	—	2,895	—
8	4	4	2	löjtnanter af 1. klassen	7,050	—	3,860	—
5	4	1	1	underlöjtnanter	1,330	—	1,330	—
1	—	1	1	förste bataljonsläkare	2,895	—	2,895	—
1	—	1	1	regementsintendent	3,895	—	3,895	—
8	4	4	2	styckjunkare	6,045	20	3,022	60
16	8	8	4	sergeanter af 1. klassen	5,504	20	3,777	20
1	—	1	1	stabstrumpetare	944	30	944	30
4	4	—	—	arfvoden till kompanichefer	—	—	—	—
4	4	—	—	do » förrådsunderofficerare	—	—	—	—
				öfriga arfvoden ¹	—	—	—	—
				särskilda anslag	1,156	25	990	² 15
				tygstaten	4,115	30	4,115	30
				servisersättning	588	—	408	—
				aflöning och arfvoden m. m. för manskap	35,674	62	18,304	³ —
				beklädnad och underhåll m. m.: för 104 man nyanvärfde, utöfver nuvarande styrka för hela bataljonen, sedan det efter hittills gäl- lande grunder anvärfda manskapet hunnit afgå ⁴	—	—	37,258	—
					24,543	75	—	—
				Härifrån dragas nu utgående arfvoden till komman- danten och placemajoren	116,736	62	99,009	55
				 kronor 2,200			2,200	—
				¹ De enligt nuvarande stater utgående arfvoden vid artilleriet öfverstiga de föreslagna med	3,200	—	—	—
				» 1,000				
				Summa erforderligt nytt anslag	113,536	62	96,809	55

² Medikaments- och kommunikationspenningar för endast resp. 328 och 368 personer.³ Aflöning: 4 1:ste konstaplar, 4 2:dre konstaplar, 4 trumpetare och 92 artillerister i 12

	månader å 10 kr. i månaden	kr. 12,480: —
Arfvoden:	4 1:ste konstaplar å 180 kr. per år	720: —
	4 2:dre konstaplar å 120 " " "	480: —
	4 trumpetare å 36 " " "	144: —
Lega:	96 man å 40 kr.	3,840: —
	8 " å 80 "	640: —

Summa kronor 18,304: —

⁴ Efter organisationens fullständiga genomförande uppgår det erforderliga nya anslaget för beklädnad och underhåll m. m. till en lägre summa än motsvarande kostnad under 1:sta organisationsåret, hvilket beror derpå, att under 1:sta året ingen minskning beräknats i omkostnaderna för det enligt nuvarande organisation befintliga manskapets beklädnad och underhåll.

Femte hufvudtiteln.

*Protokoll öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:st Konungen uti Statsrådet å Stockholms slott den
12 Januari 1888.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM och
Friherre PEYRON.

Departementschefen, Statsrådet Friherre von Otter, anmälde i underdånighet frågan om reglering af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1889 och föredrog härvid tillika:

Marinförvaltningens särskilda skrivelser den 1 oktober 1887 angående de ordinarie anslagen samt behovet af extra anslag för flottan för år 1889 och den 5 november 1887 angående den ordningsföljd, i hvilken anslagsbehofven under femte hufvudtiteln för år 1889 borde upptagas m. m.

Chefens för sjökrigsskolan särskilda skrivelser den 10 och 14 december 1886 samt den 1 november 1887 i fråga om förbättring af lärarnes vid sjökrigsskolan aflöningsförmåner m. m.

Lotsstyrelsens särskilda skrivelser den 7 januari 1887 angående pensionsreglering för personalen hos styrelsen och vid lotsverket samt den 29 november och 6 december samma år med förslag till stater för styrelsen och lotsverket för år 1889.

Härefter yttrade departementschefen beträffande:

Ordinarie anslag.

Aflöning för flottans kårer och stater.

[1—3] Aflöning för flottans kårer och stater.	Till aflöning för flottans kårer och stater äro för innevarande år anvisade
	dels det härför å ordinarie stat uppförda anslag kr. 1,312,734: —
	dels det till ersättning för vakanta rusthållsnummer i Blekinge län och Södra Möre härad af Kalmar län
	likaledes å ordinarie stat uppförda anslag..... » 114,000: —
	dels ock å extra stat till genomförande af senast beslutade lönereglering för flottan..... » 50,000: —
	eller tillhopa kr. 1,476,734: —

Enligt en af marinförvaltningen på grund af gällande stater och senaste Riksdags beslut uppgjord beräkning af de under förevarande anslagstitel hänförliga utgifter för år 1889 skulle desse uppgå till 1,560,049: 54, hvori äfven ingår kostnaden för den del af nya sjömanskåren, som under nämnda år skall uppsättas, hvilken kostnad upptagits till 67,000 kronor.

Med antagande att det ordinarie aflöningsanslaget, i enlighet med sistlidne års Riksdags beslut, förhöjes med sistnämnda för sjömanskårens organisation under år 1889 erforderliga belopp eller från 1,312,734 till 1,379,734 kronor samt att förenämnda för år 1888 till aflöningen utgående båda anslag 114,000 kronor och 50,000 kronor äfven för år 1889 finge påräknas, skulle likväl efter marinförvaltningens förenämnda beräkning en brist af 16,315 kronor 54 öre i de till aflöningen erforderliga anslagsbelopp förefinnas; men då erfarenheten gifvit vid han-

den, att utgifterna för aflöningen i allmänhet i följd af uppkomna besparingar icke uppgått till det *beräknade* beloppet, anser jag aflöningen för år 1889 kunna med nyssnämnda anslagsbelopp bestridas samt således det extra anslag af 50,000 kronor, Riksdagen hittills för nämnda ändamål beviljat, blifva tillräckligt äfven för nästkommande år.

I afseende på detta extra anslag har jag trott mig här icke böra underlåta att erinra att, enligt den vid nästlidne års statsverksproposition såsom bil. D. fogade jemförelsetablä öfver kostnaden för sjöförsvaret enligt det nya organisationsförslaget, samma extra anslag för år 1889 upptages till ett med 14,000 kronor minskadt belopp eller till 36,000 kronor på det af mig tillika framhållna skäl att i följd af de besparingar, som genom afgang på nya reservstaten och indragningsstaten uppkomme, det ordinarie aflöningsanslaget skulle blifva för de nya lönerna mera tillräckligt och alltså minska behovet af ifrågavarande extra anslag. Sådant skulle förhållandet äfven hafva blifvit, emedan genom afgang på nämnda stater besparingar på tillhopa något mera än 13,000 kronor under nästlidne år uppkommit; men enär Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda förslag, medgifvit, att, till påskyndande af den beslutade tillökningen i flottans officerspersonal, de genom uppkommande ledigheter äfven på nämnda båda stater disponibla löneförmåner få till aflöning åt det ökade officersantalet användas, har följden häraf, på sätt jag i statsrådsprotokollet den 11 januari 1886 anført, blifvit »att den minskning i det för närvarande med 50,000 kronor anvisade extra anslag för genomförande af senaste lönereglering, som eljest, sedan permanenta reservstaten blifvit fulltalig, skulle ega rum i mån af afgången på nya reserv- och indragningsstaterna kommer att fördröjas någon tid.» Detta är alltså anledningen hvarföre den i planen för sjömanskårens organisation, såsom det visat sig, fullkomligt riktigt beräknade nedsättningen i det för aflöningen behöfliga extra anslag icke kan för år 1889 iakttagas.

Med afseende på det nu anförda får jag alltså underdånigst hemställa det Eders Kongl. Maj:ts täcktes föreslå Riksdagen:—

att det i nu gällande riksstat till aflöning för flottans kårer och stater anvisade anslag å kr. 1,312,734: —

må förhöjas med det för år 1889 till förändrad organisation af sjömanskåren erforderliga belopp » 67,000: —
eller till kr. 1,379,734: —

att hvad af anslaget till ersättning för vakanta rusthållsnummer i Blekinge län och Södra Möre härad af Kalmar län icke redan

på grund af 1872 och 1876 årens riksdagsbeslut bör inräknas bland tillgångarna till aflöning för flottans kårer och stater, måtte likasom föregående år för fyllande af behovet under denna anslagstitel under år 1889 användas;

att i öfrigt ett anslag af 50,000 kronor måtte å extra stat för år 1889 anvisas, att gemensamt med anslaget till aflöning för flottans kårer och stater redovisas.

Pensionering af reservbefäl.

[4]
Pensionering
af reservbefäl.

Till utbildande och pensionering af reservbefäl beviljade senaste Riksdag på Eders Kongl. Maj:ts förslag på ordinarie stat 24,150 kronor, deraf för förstnämnda ändamål 17,750 kronor och för pensioneringen 6,400 kronor samt anvisade utaf desse belopp för år 1888 13,350 kronor till reservbefäls utbildande.

Då uti de för reservbefälets utbildande beräknade 17,750 kronor ingå 4,400 kronor, kostnad för 2:ne repetitionskurser, hvilka icke heller under år 1889 ifrågakomma, erfordras för reservbefälets utbildning under detta år icke högre belopp än nästföregående år eller 13,350 kronor, hvaremot, då inbetalning för bildande af pensioner åt det under år 1888 antagna reservbefäl med år 1889 skall ega rum, de härfor beviljade 6,400 kronor blifva för sistnämnda år behöfliga; och som, på sätt jag till statsrådsprotokollet den 31 december 1886 i fråga om reservbefäl anfört, det för pensioneringen erforderliga anslaget bör gifvas natur af förslagsanslag högst, under det att det till utbildningen af reservbefäl anvisade belopp redan blifvit med aflöningsanslaget sammanfördt, böra de nu ifrågavarande 6,400 kronor i riksstaten upptagas såsom särskildt anslag under titel: »pensionering af reservbefäl» och såsom förslagsanslag högst, och hemställer jag på grund häraf det Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att det af senaste Riksdag beviljade anslagsbelopp 6,400 kronor till pensionering af reservbefäl må i 1889 års riksstat uppföras med titel »pensionering af reservbefäl» och med natur af *förslagsanslag högst*.

[5]
Beklädnad åt
sjömans- och
skeppsgosse-
kårerne.

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerne.

Sedan å detta anslag, hvilket från år 1877 till 1886 haft natur af förslagsanslag högst, men sistnämnda år erhöll reservationsanslags na-

tur, en brist uppstått, till hvars betäckande Riksdagen tid efter annan intill 1885 medgifvit, att uppkommande besparingar å anslaget finge användas, anmälde marinförvaltningen, vid afgifvande af förslag till reglering af utgifterna under femte hufvudtiteln för år 1887, att vidare åtgärd för bristens betäckande ej syntes erforderlig; men, efter hvad marinförvaltningen sedermera i underdånig skrifvelse den 31 maj 1887 anmält, återstod, sedan år 1886 endast 120 kronor 97 öre kunnat för ändamålet anvisas, vid sistnämnda års slut af berörda brist ännu ett belopp af 15,856 kronor 4 öre oguldet, med anledning hvaraf marinförvaltningen hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, till utjemnande af denna återstående brist, måtte, i mån sådant blefve erforderligt, få användas den besparing, som under åren 1888 och 1889 kunde beredas på ifrågavarande anslag, äfvensom att detta medgifvande äfven måtte få afse år 1887; och hemställer jag underdånigst, då det kan anses tvifvelaktigt huruvida besparingar å anslaget, ehuru detta nu är reservationsanslag, utan Riksdagens medgifvande böra användas till betäckande af brist, tillkommen före denna förändring i anslagets natur, att framställning må göras till Riksdagen i enlighet med detta marinförvaltningens förslag.

Lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

Sedan Eders Kongl. Maj:t med Riksdagen beslutat vakanssättning af båtsmanshållet samt i följd deraf det till lindring i rustnings- och roteringsbesvären under femte hufvudtiteln uppförda förslagsanslag, i mån som vakanssättningen eger rum, bör nedsättas, emedan lindringen för vakanssatta rotar kommer att tillgodonjutas medelst afkortning på vakansafgifterna och icke genom godtgörelse från statsverket, med anledning hvaraf ifrågavarande anslag för år 1888 blifvit nedsatt från 162,000 kronor till 140,000 kronor, så lärer, då vid den nya organisationen af sjömanskåren beräknats att omkring $\frac{1}{3}$ del af då effektiva rust- och rotehåll årligen blifver vakant, anslaget för år 1889 böra i följd häraf nedsättas med ytterligare $\frac{1}{3}$ del af det ursprungliga anslagsbeloppet eller i jemnadt tusental med 20,000 kronor och hemställer jag alltså,

att förslagsanslaget till lindring i rustnings- och roteringsbesvären för år 1889 nedsättes från 140,000 kronor till 120,000 kronor.

[6]

Lindring i
rustnings- och
roteringsbe-
svären.

Flottans nybyggnad och underhåll.

Flottans ny-
byggnad och
underhåll.

Marinförvaltningen har, under åberopande af detta anslags otillräcklighet för dermed afsedda ändamål, återupptagit sitt vid flera föregående tillfällen väckta förslag att de tillförene å extra stat äskade anslag till fartygs- och en del minmateriel måtte blifva uppförda på ordinarie stat samt att fördenskull detta anslag måtte höjas från 1,200,000 till 3,200,000 kronor; men tillika, och för den händelse Eders Kongl. Maj:t icke skulle finna skäl att om sådan förhöjning till Riksdagen göra nådig framställning, såsom alternativ dertill hemställt, att, oaktadt behovet af den vid 1886 års riksdag begärda förhöjning af ordinarie anslaget för detta ändamål till 1,440,300 kronor qvarstår, Eders Kongl. Maj:t måtte för år 1889 äska anslagets uppförande i rikstaten till lika belopp som för år 1888.

Såsom stöd för det förstnämnda alternativet anför marinförvaltningen bland annat:

att af ifrågavarande anslag, som under 15 års perioden 1873—87 utgått med tillhoppa 15,822,191 kronor 28 öre, visserligen ett sammanlagdt belopp af 409,800 kronor eller omkring 2½ procent af det hela, fördeladt på åren 1873, 1874, 1876 och 1877, kunnat afses för nybyggnad; men att under de senaste tio åren, anslaget icke lemnat någon tillgång dertill utan tvärtom visat sig otillräckligt för ensamt underhållet;

att underhållskostnaden för flottans till största delen äldre materiel växer med samma materiels ålder och icke kan i någon mån inskränkas så länge flottans nybyggnad är beroende af tillfälliga ovissa anslag af växlande belopp; samt

att genom uppförande af de hittills å extra stat utgående anslagen till fartygs- och minmateriel på ordinarie stat med det af 1880—82 års sjöförsvarskomité föreslagna belopp af 2,000,000 kronor, tillräckliga medel skulle erhållas för fartygsmaterielens uppbringande till och oafbrutna bibehållande i ett för försvaret kraftigare skick, än som låter sig göra medelst de ovissa tillgångar, hvilka kunna genom tid efter annan beviljade anslag beredas, samt att genom fasta byggnadsanslag större planmessighet i byggandet och bättre tillgodogörande af de beviljade medlen möjliggjordes genom upptagande af större beställningar och dymedelst betingande af billigare pris å sådana arbeten, som skola vid enskilda verkstäder utföras.

Till alla delar biträdande marinförvaltningens mening, att genom det förstnämnda alternativet högst väsentliga fördelar skulle vinnas för flottan, såväl i ekonomiskt som i praktiskt hänseende, nödgas jag likväl, då ingen utsigt förefinnes att under befintliga förhållanden erhålla ökadt anslag utöfver hvad för närvarande utgår, helst en förhöjning i detta anslag så nyligen egt rum, att inskränka mig till att, jemlikt marinförvaltningens senare alternativ, hemställa, att någon förändring i afseende å ifrågavarande anslag icke för närvarande må ega rum.

Sjöbeväringens vapenöfningar.

För sjöbeväringens vapenöfningar anvisade 1886 års Riksdag å ordinarie stat ett förslagsanslag å 72,400 kronor, beräknadt för aflöning åt så väl befäl och underbefäl som värnpliktige samt för naturunderhåll, sjukvård, uppfordring och hemlof samt inkasernering af de värnpliktige, hvarjemte till anskaffning af beklädnad och sängservis åt sjöbeväringen ett extra anslag för år 1887 å 71,000 kronor af Riksdagen beviljades. Då den årligen återkommande kostnaden för sjöbeväringens beklädnad likväl ansågs böra uppföras på ordinarie stat och i anslaget för sjöbeväringens vapenöfningar inbegripas; men marinförvaltningen, som erhållit uppdrag att inkomma med uppgift på den tillökning i det ordinarie anslaget, som för beklädnaden under år 1888 kunde anses nödig, under anförande att erfarenhet saknades för att med någon större grad af tillförlitlighet beräkna den erforderliga ökningen i anslaget, anhållit om anstånd till ett kommande år med afgifvande af berörda uppgift samt föreslagit, att kostnaden för reparation och komplettering af de vid flottan värnpliktiges beklädnad för år 1888 måtte få utgå af förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar, hvilket i händelse af behof kunde få öfverskridas, så hemställde Eders Kongl. Maj:t till nästlidet års Riksdag, att det på ordinarie stat anvisade förslagsanslag till sjöbeväringens vapenöfningar 72,400 kronor måtte få användas förutom till de vid dess beviljande afsedda ändamål jemväl till reparation och komplettering af de värnpliktiges beklädnad äfvensom till stadgad ersättning åt de värnpliktige, som, på sätt medgifvet blifvit genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 3 december 1886, sjelfva ombesörjde sin beklädnad eller någon del deraf, hvilken hemställan af Riksdagen bifölls.

[7]
Sjöbeväringens vapenöfningar.

Med erinran att vid beräkning af beloppet af det ordinarie anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar det förutsattes, att den styrka, som komme att vapenöfvas, skulle uppgå till omkring 1,500 man, men att enligt vederbörande beväringsbefälhafvares uppgifter till sjöförsvarsdepartementets kommandoexpedition till nästlidne års vapenöfningar inställt sig vid Carlskrona station 206 och vid Stockholms station 96 eller tillhopa endast 302 man, har marinförvaltningen förklarat sig af den sålunda vunna erfarenheten sakna anledning att för kostnaden för sjöbeväringens beklädnad nu ifrågasätta ökning i anslaget, hvarför marinförvaltningen i underdånighet hemställt, att Eders Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen äska förslagsanslagets beviljande till samma belopp som förut, dock med enahanda medgifvande som det här ofvan omförmälda i fråga om anslagets användande.

Ehuruväl det antal af 1,500 man, hvar till värnpligtige vid flottan beräknats med ledning af de i sjöförsvarskomiténs betänkande förekommande uppgifter angående värnpliktigt sjöfolk, tillhörande handelsflottan, icke kan göra anspråk på att med någon större grad af noggrannhet angifva den påräkneliga nummerstyrkan af sjöbeväringen, hvilken styrka i allt fall kommer att vexla för hvarje år, måste dock å andra sidan antagas, att anledningen hvarföre ett så väsentligt mindre antal än det beräknade af flottans värnpligtige under år 1887 inställt sig till vapenöfning är att söka deri, att detta var det första året den nya värnpligtslagen tillämpades och att med hänsyn till de särskilda bestämmelser, som gälla vid sjömanshus inskrifna värnpligtige, många varit okunniga om sina förpligtelser i fråga om inställelse till vapenöfning, samt att i följd häraf det är att motse att sjöbeväringens antal framdeles skall icke så obetydligt ökas. Men äfven om detta blifver förhållandet, anser jag lika med marinförvaltningen att nu ifrågavarande anslag skall för år 1889 blifva tillräckligt äfven för bestridande af de afsedda utgifterna för beklädnaden åt sjöbeväringen och ersättningen till dem, som sjelfva hålla sig med sådan, samt att någon förhöjning i detta anslag derföre icke nu bör ifrågakomma. Och ehuru något särskildt medgifvande af Riksdagen att äfven för år 1889 få för sjöbeväringens beklädnad och ersättning derför använda anslaget, med hänsyn till ordalydelsen i den hemställan, som derom redan blifvit gjord och af Riksdagen bifallen, icke synes mig erforderlig, har jag dock trott lämpligast vara att, till undanrödjande af hvarje missförstånd härutinnan och till förekommande af förnyade framställningar härom år efter annat, gifva åt anslaget en benämning, som be-

stämdt angifver, att detsamma är afsedt äfven till bestridande af kostnaden för sjöbeväringens beklädnad.

Jag hemställer fördenskull underdånigst att Eders Kongl. Maj:t föreslår Riksdagen

att det till sjöbeväringens vapenöfningar anvisade förslagsanslag må i riksstaten för år 1889 uppföras med oförändradt belopp 72,400 kronor men under förändrad titel: »sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning derför.»

Sjökrigsskolan.

[8—10.]

Sjökrigsskolan.

Sedan de vid sjökrigsskolan anställda lektorer i en den 5 november 1880 till skolans dåvarande chef inlemnad skrift anhållit om utverkande af en reglering och förbättring af deras lönevillkor, i syftmål att blifva likställda med motsvarande tjenstemän vid statens allmänna läroverk, samt bemälde chef i skrifvelse den 27 i nämnda månad, med förordande af berörda anhållan, till mig öfverlemnad ej mindre förslag till fullständig reglering af såväl lektorernes som den öfriga vid skolan anställda lärarepersonalens löneförmåner, än äfven — för den händelse att slutlig reglering af lektorernes löner icke skulle anses böra företagas innan löneförhållandena vid allmänna läroverken blefve ordnade — ett alternativt förslag till stat, öfverensstämmande med den för de allmänna läroverken i hufvudstaden då gällande, så blef detta ärende af mig i underdånighet anmälldt den 5 januari 1881 i sammanhang med frågan om regleringen af utgifterna under femte hufvudtiteln för år 1882. Jag fann mig dock icke kunna tillstyrka den af skolans chef föreslagna reglering, som grundats på ett af Eders Kongl. Maj:t ännu icke pröfvadt komitébetänkande rörande lärare vid andra undervisningsanstalter, och hvad det alternativa förslaget till stat beträffade ansåg jag mig icke då böra, under det frågan om reglering af allmänna läroverkens lärares löneförmåner ännu icke blifvit pröfvad, förorda detsamma till fastställelse. Deremot syntes det mig vid berörda förhållande vara lämpligast, att den reglering, som kunde ifrågakomma, blefve tillfällig, under afvaktan att definitiv reglering kunde varda fastställd; och då beträffande de medel, som erfordrades för den ifrågasatta löneförbättringen, jag, lika med chefen för sjökrigsskolan, ansåg en afgift böra åläggas dem, som njöte fördelar af undervisningen i denna skola, hemställde jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte begära Riksdagens medgifvande att, derest tillgången till för-

bättrande af en del af lärarnes vid sjökrigsskolan aflöning blefve genom förhöjning af afgifterna för lärjungarne beredd, sådan förbättring finge tills vidare och intill dess slutlig reglering af sjökrigsskolans stat kunde varda af Eders Kongl. Maj:t med Riksdagen faststald, inom ett belopp af 8,000 kronor årligen, i fråga varande lärare efter Eders Kongl. Maj:ts pröfning tilldelas. I enlighet med denna min hemställan blef ock nådig proposition till Riksdagen aflåten; och med hufvudsakligt bifall till den nådiga propositionen medgaf Riksdagen, att en löneförbättring finge, intill dess slutlig reglering af sjökrigsskolans stat blefve faststald, inom ett belopp af 6,200 kronor årligen, efter Eders Kongl. Maj:ts pröfning, tilldelas i fråga varande lärare.

Sedermera hafva lektorerna vid sjökrigsskolan uti skrifvelse till chefen för samma skola den 9 december 1886 gjort framställning om hans medverkan till att de måtte blifva likställda med lektorerna vid statens allmänna läroverk med afseende på såväl lönevilkor som andra förmåner, såsom ålderstillägg, tjänstårsberäkning och rätt till pension. Under åberopande att sökandena i sin ofvanberörda, i statsrådsprotokollet för den 5 januari 1881 refererade skrift af den 5 november 1880 ådagalagt att de lärare, med hvilka sökandena kunde anses vara mest likställda såväl med afseende å kompetensvilkor som undervisningsskyldighet, vore lektorerna vid de allmänna läroverken, hafva sökandena, med förmälan tillika att lektor vid allmänt läroverk i Stockholm vore tillförsäkrad ett årligt hyresbidrag af 600 kronor, uppställt en jämförelse mellan sökandenas och lektorernes vid de allmänna läroverken löneförmåner, hvaraf framgår, att då aflöningen för en lektor vid sjökrigsskolan beräknas i första lönegraden eller vid inträdet i tjänsten till 3,000 kronor och ökas med 250 kronor hvar femte år i tjugu års tid, så åtnjuter en lektor vid allmänt läroverk i Stockholm, efter den af Riksdagen år 1882 medgifna löneförbättring, i första lönegraden en årsinkomst af 3,600 kronor, deraf lön och lönetillägg 3,000 kronor samt hyresmedel 600 kronor, hvarefter löneförmånerna i 2:dra, 3:dje och 4:de lönegraden, d. v. s. efter 5, 10 och 15 års tjenstgöring, ökas med 500 kronor i hvarje grad och i 5:te lönegraden eller efter 20 år med 250 kronor samt att sålunda aflöningen för en lektor vid sjökrigsskolan understiger löneförmånerna för hans vederlike vid allmänt läroverk i hufvudstaden med:

600 kronor	i	1:sta lönegraden
850	»	i 2:dra »
1,100	»	i 3:dje »
1,350	»	i 4:de och 5:te d:o;

hvarvid äfven borde bemärkas att löneförmånerna för en lektor vid allmänt läroverk i hufvudstaden redan efter fem års tjenstgöring uppgå till 4,100 kronor, ett belopp som en lektor vid sjökrigsskolan enligt nu gällande bestämmelser aldrig erhåller. Vidare hafva sökandena anført: att lektorerna vid högre lärarinneseminarium, med hvilka sökandena i afseende å kompetensvilkor och undervisningsskyldighet vore fullt jemförliga, erhållit fullständig likställighet med de allmänna läroverkens lektorer beträffande löneförmåner, ålderstillägg, tjenstårsberäkning m. m., hvarjemte dem tillförsäkrats årligt hyresbidrag af 600 kronor från läroverkets egen kassa; att en snar förbättring af sökandenas löneförhållanden vore af så mycken större vigt för dem, som de samtliga redan öfverskridit medelåldern, i det att deras lefnadsålder utgjorde resp. 45, 46, 48, 49, 58 och 78 år och att sålunda flera af sökandena kunde befara att aldrig komma i åtnjutande af den utaf Kongl. Maj:t och Riksdagen utlofvade definitiva löneregleringen; samt att härvid jemväl borde tagas i betraktande att det s. k. ålderstillägget redan i mer än 20 år varit beviljadt de allmänna läroverkens lärare, såväl lektorer som adjunkter, till 500 kronor, ett belopp dubbelt så stort som det sökandena åtnjöte eller 250 kronor. Med förmälan slutligen att, sedan år 1882 en löneförhöjning medgifvits de allmänna läroverkens lärare, frågan om motsvarande löneförbättring för sjökrigsskolans lärare icke förevarit, samt att sökandena icke ens inne hade de löneinkomster, som redan för tio år sedan tillkomme lärarne vid de allmänna läroverken i hufvudstaden, men erkändes vara otillräckliga för lärarnes nödtorftiga bergning samt att full likställighet med de allmänna läroverkens lärare såväl med afseende på löneinkomster som andra förmåner tilldelats lärarne vid andra i Stockholm befintliga läroverk såsom nya elementarskolan och högre lärarinneseminarium, hvilka läroverk i förhållande till de allmänna intoge en med sjökrigsskolan likartad ställning, hafva sökandena hemställt, att full likställighet med de allmänna läroverkens lektorer i afseende å löneinkomster och andra förmåner måtte dem beredas.

Chefen för sjökrigsskolan har i skrifvelse den 10 december 1886, med öfverlemnande af lektorernes ifrågavarande framställning, anført, att, då enligt den fastställda undervisningsplanen för sjökrigsskolan uti de humanistiska ämnena åt eleverna skall meddelas ett kunskapsmått fullt motsvarande det, som vid de allmänna läroverken bibringas dess lärjungar till mogenhetsexamen, så måste, enär samma fordringar ställes på båda läroverkens lärare, dessa lärare vara likställda i kunskaper och undervisningsskicklighet och för erhållande af deras befattningar

vara i besittning af derför erforderlig kompetens. Deraf syntes ock böra följa en likställighet i aflöningsförmåner, men emot en sådan likställighet hade man såsom hufvudsakligt skäl åberopat läsårets korthet vid sjökrigsskolan i jemförelse med läsåret vid de allmänna läroverken. Ehuru väl det senare läsåret upptog en undervisningstid af 36 veckor, medan läsåret vid sjökrigsskolan utgjorde 28 veckor, så vore dock skilnaden i undervisningstid under läsåret vid båda läroverken föga betydande dels till följd deraf att vid allmänna läroverken under de första 3½ veckorna i september 2:ne timmar dagligen borttogos från undervisningen och användes till vapenöfningar för lärjungarne i 6:te och 7:de klasserna, hvilka båda 2-åriga klasser jemte den 1-åriga 5:te klassen motsvarade sjökrigsskolans 6 klasser, dels derigenom att vid de allmänna läroverken lofdagarne vore flera och en del ferier längre än vid sjökrigsskolan. I afseende å antalet undervisningstimmar i veckan under läsåret hade bemålde chef låtit upprätta en jemförelsetabell mellan sjökrigsskolan och några andra läroverk i hufvudstaden, hvaraf framginge att samtliga lektorsers undervisningstid i medeltal utgjorde, vid sjökrigsskolan: 20,4 timmar, vid högre lärarinneseminarium: 16,8, vid nya elementarskolan: 20,0, vid norra latinläroverket: 19,4, vid södra latinläroverket: 20,2 och vid realläroverket: 20,7. Då sålunda i afseende å kompetens icke någon skilnad och beträffande undervisningstid icke någon nämnvärd skilnad förefunnes emellan sjökrigsskolans och de allmänna läroverkens lektorer och då det icke kunde vara förenligt med sjökrigsskolans anseende, att dess lärare, som hade till uppgift att bilda officerare för kongl. flottan, i flera hänseenden ställes lägre än lärarne vid de allmänna läroverken, funne chefen för sjökrigsskolan sig böra på det varmaste förorda lektorernes ifrågavarande framställning.

Med anledning af dessa framställningar var jag betänkt att i underdånighet föreslå Eders Kongl. Maj:t att till nästlidne års Riksdag aflåta nådig proposition om förbättring i lärarnes vid sjökrigsskolan lönevillkor, men den mellankomna upplösningen af Riksdagen och angelägenheten att till den sedermera i maj sammanträdande Riksdagens behandling icke framlägga andra frågor än sådane som icke kunde tåla något uppskof, vållade att något förslag i berörda hänseende af mig då icke framställes.

Nu hafva de i skolans tjänst qvarstående fem lektorerna hos chefen för skolan förnyat sin under år 1886 gjorda framställning om förbättrad aflöning, pensionsrätt och tjänstårsberäkning i öfverensstämmelse med de förmåner, som vore tillerkända såväl lektorerna vid de allmänna

läroverken som ock lektorerna vid nya elementarskolan och högre lärarinneseminarium; och har chefen för sjökrigsskolan, med öfverlemnande af ifrågavarande framställning, anført, att de behjertansvärda omständigheter, som i den förut gjorda framställningen blifvit omnämnda, ej undergått någon annan förändring än att de i skolans tjänst qvarstående fem lektorernes lefnads- och tjänstålder ökats, hvarför det syntes vara än mera behöfligt att de, som i många år haft en ansträngande tjänstgöring med ringa inkomster, måtte med det snaraste kunna komma i åtnjutande af de förmåner, hvilka sedan längre tid tillbaka tillkommit de med dem i tjänstgöringsväg likställda lektorer vid de allmänna läroverken.

Då jag nu går att underställa detta ärende Eders Kongl. Maj:ts pröfning, får jag till en början erinra, att det af Riksdagen år 1881 gjorda medgifvande, att ett belopp af 6,200 kronor finge användas till förbättring af lärarnes vid sjökrigsskolan löner, uttryckligen förklarades afse att bereda nämnda lärare en *tillfällig* löneförbättring i afvaktan på en framtida lönereglering för dem; och det torde vara så mycket mera anledning att icke vidare uppskjuta den sålunda utlofvade löne-regleringen, som de nuvarande lärarnes långa och väl vitsordade tjänstetid synes göra dem väl förtjenta att med det snaraste — och jag ville i detta hänseende ifrågasätta redan under innevarande år — komma i åtnjutande af den förbättring i ekonomiska villkor, som en dylik löne-reglering skall medföra. Huru välbehöflig en sådan löneförbättring är, framgår ock derutaf att sjökrigsskolans lärare med afseende på löner-nas otillräcklighet varit nödgade att för sin utkomst på den från undervisningen i sjökrigsskolan lediga tiden egna sig åt annan undervisningsverksamhet, och de hafva derföre förenat sig och bildat en privat läroanstalt, den s. k. förberedande sjökrigsskolan. Om äfven, efter hvad chefen för sjökrigsskolan vitsordat, denna förberedande skola i många hänseenden medfört fördelar för eleverna, hvilka der erhållit en vida grundligare och mera för deras fortkomst inom sjökrigsskolan betryggande underbygggnad än den, som i hithörande ämnen vid de allmänna läroverken bibringas inom de klasser, efter hvilkas genomgående inträde vid sjökrigsskolan kan sökas, hafva å andra sidan anmärkningar försports deröfver, att sjökrigsskolans egna lärare, som skola för inträde examinera sökande elever, äro intresserade vid en sådan förberedande läroanstalt, äfvensom att den specielt med hänsyn

till inträde i skolan vid den förberedande anstalten ordnade undervisningen gjorde det nästan till en nödvändighet för dem, som med något hopp om framgång ville täfla om inträde vid skolan, att begagna sig af den förberedande undervisningsanstalten, med ansevärd kostnader för dem, som icke hade sina hemvist i hufvudstaden. Och fastän så väl till följd af den noggranna kontroll, som vid inträdesexamen utöfvas af betygssättande censorer, och deraf att frågorna till examinandi framställas skriftligen och genom lottdragning fördelas emellan dem till besvarande, som jemväl med hänsyn till de nuvarande lärarnes vitsordade samvetsgrannhet, hvarje misstanke för partiskhet synes mig fullkomligt obefogad, kan jag dock icke underlåta att medgifva det oegentliga deri, att lärare examinera egna elever helst då såsom här frågan icke blott är, om dessa skola anses i kunskaper mogna för det sökta inträdet utan äfven i hvilken ordning detta kunskapsmått berättigar dem till åtnjutande af denna förmån, som endast kan komma ett fåtal af de sökande till del. Och dessutom ligger det i sakens natur, att den ansträngande dubbla undervisningsskyldighet lärarne sålunda påtagit sig icke kan blifva utan menlig inverkan på dem sjelfva och sjökrigsskolan. Jag anser derföre att det skulle vara till lärarnes så väl som sjökrigsskolans verkliga gagn att deras förberedande privata undervisningsanstalt kunde upphöra och lärarne sättas i tillfälle att egna sina lärarekrafter odelade åt sjökrigsskolans tjenst. Men detta kan endast ske, om lärarne bekomma sådana förbättrade aflöningsvilkor att de deraf hafva sin anständiga utkomst.

I fråga om storleken af en sålunda förbättrad aflöning torde jag, med hänvisning till den här ofvan lemnade utredning angående likställigheten mellan lektorerna vid sjökrigsskolan och vid de allmänna läroverken i fråga om kompetensvilkor och undervisningstid och under åberopande af hvad chefen för sjökrigsskolan i sin skrifvelse den 10 december 1886 härutinnan anfört, icke vidlyftigare behöfva framhålla billigheten af att lektorerna vid nämnda skola blifva jemväl i ekonomiskt hänseende likställda med sina vederlikar vid de allmänna läroverken i hufvudstaden. En sådan likställighet synes mig jemväl påkallad ur synpunkten af sjökrigsskolans eget intresse; ty om denna skola, hvilken hittills just i följd af sina lärares framstående duglighet med rätta åtnjutit anseende såsom en utmärkt läroanstalt, skall för framtiden kunna åt sig förvärfva och bibehålla lika dugliga lärarekrafter, måste den kunna erbjuda lärarne lika stora förmåner som de allmänna läroverken, enär i annat fall sjökrigsskolan endast lärer kunna påräkna sådane lärare, som icke med hopp om framgång kunna täfla om platser vid de allmänna läroverken.

För att bereda lektorerne vid sjökrigsskolan enahanda förmåner som deras nyssnämnda vederlikar, d. v. s. en inkomst i 1:a lönegraden af 3,600 kronor erfordras utöfver redan anvisade medel för deras aflöning ett belopp af 3,121 kronor 71 öre; och har chefen för skolan hemställt att nämnda belopp tillika med 48 kronor 29 öre, afsedda till utjemnande i rundt tal af några andra lärares vid skolan löner, måtte med 3,170 kronor anvisas utöfver nu utgående medel till lärarnes aflöning. Af ifrågavarande belopp 3,170 kronor kunna 1,300 kronor beräknas utgå från kadetternas terminsafgifter, äfven med beräkning att på sätt Riksdagen bestämt $\frac{1}{3}$ af kadettantalet erhålla fri undervisning, hvadan tillökningen i statsanslaget till skolan skulle komma att utgöra 1,870 kronor eller för jemnande af slutsumman i nämnda anslag 1,860 kronor och anslaget sålunda förhöjas från 31,040 kronor till 32,900 kronor.

Såsom jag förut antydt, önskade jag, att nu ifrågavarande välbehöfliga löneförbättring för sjökrigsskolans lärare kunde komma dem till del redan under detta år; och då, såsom af det sednaste anförda synes, för detta ändamål, utöfver kadetternas terminsafgifter, icke erfordras mera än 1,860 kronor, hvilket belopp utan olägenhet synes mig kunna anvisas från hufvudtiteln's allmänna besparingar, tvekar jag icke att föreslå att löneförbättringen redan med detta år må tillämpas.

I afseende på de af chefen för sjökrigsskolan omförmälda 48 kronor 29 öre, får jag nämna att de skulle användas till utjemnande af följande lärarearvoden, nemligen:

i navigation m. m. från	1,792: —	till	1,800 kr. eller med kr. 8: —
i vapenlära.....	» 1,189: 32	»	1,200 » » » 10: 68
i sjökrigskonst	» 447: 33	»	450 » » » 2: 67
i ångmaskinlära.....	» 397: 33	»	400 » » » 2: 67
i krigs- och sjölagar m. m.	» 446: —	»	450 » » » 4: —
i gymnastik och va- penföring	» 797: 33	»	800 » » » 2: 67
i navigation (biträ- dande vid skolan i land)	» 446: —	»	450 » » » 4: —
i tackling o. skepps- manöver	» 442: —	»	450 » » » 8: —
i kemi	» 697: 33	»	700 » » » 2: 67
i frihandsteckning o. projktionsritning	» 347: 07	»	350 » » » 2: 93

 48: 29

hvilka arvoden hittills utgått med förberörda ojemna belopp derföre, att en proportionerlig fördelning utaf den af Riksdagen till 6,200 kronö begränsade anvisning från kadetternas terminsafgifter till förbättring af lärarearvodena icke räckt till de jemnare och ursprungligen afsedda beloppen.

För vinnande af den likställighet med lektorerna vid de allmänna läroverken, hvartill jag här ofvan förklarar mig anse lektorerna vid sjökrigsskolan vara berättigade, erfordras derjemte att desse senare tillerkännas enahanda rätt till ålderstillägg, tjänstårsberäkning och pension som deras vederlikar vid de allmänna läroverken. Hvad ålderstilläggen beträffar torde jag få bemärka, att läraren i matematik (biträdande), som för närvarande undervisar i elementar- och analytisk geometri och som åtnjuter arvode till belopp af mera än 1,000 kronor, till följd deraf fått i enlighet med bestämmelserna i Riksdagens skrifvelse den 13 maj 1876 åtnjuta ålderstillägg i likhet med lektorerna vid skolan, hvadan han, som vid förfall för lektor torde, om ock för kortare tid, få ökad tjänstgöringsskyldighet, äfven synes böra komma i åtnjutande af den förhöjning i beloppet af ålderstilläggen som tillkommer lektorerna vid skolan, i fall de likställas med lektorerna vid de allmänna läroverken, hvaremot denna lärarebefattning, lika litet som öfriga sådana som icke äro lektorsbefattningar, torde böra medföra rätt till pension. Den tillökning i beloppet af de till sjökrigsskolans lärare utgående ålders- tillägg, som blefve en följd af dessa lärares likställighet i detta afseende med lektorerna vid de allmänna läroverken, skulle för år 1888 uppgå till 4,000 kronor och icke någonsin kunna öfverstiga 4,500 kronor. Då emellertid anslaget till ålderstillägg är af förslagsanslags natur torde någon ökning i anslagets slutsiffra icke vara erforderlig.

Att sjökrigsskolans lärare för sin tjänstgöring vid denna skola böra vara berättigade till lika tjänstårsberäkning som om de tjänstgjort vid de allmänna läroverken anser jag böra följa deraf, att deras undervisningsskyldighet är, såsom ofvan är visadt, jemförlig med lärarnes vid sistnämnda läroverk.

Hvad slutligen frågan om pensionsrätt angår, så kan det icke vara önskligt eller ens utan betänklig olägenhet för sjökrigsskolan att tvingas att bibehålla lärare, hvilkas ålder icke längre tillåter dem att med oförsvagade krafter egna sig åt tjensten; och sistlidne års Riksdag har ock godkänt denna uppfattning, då den på Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning beviljade pension åt lektorn vid sjökrigsskolan F. Lagerberg, hvilken, såsom icke pensionsberättigad, måste fortsätta sin lärareverksamhet till nära 79 års ålder. Den ökade utgift, som häraf orsa-

kas statsverket kan icke blifva af afsevärd betydelse i jemförelse med förmånen att till lärare vid denna för landet viktiga läroanstalt kunna påräkna fullgoda lärarekrafter.

Skulle nu, på det sätt jag sålunda ansett rätt och billigt samt för sjökrigsskolan fördelaktigt, dess lärares ställning i fråga om löne- och öfriga förmåner blifva förbättrad, så bör likväl såsom vilkor för åtnjutande af de förbättrade löneförmånerna fordras, att desse lärare icke splittra sina lärarekrafter mellan sjökrigsskolan och den privata läroanstalten samt att fördenskull deras befattning med denna senare upphör.

Jag får således i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att de vid sjökrigsskolan anställde lektorsers löneförmåner må sålunda förbättras:

a) att aflöningen i första lönegraden bestämmes till 3,600 kronor;

b) att de nu utgående ålderstilläggen i 2:a, 3:e och 4:e lönegraderna förhöjas från 250 kronor till 500 kronor; äfvensom att sådan förhöjning i ålderstilläggen äfven medgifves biträdande läraren i matematik;

c) att lektorerna vid sjökrigsskolan må åtnjuta rätt till tjänstårsberäkning i likhet med lektorerna vid de allmänna läroverken, samt

d) att lektorerna vid sjökrigsskolan må förklaras berättigade att från allmänna indragningsstaten erhålla pension till enahanda belopp och på enahanda vilkor som för närvarande äro bestämda för deras vederlikar i motsvarande lönegrad vid de allmänna läroverken;

allt med vilkor att den som vill komma i åtnjutande af desse förbättrade löneförmåner icke må jemte sin lärarebefattning vid sjökrigsskolan utöfva lärareverksamhet vid någon privat undervisningsanstalt för inträde i nämnda skola;

att, för beredande af denna löneförbättring, dels det å ordinarie stat uppförda anslag för sjökrigsskolan må förhöjas med 1,860 kronor eller från 31,040 kronor till 32,900 kronor dels ock af kadetternas terminsafgifter må användas, utöfver hvad deraf redan blifvit till löneförbättring åt lärarne anvisadt, ytterligare 1,300 kronor; äfvensom

att förenämnda löneförmåner äfven måtte få utgå för år 1888 under vilkor att den af sjökrigsskolans lärare, som deraf vill komma i åtnjutande, icke må jemte sin lärarebefattning vid nämnda skola utöfva lärareverksamhet vid någon undervisningsanstalt för inträde i sjökrigsskolan efter det att nu pågående lärokurs i s. k. förberedande sjökrigs-

skolan blifvit instundande vår afslutad; samt att de för denna löneförbättrings genomförande under år 1888 erforderliga medel må till den del kadetternas terminsafgifter dertill icke kunna lemna tillgång, dock ej till högre belopp än 1,860 kronor, få utgå af femte hufvudtiteln's allmänna besparingar.

Anslagen till durchmarschkostnader och till rese- och traktamentspenningar.

[11.]

Durchmarsch-
kostnader
m. m.

Jemlikt det förslag till genomförande af sjömanskårens förändrade organisation, som i framställningen till nästlidne års Riksdag om denna organisation förekommer, skulle från anslaget till durchmarschkostnader till anslaget till rese- och traktamentspenningar öfverflyttas ett belopp af 10,000 kronor, deraf år 1889 4,000 kronor; och jag får i enlighet härmed hemställa, att Eders Kongl. Maj:t ville föreslå Riksdagen, att i riksstaten för år 1889 anslaget till durchmarschkostnader må nedsättas med 4,000 kronor eller från 30,000 kronor till 26,000 kronor samt anslaget till rese- och traktamentspenningar förhöjas med ett denna nedsättning motsvarande belopp eller från 15,000 kronor till 19,000 kronor.

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna.

[12—14.]

Lots- och fyr-
inrättningen
m. m.

Med anledning af förnyade framställningar från lotsstyrelsen om reglering af pensioneringen utaf styrelsens och lotsverkets personal och i främsta rummet för att söka afhjelpa det alltmera trängande behovet af lotsbetjeningens förbättrade pensionering, anhåller jag att nu i underdånighet få underställa denna fråga Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, hvarvid det först torde tillåtas mig att i korthet få redogöra för hvad derutinnan förut förekommit.

Sedan ett af Eders Kongl. Maj:t till 1876 års Riksdag framställt förslag till ordnande af flottans pensionsväsende blifvit af Riksdagen i hufvudsakliga delar bifallet och Eders Kongl. Maj:t under den 3 oktober och 24 november samma år meddelat fastställelse af grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar samt af flottans och lotsverkets gemenskap, föreslog Eders Kongl. Maj:t uti nådig proposition till 1877 års Riksdag, att de af Eders Kongl. Maj:t sålunda fastställda grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar måtte jemväl få tillämpas vid pensioneringen af,

bland andra, personalen vid lotsstyrelsen samt befäl och underbefäl vid lotsverket; men i afseende härå anförde Riksdagen i underdånig skrifvelse den 18 maj 1877, att det ej syntes Riksdagen lämpligt att ingå i pröfning af förslag till pensionering, grundande sig på lönestater, hvilka ej varit föremål för Riksdagens pröfning, såsom förhållandet vore med lotsstyrelsen och lotsbefälet, vid hvilket förhållande och då någon särskild anledning icke syntes förefinnas, hvarföre dessa lönestater icke skulle, liksom öfriga, underkastas Riksdagens granskning och godkännande, Riksdagen icke ansett sig kunna bifalla Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning i berörda hänseende.

Sedermera framlade Eders Kongl. Maj:t till 1882 års Riksdag af-löningsstater för lotsstyrelsen och lotsverket samt föreslog, att Riksdagen — med bifall dertill att de enligt nådiga kungörelsen den 24 november 1876 fastställda grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar finge tillämpas vid pensionering jemväl af personalen vid lotsstyrelsen samt befälet och underbefälet vid lotsverket under iakttagande dervid af tillika föreslagna närmare bestämmelser, äfvensom att ej mindre de fyllnadspensioner, till hvilka i fråga varande löntagare skulle blifva jemlikt berörda stadganden berättigade, än ock pensionerna till gemenskapen vid lotsverket skulle för år 1883 och framgent bestridas af lots- och fyrmedlen, — ville för sin del godkänna de framlagda staterna för lotsstyrelsen och lotsverket jemte tillika framställda villkor för åtnjutande af de i staterna uppförda af-löningar.

Denna framställning med ett inom statsutskottet gjordt tillägg bifölls af Första Kammaren, men afslogs af den Andra och föll derefter vid gemensam omröstning. Bland de skäl, som under diskussionen i Andra Kammaren anfördes för yrkandet om afslag, vill det synas som om afgörande vigt fästats dervid, att nödig utredning skulle saknats för att Riksdagen skulle kunna bedöma, huruvida de föreslagna lönebeloppen stode i riktigt förhållande till de med tjänsterna förenade göromålen.

Medelst underdånig skrifvelse den 20 maj 1886 bragte lotsstyrelsen frågan ånyo under Eders Kongl. Maj:ts pröfning samt anförde dervid: att styrelsen väl icke under de år, som gått sedan frågan af Eders Kongl. Maj:t förelades Riksdagen till pröfning och godkännande, saknat anledningar att åter upptaga densamma, och desse anledningar blefve med tiden allt flera, men det hade dock dittills gällt ett mindre antal personer och bland dessa då ännu icke någon, som till följd af frågans undanskjutande nödgats till men för tjensten vid densamma kvar-

stå utöfver det mått af lefnadsår, som för statens tjenare plägade anses utgöra gränsen då den effektiva tjensten borde upphöra; att likväl ett längre dröjsmål från styrelsens sida att underställa ärendet Eders Kongl. Maj:ts pröfning kunde hafva en menlig inverkan i mer än ett afseende; äfvensom att det enda väsentliga hinder, som enligt styrelsens förmenande förefunnes för ett snart afgörande af den maktpåliggande angelägenheten, vore, om frågan skulle behöfva göras beroende af huruvida statsanslag kunde för ändamålet beredas, men att, vid det förhållande att lots- och fyrmedlen stode till Eders Kongl. Maj:ts förfogande utan annan inskränkning än att de skola användas för främjande af det ändamål, för hvilket denna särskilda beskattning blifvit sjöfarten pålagd, och då det tydligen låge i sjöfartens intresse att personalen vid lotsverket hölles fullt tjenstbar och att dugliga personer der fortfarande vunne anställning, hvartill i hög grad bidroge att denna personal skyddades för nöd och brist, nämnda hinder kunde undanröjas derigenom, att Eders Kongl. Maj:t å lots- och fyrmedlen anvisade de belopp, som, utöfver redan bestämda pensionsförmåner från statsverket och amiralitetskrigsmanskassan, för regleringens genomförande erfordrades, hvartill, efter hvad styrelsen skulle visa, äfven tillgångar kunde beredas utan förhöjning af fyr- och båkafgiften. Lotsstyrelsen framlade därför förslag angående reglering af pensioneringen för personalen hos styrelsen och lotsverket äfvensom i sammanhang dermed till förändrad organisation af lotsstyrelsen; men, sedan styrelsen afgifvit infordrade förslag till de hufvudsakliga ändringar i den för styrelsen gällande instruktion, som af den ifrågasatta förändrade organisationen skulle föränledas, samt specifika beräkningar öfver de kostnader, som komme att drabba lotsverket genom en förbättrad pensionering särskildt af befäl, särskildt af underbefäl och särskildt af betjening vid lots och fyrinrättningen, förklarade Eders Kongl. Maj:t, som icke fann skäl att för det dåvarande bifalla framställningen om lotsstyrelsens förändrade organisation, förslaget beträffande pensionsregleringen, i den ordning frågan då blifvit väckt, icke till någon Dess åtgärd föränleda.

Nu har lotsstyrelsen ånyo uti underdånig skrifvelse den 7 januari nästlidet år gjort framställning angående reglering utaf pensioneringen för personalen vid styrelsen och lotsverket och härvid framhållit, huru som en sådan reglering vore af högsta behof påkallad och icke kunde utan verkliga olägenheter för lotsverket längre uppskjutas, till bevis hvarå styrelsen anført, att då, i följd af de nuvarande ringa pensionerna, tjenstinnehafvare vid lotsverket icke kunde afgå vid uppnådd

pensionsålder, lotspersonalen vid en lotsplats, Arpö i Blekinge, utgjordes af tre lotsar om 67, 66 och 61½ år, hvardera med en tjensteålder af öfver 40 år, hvilka lotsar omöjligen kunde såsom sig borde uppehålla lotsningen, att vid en annan lotsplats de två äldste pensionsmessige lotsarne numera hade så försvagad synförmåga att de icke kunde på försvarligt sätt förrätta lotsning, hvarföre två extra lotsar mot särskild aflöning måste vid platsen anställas, samt att flere liknande fall förekomme bland såväl lots- som fyrpersonalen; hvarföre lotsstyrelsen ansett sig icke längre kunna underlåta att ånyo anmäla ärendet, dervid styrelsen, i öfverensstämmelse med hvad vid föregående tillfällen blifvit anfördt, framställt följande förslag.

Såsom förberedande åtgärd borde, jemte förklarande att materialförvaltaren och konstruktören och ritaren hos styrelsen skola ega pensions- och gratialsrätt i amiralitetskrigsmanskassan, den förre lika med kassören och den senare lika med fyringeniör, fördelningen af lön och tjenstgöringspenningar för nedanstående befattningar ega rum sålunda:

	Lön Kronor	Tjenstgörings- penningar Kronor	Summa Kronor
Lotsdirektören	6,200: —	2,800: —	9,000: —
Öfverfyringeniören	3,500: —	2,000: —	5,500: —
Förste fyringeniör	2,500: —	1,500: —	4,000: —
Fyringeniör	2,500: —	1,000: —	3,500: —
Konstruktör och ritare	2,500: —	1,000: —	3,500: —
Lotskapten	3,000: —	1,500: —	4,500: —
		à 900: —	à 3,900: —
Öfverlots af 1:a grad	1,200: —	1,300: —	2,500: —
		à 800: —	2,000: —
		à 300: —	1,500: —

Utgående från den grundsats att de fylnadsbelopp, som utöfver pensionen och fylnadspensionen från amiralitetskrigsmanskassan erfordrades för åstadkommande af lämpliga pensioner, skulle utgå af lotsverkets medel, skulle pensionsförmånerna, enligt hvad förut varit ifrågasatt, för innehafvarne af nedan nämnde befattningar vid den tid, då de borde vara skyldiga att söka afsked från tjensten, uppgå till följande summor, motsvarande dels ursprungliga lönen tillika med antingen ett eller två ålderstillägg, beroende på tjenstens beskaffenhet, dels beträffande öfverlotsar af 2:a grad och fyrmästare, hvad förut för dem föreslagits: nemligen för

	Pension och fylnads- pension.		Bidrag från lotsverket.		Summa.	
Lotsdirektör	3,000	—	3,200	—	6,200	—
Inspektör	2,025	—	2,475	—	4,500	—
Sekreterare och kamrerare	2,333	33	1,666	67	4,000	—
Registrator, notarie samt revisor och bokhållare	1,628	—	1,172	—	2,800	—
Kassör och bokhållare samt materialför- valtare	1,628	—	172	—	1,800	—
Öfverfyringeniör	1,628	—	2,372	—	4,000	—
Fyringeniör samt konstruktör och ritare	704	—	2,296	—	3,000	—
Lotskapten	1,628	—	1,872	—	3,500	—
Öfverlots af 1:a grad	495	—	1,205	—	1,700	—
Öfverlots af 2:a grad samt fyrmästare	495	—	505	—	1,000	—
Förste vaktmästare	450	—	350	—	800	—
Vaktmästare	450	—	150	—	600	—

Och hemställde lotsstyrelsen förty om meddelande af följande nådiga föreskrifter:

att embets- eller tjänsteman vid lotsstyrelsen, hvilken icke är anställd å fyringeniörkontoret, äfvensom vaktbetjent, då han uppnått 65 lefnads- och 35 tjänstår, af hvilka senare minst halfva antalet bör hafva tillbragts i lotsverkets tjänst, samt kommit i åtnjutande af de ålderstillägg till lönen, som enligt stat högst bestås, samt tjänsteman å fyringeniörkontoret, då han uppnått 60 lefnads- och 30 tjänstår, af hvilka senare minst halfva antalet bör hafva tillbragts i lotsverkets tjänst samt kommit i åtnjutande af ett ålderstillägg till lönen, skall vara förpligtad att från tjänsten afgå med pension och fylnadspension jemte så stort bidrag från lotsverket, att sammanlagda pensionsförmånerna motsvara för de förstnämnde lönens hela belopp och för fyringeniörkontorets tjänstemän den ursprungliga lönen jemte ett ålders- tillägg;

att lotskapten och öfverlots af 1:a grad vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår och så framt han då kommit i åtnjutande af ett ålders- tillägg till lönen äfvensom öfverlots af 2:a grad och fyrmästare vid uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår skall vara pliktig att från tjänsten afgå med pension och fylnadspension samt derutöfver ett bidrag från lotsverket till det belopp, att de sammanlagda pensionsförmånerna upp-

gå för lotskapten till 3,500 kronor, för öfverlots af 1:a grad till 1,700 kronor samt för öfverlots af 2:a grad och fyrmästare till 1,000 kronor; samt

att det dock må varda Eders Kongl. Maj:t eller lotsstyrelsen, der det tillkommer denna att afskedet utfärda, obetaget att låta med det samma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjensten gagna det allmänna och kan finnas villig att i den samma qvarstå.

I sammanhang härmed har lotsstyrelsen, under återopande af därför vid föregående tillfällen anförda skäl, underdånigst hemställt att, då någon af nedan nämnda löntagare å lotsstyrelsens eller lotsverkets stat afginge med pension ur amiralitetskrigsmanskassan jemte fyllnads-pension och han tillbragt minst hälften af den pensionsberättigande tjenståldern i lotsverkets tjenst, honom måtte tilläggas så stort pensionsbidrag från lotsverkets medel, att de sammanlagda pensionsförmånerna komme att uppgå till följande belopp, nemligen:

då den afskedssökande
uppnått en ålder af

	55—59 år.	60—64 år.
för lotsdirektör	kr. 4,500: —	kr. 5,000: —
» inspektör	» 3,400: —	» 3,800: —
» sekreterare och kamererare	» 3,000: —	» 3,250: —
» registrator, notarie samt revisor och bokhållare	» 2,100: —	» 2,300: —
» kassör och materialförvaltare	» 1,700: —	» 1,700: —
» öfverfyringeniör	» 3,200: —	» — — —
» fyringeniör och konstruktör	» 2,200: —	» — — —
» förste vaktmästare	» 600: —	» 650: —
» vaktmästare	» 500: —	» 550: —
» lotskapten	» 2,800: —	» — — —
» öfverlots af 1:a grad	» 1,200: —	» — — —
» öfverlots af 2:a grad samt fyrmästare	» 700: —	» 800: —

Beträffande gemenskapen vid lotsverket har styrelsen förnyat ett tidigare afgifvet förslag,

att pensionsförmånerna, sådana de finnas bestämda i nådiga reglementet den 31 oktober 1879, måtte genom bidrag från lotsverkets medel höjas till nedan uppgifna belopp:

	1:a klassen.			2:a klassen.			3:e klassen.			4:e klassen.		
	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.
Mästerlots äfvensom uppsyningsman vid lifräddningsanstalterna, hvilken kommit till skada i tjensten.....	360	360	720	240	360	600	180	270	450	120	230	350
Lots- och fyrvaktare äfvensom båtstyrare vid lifräddningsanstalterna, hvilken blifvit skadad i tjensten...	240	340	580	160	340	500	120	230	350	80	220	300
Lotslärling och fyrbiträde äfvensom roddare vid lifräddningsanstalterna, hvilken blifvit skadad i tjensten	150	200	350	100	200	300	75	125	200	50	100	150

dock under vilkor, att minst hälften af den pensionsberättigande tjensteåldern skall hafva tillbragts i lotsverkets tjenst äfvensom att mästerlots, lots eller lotslärling, hvilken uppnått en lefnadsålder af 60 år samt fyrvaktare eller fyrbiträde, hvilken uppnått en lefnadsålder af 65 år, skall, i händelse han dermed förenar en tjenstålder af 40 år, vara skyldig att med de för honom i 2:a klassen bestämda pensionsförmåner från tjensten afgå, lotsstyrelsen likväl obetaget att, med den afskedssökandes medgifvande, låta med afskedet anstå, derest och så länge han finnes kunna på ett tillfredsställande sätt i tjensten gagna det allmänna; dock skulle nu föreskrifna pensionsförhöjning icke tillfalla den på öfvergångs- och indragningsstat förflyttade personal, hvilken vid afskedstagandet komme i åtnjutande af särskildt föreskrifna förmåner.

Hvad anginge sättet för utbetalningen af lotsverkets bidrag till pensioneringen har lotsstyrelsen föreslagit att styrelsen skulle erhålla nådigt uppdrag att med direktionen öfver amiralitetskrigsmanskassan träffa aftal om samtliga pensionsförmånernas utbetalande genom nämnda kassas försorg emot ersättning från lotsstyrelsen på det sätt, som kunde finnas medföra minsta omgång och besvär.

Beträffande slutligen de för pensionsregleringens genomförande erforderliga medel har lotsstyrelsen erinrat att, enligt ej mindre de

specifika beräkningar, hvilka åtföljde styrelsens skrifvelse i ämnet till mig den 12 juli sistlidne år, än ock styrelsens underdåniga framställning den 20 förutgångne maj sannolikt från lotsverkets medel skulle krävas ett bidrag för år 1887 af 9,900 kronor, på grund hvaraf och då uti nämnda års stat funnes till Eders Kongl. Maj:ts disposition afsatt ett belopp af 10,000 kronor lotsstyrelsen hemställde att af sistnämnda belopp få utbetala hvad för pensionsregleringens genomförande år 1887 erfordrades.

Såsom af det anförda synes, afser lotsstyrelsens förslag, att, då fråga här icke skulle vara att för den ifrågasatta pensionsregleringen påkalla anvisande af något särskildt anslag, utan endast att inom beloppet af nu stadgade fyr- och båkafgifter för ändamålet taga i anspråk erforderliga medel af dessa lotsverkets tillgångar, Eders Kongl. Maj:t skulle, med den dispositionsrätt öfver fyr- och båkmedlen, som Eders Kongl. Maj:t tillkommer, utan Riksdagens hörande besluta om anvisandet af de för pensioneringen behöfliga belopp; och om än Eders Kongl. Maj:t eger att på detta sätt använda en del af fyr- och båkmedlen för ett ändamål, som för lotsverket är af så maktpåliggande vikt som det att dess personal må kunna hållas i fullt tjenstdugligt skick, har jag likväl ansett, att då Eders Kongl. Maj:t vid föregående tillfällen, då frågor om pensionering af lotspersonalen och lotsverkets embets- och tjenstemän, visserligen under något olika förhållanden, förevarit, velat göra dessa frågor till föremål jemväl för Riksdagens behandling, Riksdagen äfven nu bör lemnas tillfälle att deltaga i lösningen af denna för lotsverket så viktiga fråga.

I afseende å nödvändigheten att en reglering af pensioneringen utaf lotsstyrelsens och lotsverkets personal med snaraste eger rum, får jag underdånigst hänvisa till hvad lotsstyrelsen derom anført, hvartill jag blott i fråga om angelägenheten af gemenskapens vid lotsverket förbättrade pensionering anhåller att få tillägga följande. Denna del af frågan förekom icke i förslaget till 1882 års Riksdag i följd deraf att reglering i detta hänseende egt rum 1876; men de pensioner, som då bestämdes att af statsmedel utgå, äro så obetydliga att någon förbättring deri genom tillskott af lotsmedlen nu måste beredas, om den personal, som icke längre är tjenstbar, skall kunna afgå ur tjensten och dugliga krafter i stället erhållas, hvilket för sjöfarten är af högsta vikt. De pensioner, som för närvarande tillkomma mästerylots och lots, som uppnått 60 års ålder med en tjenstetid af 40 år från 20 års ålder utgöra — då de aldrig kunna komma att tillhöra 1:a klassen, så framt

de icke blifvit sårade i krig eller genom skada i tjensten oförmögna till vidare verksamhet — för den förre 240 kronor och för den senare 160 kronor, och då de uppnått 55 års ålder efter en tjenstetid af 30 år för den förstnämnde 180 kronor och för den sistnämnde 120 kronor. Att de på dessa obetydliga belopp icke kunna lifnära sig ligger i öppen dag; och då man jemför dem med tullverkets betjente af motsvarande grad, tullvaktmästare och kustvakter, hvilka dock på långt när icke hafva en så ansträngande, ansvarsfull och med fara för lif och helsa förenad tjenstgöring, men dock efter fyllda 60 år med en tjenstetid af allenast 30 år bekomma i pension, tullvaktmästare 800 kronor och kustvakter 500 kronor, kan väl icke förnekas, att desse lotsverkets betjente äro i pensionshänseende synnerligen vanlottade och att de af lotsstyrelsen föreslagna pensioner af 600 kronor för mästerlots och 500 kronor för kronolots vid 60 års ålder efter 40 tjänstår icke kunna anses för högt tilltagna. Pensionsbeloppen för lotsstyrelsens tjenstemän och betjente samt befäl och underbefäl vid lotsverket, sådana de nu blifvit af styrelsen ifrågasatta, äro i allo desamme, som de vid 1882 års Riksdag af Eders Kongl. Maj:t föreslagna och föranleda icke någon vidare erinran från min sida än att, enär ännu en del lotsåldermän från den förut varande organisationen finnes qvar med tjenstgöringsskyldighet tills vidare lika med öfverlotsar af 2:a grad men vid stationer, der sådant underbefäl framdeles icke komme att finnas, hvarföre de icke kunna till denna nya tjenstegrad öfverflyttas, desse lotsåldermän böra vid afskedstagandet tilläggas pension lika med öfverlotsar af 2:a grad.

Vid lotsstyrelsens förslag i öfrigt har jag icke något vidare att anmärka än att jag *dels* icke finner mig kunna tillstyrka den föreslagna pensioneringen af lotsstyrelsens personal samt öfver- och underbefälet vid lotsverket vid tidigare ålder än den för afskedstagande föreskrifna pensionsåldern, enär någon sådan tidigare pensionering af allmänna medel i allmänhet icke eger rum för andra statens embets- och tjenstemän, *dels* icke anser föreskriften för en del tjenstemän och betjente, tillhörande lotsstyrelsen och lotsverket, derom att minst hälften af den föreskrifna tjänståldern skall hafva tillbragts i lotsverkets tjenst för att de skola vara pensionsberättigade, vara påkallad eller med billighet öfverensstämmande, då eljest i allmänhet all tjenstgöring i statens tjenst får i detta afseende tillgodoräknas.

Derest Eders Kongl. Maj:t skulle gilla min uppfattning att Riksdagen bör deltaga i behandlingen af frågan om pensionsregleringen för lotsstyrelsens och lotsverkets personal, lärar med afseende på Riksdagens ofvanberörda beslut år 1877 de lönestater för lotsstyrelsen och

lotsverket, hvarå pensioneringen grundas, jemväl böra nu likasom år 1882 göras till föremål för Riksdagens pröfning. Jag har derfor från lotsstyrelsen infordrat förslag till stater för år 1889.

Vid öfverlemnande af dessa förslag afgaf lotsstyrelsen samtidigt förslag till stat för innevarande år samt hemställde deruti, bland annat, om en sådan förändring i styrelsens organisation i syfte att verket skulle blifva likställt med de öfriga centrala embetsverken, att föredragandena skulle likställas med byråchefer med den för sådana embetsmän bestämda aflöning af 6,400 kronor, hvaremot kamreraretjensten skulle indragas, likasom en fyringeniörstjenst. Sedan lotsverket under år 1881 undergått ombildning och Eders Kongl. Maj:t så nyligen som den 22 oktober 1886 ogillat förslaget om en dylik förändring i lotsstyrelsens organisation samt sedermera under den 10 december samma år funnit godt tillägga de nuvarande föredragandena hos styrelsen, sekreteraren och kamreraren, med afseende på den dem, i olikhet med innehafvare af dylika tjänster i andra embetsverk, åliggande föredragningsskyldighet och deraf ökade göromål en förhöjning i tjänstgöringspenningarna af 500 kronor för hvardera, ansåg jag den föreslagna förändringen i organisationen icke böra komma till stånd samt anmodade fördenskull styrelsen att inkomma med nya statsförslag för åren 1888 och 1889, uppgjorda under förutsättning att de nuvarande förhållandena i fråga om organisation och aflöning förblefve oförändrade och sedermera har Eders Kongl. Maj:t under den 16 sistlidne december, vid pröfning af staterna för lotsstyrelsen och lotsverket för år 1888, förklarat sig icke kunna godkänna lotsstyrelsens framställning om en förändrad organisation.

I öfverensstämmelse med det sålunda af lotsstyrelsen senast afgifna förslag, har jag låtit uppgöra det statsförslag, som torde få detta protokoll biläggas (Bil. A).

I jemförelse med den år 1882 för Riksdagen framlagda stat företer förevarande statsförslag i fråga om aflöningsstaten ingen annan skillaktighet än den att *dels* materialförvaltaren fått sin förut såsom arvode utgående aflöning af 2,000 kronor, enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 14 december 1883, förändrad till lön 800 kronor och tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, *dels* en fyringeniörstjenst blifvit indragen, men en konstruktör och ritare i stället tillkommit med enahanda aflöning som fyringeniör, men med endast ett ålderstillägg å 500 kronor efter fem års tjänstgöring; *dels* ock sekreteraren och kamreraren, på sätt ofvan blifvit nämndt, såsom ersättning för den dem åliggande föredragningsskyldighet tillagts en förhöjning i tjänstgöringspenningar

af 500 kronor hvardera, *dels* slutligen att de till vikariatsersättning anvisade 4,500 kronor med hänsyn till de ökade göromålen hos lotsstyrelsen i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts beslut vid fastställande af innevarande års stat föreslagits till 5,800 kronor.

I öfrigt utvisar förslagsstaten i jemförelse med 1882 års stat att ålderstilläggsstaten ökats med 3,000 kronor från 18,100 till 21,100 kronor; att aflöningen åt fyrbetjeningen i följd af inrättandet af nya fyrplatser höjts från 167,915 kronor till 187,100 kronor; att staten för lotsverkets ångfartyg blifvit minskad från 25,690 kronor till 15,432 kronor 50 öre; att anvisningen för personalen vid lifräddningsanstalterna i följd af nya stationers inrättande höjts från 4,452 kronor till 4,728 kronor; att öfvergångs- och indragningsstaten minskats från 92,563 kronor 17 öre till 67,374 kronor 50 öre samt att underhålls- och omkostnadsstaten ökats från 414,079 kronor 83 öre till 466,000 kronor.

Såsom ofvan blifvit antydt, framställes, då frågan om lotsstatens pensionering och fastställande af lönestat år 1882 förevar, af flere bland Andra Kammarens ledamöter anspråk på en fullständigare utredning för att kunna bedöma huruvida embets- och tjenstemännens löner voro afpassade efter göromålen.

Visserligen sökte jag, så vidt sådant för tillfället lät sig göra, visa att tjenstemännen i lotsstyrelsen såväl som lotsverkets öfver- och underbefäl genom dem åliggande tjenstepligter kunde anses göra lika mycket skäl som deras vederlikar i andra verk och stater för de löneförmåner, som af Eders Kongl. Maj:t blifvit för dem faststälde hufvudsakligen efter samma grunder, som dem hvilka vid de af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen beslutade löneregleringar gjort sig gällande, men detta synes icke hafva varit tillfyllestgörande. För att såvidt möjligt nu förekomma anledning till anmärkningar i berörda hänseende har jag anmodat lotsstyrelsen att i fråga om personalens vid lotsstaten göromål m. m. låta verkställa en så fullständig utredning som möjligt, hvilken utredning jemte hvad lotsförordningen, lotsreglementet och gällande instruktion innehålla i fråga om de särskilda tjenstinnehafvares åligganden torde få anses erbjuda nöjaktig ledning vid förenämnda frågas bedömande; anhållande jag fördenskull att samma utredning må såsom bilaga få åtfölja detta protokoll (Bil B).

Det gjordes under öfverläggningen i Andra Kammaren jemväl anmärkningar deröfver att, ehuru lotskaptenen och öfverlotsen hade lika stor lön, tjenstgöringspenningarne dock med afseende på tjenstegöromålens olika omfattning bestämts till väsentligt olika belopp inom olika fördelningar och det ifrågasattes, att en förändring härutinnan skulle

åvägabringas så att en jemnare proportion mellan lön och tjänstgöringspenningar uppkomme; men just emedan den fasta lönen grundar pensionsrätten och billigheten läser fordra att den ene lotskaptenen eller öfverlotsen bekommer lika pensionsförmån som den andre inom samma tjenstegrad, enär de hvar för sig hafva samma tjenstgöring och ansvar om också mängden af göromål på skilda platser kunna vara olika, anser jag en dylik förändring icke böra ega rum, desto mindre som den derjemte skulle komma att medföra verklig skada och olägenhet för lotsverket, då följden deraf tvifvelsutan blefve, att en med lägre lön försedd lotskapten eller öfverlots för erhållande af bättre pensionsrätt skulle söka till lika befattning inom annan fördelning och en sådan rörlighet bland innehafvare af dessa tjänster, hos hvilka en noggrann kännedom om såväl farvattnen som personalen inom deras fördelning är af yttersta vikt, måste anses allt annat än önskvärd.

Då fråga nu är om fastställande af aflöningsstaterna, torde böra erinras, att enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 22 december 1876 och sedermera tid efter annan meddelade bestämmelser vilkoren för löneförmånernas åtnjutande äro hufvudsakligen följande:

för lotsstyrelsen:

att embets- och tjensteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet eller jemkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af styrelsen eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, äfvensom om i en framtid verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan som sjelfständigt embetsverk anses, vara förpligtad att, med bibehållande af den tjenstegrad och aflöning han innehar, efter den nya arbetsordningen sköta de med tjensten förenade göromål;

att med embete eller tjenst i styrelsen icke må förenas annan tjenst å rikets, riksdagens eller kommunens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjenstgöringen i styrelsen; dock att tjensteman, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehade tjenst utom styrelsen, finge densamma bibehålla, så länge den icke vore för tjenstgöringen i styrelsen hinderlig;

att de med hvarje befattning förenade tjenstgöringspenningar få uppbåras endast för den tid tjenstens innehafvare verkligen tjenstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid han eljest varit från tjenstgöring befriad utgå till den, som tjensten förrättat;

att den, som af sjukdom hindras att sin tjenst förrätta, eger upp-

bära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjenstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjenstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att vid sjukdomsförfall, eller när de terfordras för beredande af semester, tjensteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom styrelsen, densamma emot åtnjutande af tjenstgöringspenningar till det för den högre graden bestämda belopp i stället för egna bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år;

att då inspektör utan särskildt nådigt förordnande förvaltar lotsdirektörsembetet, han därför icke åtnjuter särskild ersättning;

att, der förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjenst anses böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under vilkor att innehafvaren mera än fyra år af denna tid sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjenst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan eger rum, efter ytterligare fem år, under samma vilkor, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjenstaldern blifvit uppnådd; börande löntagaren dervid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans tillträde till tjensten;

att semester må åtnjutas af verkets chef samt sekreterare och kamrerare under en och en half samt af registrator, notarie, revisor och bokhållare, äfvensom kassör och bokhållare under en månad årligen;

för lotskapten samt underbefäl och betjening vid lots- och fyrinrättningarna:

att der till aflöningen hörer ålderstillägg, tiden för detsammas tillträdande beräknas från och med början af kalenderåret näst efter det, under hvilket löntagaren blifvit till tjenst inom graden förordnad eller befordrad, under iakttagande likväl, att honom tillgodoräknas den tid han före den nya lönestatens tillämpning, vare sig på grund af fullmakt eller förordnande i följd af frågan om lotsverkets omorganisation, varit i tjenst anställd, lotskapten såsom lotsfördelningschef och öfverlots såsom lotsälderman;

att tjenstgöringspenningar i allmänhet uppbäras endast under den tid löntagaren sin tjenst förrättar; dock att vederbörande må vid inträffad sjukdom eller beviljande af tjenstledighet kunna, efter pröf-

ning i hvarje särskildt fall, medgifva att tjänstgöringspenningarne bibehållas af befäl under högst en och en half månad årligen samt af underbefäl under högst en månad årligen, under vilkor likväl att kronan icke tillskyndas någon utgift för tjänstens uppehållande under tiden;

att uppmuntringspenningar uppbäras under den tid löntagaren sin tjänst förrättar äfvensom under sjukdom, men kunna under tjänstledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag innehållas till så stor del, som för tjänstens uppehållande erfordras;

att öfverlots af 1:a grad är skyldig att utan särskild godtgörelse förestå lotskaptenens tjänst i det fall att han, vid förfall för denne, förrättar tjänsten jemte sin egen;

att mästerlots eller lots, som vid förfall för öfverlots förordnas att dennes tjänst bestrida, samt fyrvaktare eller fyrbiträde, som vid förfall för fyrmästare förordnas att fyrmästaretjänst förestå, skall under tiden, jemte bibehållande af egna aflöningsförmåner, åtnjuta tjänstgöringspenningar till det för den högre tjänsten bestämda belopp;

hvarjemte Eders Kongl. Maj:t behagat såsom ett för samtliga embets- och tjänstemän samt underbefäl gemensamt vilkor stadga:

att löntagare, som ingår på ny stat, skall vara underkastad de vilkor med hänsyn till pensioneringen, som vid näst blifvande pensionsreglering kunna varda bestämda, äfvensom skyldig att vid uppnådd pensionsålder från tjänsten afgå, Eders Kongl. Maj:t eller, hvad löntagare, som lotsstyrelsen eger tillsätta, angår, styrelsen dock obetaget att, med den pensionsberättigades medgifvande, låta med afskedet anstå, derest och så länge han pröfvas kunna i tjänsten gagna det allmänna.

De för pensionsregleringen erforderliga medlen skulle, enligt de utförliga beräkningar lotsstyrelsen låtit verkställa, kunna inom den nu beräknade inkomsten af fyr- och båkmedlen beredas hufvudsakligast derigenom att i följd af afgång de medel, som nu äro anvisade för öfvergångs- och indragningsstaten, blifva efter hand disponibla och kunna för pensionering tagas i anspråk; i följd hvaraf icke heller den andel af fyr- och båkafgiften, som för närvarande är för personalen anslagen, skulle komma att i följd af pensionsregleringen ökas eller inskränkning behöfva ske i de belopp, som för andra lotsverkets ändamål användas.

Med anledning af hvad jag sålunda anført får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att Riksdagen för sin del godkänner den vid detta protokoll fogade stat för lotsstyrelsen och lotsverket jemte de likaledes här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de i staten uppförda aflöningar;

att Riksdagen i fråga om pensionering af lotsstyrelsens embets- och tjänstemän samt befäl, underbefäl och gemenskap vid lotsverket, hvilka icke blifvit på öfvergångs- och indragningsstat förflyttade, ville för sin del besluta:

a) att embets- eller tjänsteman vid lotsstyrelsen, hvilken icke är anställd å fyringeniörkontoret, äfvensom vaktbetjent, då han uppnått 65 lefnads- och 35 tjänstår samt kommit i åtnjutande af de ålderstillägg till lönen, som enligt stat högst består, samt tjänsteman å fyringeniörkontoret, då han uppnått 60 lefnads- och 30 tjänstår samt kommit i åtnjutande af ett ålderstillägg till lönen, skall vara förpligtad att från tjänsten afgå med pension och fyllnadspension jemte så stort bidrag från lotsverket, att sammanlagda pensionsförmånerna motsvara för de förstnämnde lönen hela belopp och för fyringeniörkontorets tjänstemän den ursprungliga lönen jemte ett ålderstillägg;

b) att lotskapten och öfverlots af 1:a grad vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår och så framt han då kommit i åtnjutande af ett ålderstillägg till lönen äfvensom öfverlots af 2:a grad, lotsålderman och fyrmästare vid uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår skall vara pligtig att från tjänsten afgå med pension och fyllnadspension samt derutöver ett bidrag från lotsverket till det belopp, att de sammanlagda pensionsförmånerna uppgå för lotskapten till 3,500 kronor, för öfverlots af 1:a grad till 1,700 kronor samt för öfverlots af 2:a grad, lotsålderman och fyrmästare till 1,000 kronor;

c) att det dock må varda Kongl. Maj:t eller lotsstyrelsen, der det tillkommer denna att afskedet utfärda, obetaget att låta med detsamma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå;

d) att pensionsförmånerna för gemenskapen vid lotsverket, sådana de finnas bestämda i nådiga reglementet den 31 oktober 1879, må genom bidrag från lotsverkets medel höjas till nedan upptagna belopp:

	1:a klassen.			2:a klassen.			3:e klassen.			4:e klassen.		
	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.	Pension.	Bidrag från lotsverket.	Summa.
Mästerlots äfvensom uppsyningsman vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han kommit till skada i tjensten	360	360	720	240	360	600	180	270	450	120	230	350
Lots- och fyrvaktare äfvensom båtstyrare vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han blifvit skadad i tjensten	240	340	580	160	340	500	120	230	350	80	220	300
Lotslärling och fyrbiträde äfvensom roddare vid lifräddningsanstalterna, den sistnämnde om han blifvit skadad i tjensten	150	200	350	100	200	300	75	125	200	50	100	150

dock under vilkor, att mästerlots, lots eller lotslärling, hvilken uppnått en lefnadsålder af 60 år samt fyrvaktare eller fyrbiträde, hvilken uppnått en lefnadsålder af 65 år, skall, i händelse han dermed förenar en tjenstålder af 40 år, vara skyldig att med de för honom i 2:a klassen bestämda pensionsförmåner från tjensten afgå, lotsstyrelsen likväl obetaget att, med den afskedssökandes medgifvande, låta med afskedet anstå, derest och så länge han finnes kunna på ett tillfredsställande sätt i tjensten gagna det allmänna; och

att för lotsstyrelsen och lotsverket måtte i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag, att af fyr- och båkmedlen direkt utgå, enahanda belopp som det, hvartill inkomsttiteln »fyr- och båkmedel» för statsregleringsperioden beräknats uppgå, eller, med inberäkning af de i anslaget ingående friheter och ersättningar, 1,200,409 kronor, med Kongl. Maj:t fortfarande förbehållen rätt såväl att för det med anslaget afsedda ändamål använda det öfverskott, som å inkomsterna kan uppstå, som ock att i staten vidtaga de jemkningar, hvilka kunna blifva af inträffande omständigheter, såsom nya säkerhetsanstalters inrättande och dylikt, påkallade.

Och torde Eders Kongl. Maj:t i sammanhang härmed i nåder förklara, att Eders Kongl. Maj:t, under förutsättning det äfven Riksdagen finner staten för lotsstyrelsen och lotsverket böra för framtiden af Riksdagen pröfvas, är sinnad att framgent till Riksdagens godkännande årligen framlägga ifrågakommande förändringar vid regleringen af nämnda stat.

[15.]

Skrifmaterialier och expenser m. m.

I afseende på *öfriga ordinarie anslag* under femte hufvudtiteln har jag ingen annan framställning att göra än att, till jemnande af hufvudtitelns slutsumma, anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må förhöjas med 3 kronor från 46,999 kronor till 47,002 kronor.

I händelse af nådigt bifall till hvad jag ofvan anfört skulle, såsom af bilagda förslag till stat för femte hufvudtiteln år 1889 (Bil. C) synes, den ordinarie staten för år 1889 med inberäkning af de för handels behof under femte hufvudtiteln anvisade anslag komma att sluta på 6,115,200 kronor, hvilket belopp, då summan af ordinarie anslagen för innevarande år utgör 6,059,937 kronor, visar en förhöjning i anslag af 55,263 kronor.

Då denna förhöjning hufvudsakligast beror på den förhöjning i anslag, som erfordras för den nya sjömanskårens uppsättande, och denna ökade kostnad motväges af den ökade inkomst statsverket erhåller af vakansafgifterna för båtsmanshållet, hvilken inkomst för år 1889 beräknats till 45,000 kronor, utgör tillökningen i ordinarie anslag allenast 10,263 kronor.

Extra anslag.

I sin skrifvelse angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel har marinförvaltningen anmält följande behof, för hvilka anslag borde för år 1889 å extra stat uppföras, nemligen:

till lönerregleringens genomförande.....	kr.	50,000: —
» fortsatt nybyggnad af en pansarbåt	»	1,468,000: —
» anskaffning af två minbåtar jemte minutredning och bestyckning.....	»	352,000: —
» artillerimateriel.....	»	318,750: —
» minväsendet.....	»	237,300: —
» nytt tyghus vid flottans station i Carlskrona	»	109,930: —
» kajbyggnad och strandskoning vid flottans station i Stockholm.....	»	55,000: —
» anskaffningar och ersättning af kostnader för försvaret af Fårösund	»	52,198: 42

Summa kr. 2,643,178: 42

Då likväl denna anslagssumma på extra stat syntes mig större än hvad 1889 års statsreglering kunde medgifva att å femte hufvudtiteln uppföra, infortrade jag från marinförvaltningen uppgift, dels å den ordningsföljd, i hvilken ofvannämnda anslagsbehof borde med afseende å den större eller mindre vigten af deras skyndsamma tillgodoseende upptagas, och dels angående det minsta belopp, som utan väsentlig olägenhet eller ökad kostnad under förenämnda år erfordrades för fortsatt byggande af den af Riksdagen beviljade nya pansarbåten, hvilken erhållit namnet »Göta».

Till svar härå har marinförvaltningen i skrifvelse den 5 sistlidne november anfört hufvudsakligen följande:

att anslaget å 50,000 kronor till löneregleringens genomförande borde sättas främst och näst derefter den del af det till anskaffningar och ersättning för försvaret af Fårösund äskade belopp, som af marinförvaltningen redan utbetalts för expropriation af mark till de derstädes uppförda batterierna;

att, vidkommande de ifrågasatta extra anslagen för fartygs- och artillerimateriel samt för minväsendet, marinförvaltningen ansåge dem hvar inom sin grupp behöfliga i viss angifven ordning; men att vid jemförelse mellan de särskilda grupperna, om nybyggnaden af pansarbåten Göta undantoges, anslag inom den ena gruppen icke kunde sättas efter sådant inom den andra, samt att, ehuru såväl nytt tyghus vid Carlskrona och kajbyggnaden och strandskoningen vid Stockholms station vore hvar för sig synnerligen behöfliga, dessa behof likväl med afseende å vigten af deras skyndsamma tillgodoseende i nu angifven ordning kunde sättas efter samtliga öfriga behof, hvarom här varit fråga.

Med stöd häraf, och då jag i allt väsentligt delar marinförvaltningens sålunda uttalade åsigt i förberörda hänseenden, har jag, med anförande hvar på sin plats af de utaf samma embetsverk angående de särskilda anslagen i öfrigt afgifna yttranden, sökt inom det belopp, som ansetts kunna för sjöförsvarets behof å extra stat afses, tillgodose de mest oafvisliga behofven, nemligen:

Fartygsmateriel.

Sedan 1887 års Riksdag till anskaffning af en ny pansarbåt beviljat 2,868,000 kronor och deraf för innevarande år anvisat 700,000 kronor, har kontrakt med Motala mekaniska verkstads aktiebolag blifvit afslutadt angående leverans af fartygskrof och maskineri m. fl. arbeten mot en ersättning af 1,422,000 kronor, deraf definitivt inom ett belopp af om-

kring 700,000 kronor och villkorligt för återstoden i den mån nödiga medel dertill kunna blifva anvisade.

Marinförvaltningen, som ansett det vara synnerligen maktpåliggande för rikets försvarsväsende, att ifrågavarande arbete, sedan det påbörjats, måtte kunna oafbrutet fortgå, så att fartyget kunde vara fullt färdigt senast under loppet af år 1890, har derföre enligt anmälan uppställt kontraktet med beräkning att sjelfva fartyget jemte maskineri skall vara färdigt till besigtning och profning inom utgången af år 1889; och har förvaltningen tillika anført, att då anbringandet af pansarbelädnaden borde till undvikande af en betydligt ökad arbetskostnad till stor del ega rum innan fartyget sättes i sjön och i sin helhet vara fullbordad innan profresa företages, det derföre vore nödigt att så snart ske kunde jemväl anskaffa den för fartygets bepansring erforderliga materiel.

Marinförvaltningen har fördenskill hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, till liqviderande af de arbeten, som af Motala verkstads aktiebolag skola verkställas, till inköp af den för bepansringen erforderliga materiel, äfvensom för andra arbeten och anskaffningar, hvilka böra vara utförda innan profresa med fartyget företages, af Riksdagen äska för år 1889 ett belopp af kr. 1,468,000 samt för år 1890 ett belopp af kr. 700,000.

Med anledning af den utaf mig begärda uppgift angående det minsta belopp, som utan väsentlig olägenhet eller ökad kostnad under år 1889 erfordrades för pansarbåten Götas fortsatta byggande, har marinförvaltningen yttrat:

»Fortsättningen af berörda nybyggnadsarbete anser kongl. marinförvaltningen vara så mycket angelägnare än öfriga behof inom nämnda grupper (fartygsmateriel, artillerimateriel och minväsendet) att ett uppskof med tillgodoseende af dessa behof, huru ofördelaktigt det än vore, likväl vore att föredraga framför motsvarande nedsättningar af anvisningen till pansarbåten Götas nybyggnad för år 1889 under det derför erforderliga belopp».

Beträffande detta belopp, yttrar marinförvaltningen vidare, kan detsamma icke utan olägenhet sättas lägre än marinförvaltningen uti sin underdåniga skrifvelse den 1 sistlidne oktober föreslagit eller 1,468,000 kronor. En del af de arbeten, för hvilka denna summa beräknats, måste likväl med afseende å vigten af deras utförande under år 1889 ställas framför andra. Till denna del hörer bland annat anbringandet af bepansringen å citadellet, hvilket arbete måste ske innan fartygets sidor ofvan citadellet uppsättas, enär eljest uppstår såväl

svårighet att utföra nämnda arbete med vederbörlig omsorg, som ökad kostnad för utförandet. Dit hörer vidare det fasta och det rörliga tornets stommar, hvilkas uppförande jemte det fasta tornets bepansring måste föregå afslutandet af de med Motala mekaniska verkstads aktiebolag definitivt kontraherade jernarbeten å däck. Slutligen höra dit de delar af maskineriet, hvarom endast kunnat vilkorligt aftalas med bolaget och på hvilkas fullbordande, enär dessförinnan icke kan företagas profresa med fartyget, beror bedömandet ej blott af det definitivt bestämda maskinsystemets såväl förmåga att framdrifva fartyget som hållbarhet, utan äfven af bolagets ansvarighet i dessa hänseenden.

För den händelse 1,468,000 kronor icke skulle för fortsättning af Götas nybyggnad kunna utgå under år 1889 anser marinförvaltningen likväl anvisningen icke kunna utan väsentlig olägenhet och kostnad nedsättas under det belopp, som erfordras för de här ofvan hufvudsakligen angifna arbeten å fartyget, hvilka böra framför andra under nämnda år utföras, och detta belopp har marinförvaltningen beräknat till 1,140,000 kronor.

Slutligen har marinförvaltningen anført, att det vore synnerligen önskvärdt att så snart som möjligt vinna kännedom om den tid, inom hvilken hela den ännu icke anvisade delen af nybyggnadsanslaget för Göta kommer att utgå, såväl för att byggnadsarbetet måtte kunna fullföljas efter en bestämd plan, som på det att, genom upprättandet ju förr dess heldre af kontrakt om de viktigare delarne af fartygsbyggnaden, måtte kunna dels för denna tillgodogöras nu rådande gynsamma konjunkture, dels ock ernås visshet om kostnaden för dessa delar och derigenom trygghet för att icke vid kontrakts afslutande under ändrade tilläfventyrs ogynsamma förhållanden, det af Riksdagen beviljade byggnadsanslaget kommer att visa sig för ändamålet otillräckligt.

Marinförvaltningen har derföre framhållit angelägenheten deraf, att hvilket belopp än må komma att anvisas för år 1889, nästa Riksdag måtte i hvarje fall bestämma den tid, då återstående del af byggnadsanslaget kommer att utgå.

Ehuru jag måste till alla delar godkänna de af marinförvaltningen anförda skäl för vigten deraf att anslaget till pansarbåten Götas fortsatta nybyggnad icke nedsattes under det af samma embetsverk beräknade minimibelopp, nödgas jag likväl, alldenstund ensamt detta belopp öfverstiger hvad som på extra stat lärer för år 1889 kunna för femte hufvudtiteln afses, samt då flera andra, dels oafvisliga, dels synnerligen viktiga behof för sjöförsvaret icke kunna helt och hållet åsidosättas, föreslå en nedsättning till omkring hälften i det begärda erforderliga anslaget eller från 1,468,000 kronor till 728,000 kronor.

Visserligen skulle olägenheten af denna nödtvungna nedsättning i det erforderliga anslaget i betydlig mån minskas om, såsom marinförvaltningen hemställt, Riksdagen ville bestämma den tid, då återstående del af byggnadsanslaget komme att utgå, men då Riksdagen hittills i allmänhet visat sig icke vilja binda kommande Riksdagar genom förutfattade beslut med afseende å medels anvisande på extra stat, synes mig en framställning i detta hänseende icke hafva någon utsigt att af Riksdagen bifallas.

Å andra sidan torde det kunna med visshet antagas det Riksdagen, sedan den beviljat hela den för pansarbåten Göta beräknade kostnads-summan 2,868,000 kronor och deraf för 1888 anvisat 700,000 kronor, äfven framgent i och för fartygets fullbordande kommer att årligen anvisa minst lika mycket och marinförvaltningen synes mig under sådan förutsättning kunna nöjaktigt ordna byggnadsarbetena samt begränsa kostnaden inom det därför beviljade anslag, om äfven såväl fartygets sjösättning och besigtning som ock dess fullbordande sålunda skulle komma att fördröjas utöfver den därför ursprungligen afsedda tiden.

På grund af hvad sålunda är anfördt får jag underdånigst hemställa:

att Eders Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen till fortsättande af pansarbåten Götas nybyggnad för år 1889 äska ett anslag af 728,000 kronor.

Artillerimateriel.

[17.]

Artilleri-
materiel.

Sedan 1887 års riksdag till artillerimateriel anvisat tillhopa 127,000 kronor, har marinförvaltningen beräknat återstående medelsbehof för komplettering af artilleri- och utredningsmateriel för flottans fartyg samt sjöfästningarne till 751,130 kronor, hvilket belopp likväl af nämnda embetsverk ansetts kunna fördelas på två år och endast 318,750 kronor böra äskas för år 1889.

Af enahanda skäl som redan blifvit anfördt för nedsättning i det begärda anslagsbeloppet till pansarbåten Göta måste likväl äfven nu ifrågavarande anslag högst betydligt nedsättas, och har jag därför för år 1889 endast kunnat föreslå anslag för de mest oundgängliga af de behof, som under denna titel äro upptagna, nemligen:

3 st. 12 cm. lavettage	kr. 10,500: —
krut af inhemsk tillverkning	» 22,400: —
300 st. 12 cm. granater	» 4,500: —
1,000 st. 38 m.m. patroner och massiva projektiler	» 8,500: —
500 st. 38 m.m. granater	» 4,100: —

Summa kr. 50,000: —

- hvilket belopp jag alltså hemställer att Eders Kongl. Maj:t tacktes af Riksdagen för år 1888 äska till artillerimateriel.

Minväsendet.

Rörliga minförsvaret. Till erhållande af full utredning af sjelfgående minor för redan befintliga minbåtar har marinförvaltningen begärt ett anslag af 90,000 kronor, och huru viktigt det än är att detta behof tillgodoses, helst detsamma icke utan tidsutdrägt kan afhjelpas, torde likväl under förevarande förhållanden, det begärda anslaget för år 1889 kunna fördelas på två år och således endast halfva beloppet för nämnda år begäras, hvarigenom, förutom tre sjelfgående minor för hvarje minbåt, hvartill antalet kan med redan anvisade medel kompletteras, fem minor i reserv kunna anskaffas; och jag hemställer alltså

[18.]
Rörliga min-
försvaret.

att till anskaffande af sjelfgående minor må för år 1889 äskas ett extra anslag af 45,000 kronor.

Fasta minförsvaret. På Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning beviljade senaste Riksdag för anläggande af syft- och tändstationer vid Oscar-Fredriksborg och Vaxholm 58,300 kronor på extra stat, deraf för år 1888 anvisades 30,000 kronor.

[19.]
Fasta minför-
svaret.

För fullbordande af berörda syft- och tändstationer får jag derföre föreslå

att af Riksdagen för år 1889 må begäras ett anslag af 28,300 kronor.

Till minväsendets utveckling och försöks anställande m. m. i sådant ändamål får jag derjemte hemställa,

[20.]
Minväsendets
utveckling.

att ett belopp af 5,600 kronor måtte af Riksdagen äskas.

De för minväsendet erforderliga extra anslag skulle alltså för år 1889 uppgå till ett sammanlagdt belopp af 78,900 kronor.

Ersättning och anskaffningar för försvaret af Fårösund.

För fullständiggande af de arbeten, som i och för försvaret af Fårösund redan blifvit utförda, och på det att de för ändamålet nedlagda betydliga kostnader icke må vara delvis förspilda och dervarande anordningar finnas otillfredsställande, erfordras ytterligare till:

[21.]
Ersättning
och anskaff-
ningar för för-
svaret af
Fårösund.

Expropriationskostnad	kr. 5,627: 42
Boningshus åt bevakningspersonalen	» 14,500: —
Inventarier för min- och artilleridepartementen	» 1,999: —
En transportvagn	» 100: —
En mindre båt för bevakning	» 271: —
Fullbordande af bryggan till minförrådshuset	» 2,600: —
Hus för projektiler	» 3,500: —
Täckningsmaterialier	» 11,633: —
Ammunitionsutredning	» 11,968: —

Summa kr. 52,198: 42

Ofvanstående expropriationskostnad 5,627 kronor 42 öre är redan af marinförvaltningen förskotterad och hvad beträffar de här ofvan näst derefter upptagna fem poster till boningshus åt bevakningspersonalen, inventarier, en transportvagn, en mindre båt samt framför allt fullbordande af ofvannämnda brygga, tillhopa utgörande ett belopp af 19,470 kronor, är det af synnerligen stor vikt att dessa behof så snart ske kan tillgodoses, hvaremot med anskaffning af projektilhus, täckningsmaterialier och ammunitionsutredning, för hvilka kostnaden uppgår till 27,100 kronor, för närvarande kan anstå, då sådan anskaffning vid behof utan nämnvärd tidsutdräkt torde kunna ega rum.

På grund häraf hemställer jag

att ett belopp af 25,097 kronor 42 öre eller, till summans jemnande, 25,100 kronor af Riksdagen äskas till ersättning och anskaffningar för försvaret af Fårösund.

Sammanlagda summan af de för år 1889 erforderliga extra anslag under femte hufvudtiteln skulle alltså, såsom af ofvannämnda förslag till stat synes, utgöra 932,000 kronor.

Hvad chefen för sjöförsvarsdepartementet sålunda i afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel äfvensom i öfrigt yttrat och hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter i nåder gilla, med befallning tillika att utdrag af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlemnas till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga propositio till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

In fidem

F. Wrangel.

Stat

för Lotsstyrelsen och lotsverket år 1889.

A) Aflöningsstat.	Lön.	Tjenstgörings- penningar.	Arvoden och miserknings- penningar.	Summa.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Lotsstyrelsen.					
Lotsdirektören	6,200	2,800	—	9,000	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
1 Inspektör	4,000	2,000	—	6,000	
Föredragande.					
1 Sekreterare	3,000	2,000	—	5,000	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor,
1 Kamrerare	3,000	2,000	—	5,000	
Kansliet.					
1 Registrator	1,800	1,200	—	3,000	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor,
1 Notarie	1,800	1,200	—	3,000	
1 Ombudsman	—	—	2,000	2,000	
Kammarkontoret.					
1 Revisor och bokhållare	1,800	1,200	—	3,000	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 do do	1,800	1,200	—	3,000	
1 Kassör och bokhållare	800	1,200	500	2,500	
1 Materialförvaltare	800	1,200	—	2,000	
Fyringeniörkontoret.					
1 Öfverfyringeniör	3,500	2,000	—	5,500	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
1 Förste fyringeniör	2,500	1,500	—	4,000	
1 Fyringeniör	2,500	1,000	—	3,500	
1 do	2,500	1,000	—	3,500	
1 Konstruktör och ritare	2,500	1,000	—	3,500	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
Vikariatersättning samt arvoden och flitpenningar åt e. o. tjänstemän	—	—	—	5,800	
1 Förste vaktmästare	800	300	—	1,100	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	500	300	—	800	
Summa Kronor	—	—	—	71,200	

Anm 1. Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Anm 2. En fyringenörstjänst hålles tills vidare vakant enligt Kongl. brefvet den 22 Juli 1887.

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1 Saml. 1 Afd.

Femte hufvudtiteln: bil. A.

	Lön.	Tjenstgörings- penningar.	Ingarterings- ersättning.	Summa.	Summa.
Transport	—	—	—	—	71,200
Lotsverket.					
<i>Befäl.</i>					
1 Lotskapten i Stockholm	3,000	1,000	500	4,500	
2 d:o i Göteborg och Malmö	6,000	2,000	1,000	9,000	
1 d:o i Norrköping	3,000	500	400	3,900	
4 d:o i Kalmar, Visby, Sundsvall och Luleå	12,000	2,000	1,600	15,600	
<i>Underbefäl.</i>					
1 Öfverlots af 1:a grad. i Stockholm	1,200	1,300	—	2,500	
3 d:o d:o i Göteborg, Malmö och Sundsvall	3,600	3,900	—	7,500	
1 d:o d:o i Norrköping	1,200	800	—	2,000	
1 d:o d:o i Kalmar	1,200	800	—	2,000	
1 d:o d:o i Visby	1,200	300	—	1,500	
1 d:o d:o i Luleå	1,200	300	—	1,500	
1 d:o af 2:a grad på större lotsplats	800	200	—	1,000	
Högst 7 öfverlotsar af 2:a grad	5,600	1,400	—	7,000	
85 Fyrmästare med löner à 800 kronor och tjenstgöringspenningar à högst 600 kronor				96,900	154,900
<i>Ålertillägg.</i>					
Till Lotsstyrelsens embets- och tjenstemän samt befäl och underbefäl vid lotsverket, förslagsvis				21,100	
<i>Lotsbetjeningen.</i>					
Till arvoden åt Lotsförmän à högst 500 kronor samt till uppmuntringspenningar åt erforderligt antal kronolotsar à högst 540 kr. och till förhöjda uppmuntringspenningar åt mästerlotsar à 60 kronor afvensom till arvoden åt lotslärlingar med styrsedel à 100 kr., allt för år räknadt				186,300	
Transport				207,400	226,100

Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.

Jemte lotslott.

Femte hufvudtiteln: bil. A.

	Transport	207,400	—	226,100	—
<i>Fyrbetjeningen.</i>					
Till aflöning åt erforderlig personal afvensom till proviant åt personalen å fyrskeppen m. m.		187,100	—		
<i>Undervisningsanstalter.</i>					
Till arvoden åt lärare och lärarinnor vid skolor för lots- och fyrbetjeningens barn		4,500	—		
<i>Lotsverkets ångfartyg »Ring».</i>					
Till aflöning och portionsersättning åt befälhafvare, underbefäl och besättning		15,432	50		
<i>Personalen vid lifräddningsanstalterne.</i>					
Till arvoden åt uppsyningsmän, roddare och räddningsmanskap		4,728	—	419,160	50
B) Öfvergångs- och indragningsstat.				645,260	50
Till f. d. lotsdistrikthefen A. G. Nordenskjöld		3,500	—		
» lotsfördelningschefen L. J. Cronstrand		896	50		
» » H. A. Natt och Dag		896	50		
» » E. A. Pihl		896	50		
		6,189	50		
» underbefäl och gemenskap		61,185	—	67,374	50
C) Pensionsstat.					
Bidrag till pensionering af embets- och tjenstemän samt befäl, underbefäl och gemenskap vid lotsverket, förslagsvis		13,500	—		
Pension åt öfverlotsenkan J. Kinnman, enligt 1887 års riksdagsbeslut...		300	—	13,800	—
D) Underhålls- och omkostnadsstat.					
<i>I:o. Till kända behof.</i>					
a) Konsumtionsartiklar för fyrarne, förslagsvis		80,000	—		
b) Reparationer och underhåll af byggnader vid lots- och fyrplatser samt lifräddningsstationer, fasta sjömärken samt andra anstalter, hvilka icke särskildt här nedan upptagas, afvensom komplettering af inventariepersedlar, förslagsvis		100,000	—		
c) Fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader m. m., förslagsvis		50,000	—		
	Transport	230,000	—	726,435	—

Femte hufvudtiteln: bil. A.

	Transport	230,000	726,435	—
d)	Lotsverkets ångfartygs och tjenstefartygs reparation, rustning, drift-kostnader, förslagsvis	50,000	—	—
e)	Underhåll samt komplettering af lots- och fyrplatsernas jemte lif-räddningsanstalternas fartyg och båtar, förslagsvis	35,000	—	—
f)	Flytande sjömärkens anskaffning, underhåll, utsättning och intagning, förslagsvis	45,000	—	—
	2:o. <i>Till oförutsedda utgifter.</i>			
Afsättes		7,525	367,525	—
	3:o. <i>Särskilda omkostnader.</i>			
	Till skrifnaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen, förslagsvis	5,000	—	—
	» hyra för lotsstyrelsens embetslokal	4,500	—	—
	» kontorshyror och expenser inom lotsfördelningarne, förslagsvis	20,000	—	—
	» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand, d:o	6,500	—	—
	» rese- och traktamentskostnader, d:o	17,000	—	—
	För tillsyn och bemanning å tjenstefartyg samt lotsfartyget vid Malmö, förslagsvis	27,000	—	—
	Till extra utgifter, förslagsvis	22,000	—	—
	Bidrag till amiralitetskrigsmanskassan	3,500	—	—
	» till underhåll af en fyr på Cap Spartel, förslagsvis	540	106,040	—
	E) <i>Indelta räntor.</i>			
	Friheter och ersättningar	—	409	—
	Summa kronor	—	1,200,409	—

Femte hufvudtiteln: bil. B.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Sjöförsvars- departementet.

Med anledning af Kongl. Lotsstyrelsens den 7 sistlidne Januari aflåtna underdåniga framställning angående pensionsreglering för Styrelsen och lotsverket har Herr Statsrådet i embetsskrivelse den 29 i samma månad, jemte tillkännagifvande att Herr Statsrådet hade för afsigt att föreslå Kongl. Maj:t att i fråga så väl härom som om lotsverkets aflöningsstater göra nådig framställning till Riksdagen, uppdragit åt Kongl. Styrelsen att så skyndsamt ske kunde till Herr Statsrådet inkomma dels med fullständig utredning angående mängden och beskaffenheten af de hvarje tjänsteman vid Styrelsen åliggande göromål samt dessas tillväxt under de senaste fem åren, dels med uppgift, huruvida Kongl. Styrelsen afsett att afgifter till Amiralitets-Krigsmans-Kassan skulle erläggas på de tillskott från lotsverket, som till pensionernas fyllande skulle utgå och i så fall till hvilket belopp i förhållande till pensionen dessa afgifter borde beräknas, dels med yttrande från Materialförvaltaren och från Konstruktören och ritaren huruvida de, i fall sådant blefve föreskrifvet, vore villige att betala retroaktiva afgifter för åtnjutande af förmånen att erhålla pensions- och gratialsrätt i Amiralitets-Krigsmans-Kassan, dels ock med upplysning huruvida de tillskott från lotsverket, som för pensioneringen erfordrades, kunde lemnas utan att det nuvarande anslaget i följd deraf behöfde förhöjas och om icke möjligen de genom afgang på indragnings- och öfvergångsstaten disponibla medel kunde anses därför tillräckliga.

Då mängden af göromål hos Styrelsen i allmänhet och för hvar och en af dess tjänstemän särskildt i väsentlig grad är beroende af antalet till Styrelsen inkomna ärenden, har Styrelsen låtit på grund af flere års dagböcker upprätta sammandrag, utvisande antalet inkomna ärenden, fördelade under vissa rubriker, som synts tjenligast för att, så vidt sådant på detta sätt kan ske, tydliggöra ärendenas beskaffenhet.

Inkomna
ärenden.

Med genomförandet af 1881 års omorganisation af lotsbefälet kunna göromålen anses hafva på ett stadigvarande sätt ökats — de årliga fluktuationerna äro sedan dess mindre betydliga —, men som ett rätt bedömande af qvantiteten arbete i förhållande till befintliga arbetskrafter svårligen kan ega rum utan jämförelse, har Styrelsen ansett behöfligt att vid sidan af de infordrade uppgifterna för åren 1882—1886 meddela dylika för ett par år som föregått regleringen, och då ifrågasvarande reglering redan till en del, om ock provisoriskt, egde rum redan med år 1878, så har jämförelsen mellan arbetena hos Styrelsen nu och förr ansetts icke kunna blifva fullt exakt, med mindre redogörelse lemnades för förhållandena under ett par af åren närmast före det sistnämnda, till följd hvaraf jemväl uppgifter för åren 1876 och 1877 intagits i nedanstående

Öfversigt af antalet och beskaffenheten af de till Kongl. Lotsstyrelsen inkomna ärenden:

	1876.	1877.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.
<i>A. Kansliärenden.</i>							
Personalens befordran, afsked, ledighet, antagning o. d.	166	183	185	252	282	261	258
D:o bestraffningar, belöningar	59	45	45	47	34	54	53
D:o tjenstgöring, instruktion, undervisning	44	52	80	84	83	63	86
D:o aflöning, beskattning, pension, öfvergångs- och indragningsstat.,	71	72	98	124	126	123	104
Lotshemman, tomtköp, naturaför- måner åt personalen	59	42	64	86	71	75	85
Rättegångar, undersökningar, lotsars grundstötningar, skadeersättningar	44	59	80	57	59	61	53
Strandningar, räddningsförsök	136	136	325	221	210	186	175
Grundpenningar, kaj- och hamn- byggnader, hamnområden, under- sökning af hamnar, enskildes säkerhetsanstalter	12	21	53	74	120	76	70
Förslag (personal-), berättelser, rap- porter, journaler m. m.	51	49	221	230	216	223	235
Nya fyrrar m. m. dylikt	7	2	9	13	14	7	5

	1876.	1877.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.
Materiel, inventariers redovisning, inköp, underhåll, besigtning, försäljning, konsumtionsartiklar	58	59	196	258	256	202	246
D:o Lotsbyggnader, fyrar, fyrskepp, underhåll, reparation, besigtning m. m.	51	63	174	210	224	217	159
Fyrskepps och fartygs rustning, resor, intagning.....	67	65	101	110	70	61	67
Lotsverkets förråd, in- och utlevering af effekter m. m.	23	18	71	94	104	61	55
Utprickning, farleders rensning, undersökning af grund, lotsleder....	64	50	106	111	90	136	134
Fyrars tändning, släckning m. m., mistsignalering'	16	24	49	85	56	35	58
Utländska myndigheter eller personer, framställningar, kungörelser	93	59	100	147	171	162	186
Allmänna författningar, tolkning, tillämpning, instruktioner för underlydande	13	19	33	6	15	8	21
Tekniska utredningar, kostnadsberäkningar	13	8	15	24	33	18	16
Formulär, blanketter.....	—	1	2	12	1	8	8
Diverse	37	39	66	75	68	68	47
Summa	1,084	1,066	2,073	2,320	2,303	2,105	2,121
B. Kameralärenden.							
Medelsrequisition, anordning, uppb.	496	524	722	775	843	762	701
Redogörelser, anmärknings- och afskrifningsmål	52	45	95	79	98	85	71
Skjutslega, markegångssättning ..	1	1	51	55	57	56	55
Inventeringar	12	12	12	12	12	12	12
Materiels reparation, underhåll eller anskaffning medelst kontrakt.....	12	13	25	44	43	42	32
Personalens befordran, ledighet m. m.	—	3	3	6	4	4	6
Diverse	6	1	17	11	11	20	11
Summa	579	599	925	982	1,068	981	888
Summa Summarum	1,663	1,665	2,998	3,302	3,371	3,086	3,009

Vid förestående tabell torde få göras följande anmärkning.

Diariet föres på olika sätt i olika verk. I vissa erhåller hvarje inkommande ärende sitt särskilda nummer; i somliga bibehålles, äfven då ärendet blifvit remitteradt en eller flere gånger för erhållande af utredning, ett och samma diariinumner till dess ärendet blifvit slutbehandladt; i andra åter införs under samma diariinumner flere ärenden, då de äro af likartad beskaffenhet och härröra från samma initiativ, äfven om de kommit från olika myndigheter och vid olika tillfällen blifva föremål för pröfning och beslut. Hos Lotsstyrelsen tillämpades från början det första sättet, men då detsamma befanns hinderligt för efterforskningar, öfvergick man från 1877 års början till det tredje sättet, hvilket för Lotsstyrelsens arbeten befunnits vara mest praktiskt. Då emellertid det andra här ofvan nämnda och ganska allmänt använda sättet för diariets förande är det enda, enligt hvilket man kan erhålla en föreställning om *verkliga* antalet ärenden och följaktligen en jemförelse med förhållandet i andra embetsverk kan ega rum, har Styrelsen låtit för hvarje grupp af ärenden anteckna verkliga antalet inkomna sådana, alltid under iakttagande att ett ärende, som en eller flere gånger varit föremål för remiss till Fyringeniörkontoret, till lotsbefäl m. fl., likväl aldrig upptagits till mera än *ett* nummer.

Lotsverkets
utveckling.

Innan Lotsstyrelsen öfvergår till fullgörande af uppdraget att redogöra för mängden och beskaffenheten af de med de särskilda befattningarna i Styrelsen förenade åligganden, torde vara ändamålsenligt att återkalla i minnet några af de hufvudsakliga utvecklingsskeden förvaltningen af lotsverket hittills undergått. Som inkomsterna af fyr- och båkmedlen alltid varit till hela sitt belopp anvisade uteslutande för lotsverkets vidmakthållande och förbättring och dessa inkomster, på sätt Kongl. Styrelsen redan vid föregående tillfällen och särskildt i sin underdåniga skrifvelse den 20 Maj 1886 varit i tillfälle att med siffror ådagalägga, i jemnbredd med sjöfarten i det hela ständigt varit stadda i tillväxt, ehuru icke i samma proportion som sjöfarten, enär tid efter annan lindringar i afgiften funnits kunna medgifvas, har det varit naturligt att den personal, åt hvilken fyr- och båkmedlens förvaltning varit anförtrodd, måst tid efter annan ökas likasom sättet för förvaltningen undergå förändringar. Vid betraktandet af styrelseverkets grad-

visa utveckling torde därför blicken böra fästas jemväl å följande siffror, som betingat densamma.

Inkomsten af fyr- och båkmedel, hvilken, enligt de af Kongl. Generaltullstyrelsen meddelade uppgifter, under åren 1825—1858 vexlade mellan 75,000 och 295,000 kronor samt åren 1859—1864 mellan 428,000 och 569,000 kronor för år, uppgick för åren 1865—1870 i medeltal till kronor 744,326: 35.

Intill 1871.

Värdet af lotsverkets säkerhetsanstalter beräknades från 2,073,408 kronor år 1860 hafva år 1870 vuxit till 4,129,496 Kronor.

Lotsverkets förvaltning hade under ifrågavarande tid besörjts af Förvaltningen af Sjö-Ärendena, i hvilket embetsverk Lotsdirektören var föredragande ledamot; specialfrågor rörande personal och materiel, då de icke föranledde disposition af medel, handlades af Lotsdirektören först ensam, sedermera med biträde af fyringeniörer och kanslitjenstemän. När Lotsdirektören var förhindrad att embetet utöfva, förordnades i hans ställe någon högre officer af flottan till ledamot i förvaltningen, på sätt med öfriga militära ledamotsbefattningar i nämnda verk varit vanligt. Nu hade emellertid, såsom ofvan anförda siffror visa, förvaltningen af lotsverket omkring år 1870 nått den betydelse, att densamma för mycket tog i anspråk Förvaltningens af Sjöärendena för andra ändamål afsedda arbetskrafter, hvarjemte en ändring af dittills begagnade former befanns af behovet påkallad. Genom Kongl. brefvet den 21 December 1871 skildes alltså från och med nästföljande året alla lots- och fyrväsendets angelägenheter från Förvaltningen af Sjö-Ärendena och uppdrogos åt det nyinrättade embetsverket Lotsstyrelsen, åt hvilket jemväl öfverlemnades handhafvandet af lifräddningsväsendet. Enligt »Reglemente för lots- och fyrinrättningarna jemte lifräddningsanstalterna å rikets kuster» af nyssnämnde dag blef Lotsdirektören chef för embetsverket med ensam beslutande rätt. I Styrelsen skulle finnas en sekreterare och en kamererare, hvilka jemte öfriga åligganden skulle föredraga alla ärenden, sekreteraren utan och kamereraren med reservationsrätt, hvadan endast den senare med Lotsdirektören delade ansvaret för de på hans föredragning fattade besluten. I öfrigt skulle finnas en registrator, en kassör, en revisor, en bokhållare, en ombudsman, en materialförvaltare, en öfverfyringeniör och fyra fyringeniörer. Vid förfall för Lotsdirektören skulle chefen för Norra Lotsdistriktet jemte egen tjänst handlägga de till Lotsdirektörens befattning hörande löpande ärenden, som icke kunde uppskjutas, utnämningar och befordringar samt medels-anvisningar för nya ändamål dock undantagna.

Reglemente
och stat 1871.

Åren
1871—1880.

Under decenniet 1871—1880 uppgingo inkomsterna af fyr- och båkmedlen till

År 1871:	835,159 kronor.	År 1876:	936,263 kronor
» 1872:	943,086 »	» 1877:	1,205,199 »
» 1873:	949,590 »	» 1878:	1,063,568 »
» 1874:	963,659 »	» 1879:	1,096,690 »
» 1875:	832,703 »	» 1880:	1,191,473 »

Medeltalet för dessa år, kronor 1,001,739, visar alltså en tillökning af 34 proc. öfver medeltalet för de närmast föregående åren.

Värdet af lotsverkets säkerhetsanstalter växte samtidigt på följande sätt:

År 1871:	4,328,659 kronor.	År 1876:	5,541,265 kronor
» 1872:	4,683,648 »	» 1877:	5,866,824 »
» 1873:	5,085,612 »	» 1878:	6,058,912 »
» 1874:	5,300,073 »	» 1879:	6,164,772 »
» 1875:	5,481,804 »	» 1880:	6,192,209 »

Tillökningen utgör alltså för 10-års perioden närmare 50 procent.

Den organisation det nya embetsverket erhållit 1871 var i vissa delar endast provisorisk. I sammanhang med den reorganisation af lotsverket i dess helhet, hvilken förbereddes under åren 1877—1880 och som verkställdes genom de under den 15 Februari 1881 utfärdade nya lotsförfattningarna gafs jemväl åt Lotsstyrelsen en fastare form genom den sistnämnde dag för embetsverket utfärdade instruktion, enligt hvilken Lotsdirektören eger enahanda befogenhet, som tillkommer Generaldirektör i andra förvaltningsverk samt föredragandena, sekreteraren och kamereraren, erhållit enahanda uppdrag och ansvar, som i nämnda verk tillhöra byråchefer. Personalen blef i öfrigt oförändrad endast med det undantag att, i stället för de å lotsbefälets stat indragna distriktchefstjänsterna, en inspektörsbefattning uppfördes å Styrelsens stat äfvensom att från 1882 års början, med anledning af åtskilliga nytillkomna göromål å kansliet, derstädes anställdes en notarie.

Åren
1881—1886.

I den underdåniga skrifvelse, som Styrelsen aflät den 29 November 1881 och i hvilken föreslogs inrättandet af sistnämnde befattning, framhöll Styrelsen dels hurusom beloppet af de å Styrelsens förvaltning anförtrödda medel under det första årtiondet af Styrelsens tillvaro i högst anmärkningsvärd grad ökats, dels ock att en väsentlig tillökning i arbete egt rum från och med år 1878. Med nämnda år hade nemligen, för att bereda öfvergången till en ny organisation af

lotsbefälet, vidtagits den anordning, att dels distriktchefernes antal minskades från tre till två, — hvilka bibehöllo sin befäls- och bestraffningsrätt äfvensom befogenhet att i afseende å underlydandes tjänstgöring utfärda befallningar, jemväl att lända till framtida efterrättelse, från underlydande infordra utlåtanden, anbefalla undersökningar om begångna fel i tjensten samt gå i författning om iståndsättande eller ändring af säkerhetsanstalter då skyndsamhet ansågs af nöden, — och dels att lotsfördelningscheferne, hvilkas antal provisoriskt bestämdes till elfva i stället för femton, skulle direkt skriftvexla med och redovisa inför Lotsstyrelsen, hvarigenom å ena sidan det hufvudsakliga af distriktchefernes göromål öfverflyttades på fördelningscheferne och å andra sidan antalet ärenden hos Styrelsen icke obetydligt tillväxte. Efter utredning af förhållandena i sistnämnda hänseende åren 1878—1880 anmärkte Styrelsen, att året 1881 lemnats åsido af det skäl, att den högst betydliga tillökning i arbete, som derunder förekommit, till största delen ansågs hafva varit beroende af den under året företagna lotsregleringen och alltså endast af öfvergående natur. Detta antagande har visat sig endast i viss mån hafva varit riktigt och ingalunda till den omfattning Lotsstyrelsen trodde sig kunna antaga, hvilket torde framgå af följande uppgifter, vid hvilka bör anmärkas, att antalet utgångna expeditioner för åren 1872—1880 här upptagas högre än i ofvan åberopade skrifvelse den 29 November 1881 af det skäl, att der upptogos endast från Kansliet utgångna expeditioner men här jemväl Kammarkontorets.

	1872—1877 i medeltal.	1878—1880 i medeltal.	1881.	1882—1886.		
				i medeltal.	Ökning i förhåll. till	
					1872—77	1878—80
Inkomna ärenden	1,925	2,365	3,105	3,153	63,8 %	33,3 %
Utgångna expeditioner	940	1,327	2,222	1,580	68 %	19 %

De ifrågavarande åren 1881—1886 visa i öfrigt följande årliga inkomster af fyr- och båkmedlen:

År 1881: 1,314,180 kronor. År 1884: 1,298,444 kronor.
 » 1882: 1,504,014 » » 1885: 1,350,503 »
 » 1883: 1,510,853 » » 1886: 1,307,263 »

Medeltalet för dessa år, kronor 1,380,900, visar en tillökning i förhållande till åren 1871—1880 af 37,8 % och i förhållande till de år, som närmast föregingo Lotsstyrelsens inrättande, af 86,8 %.

Samma års värden af säkerhetsanstalterna hafva varit:

År 1881:	6,273,555 kronor.	År 1884:	7,366,919 kronor.
» 1882:	6,568,714 »	» 1885:	7,597,239 »
» 1883:	7,037,243 »	» 1886:	7,760,139 »

Tillökningen till och med år 1886 motsvarar alltså i förhållande till 1880 25,3 % och 1870 nära 90 %.

Då Lotsstyrelsen nu öfvergår till den närmare redogörelsen för mängden och beskaffenheten af de bestyr, som äro förenade med de särskilda befattningarna vid Styrelsen, torde, hvad angår Styrelsens chef, icke vara behöfligt att derom orda vidare än att, jemte det alla i Styrelsen förekommande frågor skola inför honom föredragas och medelst hans beslut afgöras, han tillika är chef för hela den vid Styrelsen och lotsverket anställda personalen, uppgående vid senaste årsskifte till 1,367 personer.

Lotsdirektö-
ren.

Inspektören.

Såsom ofvan är nämnt blef, i sammanhang med indragning af förut varande Distriktchefer, å Lotsstyrelsens stat uppförd en *Inspektör*, hvilkens åliggande numera är att, efter gjord anmälan hos Styrelsen och af densamma erhållet tillstånd samt i öfrigt då Styrelsen så förordnar, verkställa inspektionsresor samt derunder utöfva inseende öfver personalen, dock utan befäls- och bestraffningsrätt, äfvensom att, derest Lotsdirektören är hindrad att sitt embete i Styrelsen utöfva och så framt ej annorlunda af Kongl. Maj:t förordnas, i hans ställe inträda i Styrelsen, hvilken i sådant fall likväl icke får handlägga vissa frågor och i allmänhet icke till afgörande företaga viktigare ärenden, så vida de tåla uppskof. Enligt verkställda beräkningar hafva Inspektörens tjänsteresor (a) äfvensom den tid han i stället för Lotsdirektören tjänstgjort i Styrelsen (b) hittills omfattat följande antal dagar:

	a)	b)
År 1881:	51.	53.
» 1882:	67.	67.
» 1883:	67.	63.
» 1884:	79.	98.
» 1885:	97.	76.
» 1886:	57.	51.

Af Inspektören till Lotsstyrelsen ingifna rapporter och skrivelser hafva utgjort, beträffande:

	a) Resor.	b) Andra ärenden.	Summa.
År 1881:	13.	17.	30.
» 1882:	17.	10.	27.
» 1883:	20.	10.	30.
» 1884:	23.	2.	25.
» 1885:	15.	6.	21.
» 1886:	10.	7.	17.

Sekreterarens åligganden äro af två slag:

Sekreteraren.

a) Såsom föredragande: att bereda och föredraga de ärenden, som instruktionen bestämmer och hvilkas antal och beskaffenhet framgår af den här ofvan meddelade tabell; att i de af honom föredragna ärenden författa besluten; att iakttaga hvad i allmänna författningar, i Kongl. bref samt under ärendenas behandling förekommer, hvilket bör föranleda särskilda åtgärder från Styrelsens sida; att uppsätta underdåniga framställningar och utlåtanden, hvilka i embetsverken i allmänhet uppsättas af vederbörande ledamot; att upprätta sådana årliga specialstater, som tillhöra denna afdelning; att redigera Styrelsens årliga embetsberättelse; att föra särskilda förteckningar så väl öfver den till öfvergångs- och indragningsstaten förflyttade personalen som ock öfver lotsarnes årliga inkomster af lotspenningeförtjenst och aflöning samt uppgöra derpå grundade beräkningar och förslag; åliggande honom det för ledamot i Styrelse i allmänhet stadgade ansvar för de beslut han biträdt.

b) Såsom sekreterare: att uppsätta cirkulär och skrivelser jemte andra expeditioner, som föranledas af de föredragna kansliärendena; att ansvara för beslutens behöriga expedierande; att vid förfall för ombudsmannen biträda vid kassainventeringar (hvilket åliggande endast sällan behöft fullgöras); samt att tillse det öfrige å Kansliet anstälde tjänstemän sina skyldigheter behörigen fullgöra. För bedömandet af dessa göromåls kvantitativa sida torde få nämnas, att antalet af sekreteraren kontrasignerade expeditioner, deruti inbegripna ofvan nämnda underdåniga skrivelser m. m., uppgått till:

Åren 1872—1877 årligen omkring 780.

» 1878—1880 » » 1,043.

År 1881: 1,963.

» 1882: 1,201.

» 1883: 1,440.

» 1884: 1,301.

» 1885: 1,242.

» 1886: 1,122.

Medeltalet för åren 1882—1886, 1,261 st., utvisar en tillökning i förhållande till åren 1872—1877 af nära 61,6 % och i förhållande till åren 1878—1880 af 21 %.

Uppsättandet af ifrågavarande expeditioner kan naturligtvis icke medhinnas af sekreteraren ensam, utan biträdes han dervid af dels notarien, dels extra ordinarie tjenstemän.

Öfver de talrika skriftliga meddelanden i tjensten, hvilka lemnas under hand, äfvensom af tjensten föranledd brevexling med enskilde hafva icke anteckningar blifvit förda. Dylika bestyr förekomma emellertid nästan hvarje dag.

Kamereraren. *Kamererarens* åligganden äro af tre slag.

a) Såsom föredragande: att bereda och föredraga de till hans afdelning hörande ärenden, rörande hvilka närmare upplysningar meddelats i ofvan intagna tabell; att i samma ärenden författa besluten samt uppsätta deraf föranledda underdåniga skrivelser; att lemna denna afdelnings bidrag till den årliga embetsberättelsen; att uppgöra det underdåniga förslag till stat för Styrelsen och lotsverket, som hvarje år bör för det nästföljande till Kongl. Maj:t ingifvas; att vaka öfver rätta tillämpningen af vissa specialstater; att upprätta kontrakt om leveranser samt om underhåll af lotsbåtar; att författa resolutioner i anmärknings- och afskrifningsmål, hvilka resolutioner i medeltal uppgått till följande antal:

Åren 1872—1877: 4 akter, 24 anmärkningar.

» 1878—1880: 11 » 60 »

» 1882—1886: 12 » 55 »

att, beträffande förvaltningen af de för lotsverket anvisade medel, iakttaga och beräkna de erforderliga medelsbehofven för utgifters bestridande, så att medel i rätt tid requireras och finnas tillgängliga; att följa och åtgärda på förhållanden, som inverka på lotsverkets inkomster, så att åtgärder, som kunna anses behöfliga, må i behörig ordning varda föreslagna; att i likhet med sekreteraren, för sin afdelning iakttaga hvad i allmänna författningar, Kongl. bref samt för öfrigt förekommer, som bör föranleda underdåniga anmälanden till Kongl. Maj:t eller andra särskilda åtgärder; och åligger honom såsom ledamot i Styrelsen det för sådan stadgade ansvar för de beslut han biträdt.

b) Såsom Kamererare: att årligen afgifva dels förslag öfver lotsverkets ställning vid utgången af näst föregående år jemte summarisk uppgift för samma år öfver utgifterna under hvar och en af de i staten för lotsverket upptagna titlar, dels berättelse till Statsrevisionen med dervid fogadt sammandrag af lotsverkets räakenskaper; att upp-

sätta föredragningslistor öfver alla mål, som erfordra medels uppbörd eller utanordnande, uppgående i medeltal för åren 1878—1880 till 106, för åren 1882—1886 till 116; att på grund af rullorna genomgå och kontrollera de af bokhållaren upprättade aflönings- m. fl. uträkningar samt uppgifter å pensions- och gratialsafgifter, som skola innehållas, med ansvar för riktigheten af ifrågavarande uträkningar och uppgifter, omfattande omkring 4,500 poster; att kontrollera uppbörds- och anordningsböcker samt specialer; att genomgå och kontrollera uträkningar, grundade på markegångssättning; att underskrifva och ansvara för riktigheten af uppbördsorder, anordningar och assignationer, årligen 1,100 å 1,200 st.; att föra räkning med Riksbanken; att upprätta Lotsstyrelsens hufvudbok; att kontrollera Lotskaptenernes redovisningar för förskottsmedel; samt att granska och bestyrka uppgifter till taxeringskomitéer;

c) såsom Sekreterare: att uppsätta skrivelser, cirkulär m. fl. expeditioner, som föranledas af de föredragna kameralärendena och ansvara för beslutens behöriga expedierande; uppgående antalet af dessa expeditioner, med undantag af ofvan nämnda resolutioner i anmärknings- och afskrifningsmål, till följande antal:

Åren 1872—1877 årligt medeltal 161.

» 1878—1880 » » 318.

År 1881: 259.

» 1882: 292.

» 1883: 324.

» 1884: 316.

» 1885: 318.

» 1886: 286.

Medeltalet för åren 1882—1886, 307 st., utvisar en tillökning i förhållandena till åren 1872—1877 af 90,6 proc. men skiljer sig föga från medeltalet för åren 1878—1880.

I öfrigt förekommer jemväl för Kamereraren icke sällan skriftvexling under hand med lotsbefälet och enskilda personer.

Registratorn har till åliggande: att i dagboken anteckna alla till Registratorn. styrelsen inkomna handlingar, hvilkas antal framgår af ofvan intagna tabell, som dock icke utvisar antalet remisser, de der emellertid alltid föranleda anteckningar af *registratorn*; att för hvarje mål anteckna det deruti fattade beslutet; samt att föra register dels öfver de i dagboken antecknade målen, dels öfver alla från styrelsen utgångna expeditioner, dels ock särskildt öfver ankomna Kongl. bref och embetsskrivelser från Statsdepartementen. Då medeltalet af de under de senaste fem

åren till styrelsen inkomna ärenden är 3,153 och hvarje sådant ärende föranleder tre anteckningar; då årliga antalet anteckningar om remisser kan skattas till 300 à 400; då medeltalet af utgångna expeditioner för de senare åren är 1,580 samt antalet registeranteckningar rörande Kongl. brefsamlingen uppgår till omkring 250 årligen, torde de anteckningar, som af registratorn böra göras, kunna uppskattas till omkring 11,600 årligen.

I öfrigt har han att vårda styrelsens handlingar och arkiv, redovisa influten expeditionslösen, upprätta styrelsens årliga arbetsredogörelse samt tillhandagå allmänheten med upplysningar, som begäras.

Notarien.

Notarien skall föra protokoll, när sådana i Styrelsen förekomma, hvilket emellertid mycket sällan är förhållandet, biträda sekreteraren med uppsättande af expeditioner samt föra och komplettera följande rullor:

1:o) Rulla öfver lotspersonalen, ordnad efter fördelningar och lotsplatser, för närvarande omfattande 755 personer;

2:o) Rulla öfver samma personal, ordnad efter ålder i tjensten;

3:o) Rulla öfver fyrpersonalen, ordnad efter fördelningar och fyrplatser, för närvarande omfattande 356 personer;

4:o) Rulla öfver personalen vid lifräddningsanstalterna, 155 personer;

5:o) Straffrulla;

6:o) Prickrulla, innefattande uppgifter rörande omkring 5,000 sjömärken och hvilken rulla medför ganska mycket besvär, särskildt genom brefvexling under hand med vederbörande Lotskaptener.

De under 2:o, 4:o, 5:o och 6:o omnämnda rullor hafva tillkommit tid efter annan efter år 1878, dels till följd af lotsverkets förändrade organisation, dels, hvad prickrullan beträffar, emedan den i ordningens intresse visat sig vara af behovet påkallad; och hafva såsom ofvan är nämnt, dessa nytillkomna arbeten hufvudsakligen föranledt notarietjenstens inrättande.

Ombudsmannen.

Ombudsmannen åligger: att afgifva yttranden i rättsfrågor, som af styrelsen hänskjutas till hans utlåtande; bevaka lotsverkets rätt och föra dess talan i mål, som öfverlemnas till hans embetsåtgärd; föra förteckningar öfver eganderätts- och säkerhetshandlingar; tillse att förnyelse af sådana handlingar ske inom laga tid; deltaga i inventeringar af kassan samt i öfrigt biträda lotsbefälet vid utförande af rättegångar m. m. Antalet till ombudsmannen remitterade mål hafva nedan nämnda år uppgått till följande antal:

År 1875:	30.	År 1881:	37.
» 1876:	26.	» 1882:	61.
» 1877:	38.	» 1883:	67.
» 1878:	61.	» 1884:	49.
» 1879:	33.	» 1885:	49.
» 1880:	42.	» 1886:	63.

Eganderätts- och säkerhetshandlingar, som af Ombudsmannen vårdas, hafva afseende å omkring 160 lägenheter, som af lotsverket disponeras, hvarjemte af honom förvaras 13 st. lotsjordeböcker jemte tillhörande handlingar, hvilka af honom kompletteras i den mån förändringar ega rum beträffande lotsjordar m. m.

Af de två *revisorerna och bokhållarne* har *den ene* till hufvudsakligt åliggande att verkställa granskning af inkommande räkningar och redogörelser, hvartill kan läggas upprättande af formulär till hvarjehanda räkenskaper och redovisningar m. m. Rörande omfånget af det härmed förenade arbetet kan endast nämnas, att räkenskapsverifikationerna, hvilka år 1877 utgjorde 5 band, innehållande 8,467 folier, år 1886 uppgingo till 14 band, innehållande vid pass 13,500 folier; att persedelredogörelser för fyrrar och fyrskepp, hvilka år 1877 utgjorde ett antal af 83 st., år 1886 uppgingo till 209 st.; att årliga medeltalet af de utaf Revisionen utställda anmärkningar åren 1882—1886 utgjort 55, samt att granskningen föranleder en rätt betydlig brevexling under hand med vederbörande redogörare m. fl. dels för vinnande af rättelser och upplysningar, och dels för besvarande af gjorda förfrågningar i afseende å räkenskaperna och deras förande.

Revisorer och
Bokhållare.

Den andre af Revisorerna och bokhållarne besörjer de egentliga bokhållaregöromålen, hvartill hör: att föra kassakontrollbok öfver alla belopp, som från Styrelsens kassa utbetalas eller dit inflyta; att föra särskild anslagsbok öfver de medel, som af Kongl. Maj:t särskildt anvisas af behållna lots- och fyrmedel; att för upprättandet af aflöningsuträkningarne föra rullor öfver alla dem, som från Styrelsens kassa erhålla aflöning; att då så erfordras upprätta sammandrag och beräkningar öfver lotsverkets tillgångar; att upprätta uppgift för Amiralitets-Krigsmanskassan å de pensions- och gratialafgifter, hvilka innehållas för Styrelsens och lotsverkets löntagare; att upprätta följande handlingar:

	Medeltal för åren	
	1876—1877.	1882—1886.
Anordningar å medel, som skola utbetalas, hvilka anordningars antal uppgått till	556.	742.
Uppbördsorder å influtna medel	29.	63.
Aflöningsuträkningar, månadliga	72.	60.
» kvartalsvis	803.	944.
Uträkningar på grund af markegångstaxor å grundräntor, jordskyld m. m.	65.	61.
Uppgifter till taxeringskomitéer i Stockholm	6.	7.

hvarjemte det åligger honom att i öfrigt biträda vid de å Kammarkontoret förekommande göromål.

Kassören.

Kassören och bokhållaren, hvilken skall verkställa alla utbetalningar för Lotsstyrelsen i hufvudstaden, samt föra kassabok, kassajournal, bankobok och postböcker för kassan, åligger jemväl att för influtna medel öfversända qvitterade reversal; innehålla pensions- och gratialsafgifter; deröfver upprätta sammandrag samt öfversända medlen till Amiralitets-Krigsmanskassan; i kassaboken och kassajournalen införa alla anordningar och uppbördsorder, hvilkas antal här ofvan uppgifvits; i kassaboken och bankoboken införa assignationerna, annotera desamma samt derefter i Riksbanken uttaga beloppen, uppgående assignationerna till följande antal.....

	Medeltal för åren	
	1877—1878.	1882—1886.
.....	198.	264.
Verkställa inköp af vexlar	—	239.
Expediera värdeförsändelser till myndigheter utanför hufvudstaden	?	310.
I Riksbanken insätta inflytande medel.....	46.	88.
Utskrifva reversal å aflöningsmedel, som månadsvis öfversändas	—	360.
Upprätta kassaräkning samt ordna och foliera verifikationerna, hvilka folier uppgått till.....	8,800.	13,122.
under det kassaräkningen omfattat	9.	16.

Materialförvaltaren.

Materialförvaltaren, hvars hufvudsakligaste göromål består uti vården och redovisningen af lotsverkets förråd i Stockholm, dels å galärvarfvet, dels i särskilda lokaler i staden, har att i förrådet emottaga och derifrån afsända effekter; verkställa upphandlingar för förrådets behof, derest icke anskaffningen eger rum på grund af särskildt infordrade anbud; verkställa förtullningar och deltaga i besigtningar; att omhändertaga och verkställa inventering å lotskuttrar, som hit förläggas äfvensom härstädes verkställa inventeringar å lotsverkets ångfartyg; utrusta och efter slutade resor verkställa inventering å och af

rusta båtar, som användas under Fyringeniörernas arbeten; anordna auktion å kasserade effekter; att förvara och komplettera Lotsstyrelsens exemplar af alla inventarieförteckningar för fyrar, fyrskepp, lotsplatser, räddningsstationer, chefsfartyg och lotskuttrar; afgifva årliga redogörelser för förrådet samt öfver det af Styrelsen upphandlade papper; redovisa uppburna förskott för upphandlingar, frakt- och transportkostnader; årligen upprätta förteckning öfver möbler m. m. i Styrelsens embetslokal; hvarjemte honom åligger att biträda vid upprättandet af en del af de till den årliga embetsberättelsen hörande statistiska tabeller. Rörande en del af dessa arbeten torde följande statistiska uppgifter få lemnas:

	1882	1883	1884	1885	1886
Utlemlningar och afsändningar	120	130	140	150	200
Utskrifna reversal st.	150	200	300	700	500
Besigtningar »	20	25	30	30	30
Inventariiförteckningar »	347	383	429	433	446
Verifikationer till förrådsredogörelsen »	76	94	142	590	365
Folier i förteckningen öfver möbler m. m.	18	18	18	18	18

En icke obetydlig del af kontorsgöromålen i Fyringeniörkontoret är af den beskaffenhet, att samtliga Fyringeniörerne måste deruti deltaga, enligt Öfverfyringeniörens bestämmande, i det att vid fördelningen mellan tjänstemännen af arbetena hänsyn tages icke till arbetenas beskaffenhet utan till deras mängd. Sådana arbeten äro företrädesvis:

Fyringeniör-
kontoret.

Granskning af fyrjournaler och dagböcker från fyrplatserna, hvilka äro flere än 200 till antalet;

uppgörande af förslag till upphandling af olja, vekar och lampglas för samtliga fyrar med ledning af inkomna uppgifter rörande åtgång och behållning;

upprättandet af kostnadsförslag och ritningar för nybyggnad och underhåll af säkerhetsanstalter och bostäder; och hafva härför upprättats:

År 1882:	61	kostnadsförslag,	20	ritningar,
» 1883:	76	»	21	»
» 1884:	78	»	21	»
» 1885:	70	»	10	»
» 1886:	59	»	19	»

införandet i liggare af kostnaderna för alla utförda arbeten jemte dertill hörande ritningar, hvilka senare uppgått till följande antal:

År 1882:	78 st.
» 1883:	44 »
» 1884:	62 »
» 1885:	36 »
» 1886:	38 »;

inventering årligen af lotsverkets allmänna förråd i Stockholm äfvensom Fyringeniörkontorets särskilda förråd, öfver hvilket sistnämnda inventarieförteckning upprättas i kontoret;

besigtningar af konsumtionseffekter, som i Stockholm upphandlas och levereras för fyrarne, så framt icke Materialförvaltaren i särskilda fall erhåller detta uppdrag;

utarbetande årligen af tablå öfver värdet af lotsverkets säkerhetsanstalter och byggnader m. m. på grund af de från Lotskaptenerna och Fyringeniörerna afgifna redogörelser;

upprättande och komplettering af fyrlista;

hvertill slutligen kan läggas korrespondens med fabrikanter och leverantörer så väl i Sverige som utlandet äfvensom med arbetare m. fl.

Såsom *Öfverfyringeniörens* särskilda åligganden böra antecknas:

förandet af diarium och register öfver ärenden, som inkomma till och expeditioner som afgå från kontoret; utgörande antalet sålunda antecknade mål och skrivelser:

År 1882:	379	inkomna ärenden,	99	afgångna expeditioner,
» 1883:	442	»	»	164 »
» 1884:	516	»	»	167 »
» 1885:	395	»	»	136 »
» 1886:	373	»	»	159 »

afgifvande af utlåtande i mål, som från Lotsstyrelsen remitteras, hvilka utlåtanden uppgått till:

År 1882:	72 st.
» 1883:	95 »
» 1884:	91 »
» 1885:	81 »
» 1886:	88 »

upprättande årligen af förslag till stat för fördelning af anslaget till reparation och underhåll af byggnader vid lots- och fyrplatser samt lifräddningsstationer, fasta sjömärken och andra anstalter äfvensom komplettering af inventariepersedlar;

uppgörande af sammandrag med kostnadsberäkningar för det årliga förslaget till nybyggnader;

utfärdande af instruktioner och reseorder för fyringeniörerne med afseende å deras arbeten i landsorten; samt

afgifvande till Lotsstyrelsen af årlig berättelse öfver verkställda förändringar med afseende å säkerhetsanstalterna.

Endast undantagsvis anses Öfverfyringeniören kunna eller böra sysselsättas med utförande af arbeten i landsorten, emedan hans närvaro på kontoret funnits af behovet påkallad såsom rådgifvare åt Styrelsen i förekommande tekniska frågor och såsom chef för de i landsorten utevarande ingenjörerne, då de under arbetenas gång måste vända sig till honom för erhållande af upplysningar, med rapporter m. m. Deremot förekommer icke sällan, att Öfverfyringeniören beordras företaga tjänsteresor till landsorten för inspektion af fyrplatser, besigtning å byggnader o. s. v.

Förste Fyringeniören har, förutom sina arbeten såsom fyringeniör, såsom särskildt åliggande att vid förfall för öfverfyringeniören bestrida dennes tjänst å fyringeniörkontoret, derest ej vid särskildt tillfälle annorlunda förordnas.

Beträffande omfattningen af de arbeten, som åligga *fyringeniörerne* utanför kontoret, vid arbetsposter i landsorten, torde få meddelas följande siffror för de två sistförflutna åren, hvilka torde vara lämpliga särskildt af det skäl att under dessa år, till följd af ordinarie Öfverfyringeniörens sjukdom, personalen längre tider — under 1886 nästan hela året — varit reducerad till det antal, som Lotsstyrelsen i sitt underdåniga förslag till Styrelsens ombildning den 20 Maj 1886 föreslagit såsom behöfligt å fyringeniörkontoret och hvarunder Öfverfyringeniörstjensten uppehållits af Förste Fyringeniören jemte egen tjänst:

	1885.			1886.		
	Antal arbets- poster.	Redovisade medel. Kronor.	Dagar för arbeten i lands- orten.	Antal arbets- poster.	Redovisade medel. Kronor.	Dagar för arbeten i lands- orten.
Förste Fyringeniören	10	17,400	73	23	29,260	87
En Fyringeniör	15	34,035	153	17	69,240	175
En Fyringeniör	6	57,505	206	4	39,033	156

I likhet med Öfverfyringeniören måste Fyringeniör stundom företaga tillfälliga resor för besigtningar, inspektion vid fyrplatser m. m.

Jemte det *konstruktören och ritaren* deltagar i vissa af ofvan uppgifna arbeten å Fyringeniörkontoret, enligt öfverfyringeniörens bestämmande, såsom inventeringar, besigtningar, uppgörande af ritningar och dylikt, har han särskildt varit sysselsatt med kopiering af sjökort i stor skala och kartor till ledning vid bedömandet af lämpligaste platsen för och anordnandet af nya fyrar samt upprättande af fyrkartor och strandningskartor.

Vikariats-
ersättningar,
flitpenningar
m. m.

Till bestridande af ersättning till vikarier under semester, till amanuenser och flitpenningar åt extra biträden finnes i stat anvisadt ett belopp af 4,600 kronor. Semester åtnjutes af Lotsdirektören samt tjänstemännen å Kansliet och Kammarkontoret i likhet med vederlikar i andra centrala verk, hvaremot Inspektören och Fyringeniörkontorets tjänstemän icke åtnjuta denna förmån men i stället kunna af Styrelsen erhålla tjänstledighet utan afstående af några löneförmåner, så framt ingen kostnad för tjänstens uppehållande under tiden derigenom förorsakas. Ersättning för semestervikariat utgår för närvarande med 1,100 kronor årligen, hvadan till arvoden åt amanuenser och flitpenningar åt extra biträden återstår 3,500 kronor, hvilket belopp torde blifva väl knappt derest, efter det lotsbefälet med detta år ålagts att afgifva månadliga redogörelser, det skulle befinnas nödvändigt att anställa ytterligare en amanuens å Kammarkontoret. Kostnaden för renskrifning utbetalas enligt äldre föreskrifter från anslaget till extra utgifter, och utgår efter räkning.

Lotskapteners
och öfver-
lotsar af 1:a
grad.

Enär Herr Statsrådet har för afsigt att föreslå Kongl. Maj:t att i fråga om så väl pensionsregleringen som lotsverkets afföningsstater göra nådig framställning till Riksdagen, torde det åt Lotsstyrelsen lemnade uppdraget att inkomma med utredning angående mängden och beskaffenheten af de hvarje tjänsteman hos Styrelsen åliggande göromål få anses omfatta jemväl befälet och underbefälet vid lotsverket,

åtminstone i den utsträckning staterna för denna personal ansågos böra föreläggas den år 1882 samlade Riksdagens pröfning. I betraktande häraf har Lotsstyrelsen från lotsbefälet infordrat uppgifter i berörda afseenden rörande lotskaptenerna och öfverlotsarne af 1:a grad, hvilka senare, en för hvarje fördelning, dels utöfva förmanskapet för den lotsplats, som finnes å stationsorten, dels biträda lotskaptenerna i alla deras arbeten å expeditionen, dels uppehålla lotskaptenernes tjenstebefattningar vid inträffande förfall. Som ifrågavarande redogörelser, ehuru utarbetade efter olika grunder, innehålla synnerligen värdefulla upplysningar rörande nämnde tjenstemäns åligganden, får Lotsstyrelsen härhos öfverlemnna desamma^{*)}, dervid endast bifogande följande utdrag, i jemnade tal, beträffande vissa af desse tjenstemäns årligen återkommande göromål, som äro egnade att betecknas genom siffror.

	Lotskaptenen.					Öfverlotsen af 1:a grad.		
	Diarii-förda ärenden.	Expeditioner.	Redovisade medel.	Granskade lotsdag-böcker och fyrjour-naler.	Underlydande personal (fast).	Lots-penninge-uppbörd.	Lotssedlar vid plat-sen, bog-seringar.	Granskade lotsdag-böcker och fyrjour-naler.
Luleå	?	700	20,000	21	90	7,300	300	15
Sundsvall	550	900	35,000	20?	151	22,000	1,800	20?
Stockholm	800	800	85,000	28	201	100,000	1,100	62
Norrköping	900	800	25,000	20?	103	7,000	280	27?
Kalmar	870	1,050	36,000	18	133	10,300	1,300	33
Malmö	1,135?	1,172?	75,000	34?	185	18,000	1,000	21?
Göteborg	?	650	55,000	32	233	22,000	1,120	49
Gotland	800	700	15,000	16?	86	1,700	250	16?

Vid sex bland lotskapensexpeditionerne äro anställda särskilda skrifbiträden med aflöning från expensmedelsanslaget. Med erinran att samtliga lotskaptenar och öfverlotsar af 1:a grad hafva rätt till två ålderstillägg å 500 kronor, efter 5 och 10 års tjenstgöring, må här meddelas följande öfversigt öfver aflöningarna å de särskilda lotskapensexpeditionerne:

*) Åberopade bilaga förvaras i K. Sjöförsvarsdepartementet.

	Lots- kapten. Kronor.	Öfverlots af 1:a grad. Kronor.	Skrif- biträde. Kronor.	Summa.
Luleå	3,900	1,500	—	5,400
Sundsvall	3,900	2,500	800	7,200
Stockholm	4,500	2,500	1,000	8,000
Norrköping	3,900	2,000	600	6,500
Kalmar	3,900	2,000	800	6,700
Malmö	4,500	2,500	700	7,700
Göteborg	4,500	2,500	1,000	8,000
Gotland	3,900	1,500	—	5,400

Öfverlotsar
af 2:dra grad.

Vid åtta af de större lotsplatserna föres befälet af *Öfverlotsar af 2:dra grad*, hvilka förutom aflöning af lotsverkets medel, 1,000 kronor (fördelad i 800 kronor lön och 200 kronor tjänstgöringspenningar), åtnjuta andel i lotspenningeförtjensten lika med platsens lotsar. De deltaga icke i lotsningen men anlitas deremot icke sällan af lotsbefälet för utförande af åtskilliga uppdrag, för hvilka de på grund af sin ställning anses lämpliga. I mån af afgang torde en eller annan af de nuvarande öfverlotsbefattningarna komma att indragas samt andra inrättas på vissa platser, der de till följd af förändrade förhållanden synas bättre behövas. För närvarande äro de åtta Öfverlotsarne af 2:dra grad anstälde på följande platser och åtnjuta nedan angifna årliga inkomster i runda tal:

	Under- lydande personal.	Antal lots- ningar och bogs- ringar.	Lots- penninge- uppbörd. Kronor.	Inkomst Kronor.		
				Aflöning.	Lotslott.	Summa.
Lilljungfrun	14	1,500	28,000	1,000	2,300	3,300
Gefle	18	1,400	32,000	1,000	2,250	3,250
Öregrund	5	120	2,600	1,000	500	1,500
Sandhamn	15	1,000	36,000	1,000	2,350	3,350
Långören	16	170	1,600	1,000	100	1,100
Öresunds Södra	20	800	25,000	1,000	1,150	2,150
Öresunds Norra	14	500	18,000	1,000	1,140	2,140
Brännö	15	800	21,000	1,000	1,200	2,200

Befälet vid öfriga lotsplatser (utom ett mindre antal, hvarest ännu finnas lotsåldermän med lön å äldre stat) uppehålls af *lotsförmän*, hvilka dertill förordnas endast tills vidare bland lotspersonalen samt under tjänstgöringstiden åtnjuta arvoden till beloppet lämpade efter förmansbestyrens omfattning, högst 500 kronor (vid en plats), lägst 25 kronor (vid 29 platser). Lotsförmän.

Vid alla viktigare fyrplatser föres befälet samt bestrides journal-föringen och redovisningen af *fyrmästare*. Vid de fasta fyrplatserna är fyrmästarnes antal för närvarande 72, hvartill under innevarande år kommer ytterligare en, å Stora Karlsön. I allmänhet utgöra förmånerna af tjänsten för en hvar af desse dels kontant 800 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar (endast för fyra äro tjänstgöringspenningarne med hänsyn till särskilda förhållanden bestämda till resp. 600, 150 och 100 kronor), dels fri bostad, ljus och vedbrand, planteringsland, der sådant kunnat åstadkommas, jemte den rätt till fiske, som är lots- och fyrbetjente i allmänhet tillförsäkrad. Fyrmästare.

Å fyrskeppen åtnjuta fyrmästarne, för närvarande 12 till antalet (deruti inberäknad en reservfyrmästare), dels kontant lön 800 kronor och tjänstgöringspenningar 600 kronor, dels naturaportion m. fl. förmåner under vistelsen ombord.

Staten för lotspersonalen upptager för närvarande:

79	Kronolotsar	å 540 kr.	uppmuntringspenningar,	
76	»	å 480 »	»	
29	»	å 420 »	»	
26	»	å 360 »	»	
33	»	å 300 »	»	
67	»	å 240 »	»	
45	»	å 180 »	»	
85	»	å 120 »	»	
26	»	å 60 »	»	
126	»	utan »	»	sa

Lotsbe-
tjeningen.

67 lotslärlingar å 100 kronor arvode.

Sedan kronolots enligt fastställda grunder blifvit befordrad till mästrelots, ökas för honom uppmuntringspenningarne med 60 kronor årligen, och upptager staten för sådant ändamål 18,000 kronor för 300 mästrelotsar. Lotsarnes öfriga förmåner äro andel i lotspenningeförtjensten, hvar på sin lotsplats, dels, då de lotsa för lotshemman, de särskilda naturaförmåner, som genom kontrakt för hvarje sådant hemman äro bestämda, dels på vissa ställen fri bostad, planteringsland, rätt till bete och fiske m. m., vexlande efter olika förhållanden. Lots-

lotten är, såsom af Lotsstyrelsens årliga embetsberättelser framgår, mycket olika på olika ställen och vexlande år efter år, från 3,000 kronor och deröfver på ett eller par ställen, till en obetydlighet vid lotsplatser på Gotland och Öland samt i Bohuslän, hvarest följaktligen den kontanta aflöningen från lotsverket måste ersätta lotslottens otillräcklighet. Ungefärliga medeltalet för hela riket torde, enär lotslotternas antal under de senare åren vexlat mellan 620 och 640 samt summan af influtne lotspenningar mellan 609,000 och 675,000 kronor kunna skattas till omkring 1,000 kronor. Då den kontanta aflöningen för närvarande i medeltal belöper sig till omkring 300 kronor, skulle alltså inkomsten af lön och lotslott för en lots kunna upptagas till omkring 1,300 kronor, hvartill komme åtskilliga naturaförmåner, hvilka dock endast med svårighet torde kunna uppskattas i penningar men väl i allmänhet, der icke fri bostad består, icke kunna antagas uppgå till något större värde.

Fyrbe-
tjeningen.

Betjeningen vid fyrstaten utgöres af *fyrvaktare* och *fyrbiträden*. Desse åtnjuta i kontant aflöning:

Vid de fasta fyrrarne:

75	fyrvaktare	600 kr. lön,	200 kr. uppmuntringspenningar	=	800 kr.
4	»	600 »	» 150 »	=	750 »
4	»	resp. 600, 500 och 400 kronor fast lön utan uppmuntrings- penningar, hvaremot de åtnjuta andra fördelar.			
43	fyrbiträden	500 kr. lön,	150 kr. uppmuntringspenningar	=	650 kr.
		äfvensom samtliga fri bostad, ljus och vedbrand med flere naturaförmåner i likhet med fyrmästare.			

Å fyrskeppen:

19	fyrvaktare	700 kr. lön,	200 kr. uppmuntringspenningar	=	900 kr.
18	fyrbiträden	600 »	» 150 »	=	750 »
	jemte portion och öfriga naturaförmåner i likhet med fyrmästare.				

Vid åtskilliga mindre ledfyrrar äro fyrvaktare anstälde medelst kontrakt eller förordnanden tills vidare emot arvoden af i allmänhet ringa belopp.

Lifräddnings-
anstalterna.

Hvad angår den vid lifräddningsstationerna anställda personal, hvilken i allmänhet är antagen endast tills vidare och hvars hufvudsakliga inkomst af lotsverket utgår i form af traktamenten vid öfningsförsök och räddningsföretag, torde här endast behöfva nämnas, att

denna personal enligt nu gällande bestämmelser åtnjuter rätt till pension endast i det fall att vederbörande ådragit sig kroppsskada under tjenstutöfning samt att ännu ingen af ifrågavarande personal af sådan anledning erhållit pension — — — — —
— — — — —

Stockholm den 12 Mars 1887.

H. R. ANKARCRONA.

A. W. Feychting.

Anton Granlund.

Femte hufvudtiteln: bil. C.

S t a t

för Femte hufvudtiteln år 1889.

[illegible]

Femte hufvudtiteln: bil. C.

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag.				Summa		Summa summarum.	
			Friheter.		Ersättningar.					
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	—	—	—	—	—	—	—	—	3,776,384	—
Diverse anslag.										
Flottaus öfningar	670,000	—	—	—	—	—	670,000	—	—	—
Sjöbeväringens vapenöfningar, <i>förslagsanslag</i>	72,400	—	—	—	—	—	72,400	—	—	—
Undervisningsverken:										
Sjökrigsskolan 32,900: —										
Skeppsgosseskolan 8,780: —	41,680	—	—	—	—	—	41,680	—	—	—
Sjökarteverket, <i>reservationsanslag</i>	60,000	—	—	—	—	—	60,000	—	—	—
Stipendier åt sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—	—	—
Durchmarschkostnader, <i>reservationsanslag</i>	26,000	—	—	—	—	—	26,000	—	—	—
Sjukvård	39,000	—	—	—	—	—	39,000	—	—	—
Diverse behof	19,175	—	—	—	—	—	19,175	—	—	—
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	19,000	—	—	—	—	—	19,000	—	—	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>	47,002	—	—	—	—	—	47,002	—	—	—
Extra utgifter	12,500	—	—	—	—	—	12,500	—	—	—
Sgr	1,021,757	—	—	—	—	—	1,021,757	—	1,021,757	—
Summa för sjöförsvaret	4,696,241	—	75,500	—	26,400	—	—	—	4,798,141	—
Handeln.										
Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstal- terna, <i>reservationsanslag</i>	1,200,000	—	405	—	4	—	1,200,409	—	—	—
Undervisningsanstalter för sjöfart	94,650	—	—	—	—	—	94,650	—	—	—
Nautisk-meteorologiska byrån	9,000	—	—	—	—	—	9,000	—	—	—
Ålderstillägg för personalen vid undervisnings- anstalterna för sjöfart och föreståndaren vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	13,000	—	—	—	—	—	13,000	—	—	—
Summa för handeln	1,316,650	—	405	—	4	—	1,317,059	—	1,317,059	—
Summa för Femte hufvudtiteln	6,012,891	—	75,905	—	26,404	—	—	—	6,115,200	—

Femte hufvudtiteln: bil. C.

Extra ordinarie anslag.	Kronor.	ö.
Till genomförande under år 1889 af löneregleringen för flottan.....	50,000	—
» fortsättning af pansarbåten Göta	728,000	—
» artillerimateriel	50,000	—
» minvasendet	78,900	—
» ersättning och anskaffningar för försvaret af Färesund	25,100	—
Summa	932,000	—

Sjette hufvudtiteln.

*Protokoll öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 12
Januari 1888.*

N ä r v a r a n d e:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
VON KRUSENSTJERNA,
friherre TAMM och
friherre PEYRON.

1:o)

Departementschefen Statsrådet von Krusenstjerna anhöll att få underställa Kongl. Maj:ts nådiga pröfning frågan om reglerandet af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel för år 1889 samt yttrade dervid:

»Vid de förslag, som det åligger mig att inför Eders Kongl. Maj:t framlägga rörande regleringen af utgifterna för år 1889 under riksstatens sjette hufvudtitel, har jag ansett mig böra utgå från ännu bestående förhållanden, ehuru, såsom Eders Kongl. Maj:t täcktes erinra sig, till slutlig behandling af näst sammanträdande Riksdag hvilat ett

vid 1885 års riksmöte antaget förslag om ändrad lydelse af 6 § rege-
ringsformen, enligt hvilket utöfver nuvarande sju departement ytter-
ligare ett sådant skulle tillkomma, nemligen *landtbruks-, industri- och
handelsdepartementet*, och af hvars antagande skulle följa, att kommers-
kollegium komme att indragas. Derest nämnda förslag blifver lag,
komma deraf att föranledas åtskilliga förändringar i den statsreglering
jag nu ämnar föreslå, i det att vissa anslagstitlar måste öfverföras till
en ny hufvudtitel, upptagande anslagen till det nya departementet och
derunder lydande förvaltningsgrenar, och andra anslagstitlar komma
att helt och hållet ur riksstaten utgå eller till beloppen förändras.
Till följd deraf att grundlagsändring omedelbart träder i kraft och att
det således vore af vikt, att förslag om det nya departementets orga-
nisation i god tid uppgjordes, behagade Eders Kongl. Maj:t den 11
sistlidne November uppdraga åt mig att i sådant hänseende afgifva
yttrande, och har med anledning deraf dylikt förslag blifvit af mig upp-
gjordt. Det torde emellertid tillåtas mig att först föredraga frågan om
regleringen af utgifterna med hänsyn till ofvan angifna utgångspunkt,
hvarefter jag utbeder mig få lemna redogörelse för förslaget».

Departementschefen anförde härefter beträffande de särskilda an-
slagstitlarne:

Kommerskollegium.

A) Kommerskollegium.

[1.]
Tillfällig löne-
förbättring
för kommers-
kollegium.
Rätt att dis-
ponera lediga
löner vid
kollegium.

Under flera föregående år har Riksdagen, uppå framställning af
Eders Kongl. Maj:t, dels på det att Eders Kongl. Maj:t måtte komma
i tillfälle att tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat upp-
förde embets- och tjenstemän, med undantag af fyra kanslistar, tillfällig
löneförhöjning med tjugu procent af de i stat fastställda lönerna, på
extra stat anvisat därför nödiga medel, dels ock medgifvit att aflönings-
belopp, som vore i kollegiets stat anvisade ej mindre för en advokat-
fiskalstjenst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befatt-
ningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning kunde ega rum
eller förändring eljest vidtagas, finge af Eders Kongl. Maj:t disponeras
i den mån sådant vore erforderligt för bestridande af göromålen inom
kollegiet eller för beredande åt bemälde embets- och tjenstemän af
samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjenstemän
åtnjöte.

Det sålunda af Riksdagen för tillfällig löneförbättring anvisade anslag utgör för innevarande år 7,640 kronor, och de aflöningsbelopp, som enligt Riksdagens medgifvande äro för samma år disponibla för att i afseende å aflöningsförhållanden likställa kollegiets embets- och tjänstemän med deras vederlikar inom andra embetsverk, bestå af behållningen af aflönningen vid en advokatfiskalstjänst 1,400 kronor, en kommersrådslön 4,500 kronor samt lönen vid en kanslisttjänst, hvars innehafvare vid 1887 års slut undfått afsked, 700 kronor, eller tillsammans 6,600 kronor. Dessa medel — 7,640 kronor och 6,600 kronor eller tillhopa 14,240 kronor — äro emellertid icke tillräckliga för att bereda kollegiets embets- och tjänstemän samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjänstemän åtnjuta, ty dertill skulle erfordras ytterligare 860 kronor.

De skäl, hvilka föranledt Riksdagen att tillförene och jemväl för innevarande år anvisa medel för tillfällig löneförbättring åt kollegiets embets- och tjänstemän samt lemna ofvan ömförmälda medgifvande i afseende å dispositionen af lediga aflöningsbelopp, qvarstå sålunda äfven för nästkommande år i oförminskad giltighet. Jag hemställer derföre, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att

dels, på det att Eders Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att med samma belopp som för innevarande år tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1889, på extra stat för år 1889 anvisa 7,640 kronor,

dels ock medgifva att intill slutet af år 1889, i den mån sådant är erforderligt för bestridande af göromålen inom kollegiet eller för beredande åt bemälda embets- och tjänstemän af samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjänstemän åtnjuta, af Eders Kongl. Maj:t må för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som äro i kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning kan ega rum eller förändring eljest vidtagas.

B) Patentbyrån.

Beträffande patentbyråns ekonomiska förhållanden under år 1887 har dess tillförordnade byråchef uti afgifven promemoria meddelat, att byråns inkomster under sistnämnda år utgjort

[2.]
Angående
disposition
af patent- och
varumärkes-
avgifter.

afgifter för 661 (deraf 3 obetalda) patentansökningar	kronor 32,900: —
årsafgifter för patent	» 18,845: —
afgifter för 203 (deraf 1 obetald) registreringsansökningar	» 8,080: —
för försålda publikationer	» 1,413: 50

summa kronor 61,238: 50,

samt att byråns utgifter, hvilka dock, då räkenskaperna ännu icke afslutats, ej kunde med full noggrannhet uppgifvas, under samma år uppgått till 59,502 kronor 8 öre, af hvilket belopp de viktigaste posterna utgjordes af aflöningar och arvoden 28,902 kronor 50 öre, byråns publikationer 18,092 kronor 66 öre, återställda patent- och registreringsafgifter 3,710 kronor, utgifter för byråns bibliotek 2,720 kronor 44 öre, renskrifning 2,625 kronor samt bidrag till upprätthållande af patentunionens internationela byrå i Bern 1,660 kronor 40 öre.

För år 1886 belöpte sig patentbyråns inkomster till 52,853 kronor 93 öre och dess utgifter till 66,727 kronor 33 öre. Under år 1887 hafva således inkomsterna stigit och utgifterna minskats mot hvad förhållandet var under föregående året.

Ökningen i inkomsterna har hufvudsakligen berott på de successivt stigande årsafgifter, hvilka enligt gällande patentförordning skola erläggas för beviljade patent och hvilka, såsom ofvan nämnts, uppgått till 18,845 kronor under år 1887 emot 10,705 kronor år 1886.

Uti den omnämnda promemorian har tillförordnade byråchefen vidare anfört att, derest, såsom antagligt syntes vara, patentansökningarnas antal fortfarande komme att ökas, det blefve af nöden att ytterligare förstärka byråns tekniska arbetskrafter, på det att den granskning af uppfinningars nyhet, som i byrån borde verkställas, måtte kunna i nämnvärd mån motsvara sitt ändamål. För att denna granskning skulle blifva fullt verksam, erfordrades ock att, i öfverensstämmelse med hvad i alla utländska patentverk egde rum, byrån för såges med en i möjligaste mån fullständig samling af teknisk litteratur. Att ett dylikt bibliotek äfven för allmänheten vore af behovet påkalladt, framginge deraf, att byråns nuvarande boksamling, som hufvudsakligen utgjordes af utländska patentskrifter och mera betydande tekniska tidskrifter, under år 1887 anlåtats af närmare 1,400 personer.

Slutligen har tillförordnade byråchefen uttalat den åsigt att, då byråns inkomster i följd af de föreskrifna årsafgifterna för beviljade patent ännu under flera år torde komma att successivt ökas, det ock kunde med full visshet antagas, att patentverket fortfarande skulle kunna ega bestånd och efter behovet utvecklas, utan att statsverket för detta ändamål betungades med några kostnader.

I likhet med hvad för innevarande år är bestämdt, tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva,

att afgifterna för patent och för registrering af varumärken må användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af tillämpning under år 1889 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

Rikets ekonomiska kartverk.

I underdånig skrifvelse den 21 November 1887 har afdelningschefen vid generalstabens topografiska afdelning, i sammanhang med afgifvande af förslag till inkomst- och utgiftsstaten för de ekonomiska kartverken för innevarande år, tillika gjort framställning om de anslag, som för kartarbetenas bedrifvande under år 1889 syntes erfordras.

[3.]
Anslag till
rikets eko-
nomiska kart-
verk.

Enligt afdelningschefens förslag till stater för innevarande år, hvilka blifvit af Eders Kongl. Maj:t fastställda den 2 December 1887, skulle kostnaderna under år 1888 belöpa sig:

för det allmänna ekonomiska kartverket, som har att kartlägga södra och mellersta delarne af riket, till 67,700 kronor, och

för Norrbottens läns ekonomiska kartverk till 24,200 kronor.

De tillgångar, som för dessa utgifter kunna påräknas, äro för mellersta och södra delarne af riket:

beräknad behållning från år 1887 1,000 kronor, anslag på ordinarie stat 6,000 kronor, anslag på extra stat 45,000 kronor, under anslaget till landtmäteristaten besparade 24 andre-landtmätarelöner 21,600 kronor samt förslagsvis beräknad inkomst för under år 1887 försålda kartor och beskrifningar 100 kronor, eller tillhoppa 73,700 kronor; och för Norrbottens län:

motsedd behållning från år 1887 200 kronor, anslag på extra stat 31,000 kronor och förslagsvis beräknad inkomst genom försäljning under år 1887 af kartor och beskrifningar 200 kronor, eller tillhoppa 31,400 kronor.

Enligt Riksdagens medgifvande och Eders Kongl. Maj:ts beslut af sistberörde dag kommer det till 13,200 kronor beräknade öfverskottet å tillgångarna att användas till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

I fråga om storleken af de anslag, hvilka för fortsättning af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län samt de ekono-

miska kartarbetena i öfriga delar af riket för år 1889 erfordras och böra hos Riksdagen äskas, har afdelningschefen i ofvanberörda skrifvelse fasthållit vid den under de senare åren tillämpade grundsats, att någon förhöjning i samfälda beloppet af de till dessa kartarbeten samt till generalstabens topografiska arbeten nu utgående anslag icke bör ifrågasättas, dervid afdelningschefen dock fäst uppmärksamheten derpå, att det under de senare åren varit nödigt att för bestridande af kostnaden för en del för alla de allmänna kartverken gemensamma och grundläggande arbeten, hvilka det ålåg topografiska afdelningen enligt nådiga brefvet den 1 November 1872 att med sitt arbetsanslag utföra och åt hvilka måste gifvas ett flerårigt försprång, anlita öfverskott, som kunnat beredas å de till ekonomiska kartverken anvisade anslag. Utan en dylik anordning skulle topografiska afdelningens egna fältarbeten — hvilka, förutom andra dermed afsedda ändamål, äfven skola bilda underlag för Sveriges geologiska undersökning — hafva i betänklig grad förminskats. Såvida topografiska afdelningen skulle kunna af sitt arbetsanslag bestrida kostnaderna för de för de ekonomiska kartverken grundläggande arbetena, vore en förhöjning af detta anslag nödig. Men en dylik förhöjning kunde undvikas under den förutsättning, att nuvarande anslaget till de ekonomiska kartverken äfven för år 1889 anvisades och att en sådan anordning af dessa kartarbeten vidtoges, att ett öfverskott kunde beredas till fyllande af bristen i det topografiska anslaget, och dymedelst det missförhållande mellan de särskilda anslagsbeloppen utjemnas, som med hänsyn till kartverkens samverkan och jemnsidiga fortgång för närvarande egde rum. En sådan anordning kan ock, enligt hvad afdelningschefen meddelat, under år 1889 utan väsentlig olägenhet åstadkommas.

Vidkommande det allmänna ekonomiska kartverket, hafva nemligen dess arbeten inom Vermlands län nu så fortskridit, att kartläggningen af detta vidsträckta län anses kunna afslutas under år 1889; och då topografiska afdelningen, förutom de inom nyssnämnda län påbörjade fältmättningsarbeten, under de senare åren på underlag af en af afdelningen själf upprättad stomkarta derjemte utfört dylika arbeten inom Gefleborgs län samt under år 1888 skall kartlägga Gotlands län, har derigenom ekonomiska kartverket — hvad beträffar dess uppgift att lemna stomkartor för den topografiska kartläggningen — vunnit ett icke obetydligt försprång, hvarföre det icke är oundgängligen nödvändigt att under år 1889 uttaga hela den arbetsquantitet å fältet, som genom fullt användande af anslagsbeloppet skulle kunna vinnas.

Hvad vidare angår kartarbetena inom Norrbottens län, har afdel-

ningschefen meddelat, att dessa, sedan planmätningarna nu blifvit afslutade, utgöras hufvudsakligen af terrängmätningar samt utgifning i tryck af kartor och beskrifningar. Ehuru särskildt kartutgifningen borde bedrivas med all den skyndsamhet, som tillgång på derför lämplig personal medgäfv, har afdelningschefen dock ansett arbetena under år 1889 kunna ordnas så, att ett öfverskott för ofvan angifna ändamål kunde beredas.

Dervid har afdelningschefen likväl ansett det icke böra lemnas obemärkt, att detta öfverskott möjligen behöfde tagas i anspråk äfven för ett annat ändamål. I sådant afseende erinrar afdelningschefen, hurusom komiterade för uppgörande af förslag till förordning angående de svenske lapparne och de bofaste i Sverige år 1883 gjort framställning, att Vesterbottens läns fjelland snarligen måtte varda kartlagdt. I det underdåniga utlåtande, afdelningschefen med anledning deraf afgaf den 27 September samma år, framhöll afdelningschefen de fördelar, som skulle vinnas derigenom att, i den mån kartläggningen af Norrbottens län fullbordades, den derigenom successivt ledigblifvande personalen, hvilken redan vore förtrogen icke allenast med de särskilda arbetsmetoder, som vid kartläggning af fjellandet tillämpades, utan äfven med de egendomliga förhållanden, hvarmed vistelsen i sådana öde trakter vore förknippad, finge i det angränsande länet användas. Ehuru något förslag i afseende på tid, sätt och anskaffande af medel för en sådan anordning icke då kunde framställas, anbefalde Eders Kongl. Maj:t likväl, att de för ifrågavarande kartläggning nödiga triangelmätningar skulle genom topografiska afdelningen utföras; och, enligt hvad afdelningschefen uti nu ifrågavarande underdåniga skrifvelse anmält, hafva dessa triangelmätningar, hvilka påbörjades år 1885, så fortskridit, att ur denna synpunkt något hinder icke möter för sjelfva kartläggningens påbörjande. För den händelse Eders Kongl. Maj:t nu skulle finna lämpligt förordna, att generalstabens topografiska afdelning, med användande af den personal, som härför finnes lämplig, redan under år 1889 skall påbörja nämnda kartläggning, har afdelningschefen vidare anmält att, för såvidt icke särskildt anslag för detta ändamål äskas, några andra medel derför icke finnas tillgängliga än den behållning, som möjligen kan beredas å anslaget till kartarbetena i Norrbottens län.

Af hvad sålunda blifvit anfördt och af hvad gjorda utredningar gifvit vid handen rörande den tid, som erfordras för de allmänna kartverkens fullbordan, har afdelningschefen funnit framgå nödvändigheten af, att de nuvarande anslagen fortfarande utgå med oförmiuskadt belopp,

dervid afdelningschefen slutligen erinrat, att af det förhållandet, att besparingar kunnat beredas å de ekonomiska kartverkens anslag, ingalunda finge dragas den slutsats, att dessa anslag icke vore till sin nuvarande storlek erforderliga, utan hade detta förhållande sin grund i nödvändigheten att förverkliga en till besparing ledande samverkan mellan de olika kartverken och sålunda i möjligaste grad befrämja alla kartverkens jemnsidiga och skyndsamma fortgång, likasom den omständighet, att sådana besparingar hittills ansetts böra beredas å de ekonomiska kartverkens anslag för att komma de topografiska arbetena till godo, icke uteslöte möjligheten af att i en framtid ett motsatt tillvägagående kunde behöfva anlitas; och har afdelningschefen, som icke ansett lämpligt att på grund af de för olika år vexlande förhållandena i afseende å storleken af de medel, som för de olika slagen af kartarbeten erfordrades, föreslå en minskning i det ena anslaget och en motsvarande ökning i det andra, följaktligen i underdånighet hemställt, att de till de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län samt till de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket för innevarande år anvisade anslag äfven måtte för år 1889 till oförändrad storlek anvisas, samt att den behållning, som härå kunde komma att uppstå, finge, i mån af behof, användas till bestridande af utgifter för generalstabens topografiska arbeten.

Till denna hemställan har kommissionen för de allmänna kartarbetena förordat nådigt bifall.

I det yttrande, jag den 25 April 1887 inför Eders Kongl. Maj:t afgaf rörande anslagen till de ekonomiska kartverken för innevarande år, erinrade jag om ett af förste landtmätaren J. E. Nyström afgifvet förslag till landtmäterikårens organisation, hvilket förslag äfven berörde det ekonomiska kartverket och därför erforderliga anslag. Detta förslag är jag dock ännu icke i tillfälle att underställa Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, enär yttranden öfver förslaget ännu icke inkommit från alla de myndigheter, till hvilka detsamma för afgifvande af utlåtande remitterats.

På grund af hvad afdelningschefen anfört, och då de besparade andre-landtmätarelönerna fortfarande äro för de ekonomiska kartverken att påräkna, tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, utöfver det å riksstatens sjette hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1889 anvisa till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

Landsstaterna i länen.

Uti skrifvelse af den 5 September 1885 har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län föreslagit, att två för närvarande lediga länsmanstjänster inom länet, nemligen i Vika länsmansdistrikt och i Utanbrodelens länsmansdistrikt af Stora Tuna socken, måtte i anseende till den jämförelsevis ringa omfattningen af de till nämnda tjänster hörande göromål, den begränsade folkmängden och distriktens icke synnerligen vidsträckta omfång indragas och derunder lydande områden förläggas till andra angränsande länsmansdistrikt samt de härigenom uppkommande disponibla länsmansslöner användas till inrättande af två nya länsmanstjänster i andra delar af länet, hvilka deraf vore i större behof än ofvannämnda båda distrikt.

Enligt länsstyrelsens förslag skulle af Vika länsmansdistrikt, som omfattar Vika och Thorsångs socknar, den förra socknen förläggas till Sundborns länsmansdistrikt och den senare till Silfbergs och Gustafs länsmansdistrikt. Utanbrodelens länsmansdistrikt skulle förenas med Ofvanbrodelens länsmansdistrikt af Stora Tuna socken och tillsammans med detta bilda ett distrikt.

De båda nya länsmanstjänsterna skulle användas för delning af Lima och Leksands länsmansdistrikt.

Hvad anginge behovet af delning utaf *Lima* länsmansdistrikt, omfattande Lima och Transtrands socknar, erinrade länsstyrelsen, att detta distrikt omfattade ett område af icke mindre än tjugu qvadratmil, deraf på Lima socken belöpte 11½ qvadratmil och på Transtrands socken 8½ qvadratmil, med en utsträckning från norr till söder af fullt 7 mil och från öster till vester af omkring 4 mil. Vid detta förhållande och ehuru hvarken folkmängden i distriktet, utgörande vid 1883 års utgång inom Lima socken 2,454 personer och inom Transtrands socken 1,692 personer eller tillhopa 4,146 personer, vore synnerligen stor eller

[4].

Användande af indragen länsmansslön till inrättande af ny länsmanstjänst inom Kopparbergs län.

tjenstegöromålens mängd, utgörande i medeltal för åren 1879—1883 omkring 240 ärenden, vore särdeles betydlig, syntes dock en delning af distriktet vara af verkligt behof påkallad, helst genom anställandet af en särskild länsman i Lima socken, hvarest lönkrögeriet tagit stor utsträckning, öfvervakandet af bränvinsförsäljningsförordningens efterlefnad skulle komma att mycket underlättas. Också hade Lima socknemän, jemlikt beslut å kommunalstämma den 13 Juli 1884, anhållit att socknen måtte komma att utgöra ett särskildt länsmansdistrikt.

Beträffande *Leksands* länsmansdistrikt, bestående af Leksands och Siljansnäs socknar, omfattade detta distrikt en areal af $10\frac{3}{4}$ kvadratmil, med en folkmängd af omkring 13,400 personer, och utgjorde de vid länsmanskontoret handlagda ärenden i medeltal för åren 1879—1883 omkring 1,500, hvaraf alltså framginge att, med hänsyn ej mindre till distriktets vidsträckta område än äfven till göromålens antal och folkmängden, en delning af jemväl ifrågavarande distrikt vore behöflig och önskvärd.

Kammarkollegium och statskontoret, hvilka uti ett den 5 Februari 1887 till civildepartementet inkommet underdånigt utlåtande yttrat sig i ärendet, hafva icke haft något att erinra emot indragning af länsmanstjensten i Vika länsmansdistrikt och distriktets fördelande, på sätt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit, men deremot på anförda skäl ansett sig åtminstone för närvarande sakna giltig anledning att tillstyrka indragning af länsmanstjensten i Utanbrodelens distrikt och detta distrikts förenande med Ofvanbrodelen till ett länsmansdistrikt, helst inom länet funnes andra länsmansdistrikt, som med större skäl syntes kunna och böra sammanläggas.

Angående den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ifrågasatta delning af Lima och Leksands länsmansdistrikt hafva embetsverken anført, att Lima distrikt visserligen till ytvidden vore större än Leksands distrikt, hvadan en delning af förstnämnda distrikt syntes, med hänsyn särskildt till polisuppsigtens behöriga upprätthållande, icke vara opåkallad; men då Leksands länsmansdistrikt både i fråga om folkmängd och antalet af de mål, som af länsmannen handlades, vore betydligt större än Lima länsmansdistrikt, syntes embetsverken öfvervägande skäl tala för, att af dessa båda distrikt Leksands distrikt borde i första rummet delas och att med delningen af Lima distrikt finge anstå, till dess genom vederbörande tjensteinnehafvares afgång i något af de mindre länsmansdistrikten inom länet och dettas förening med annat distrikt en länsmanlön blefve för ändamålet disponibel.

Lika med kammarkollegium och statskontoret anser jag mig icke

för närvarande böra tillstyrka indragning af det länsmansdistrikt, som omfattar Utanbrodelen af Stora Tuna socken.

Deremot synas mig giltiga skäl hafva blifvit anförda för indragning af Vika länsmansdistrikt och detta distrikts fördelning, på sätt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit.

Hvad angår frågan om användningen af den genom en dylik indragning disponibla länsmanslönen, så synes mig genom hvad i ärendet förekommit vara till fullo ådagalagdt behovet utaf delning af såväl Leksands som Lima länsmansdistrikt. Men då för närvarande endast ettdera distriktet kan ifrågakomma att delas, anser jag för min del, i olikhet mot kammarkollegium och statskontoret, att Lima distrikt härvidlag bör ega företräde. Jag grundar denna åsigt på distriktets betydande areal och utsträckning samt på svårigheten för en enda länsman att inom ett så betydligt område utföra en något så när nöjaktig polisbevakning.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen,

att det aflöningsbelopp, som kan blifva tillgängligt genom indragning af Vika länsmansdistrikt inom Kopparbergs län, må användas till aflönande af en länsman i ett nytt distrikt, bildadt genom delning af Lima länsmansdistrikt i samma län.

Vidare har jag att i underdånighet anmäla att, enligt hvad statskontoret i sin berättelse angående statsverkets tillstånd och behof meddelat, följande landsstatsboställen till statsverket indragits, utan att ersättning till vederbörande tjenstemän ännu blifvit å anslaget till »landsstaterna i länen» uppförd:

[5]
Höjning å anslaget till följd af indragning af landsstatsboställen.

länsmansbostället i Algutsrums härad af Kalmar län, $\frac{1}{4}$ mantal Qvigerölla n:o 5;

länsmansbostället i Möckleby härad af samma län, $\frac{1}{16}$ mantal Bläsinge n:o 8;

kronofogdebostället i Göteborgs fögderi af Göteborgs och Bohus län, 1 mantal Askim Knappegården; samt

länsmansbostället i Karlstads tingslag af Vermlands län, 1 mantal Solberg n:o 1.

På grund häraf torde, på sätt statskontoret hemställt, Eders Kongl. Maj:t behaga föreslå Riksdagen,

att penningeanslaget under »landsstaterna i länen» måtte höjas med det belopp, hvartill nämnda indragna boställens afkastning är i stat beräknad, eller 2,533 kronor;

kommande, i händelse af bifall härtill, anslaget till »landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor reservationsanslag)» att höjas från 2,641,049 kronor till 2,643,582 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

[6].
Ändring i
staten för
väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen.

Då Eders Kongl. Maj:t den 28 Oktober sistlidna år i nåder förordnade dåvarande chefen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att vara chef för styrelsen för statens jernvägstrafik, väckte jag fråga, att tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader, hvilken för närvarande utöfvas af förstnämnda styrelse, borde öfverflyttas till styrelsen för statens jernvägstrafik, samt yttrade i afseende härå:

»Sedan styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader med 1882 års slut upphörde, har bestyret med ledningen af statens jernvägsbyggnader varit uppdraget åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och har för sådant ändamål ett extra anslag å 20,000 kronor för år blifvit vid hvarje riksdag från och med år 1882 uppfördt i riksstaten under anslagstiteln »väg- och vattenbyggnadsstaten». Denna anordning har emellertid varit endast provisorisk. Ut i den underdåniga skrifvelse af den 21 Maj 1882 angående reglering af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, hvarmed Riksdagen anmälde, att berörda anslag blifvit beviljadt, erinrar Riksdagen, att förslag flera gånger väckts om öfverflyttande af ledningen af statens jernvägsbyggnader till styrelsen för statens jernvägstrafik; att af angifna skäl någon sådan öfverflyttning då visserligen ej kunde komma i fråga, men att skäl ej heller ansetts förefinnas att definitivt uppdraga bestyret med jernvägsbyggnaderna åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. 'Frågan om ordnandet af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader bör nemligen lemnas öppen, intill dess fullbordandet af banan till Sollefteå kan motses, samt det visat sig, huruvida och i hvilken omfattning jernvägsbyggande för statens räkning derefter kommer att ega rum.'

Sedan Bräcke—Sollefteå banan under sistlidna år blifvit fullbordad och sedan af öfriga större stambanebyggnader, hvilka under senare åren bedrifvits, linien Söderhamn—Kilafors redan är färdigbyggd och å linien Hudiksvall—Ljusdal vid nästa års början endast mindre kompletteringsarbeten återstå, komma från och med nästa år och antagligen under många följande år statens jernvägsbyggnader ej att bedrifvas å mera än en linie, stambanan norr om Långsele. Skäl synes ej heller

förefinnas till antagande, att de årliga anslagen till denna stambana skola blifva så stora, att arbetet bör försiggå på flera arbetsdistrikt. Den omfattning, hvori jernvägsbyggandet för statens räkning hädanefter kommer att ega rum, synes således ej blifva så betydlig, att numera deri kan ligga något hinder att förlägga tillsynen öfver detta byggande till styrelsen för statens jernvägstrafik».

Ehuru jag obetingadt erkände det synnerligen förtjenstfulla sätt, hvarpå statens jernvägsbyggnader allt hittills handhafts, uttalade jag vidare såsom min åsigt, att en dylik öfverflyttning skulle komma att befordra enhet i ledningen af hela vår jernvägsförvaltning samt medföra åtskilliga förenklingar och tilläfventyrs besparingar i administrationen.

Härefter behagade Eders Kongl. Maj:t, med bifall till af mig gjord hemställan, i nåder förklara sig vilja hos näst sammanträdande Riksdag föreslå, att till styrelsen för statens jernvägstrafik måtte anvisas de för handhafvande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader nödiga anslag, äfvensom anbefalla trafikstyrelsen att afgifva förslag, huru inom styrelsen handläggningen af de ärenden, som rörde ledningen af dessa jernvägsbyggnader med hvad dertill hörde, borde ordnas.

Det torde nu tillåtas mig att under denna anslagstitel i ett sammanhang anmäla alla de frågor, som med den sålunda ifrågasatta öfverflyttningen af jernvägsbyggnadsärendena stå i samband.

Härvid har jag att till en början meddela, att — då det syntes mig böra utredas, huruvida icke i sammanhang dermed, att trafikstyrelsen öfvertog tillsynen af statens jernvägsbyggnader, jemväl tillsynen öfver de *enskilde* jernvägarne lämpligen borde öfverflyttas från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen till trafikstyrelsen, — dessa båda embetsverk blefvo anmodade att gemensamt afgifva yttrande i denna fråga. Till svar härå hafva styrelserna anført, att antalet af de tjenstemän vid statens jernvägstrafik, hvilka vore så qualificerade, att de kunde öfvertaga den tillsyn öfver de enskilde jernvägarne, som för närvarande utfövdades af de under väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lydande distriktcheferna, icke vore större än jernvägstrafikens eget behof kräfde; att följaktligen, i händelse trafikstyrelsen jemväl skulle öfvertaga väg- och vattenbyggnadsstyrelsens befattning med de enskilde jernvägarne, jernvägstrafikens tjenstemannapersonal måste ökas, derest icke den närmaste tillsynen öfver dessa jernvägar fortfarande skulle åligga distriktcheferna, hvilket dock icke vore lämpligt, enär desse tjenstemän sålunda skulle komma att lyda under två särskilde chefer, och ett dylikt förhållande tvifvelsutan skulle inverka störande på hela deras tjenstgöring; samt att en

dylik förändring sålunda komme att medföra en ökad kostnad för statsverket; och hafva styrelserna på grund häraf samt med erinran, att tillsynen öfver de enskilda banornas rörliga materiel redan nu utöfvas af trafikstyrelsen, såsom sin åsigt uttalat, att den tillsyn öfver de enskilde jernvägarne, som nu tillhör väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, bör fortfarande vid denna styrelse bibehållas.

På grund af hvad styrelserna sålunda yttrat, anser jag frågan om öfverflyttning till trafikstyrelsen af hela tillsynen öfver de enskilde jernvägarne böra för närvarande förfalla.

Jag öfvergår härefter till frågan, huru handläggningen af de ärenden, som angå ledningen af statens jernvägsbyggnader, bör för framtiden inom trafikstyrelsen ordnas.

I detta afseende har trafikstyrelsen uti den underdåniga skrifvelse, som styrelsen, till åttlydnad af ofvannämnda nådiga befallning, den 16 December sistlidna år aflåtit, till en början erinrat, att frågan om öfverflyttning till styrelsen af jernvägsbyggnadsärendena redan tillföre varit föremål för behandling hos styrelsen, hvilken den 13 Februari 1869 uti ärendet afgifvit underdånigt utlåtande. Det förslag, styrelsen då framlade rörande nämnda ärendens behandling hos styrelsen, hade dock på grund af nådig föreskrift uppgjorts under förutsättning, att till fortsättande af statens jernvägsbyggnader komme att årligen anvisas från 3 till 4 millioner kronor. Ehuru nu någon anvisning icke blifvit meddelad om jernvägsbyggnadernas blifvande omfattning, ansåge sig styrelsen likväl, med afseende å hvad Riksdagen uttalat i dess underdåniga skrifvelse den 26 Maj 1886, hvarmed Riksdagen anmälde sitt beslut rörande jernvägen norr om Sollefteå, böra utgå från det antagandet, att de årliga anslagen komme att uppgå till endast 2 à 2½ millioner kronor, och styrelsen kunde på denna grund föreslå en anordning, som, ehuru den öfverensstämde med de åsikter, styrelsen år 1869 uttalat, likväl något skilde sig från det då af styrelsen afgifna förslag.

Men ej allenast denna begränsning af byggnadssumman utan äfven åtskilliga under årens lopp vid jernvägsbyggnaderna inträffade förändringar möjliggjorde en förenkling af styrelsens äldre förslag. Sålunda skedde nu vid arbetslinien redovisning och upprättades bokslut öfver såväl arbetena som materielen, hvarigenom göromålen vid styrelsens byrå högst väsentligen minskades. Härtill bidroge ock den på grund af erhållna föreskrifter i viss mån påbörjade tillämpningen af entreprenadsystemet, och slutligen hade styrelsen ansett sig kunna påräkna, att landstingens åtagande att för banan norr om Sollefteå till jern-

vägens disposition ställa erforderlig mark skulle nästan fullständigt befria såväl arbetsbefälet på linien som styrelsen från de många gånger rätt invecklade och alltid tidsödande expropriationsgöromålen.

I sitt ofvan åberopade år 1869 afgifna utlåtande hade styrelsen uttalat, att någon direkt ledning af arbetena icke kunde af någon styrelsens ledamot eller tjänsteman utöfvas samtidigt med att han hade att handlägga ärenden, som fölle inom förvaltningen af de trafikerade jernvägarne. Hvad styrelsen härom yttrat vid en tidpunkt, då statens trafikerade jernvägar upptoge en längd af 1,118 kilometer, måste så mycket mera gälla nu, då den trafikerade banlängden uppginge till ej mindre än 2,496 kilometer och snart komme att än ytterligare ökas.

Denna ledning ansåge styrelsen således nu, som förut, böra anförtros åt en från trafikförvaltningsgöromålen fullt fristående ingenjör, hvilken kunde helt och hållet egna sig åt byggnaden. I afseende å denne ingenjör hade styrelsen år 1869 föreslagit, att han borde benämnas öfveringenjör och att till honom skulle öfverlemnas chefskapet för en särskild temporär afdelning af styrelsen, benämnd byggnadsafdelningen, med rätt för honom att sjelfständigt besluta i sådana frågor rörande arbetenas utförande, hvilka af styrelsens chef bestämdes. Men med den begränsning i byggnadsanslagen, som nu lagts till grund för styrelsens förslag, ansåge styrelsen öfveringenjörens göromål såsom endast styrelseledamot och föredragande komma att blifva af allt för ringa omfattning. Byggnadsledarens hufvudsakliga verksamhet borde därför nu förläggas till linien och kunde derstädes förenas med chefskapet för byggnadsdistriktets byrå. Ty under det att arbetena, så länge årsanslagen hållits vid 4 millioner kronor och deröfver, varit fördelade på två eller flera distrikt, hvart och ett med sin särskilda byrå, material- och kassaförvaltning, och under befäl af en distriktsingenjör, erfordrades, efter det byggnadsanslagen blifvit betydligt minskade, icke längre någon delning af arbetslinien i särskilda komplexer, utan kunde arbetena ledas från endast *en* byrå af en chef, hvars funktioner närmast motsvarade de hittills varande distriktsingenjörernas, och förutom hvilken någon annan sammanhållande ledning ej vore af nöden, än den som utöfvades af styrelsens chef. Distriktsingenjören blefve sålunda den verkliga öfveringenjören, som borde ega att ensam besluta om alla vid byggnaden förekommande anordningar med undantag af sådana, hvarom enligt för honom utfärdad instruktion styrelsens beslut skulle inhemtas.

Då öfveringenjörens hufvudsakliga verksamhet skulle förläggas till arbetslinien, — anför styrelsen vidare — kunde han endast i un-

dantagsfall inför styrelsen framlägga och föredraga byggnadsärenden, hvaremot intet hindrade, att de fullständigt bereddes vid liniens byrå.

Enär, såsom ofvan vore nämnt, fullständiga bokslut numera uppgjordes vid distriktets byrå, fordrade byggnadens redovisningshandlingar ingen annan handläggning hos styrelsen, än att de underkastades vederbörlig revision. Ej heller borde hos styrelsen andra kamrerare- och bokhållaregöromål i och för jernvägsbyggnaderna förekomma än de, som anginge styrelsens kassaförvaltning för byggnaden. Jemväl ombudsmannagöromålen för byggnaden, hvilka hittills hufvudsakligen bestått i bevakande af statens rätt vid exproprieringar, men som komme att betydligt minskas, sedan vederbörande landsting åtagit sig tillhandahållandet af erforderliga jordområden, skulle äfven så godt som uteslutande handläggas vid arbetslinien.

De mera permanenta göromål, hvilka, utom ärendenas föredragning inför styrelsen, icke kunde vid öfveringenjörens byrå å linien handläggas, vore sålunda enligt styrelsens tanke: styrelsens kassaförvaltning för byggnadens räkning, registrering af till styrelsen ingående eller derifrån utgående skrivelser i byggnadsärenden, vård af byggnadens arkiv, samt revision. Bland dessa ärenden kunde kassagöromålen, som hufvudsakligast bestode i uttagningar från och insättningar i penningeförvaltande verk, registreringen samt vården af arkivet bestridas af vederbörande till jernvägstrafikstaten hörande tjenstemän, och då för arbeten af mera tillfällig art, såsom uppgörande af förslag och beräkningar för större brokonstruktioner samt rit- och skrifgöromål, förstärkning af arbetskrafter erfordrades, kunde sådan beredas genom anlitan af extra biträden. Deremot erfordrades för revisionsgöromålen, hvilka utom vanlig revisionsskicklighet kräde speciel kännedom om materialförvaltningen och redovisningen vid byggnaden, en särskild revisor.

Hvad anginge byggnadsärendenas föredragning inför styrelsen, så kunde, under förutsättning att dessa ärendens beredning hufvudsakligen egde rum å arbetsliniens byrå och att öfveringenjören erhöle den vidgade beslutanderätt, som ofvan nämnts, denna föredragning ske genom vederbörande öfverdirektörer på det sätt, att öfverdirektören för banafdelningen födroge alla tekniska frågor, för hvilka öfveringenjören ej särskildt tillkallats, samt öfverdirektören för byråafdelningen öfriga byggnaden rörande ärenden, allt efter chefens närmare bestämmande.

Någon tillökning i tjenstebefattningar utom nämnde revisor erfordrades således icke för att inom trafikstyrelsen behandla byggnads-

ärendena, men då såväl styrelsens chef som tjenstemän skulle få sig ålagda särskilda göromål för byggnadsförvaltningen och ökad ansvarighet, ansåge styrelsen dem böra tillerkännas en särskild ersättning därför, i hvilket afseende styrelsen hemstälde, att för tillsynen öfver och bestyren med statens jernvägsbyggnader styrelsens chef måtte ega att uppbära ett årligt arvode af 2,000 kronor samt nyssnämnde båda öfverdirektörer och registratorn hvardera 500 kronor. Lades härtil den förut omförmälda revisorns aflöning, hvilken styrelsen ansåge böra bestämmas till 3,000 kronor, samt kostnaden för tillfälliga rit- och skrifbiträden samt diverse utgifter, hvilka poster tillsammans torde kunna uppskattas till 3,500 kronor, blefve hela det belopp, som för styrelsens öfvertagande af jernvägsbyggnadernas ledning erfordrades, 10,000 kronor. Denna förvaltningskostnad ansåge dock styrelsen icke böra bestridas med trafikmedel eller med medel anvisade såsom särskildt anslag, utan styrelsen hölle före, att densamma borde utgå af anslaget till statens jernvägsbyggnader och följaktligen såväl upptagas i de förslag, hvilka årligen afgåfves rörande användningen af dessa anslag, som ock redovisas i jernvägsbyggnadens räkenskaper.

Då den af trafikstyrelsen föreslagna anordningen både synes ändamålsenlig och leder till en betydlig besparing, tvekar jag icke att förorda dess godkännande.

Jemväl i fråga om de medel, af hvilka kostnaderna för de ifrågasvarande ärendenas handläggning inom trafikstyrelsen skola utgå, instämmer jag i styrelsens förslag, hvilket öfverensstämmer med hvad som gälde under den tid, ledningen af statens jernvägsbyggnader var anförtrodd åt en särskild för detta ändamål inrättad styrelse.

Då jag härefter öfvergår till frågan om de förändringar i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens organisation, som föranledas deraf, att styrelsens befattning med ledningen af statens jernvägsbyggnader skulle komma att upphöra, tillåter jag mig att till en början erinra, att vid styrelsen äro för närvarande anstälde dels på ordinarie stat, förutom styrelsens chef, en byråchef och föredragande för tekniska ärenden, en kamrerare och föredragande för administrativa och ekonomiska ärenden, två byråingenjörer och en registrator, som tillika är aktuarie, dels ock på extra stat, så länge styrelsen har sig anförtrodd ledningen af statens jernvägsbyggnader, en byråchef och föredragande för tekniska ärenden angående jernvägar, en kassör, som tillika är bokhållare, samt en revisor, hvarjemte för granskning af vattenaflednings- och odlingsplaner finnes anställd en extra byråingenjör, som dock icke i någon mån

beröres af den nu ifrågasatta förändringen. Ehuru förstnämnda tre å extra stat uppförda tjänster varit afsedda att indragas, när styrelsens befattning med statens jernvägsbyggnader komme att upphöra, har det icke befunnits lämpligt eller ens möjligt att så fördela göromålen emellan styrelsens tjänstemän att de å extra stat anställde uteslutande sysselsattes med ärenden rörande statens jernvägsbyggnader och de öfrige med de andra ärenden, som tillhöra styrelsens embetsbefattning, utan vid göromålen fördelning har så förfarits, att alla ärenden, som till sin beskaffenhet äro likartade, tilldelats samma tjänsteman, ehvad de röra statens jernvägsbyggnader eller andra arbeten, med hvilka styrelsen har att taga befattning. Sålunda har den å extra stat uppförde byråchefen att handlägga alla tekniska ärenden rörande jernvägarne, såväl statens som de enskilde. Kassören och bokhållaren verkställer alla hos styrelsen förekommande uppbörds-, redovisnings- och bokföringsgöromål, och revisorn har till åliggande att förrätta alla revisionsgöromålen. Å andra sidan har den å ordinarie stat anställde kamreraren att bereda och föredraga alla administrativa och ekonomiska ärenden, jemväl sådana som röra statens jernvägsbyggnader.

Derest nu styrelsens befattning med dessa jernvägsbyggnader kommer att upphöra, måste, i följd af indragningen af de å extra stat uppförda tjänstebefattningarne, vissa förändringar i de ordinarie tjänstemännens åligganden ega rum, på sätt redan i den af Eders Kongl. Maj:t för styrelsen den 17 November 1882 fastställda instruktion blifvit förutsatt. Enligt instruktionens bestämmelser skulle sålunda den å ordinarie stat anställde byråchefen för tekniska ärenden öfvertaga beredningen och föredragningen af de tekniska ärendena rörande enskilde jernvägar samt till kamreraren öfverflyttas alla uppbörds-, redovisnings-, bokförings- och revisionsgöromål. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har emellertid, i betraktande af den betydande tillökning i antalet af de till styrelsens handläggning hörande mål, som sedan år 1882 egt rum, ansett den sålunda förutsatta förändrade organisationen icke kunna genomföras, utan att väsentliga olägenheter och hinder i göromålen gång deraf komme att uppstå. Styrelsen har därför uti underdånig skrifvelse af den 29 November sistlidna år gjort framställning om en nödig ansedd förstärkning i styrelsens arbetskrafter.

Styrelsen erinrar i denna skrifvelse, att beloppet af de af Riksdagen beviljade medel för allmänna arbeten af den beskaffenhet, att deras utförande kontrolleras af styrelsen, under de år, som förflutit sedan styrelsens instruktion fastställdes, betydligt ökats. Medan nemligen dessa medel för år 1882 blott utgjorde 530,000 kronor, hade Riks-

dagen för år 1887 för nämnda ändamål anvisat sammanlagdt 1,700,000 kronor. Derjemte hade de medel, som anslagits till bestridande af kostnaderna för vägundersökningar samt expenser för allmänna arbeten, ökats från 40,000 kronor år 1883 till 60,000 kronor år 1887. I jemnbredd med denna tillökning i anslagsbeloppen hade ock antalet af de mål och ärenden, som tillhörde styrelsens handläggning, vuxit. Medan målens antal år 1880 blott utgjort 847, uppginge nemligen antalet år 1886 till 1,255, hvarvid dock icke de ärenden, som afsett statens jernvägsbyggnader, tagits i beräkning. Särskildt förtjenade framhållas tillväxten i antalet af de mål, som rörde de enskilde jernvägarne, och hvilka, från att år 1880 hafva utgjort allenast 103, år 1886 uppgått till 320. Vid sådant förhållande ansåge styrelsen omöjligt att åt byråchefen för tekniska ärenden öfverlemna ärendena rörande de enskilde jernvägarne, utan borde beredningen och föredragningen af dessa ärenden tills vidare anförtros åt den ene af de å styrelsens stat uppförde byråingenjörerna, hvilken såsom ersättning därför borde beviljas ett arvode af 1,000 kronor.

Vidare har styrelsen ansett att, då uppbörds-, redovisnings-, bokförings- och revisionsgöromålen, hvilka jemväl sedan år 1882 ökats, vore, äfven sedan styrelsens befattning med ärendena rörande statens jernvägsbyggnader upphört, alltför omfattande att kunna af kamreraren bestridas, dessa göromål borde anförtros åt andra tjenstemän. Hvad särskildt anginge styrelsens medelsförvaltning, vore det oegentligt att anförtro denna åt kamreraren, öfver hvilken det icke lämpligen kunde åt någon annan af styrelsens tjenstemän uppdragas att utöfva kontroll i detta afseende, och styrelsen har därför hemställt, att det måtte åläggas registratorn och aktuarien att under kontroll af kamreraren handhafva denna förvaltning emot ett arvode af 600 kronor, som kunde utgå af anslaget till vikariatsersättning m. m. Icke heller revisionsgöromålen, hvilka komme att betydligt ökas i följd deraf, att Eders Kongl. Maj:t den 6 April sistlidna år till styrelsen öfverflyttat bestyret med granskningen af räkningar å ersättning för vägundersökningar, borde lämpligen uppdragas åt kamreraren, då det just tillhörde denne att i styrelsen såsom föredragande handlägga anmärkningar, som uppkomme vid den revision, som hos styrelsen egde rum. Styrelsen föreslår därför, att medel måtte anvisas till aflöning åt en revisor och bokbållare, hvilken skulle åligga icke allenast att förrätta de hos styrelsen förekommande revisions- och bokföringsgöromål, utan ock att biträda vid sådana arbeten, som nu fullgöras af en öfvertalig kanslist, hvilken för närvarande uppbär 2,000 kronor från anslaget till vikariatsersättning m. m.;

och komme sålunda genom samme kanslists befordran till revisor detta belopp att besparas.

Slutligen har styrelsen med erinran, att styrelsen komme att gå miste om det biträde vid handläggning af i styrelsen förekommande juridiska ärenden, som styrelsen hitintills haft att påräkna af den för statens jernvägsbyggnader anstälde ombudsman, framhållit behovet af ett dylikt biträde samt hemställt, att ett anslag af 2,000 kronor måtte å extra stat anvisas för tillgodoseende af detta behof och för att tillika erhålla ett behöfligt biträde vid uppsättning af expeditioner.

Lika med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser äfven jag — i betraktande af den väsentliga tillökning i göromål, som byråchefen för de tekniska ärendena hos styrelsen redan erhållit i följd deraf, att anslagen till de allmänna arbetena så betydligt ökats under de senare åren, — att handläggningen af ärenden rörande de enskilde jernvägarne icke lämpligen kan uppdragas åt denne embetsman. Jag befarar nemligen, att en dylik tillökning i byråchefens göromål skulle göra det för honom omöjligt att åt de viktiga och grannliga tekniska frågor, som tillhöra styrelsens handläggning, egna den omsorgsfulla och noggranna utredning och granskning, som vederbör. Emot styrelsens hemställan att åt en af byråingenjörerna skulle uppdragas att bereda och föredraga nu ifrågavarande ärenden, synes sålunda icke vara något att erinra, likasom den ersättning, styrelsen för detta bestyr föreslagit, torde vara skälig.

Hvad styrelsen erinrat emot att åt kamreraren uppdraga de hos styrelsen förekommande revisionsgöromål synes beaktansvärdt. Då det icke skäligen kan sättas i fråga, att kamreraren skulle såsom föredragande i styrelsen handlägga mål angående anmärkningar, som af honom sjelf blifvit under revisionen gjorda, samt föredragningen af dessa ärenden icke heller kan anförtros åt någon annan tjänsteman i styrelsen, skulle följden af en dylik anordning blifva, att de anmärkningar, som uppkomma under den revision, som hos styrelsen eger rum, icke kunde hos styrelsen pröfvas. Jag erkänner således det lämpliga i, att hos styrelsen anställes en särskild revisor, hvilken jemväl bör, på sätt styrelsen föreslagit, öfvertaga bokföringsbestyren. Åt denne tjänsteman synes mig ock utan olägenhet kunna uppdragas att under kontroll af kamreraren handhafva kassörsgöromålen, hvilka enligt styrelsens förslag skulle anförtros åt registratorn emot särskildt arfvode. Aflöningen till denne nye tjänsteman, som torde böra benämnas revisor och bokhållare, anser jag böra blifva densamma, som första gradens tjänstemän i de centrala verken i allmänhet åtnjuta, och sålunda böra bestämmas till

lön 1,800 kronor och tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, börande lönen efter 5 år kunna höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor; och torde dessa tillägg till lönen böra utgå af det å sjette hufvudtiteln uppförda anslag till ålderstillägg, hvilket anslag icke i följd deraf behöfver höjas. De bestämmelser, som enligt nådiga kungörelsen den 2 Juni 1882 angående villkoren för åtnjutande af de från och med 1883 års början fastställda nya löneförmånerna för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gälla för den tjänsteman af första graden, som redan finnes hos styrelsen anställd, torde ock böra blifva gällande för revisorn och bokhållaren.

Hvad angår det af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen begärda anslaget till ett juridiskt biträde, så erinrar jag derom, att redan då förslag till stat för styrelsen år 1882 inför Eders Kongl. Maj:t framlades, dåvarande chefen för civildepartementet fäste uppmärksamheten å behofvet för styrelsen att ega tillgång till en juridiskt bildad tjänsteman. Någon särskild åtgärd för att tillgodose detta behof ansågs likväl icke då nödig, enär styrelsen för handläggningen af de juridiska göromålen vid sjelfva styrelsen hade att påräkna biträde af den ombudsman, som måste anställas för utförande af juridiska uppdrag i den ort, der jernvägsbyggnaderna påginge. Då nu emellertid en dylik ombudsman icke vidare skulle komma att vara hos styrelsen anställd, lära medel böra beredas för att på annan väg förskaffa styrelsen det biträde af en juridiskt bildad person, hvaraf behof tvifvelsutan kommer att förefinnas. Arfvodet åt den person, hvilken af styrelsen för detta ändamål antages, torde dock icke böra bestämmas högre än till 1,000 kronor årligen.

För bestridande af de nu föreslagna arfvoden åt en byråingeniör och för anskaffande af ett juridiskt biträde, tillsammans 2,000 kronor, kan tillgång beredas å det å styrelsens stat uppförda anslaget å 10,000 kronor till vikariatsersättning m. m., i följd deraf att den aflöning, som med nämnda belopp nu från detta anslag utgår till en öfvertalig kanslist, kommer att besparas genom denne tjänstemans förflyttande till den nya revisors- och bokhållaretjensten. Någon förhöjning af detta anslag ifrågakommer sålunda icke. Tvärtom kan en minskning af 1,000 kronor i anslaget ega rum, enär dels det arfvode af 600 kronor, som för närvarande från detta anslag utgår till den nuvarande å extra stat anstälde kassören, kommer i följd af jernvägsbyggnadsärendenas öfverflyttning till trafikstyrelsen att besparas, dels det för anlåtande af extra biträden för närvarande behöfliga belopp torde i följd af de ifrågasatta nya anordningarne kunna något nedbringas eller med 400 kronor. Då, genom ett godkännande af hvad jag i afseende å väg- och vattenbygg-

nadsstyrelsen föreslagit, å dess stat skulle tillkomma aflöning till en revisor och bokhållare 3,000 kronor, men å andra sidan anslaget till vikariatsersättning skulle minskas med 1,000 kronor, komme följaktligen slutsumman af styrelsens stat att ökas med allenast 2,000 kronor.

Då från beloppet af det nuvarande anslaget för ordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader kronor 20,000 drages

dels den summa, hvartill kostnaderna för handläggningen inom trafikstyrelsen af ärenden, som röra dessa jernvägsbyggnader, skulle uppgå, eller kronor 10,000

dels det belopp, hvarmed väg- och vatten-

byggnadsstyrelsens stat skulle ökas, eller » 2,000

tillhopa » 12,000

visar sig, att genom jernvägsbyggnadsärendenas öfverflyttning till trafikstyrelsen en årlig besparing uppstår af kronor 8,000.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag, som under titeln »styrelsen för statens jernvägstrafik» kommer att göra hemställan om beredande af medel för ordnande inom styrelsen af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader, i afseende å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat föreslå:

att å nämnda stat uppföres till aflöning åt ytterligare en första gradens tjensteman (revisor och bokhållare) ett belopp af 3,000 kronor, hvaraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjenstgöringspenningar, kunnande lönen efter fem år höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor;

att såsom vilkor för dessa aflöningsförmånens åtnjutande skola gälla samma bestämmelser, som enligt nådiga kungörelsen den 2 Juni 1882 äro gällande för den nu å styrelsens stat uppförde tjensteman af första graden; samt

att anslaget till »vikariatsersättning, arfvoden åt extra ordinarie tjenstemän, rit- och skrifbiträde» minskas med 1,000 kronor, eller från 10,000 kronor till 9,000 kronor.

Den ifrågasatta öfverflyttningen till styrelsen för statens jernvägstrafik af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader bör genomföras så snart ske kan eller redan under innevarande år, och de förändringar i tjenstgöringsförhållandena inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, hvilka jag, under antagande att denna öfverflyttning kommer till stånd, ofvan föreslagit, böra samtidigt dermed träda i tillämpning.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, med godkännande af hvad sålunda i afseende å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat föreslagits, från och med år 1889 höja anslaget till »väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf tvenne särskilda reservationsanslag, till expenser för allmänna arbeten och till vägundersökningar, hvartdera å 30,000 kronor)» från 129,200 kronor till 131,200 kronor eller med 2,000 kronor; samt

att medgifva, att det belopp, som för genomförande redan under innevarande år af ofvan föreslagna förändringar i tjenstgöringsförhållandena inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erfordras utöfver för ändamålet redan tillgängliga medel, må utgå af det för innevarande år anvisade anslag för ordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader.

Då med 1883 års ingång styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader upphörde och dess göromål öfvertogos af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, blefvo från den förra till den senare styrelsen öfverflyttade kassören och bokhållaren Karl Söderholm samt vaktmästaren Claes Forsberg.

Pension åt
kassören
K. Söderholm
och vakt-
mästaren
C. Forsberg.

I händelse väg- och vattenbyggnadsstyrelsens befattning med statens jernvägsbyggnader kommer att upphöra, skola dessa personers befattningar indragas. Vid sådant förhållande och då anställning icke heller kan dem beredas inom styrelsen för statens jernvägstrafik, enär, på sätt jag redan förut anmärkt, för de kassörsgöromål, som röra jernvägsbyggnaderna, någon särskild tjensteman icke behöfver anställas samt icke heller antalet vaktbetjente hos sistnämnda styrelse tarfvar någon tillökning i anledning af de ifrågavarande ärendenas öfverflyttning till styrelsen, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 19 December sistlidna år, med erinran att Söderholm och Forsberg, såsom anstälde på extra stat, icke kunnat förvärfva delaktighet i civilstatens pensionsinrättning, gjort framställning, att Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen föreslå, att åt bemälda personer måtte å allmänna indragningsstaten anvisas pensioner till belopp af 3,000 kronor för Söderholm och 800 kronor för Forsberg.

Af de vid denna framställning fogade handlingar inhemtas, att Söderholm, som är född den 8 Februari 1832 och sålunda uppnått en ålder af nära 56 år, blifvit den 24 Februari 1854 antagen till extra ordinarie kammarskrifvare i kammarkollegium, den 2 Januari 1858 förordnad till bokhållare i dåvarande öfverstyrelsens för statens jernvägsbyggnader revisionskontor, den 1 Juni 1860 förordnad till bokhållare i

samma styrelses kammarkontor och den 4 Mars 1863 förordnad att bestrida kamrerarettjensten hos styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader, hvilken befattning han utöfvat till utgången af år 1882, då han, som nyss är nämnt, öfverflyttats till sin nuvarande befattning vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Söderholm, hvilken sålunda i mer än 33 år varit anställd i statens tjänst och i 30 år tjänstgjort vid statens jernvägsbyggnader, har städse, enligt hvad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vitsordat, i sin tjänstgöring ådagalagt flit, skicklighet samt synnerligen utmärkt ordentlighet och redbarhet. Vid sin nuvarande befattning åtnjuter han en aflöning af 4,500 kronor.

Forsberg är, enligt hvad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upplyst, född den 27 Oktober 1831 och således öfver 56 år gammal, samt anställdes den 11 Juli 1860 såsom vaktmästare hos öfverstyrelsen för statens jernvägsbyggnader och antogs den 2 Januari 1863 såsom förste vaktmästare vid styrelsen för nämnda jernvägsbyggnader. Han har, enligt hvad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vitsordat, med mycken villighet, ordning och påpasslighet fullgjort sina skyldigheter. Vid sin nuvarande befattning åtnjuter han i aflöning 800 kronor jemte 400 kronor i ersättning för mistad bostadsförmån.

Det synes mig billigt, att Söderholm och Forsberg, hvilka, efter att under många år hafva träget och redbart arbetat i statens tjänst, nu måste derifrån entledigas utan något deras förvällande, och hvilka redan uppnått en ålder, då i följd af aftagande arbetskraft svårighet måste för dem möta att genom annan sysselsättning förvärfva sig medel till sin utkomst, af statsmedel erhålla ett för deras uppehälle behöfligt understöd; och då jag icke heller har något att erinra emot de föreslagna pensionsbeloppen, får jag, med erinran att den för Forsberg ifrågasatta pensionen är lika med den, hvartill förste vaktmästare i de centrala embetsverken äro berättigade, i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva

att åt kassören och bokhållaren i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen Karl Söderholm och vaktmästaren vid samma styrelse Claes Forsberg må å allmänna indragningsstaten uppföras årliga pensioner till belopp af 3,000 kronor för Söderholm och 800 kronor för Forsberg, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder de från sina nu innehafvande befattningar erhålla entledigande; dock att, derest Söderholm eller Forsberg framdeles skulle erhålla anställning å rikets stat, hans pensionsbelopp skall minskas med ett belopp, motsvarande den nya aflöningen, eller, om denna uppgår till samma eller högre belopp, upphöra att utgå.

Gästgifvares friheter.

Sedan senast församlade Riksdag bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t uti den till nämnde Riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof under anslagstiteln gästgifvares friheter föreslagit i fråga om utbyten af ersättningar för indragna ränte- och tiondeanslag, återstodo till behandling under denna anslagstitel de frågor angående dylika utbyten, som rörde gästgifverierna inom Västernorrlands och Jemtlands län samt Grisslehamns gästgifveri i Stockholms län. De frågor, som angå de två förstnämnda länen, äro fortfarande beroende på från vederbörande infordrade yttranden, hvilka ännu icke inkommit.

[7.]
Nedsättning
af anslaget till
gästgifvares
friheter.

Hvad deremot angår ersättningen till Grisslehamns gästgifveri, så hade jag redan den 9 December sistlidna år tillfälle att, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, inför Eders Kongl. Maj:t anmäla detta ärende.

Af de dervid föredragna handlingarna i ärendet inhemtades hufvudsakligen:

att det ränteanslag, för hvilket ersättning nu utginge till Grisslehamns gästgifveri, sedan äldre tider tillkommit postförvaltaren derstädes såsom understöd för gästgifverihållningen;

att genom nådigt bref den 13 Mars 1839 medgifvits, att postförvaltaren i Grisslehamn finge »med hänsigt till bibehållande af en ändamålsenlig anstalt för resandes herbergerande å denna gränsort, hvartill rum funnes afsedde uti de år 1755 på postverkets bekostnad uppförde och alltsedan af samma verk underhållna boställsbyggnaderna» från och med år 1839 och tills vidare af postmedlen kvartaliter uppbära 200 riksdaler banko, med förbindelse att emot ersättning enligt i vanlig ordning upprättad och fastställd taxa tillhandahålla resande rum med uppässning samt förse dem under deras vistande på stället med god husmanskost;

att nuvarande postförvaltaren vid Grisslehamn G. A. Klingbom, hvilken, såsom innehafvare af gästgifveriet derstädes, uppbure ersättningen för omförmälda indragna ränteanslag, förklarar sig villig att i utbyte emot denna ersättning emottaga bestämdt årligt belopp, beräknadt efter medeltalet af de sista tio årens medelmarkegångspris med tillagd forlön;

att generalpoststyrelsen, i ärendet hörd, icke heller haft något att emot detta utbyte erinra;

att statskontoret uti inforordt underdånigt utlåtande, med tillkännagifvande att ersättningsanslaget utgjort i medeltal för åren 1873—1882 126 kronor 92 öre, för åren 1874—1883 128 kronor 29 öre, för åren 1875—1884 127 kronor 87 öre samt för åren 1876—1885 127 kronor 59 öre, förmält, att ifrågavarande till bibehållande af en ändamålsenlig anstalt för resandes herbergerande i Grisslehamn, hvartill rum vore afsedda uti ofvan omförmälda på postverkets bekostnad uppförda och underhållna boställsbyggnader, sedan äldre tider postförvaltaren tillkommande ersättningsanslag syntes lämpligen böra från sjette hufvudtiteln anslag till gästgifvares friheter uteslutas och, i händelse understödet pröfvades än vidare böra utgå, medel dertill anvisas att utgå från postmedlen;

att generalpoststyrelsen, från hvilken förnyadt yttrande infordrats i anledning af hvad statskontoret sålunda ifrågasatt, anfört att, derest postförvaltaren fortfarande skulle ansvara för gästgifverihållningen vid Grisslehamn, skäl icke för närvarande syntes vara för handen att indraga de understöd, postmästaren i sådant hänseende fått åtnjuta, samt att, ehuru skälig anledning icke syntes förefinnas, att postverket skulle i vidsträcktare mån, än för närvarande egde rum, bidra till underhållet af gästgifveriet derstädes, styrelsen likväl med afseende å det för postverket jemförelsevis obetydliga belopp, hvarom vore fråga, och då antagligen inom en närmare framtid en omgestaltning af de nuvarande förhållandena med Grisslehamns gästgifveri måste blifva föremål för pröfning i författningssenlig ordning, ansåge sig icke böra afstyrka hvad statskontoret i sistberörda hänseende hemställt; samt

att kammarkollegium, som ansett sig icke ega anledning att yttra sig i frågorna, huruvida förevarande ersättning borde från gästgifveriet indragas eller om samma ersättning borde utgå af postmedlen eller af sjette hufvudtiteln anslag till gästgifverifriheter, hemställt om aflåtande till Riksdagen af nådig proposition om det ifrågasatta utbytet af ifrågavarande ersättning.

Med anledning af hvad sålunda förekommit, behagade Eders Kongl. Maj:t dels förklara, att ifrågavarande till postförvaltaren i Grisslehamn utgående indelningsersättning skulle med ingången af år 1889 upphöra att utgå, och att i stället från och med samma tid ett belopp af 129 kronor skulle årligen af postmedlen anvisas till postförvaltaren Klingbom, så länge han vid tjensten kvarstode, dels ock anbefalla generalpoststyrelsen att inkomma med utredning, huruvida berörda belopp, äfvensom det redan nu från postmedlen för gästgifverihållningen vid Grissle-

hamn utgående anslag å 300 kronor, borde jemväl efter Klingboms afgång till tjenstens blifvande innehafvare anvisas.

Under åberopande af detta Eders Kongl. Maj:ts beslut, och då häraf föranledes en nedsättning uti det under anslaget »gästgifvares friheter» i kolumnen »indelning» och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» nu uppförda belopp, hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen,

att det i kolumnen »indelning» och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» under anslaget till »gästgifvares friheter» uppförda belopp 5,768 kronor må nedsättas med 129 kronor eller till 5,639 kronor;

kommande i följd häraf anslaget till »gästgifvares friheter» att minskas från 19,575 kronor till 19,446 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar.

Med anledning af en af assistenten vid landtbruksakademiens agrikulturkemiska afdelning, filosofie kandidaten Carl Gustaf Eggertz hos landtbruksakademiens förvaltningskomité gjord anhållan om ett årligt lönetillskott af ett tusen kronor, har uppå förvaltningskomiténs förslag nämnda akademi uti underdånig skrifvelse den 16 September sistlidna år gjort framställning, att Eggertz, hvilken under tio år nitiskt och på ett synnerligen förtjenstfullt sätt under daglig tjenstgöring biträdt akademiens agrikulturkemist mot en aflöning af endast 1,500 kronor, jemte fri bostad, men utan att åtnjuta sportler eller andra förmåner, måtte undfå löneförbättring, hvilken akademien dock ansett kunna begränsas till 500 kronor. Såsom stöd för framställningen har akademien anfört, bland annat, att utsigterna till befordran för innehafvaren af ifrågakommande befattning voro synnerligen dåliga, enär, såsom erfarenheten nogsamt visat, till de tjenester, som kunde ifrågakomma att af honom sökas, nemligen föreståndarebefattningarne vid de med statsmedel understödda kemiska stationer för jordbrukets och näringsgarnes behof, nästan utan undantag antoges förut vid dessa stationer anstälde och inom orten kände kemister.

Härjemte har till civildepartementet ingifvits ett af föreståndaren för ifrågakommande afdelning, professoren L. F. Nilson afgifvet intyg,

[8.]

Ålderstillägg
till assistenten
vid landtbruks-
akademiens
agrikultur-
kemiska
afdelning.

deruti assistenten Eggertz' utmärkta flit, skicklighet och intresse vitsordas.

På framställning af Eders Kongl. Maj:t blef aflöningen för innehafvaren af ifrågavarande befattning, förut utgående med 1,200 kronor, af Riksdagen år 1874 ökad med 300 kronor eller till 1,500 kronor, med hvilket belopp den allt sedan utgått.

Med hänsyn dels till den för befattningen nu bestämda aflöning, hvilken synes vara väl låg i betraktande af de studier och kunskaper, som erfordras för att kunna på fullt tillfredsställande sätt sköta befattningen, dels ock till de ringa utsigter till befordran, som, enligt hvad landbruksakademien meddelat, en innehafvare af denna befattning eger, och hvarigenom svårighet tilläfventyrs kan uppstå att med fullt kompetent och skicklig person besätta tjensten med dess nuvarande aflöningsförmåner, synes mig skäl förefinnas att bevilja innehafvaren af ifrågavarande befattning någon löneförbättring, sedan han under längre tid med goda vitsord tjenstgjort.

Det belopp, som erfordras för beredande af en dylik löneförbättring, hvilken således bör tillgodokomma jemväl blifvande innehafvare af tjensten, torde böra, på sätt för agrikulturkemisten och andra tjenstemän vid landbruksakademien är stadgadt, utgå af sjette hufvudtitelns förslagsanslag till »ålderstillägg», hvilket icke i följd deraf behöfver höjas.

På grund häraf tillstyrker jag, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen medgifva,

att assistenten vid landbruksakademiens agrikulturkemiska afdelning må ega att efter tio års väl vitsordad tjenstgöring åtnjuta ett ålderstillägg till belopp af 500 kronor att utgå af sjette hufvudtitelns anslag till »ålderstillägg».

Skiften och afvittringar.

De stater för storskiftes- och afvittringsverken i Kopparbergs, Vesterbottens och Norrbottens län, som af Eders Kongl. Maj:t den 16 December 1887 fastställdes för innevarande år, sluta å ett sammanlagdt belopp af 248,900 kronor, hvaraf belöpa på

Kopparbergs län.....	kronor	93,000.
Vesterbottens »	»	54,600.
Norrbottens »	»	101,300.

Staterna för år 1887 slutade å 257,600 kronor,
hvaraf för

Kopparbergs län.....	kronor	91,900.
Vesterbottens »	»	53,400.
Norrbottens »	»	112,300.

Staternas slutsumma för innevarande år understiger således slutsumman för år 1887 med 8,700 kronor, men öfverstiger de för året till storskiftes- och afvittringsverken anslagna medel, 186,000 kronor, med 62,900 kronor, till hvars betäckande dock förefinnes behållning å anslagen till ifrågavarande arbeten från föregående år.

Beträffande behovet af anslag för storskiftes- och afvittringsverken för år 1889 har landtmäteristyrelsen, efter granskning utaf de från länsstyrelserna i förenämnda län inkomna uppgifter, uti underdånig skrifvelse den 25 November 1887 anført och hemstält:

att styrelsen, lika med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län, enär ej mindre arbetena för storskiftet i Elfdals socken än äfven mätningarne och graderingarne inom Särna socken med Idre kapellag syntes kunna afslutas under innevarande år, ansåge utgifterna för nämnda län kunna med 35,000 kronor nedbringas under det för innevarande år beräknade beloppet eller till 58,000 kronor;

att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesterbottens län, under antagande att åtskilliga afvittringsarbeten komme att återstå till år 1889 och att Eders Kongl. Maj:t täcktes bifalla den framställning, länsstyrelsen ämnade göra derom, att afvittring finge öfvergå jemväl provisionelt skattlagda byar, hemman och lägenheter, belägna ofvan kulturgränsen, uppskattat behovet för afvittringen inom detta län till 65,600 kronor eller samma belopp, hvartill länsstyrelsen föreslagit utgiftsstaten för innevarande år; men att, då landtmäteristyrelsen ansett sistnämnda stat kunna minskas till 54,600 kronor, och en af de i staten för år 1888 upptagne afvittringslandtmätarne komme att afgå före 1889 års ingång, samt afvittring ofvanom kulturgränsen, äfven om den blefve i nåder, bifallen före sistnämnda tid, icke vore särdeles brådskande och förty kunde utföras med någon del af den vid afvittringsverket inom länet tjenstgörande personal, landtmäteristyrelsen ansåge, att behovet för Vesterbottens län för år 1889 utan olägenhet skulle kunna inskränkas till 50,000 kronor;

samt att, emedan mätningar och taxeringar inom de områden, hvilka afvittringen inom Norrbottens län nu ansåges böra omfatta, syntes åtminstone med få och obetydliga undantag kunna afslutas under innevarande år, landtmäteristyrelsen, lika med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, funne anslaget för Norrbottens län

kunna med 11,300 kronor nedbringas under beloppet för innevarande år och följaktligen böra beräknas till allenast 90,000 kronor.

Landtmäteristyrelsen föreslår sålunda, att kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken för år 1889 må beräknas för

Kopparbergs län	kronor	58,000.
Vesterbottens »	»	50,000.
Norrbottens »	»	90,000.

summa kronor 198,000.

Enligt en i statskontorets riksbokslutsbyrå den 26 Oktober 1887 uppgjord, vid landtmäteristyrelsens skrifvelse fogad kalkyl skulle, under förutsättning att den för år 1887 fastställda statens utgiftsbelopp blefve till fullo användt och att icke någon utgift derutöfver egde rum, behållningen å anslagen för skiften och afvittringar vid samma års utgång uppgå till 147,358 kronor 61 öre; men då, enligt hvad landtmäteristyrelsen i sin skrifvelse anmält, från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelats, att åtskilliga utgifter, som tillhört 1886 års arbeten, återstått att betala under år 1887 och blifvit afförda i räkenskapen för sistnämnda år till ett sammanlagdt belopp af 26,836 kronor 52 öre, samt, på sätt redan blifvit nämnt, af behållningen från föregående år jemväl ett belopp af 62,900 kronor toges i anspråk för utgifter under innevarande år, bör berörda behållning minskas med sistnämnda båda summor, tillhoppa 89,736 kronor 52 öre, och således beräknas till allenast 57,622 kronor 9 öre. Landtmäteristyrelsen antager emellertid, att kostnaderna för arbetena under 1887, i anseende till den för dessa arbeten särdeles gynsamma väderleken, i det hela öfverskridit den i utgiftsstaten uppförda slutsumman, i följd hvaraf och då någon reserv bör beräknas för oförutsedda utgifter under innevarande och nästkommande år, styrelsen föreslår att af oftanämnda behållning endast ett belopp af 45,000 kronor må beräknas såsom tillgång för bestridande af utgifter under år 1889; och då hela anslagsbehovet för sistnämnda år är beräknadt till 198,000 kronor samt det ordinarie anslaget för skiften och afvittringar utgör 63,000 kronor, föreslår landtmäteristyrelsen, att derutöfver måtte af Riksdagen äskas ett extra anslag för år 1889 af 90,000 kronor, eller 33,000 kronor mindre än som blifvit beviljadt för innevarande år.

Dessutom har landtmäteristyrelsen hemställt, att åt styresmännen i Kopparbergs och Vesterbottens län, äfvensom åt föredragandena samt landtmätarne vid storskiftes- och afvittringsverken måtte beredas samma förbättring i aflöningsförmåner, som för detta och föregående år dem medgifvits.

I enlighet med hvad landtmäteristyrelsen föreslagit, tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen

dels att, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, för år 1889 bevilja förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor; att medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1889 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län samt de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken; att för år 1889 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; samt att bevilja tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1889 med 200 kronor,

[9.]

Höjning i
årsarfvodet för
storskiftes-
landtmätare
m. m.

dels ock att, till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1889, för samma år, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, på extra stat anvisa 90,000 kronor.

[10.]

Anslag till
storskiftes-
och afvittringsverken.

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar.

Sedan senast församlade Riksdag, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, beslutat att dels med kapitalbelopp, en gång för alla, inlösa och dels emot bestämda årliga ersättningsbelopp utbyta vissa från detta anslag utgående indelningsersättningar, samt, på sätt i statsrådsprotokollet den 25 April sistlidna år blifvit närmare meddeladt, beträffande andra dylika ersättningar någon förändring i angifna hänseenden befunnits icke kunna för närvarande vidtagas, återstå att Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas de ersättningsfrågor, som röra Södermanlands och Elfsborgs län.

[11.]

Inlösen af
indelnings-
ersättningar.

Inom *Södermanlands län* hafva innehafvarne af hemmanen Arninge n:r:is 1 och 2, $1\frac{1}{2}$ mantal, Lund n:o 1, $\frac{1}{8}$ mantal, Värhulta säteri n:o 1, 2 mantal, och Ålörp n:o 1, 1 mantal, alla i Vestermo socken, tillagts ersättningar för förlust genom jords upplåtande till Hjelmare kanal- och slussverk. Dessa ersättningar beräknas, sedan räntorna enligt förordningen den 23 Juli 1869 indragits till statsverket, efter tioårigt

medelmarkegångspris med tillagd forsellön. Sedan Riksdagen år 1887 beslutat, att en sjettedel af ersättningen till hemmanen Arninge skulle inlösas med ett kapitalbelopp, motsvarande ersättningens värde, kapitaliseradt efter fem för hundra, föreligga nu af ersättningen till nämnda hemman endast fem sjettedelar till behandling. För hvart och ett af åren 1876—1885 hafva de nu ifrågavarande ersättningarnes värden i medeltal utgjort:

för $\frac{1}{6}$ af Arninge	kronor 247: 59
» Lund	» 34: 75
» Värhulta	» 251: 24
» Åltorp	» 72: 65

tillsammans kronor 606: 23.

Tillfrågade, huruvida och på hvilka villkor egarne af dessa hemman ville ingå på utbyte af ersättningarna mot årliga bestämda belopp, hafva samme egare medgifvit ett dylikt utbyte mot följande penningbelopp, nemligen:

för $\frac{1}{6}$ af Arninge	kronor 400: —
» Lund	» 50: —
» Värhulta	» 350: —
» Åltorp	» 100: —

Men då dessa belopp i förhållande till ersättningsanslagens verkliga värden synts för höga att till anvisande förordas, har statskontoret uti afgifvet utlåtande i ärendet hemställt, att frågan om utbyte af samma ersättningsanslag mot bestämda årliga belopp måtte förfalla. Deremot har statskontoret föreslagit, att ifrågavarande ersättningsanslag skulle, derest hemmansegarne förklarade sig dertill villige, af dem afstås mot erhållande en gång för alla af belopp, motsvarande anslagens efter medeltalet af 1876—1885 årens medelmarkegångspris för Södermanlands län beräknade värden, kapitaliserade efter fem för hundra, eller

egarne af Arninge för afstående af dem tillkommande $\frac{1}{6}$ af den nämnda hemman anslagna ersättningen	kronor 4,951: 80
egarne af Lund för afstående af den detta hemman anslagna ersättning	» 695: —
egarne af Värhulta för afstående af den detta hemman anslagna ersättning	» 5,024: 80
egarne af Åltorp för afstående af den detta hemman anslagna ersättning	» 1,453: —

tillsammans kronor 12,124: 60.

Detta statskontorets förslag hafva bemälda hemmansegare förklarat sig bifalla, dervid likväl fogande ett yrkande, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen måtte tillse, att Hjelmare kanal och slussverksbolag fullgjorde de förbindelser, som enligt hemmansegarnes förmenande på grund af nådiga brefvet den 13 Augusti 1821 ålåg bolaget i afseende å vissa utefter Hjelmare kanal befintliga bigrafvar. Men då, på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, efter styrelsens för Hjelmare kanal- och slussverksbolag hörande, uti afgifvet utlåtande anført, enligt åberopade nådiga bref någon skyldighet icke synes förefinnas för nämnda bolag att underhålla bigrafvar till kanalen, utan endast en rättighet för jordegare invid kanalen att uti bigrafvarne för kreaturens vattning göra lämpliga inskränningar enligt derför meddelade närmare bestämmelser, hvilken rättighet icke blifvit jordegarne förmenad, samt ifrågavarande yrkande alltså synes grunda sig på en missuppfattning af innehållet i berörda nådiga bref, anser jag hvad hemmansegarne i afseende härå anført icke böra utgöra hinder för de ifrågavarande ersättningsanslagens inlösande, helst hemmansegarne icke i någon mån genom inlösningen betages rättigheten att göra gällande det anspråk, som de i ifrågavarande hänseende förmena sig ega.

Inom *Elfsborgs län*, der jemväl andra indelningsersättningar förekomma, om hvilka nu icke är fråga, utgår till egaren af hemmanet Öna n:o 1 i Vassända socken ersättning för vattenskada i följd af Trollhätte kanals anläggning. Denna ersättning beräknas numera efter årsmarkegång och har under de tio åren 1877—1886 vexlat mellan 7 kronor 15 öre och 5 kronor samt i medeltal för dessa år utgjort 6 kronor 24 öre. Hemmanets egare har förklarat sig villig emottaga antingen 7 kronor årligen eller, om inlösen en gång för alla ifrågakommer, ett belopp, motsvarande nyssnämnda 7 kronor, kapitaliserade efter fem för hundra, eller 140 kronor. Detta senare erbjudande anser statskontoret företrädesvis förtjena afseende, helst statsverket derigenom skulle för all framtid befrias från bestyret med årlig utbetalning, samt ersättningsens inlösen med det fordrade beloppet med afseende å nu i allmänhet gällande låga räntefot icke kan anses vara för statsverket ofördelaktig.

I enlighet med hvad statskontoret föreslagit beträffande här ofvan omförmälda ersättningar, tillstyrker jag i underdånighet,

att fem sjettedelar af ersättningen till Arninge samt ersättningarna till Lund, Värhulta och Åltorp, beräknade sammanlagda för år till 606 kronor 23 öre, måtte inlösas med ett kapitalbelopp af 12,124 kronor 60 öre, och

att ersättningen till Öna, beräknad för år till 7 kronor, måtte inlösas med ett kapitalbelopp af 140 kronor.

Dessa förändringar böra, om de godkännas, hafva till följd, att det under anslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar», nu uppförda belopp 5,180 kronor minskas med sammanlagda beloppet af förenämnda ersättningar för år räknadt eller i jemnadt tal med 613 kronor till 4,567 kronor.

De kapitalbelopp å tillsammans 12,264 kronor 60 öre, hvarmed de ifrågavarande ersättningarne skulle inlösas, lära kunna anvisas till utbetalande från det under nämnda anslagstitel i kolumnen »anvisning i kontant» uppförda anslag, utan att någon förhöjning i detta anslag, som har egenskap af förslagsanslag, derigenom blifver nödvändig.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen

att, med bifall till inlösen af ersättningar, på sätt af mig blifvit ifrågasatt, det å förslagsanslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar», uppförda belopp 5,180 kronor minskas med 613 kronor eller till 4,567 kronor.

I händelse af bifall härtill kommer anslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» att minskas med motsvarande summa eller från dess nuvarande belopp 9,440 kronor till 8,827 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år finnas å sjette hufvudtiteln uppförda, har jag icke att föreslå någon annan ändring, än att förslagsanslaget till

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

[12.] för jemnande af hufvudtitelnslutsumma minskas med 553 kronor eller från 118,426 kronor till 117,873 kronor.

Skrifmaterialier m. m.

Sedan departementschefen sålunda genomgått de i riksstaten för innevarande år uppförda ordinarie anslagstitlar, i afseende å hvilka någon förändring borde ifrågasättas, yttrade departementschefen vidare beträffande

Styrelsen för statens jernvägstrafik.

Under återopande af hvad jag under anslagstiteln »väg- och vattenbyggnadsstaten» anført, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen medgifva

dels att af de medel, som varda anvisade för fortsättande af statens jernvägsbyggnader, ett belopp af 10,000 kronor må årligen från och med år 1889 användas till bestridande af kostnaderna för handläggning inom styrelsen för statens jernvägstrafik af de ärenden, som röra nämnda jernvägsbyggnader med hvad dertill hörer,

dels ock att det belopp, som under innevarande år för nämnda ändamål erfordras, må utgå af det för samma år anvisade anslag för ordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader.

[13.]

Öfverflyttning
till styrelsen
för statens
jernvägstrafik
af tillsynen
öfver statens
jernvägsbygg-
nader.

Uppå min framställning behagade Eders Kongl. Maj:t den 9 September sistlidna år, i sammanhang med dåvarande inspektörens vid styrelsen för statens jernvägstrafik befordran till annan tjänst, anbefalla styrelsen att inkomma med yttrande, huruvida den sålunda ledigblifna inspektörstjensten fortfarande borde bibehållas. I anledning häraf har styrelsen uti underdånig skrifvelse af den 12 December sistlidna år, efter en redogörelse för inspektörens åligganden, hvaraf bland annat framgår, att denne tjänsteman skall vid förfall för någon af de i styrelsen anstälde öfverdirektörer förvalta dennes embete, vidare anført att, om inspektörstjensten indroges, hvarför styrelsen ansåge något afgörande hinder icke möta, deraf blefve en följd, att öfverdirektörsassistenterna skulle få sig ålagdt att i dylikt fall bestrida öfverdirektörs tjänst. Med afseende å de ökade göromål och det ökade ansvar, som sålunda komme att hvila på desse tjänstemän, syntes det styrelsen billigt, att deras arvode bringades till närmare öfverensstämmelse med kontorschefernas i styrelsen och afdelningsföreståndarnes å distrikten arvoden; och har styrelsen därför hemställt om sådan ändring af det för statens jernvägstrafik den 23 Oktober 1874, i öfverensstämmelse

[14.]

Öfverdirek-
törsassisten-
ternas upp-
flyttning i
högre löne-
klass.

med Riksdagens beslut, fastställda aflöningsreglemente, att öfverdirektörs-assistenterna, hvilkas arfvode för närvarande är bestämdt till lägst 2,700 kronor (6:e löneklassen) och högst 3,900 kronor (2:a löneklassen), måtte kunna uppflyttas till 1:a löneklassen med arfvode af 4,200 kronor, i följd hvaraf deras arfvode skulle kunna vexla mellan 2,700 och 4,200 kronor.

Med afseende å den förändring i öfverdirektörsassistenternas åligganden, som genom inspektörstjenstens indragning komme att ega rum, i det att dem skulle tillhöra att vid förfall för styrelsens ledamöter förvalta de vigtiga och magtpåliggande öfverdirektörsembetena, anser jag fullt rättvist, att möjlighet beredes att bevilja dem arfvode till lika högt belopp, som afdelningsföreståndarne å distrikten samt kontorscheferna i styrelsen kunna åtnjuta, helst de skulle komma att utöfva förmanskaf öfver desse tjenstemän vid de tillfällen, då öfverdirektörsembete af dem förvaltas.

Med erinran, att öfverdirektörsassistenternas antal från och med innevarande års början är bestämdt till sex och att, äfven om alla dessa skulle uppflyttas i den högsta löneklassen, statsverkets utgift i följd deraf icke komme att uppgå till mer än 1,500 kronor, eller allenast en fjerdedel af den till 6,000 kronor uppgående inspektörsaflöningen, som komme att besparas, hemställer jag, som anser frågan om inspektörstjenstens indragning ännu icke böra slutligen pröfvas, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att från den tid, inspektörstjensten hos styrelsen för statens jernvägstrafik må varda indragen, öfverdirektörsassistent hos styrelsen må kunna uppflyttas till första löneklassen med årligt arfvode af 4,200 kronor.

Vidare anförde departementschefen:

Sjette hufvudtitelns ordinarie anslag uppgå för innevarande år till kronor 4,673,511.

Vid bifall till de af mig framställda förslag om höjning i anslagen:

till landsstaterna i länen med kronor 2,533

» väg- och vattenbyggnadsstaten » » 2,000

summa ökuing kronor 4,533

transport kronor 4,673,511.

	transport kronor	4,673,511.
äfvensom om minskning i anslagen		
till gästgifvares friheter	med kronor	129
» jordförluster genom kanal- och		
väganläggningar	» »	613
» skrifmaterialier och expenser,		
ved m. m.	» »	553
summa minskning kronor		1,295
skulle de ordinarie anslagen höjas med	kronor	3,238
eller till	kronor	4,676,749.

Extra anslag.

I fråga om de anslag på extra stat, som kunde erfordras utöfver de redan omförmälda anslagen 7,640 kronor till tillfällig löneförbättring för kommerskollegium, 76,000 kronor till rikets ekonomiska kartverk och 90,000 kronor till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena, anförde departementschefen beträffande

Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

Genom de af Eders Kongl. Maj:t den 22 Oktober 1886 utfärdade kungörelser dels angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter och dels angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse, meddelades bestämmelser för att möjliggöra att från statens sida öfvervaka ifrågasvarande anstalters verksamhet. Dessa bestämmelser äsyfta förnämligast att inom civildepartementet samla erforderliga upplysningar rörande försäkringsväsendets utveckling för att komma i tillfälle bedöma, huruvida de särskilda anstalterna verka efter grunder, som kunna anses för allmänheten betryggande.

För att bereda tillgång till de härför inom civildepartementet erforderliga arbetskrafter, har Riksdagen såväl för nästlidna som för innevarande år å extra stat beviljat ett belopp af 4,500 kronor till anordnande af kontroll å ifrågavarande anstalter.

[15.]
Kontroll å
försäkrings-
anstalterna.

Af detta anslag utgår aflöning dels till en inspektör, som af Eders Kongl. Maj:t förordnats att inom civildepartementet särskildt handlägga ärenden rörande försäkringsväsendet och hvilken har till hufvudsaklig uppgift att bearbeta det material, som i följd af föreskrifterna i omförmälda nådiga kungörelse blifver att tillgå, och att, der sådant för något särskildt fall skulle anses behöfligt, hos försäkringsanstalt på stället undersöka dess räkenskaper och handlingar, dels ock till en amanuens, som förordnats till inspektörens biträde och hvilken, bland annat, har till åliggande att ordna och registrera inkommande statistiska uppgifter och andra handlingar, upprätta och föra liggare öfver försäkringsanstalterna med mera dylikt.

Såsom ett resultat af den bearbetning, som de från försäkringsanstalterna insända uppgifter skola i departementet undergå, är afsigten att årligen offentliggöra en statistisk berättelse angående dessa anstalter.

Då det för hvartera af åren 1887 och 1888 af Riksdagen för ifrågavarande ändamål beviljade anslag äfven för nästkommande år är behöfligt till oförminskadt belopp, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, för handhafvande af *kontroll å försäkringsanstalterna*, för år 1889 på extra stat anvisa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 4,500 kronor.

Kommerskollegium.

[16.]
Angående
anslag för kart-
ritning vid
grufkartekontoret.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning anvisade senast församlade Riksdag på extra stat för innevarande år ett anslag af 2,500 kronor till bestridande af kostnader för kartritning vid kommerskollegiets grufkartekontor.

Såsom jag i mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 25 sistlidne April tillät mig erinra, är den kartritning, som numera skall vid grufkartekontoret utföras, betingad af föreskrifterna i de nya bergsförfattningarna om grufkartors och kompletteringsarbetens insäudande till bergsöfverstyrelsen och kontorets åliggande att å kartorna inlägga inkommande kompletteringsblad. Behovvet af arbetsbiträden inom kontoret för verkställande af kartritning är således icke tillfälligt utan alltjemt fortfarande, och kommerskollegiet har ock i underdånig skrifvelse af den 4 November sistlidna år anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd, på det att för ändamålet måtte äfven för år 1889 anvisas enahanda belopp som för innevarande år.

Då, i följd af medgifvet anstånd för grufkartornas och kompletteringarnas insändande, kartritningen vid grufkartekontoret egentligen först med detta år tagit sin början, har jag ännu icke någon erfarenhet att åberopa för bedömande, huruvida den för året beviljade anslagssumma är för framtiden tillräcklig, eller om den bör höjas eller minskas. Kommerskollegiet har emellertid uti utlåtande af den 15 November sistlidna år förklarat, att anslagsbehofvet för kontoret syntes för år 1888 icke kunna beräknas lägre än till det belopp, som kollegiet förut antagit, eller, förutom den af kollegiet disponerade lediga grufingeniörslön 1,500 kronor, ytterligare 2,500 kronor, och att för den efter år 1888 följande tid, med hänsyn till den då efter all sannolikhet snarare ökade än minskade omfattningen af arbetet, någon minskning i utgifter för kontoret svårligen vore att påräkna.

Jag hemställer derföre, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen

att för år 1889 på extra stat anvisa ett anslag af 2,500 kronor till bestridande af kostnader för *kartritning vid grufkartekontoret*.

Öfverståthållareembetet.

Uti underdånig skrifvelse den 10 December sistlidna år har öfverståthållareembetet gjort hemställan, att Eders Kongl. Maj:t måtte, för fortsatt utgifvande af tidningen »Polisunderrättelser», af Riksdagen äska för år 1889 samma belopp, som hittills för detta ändamål beviljats, eller 15,000 kronor, så framt icke Eders Kongl. Maj:t skulle finna tiden vara inne att begära anslagets uppförande på ordinarie stat.

[17.]
Utgifvande af
polisunder-
rättelser.

Ehuru behofvet af tidningens fortsatta utgifvande synes stäldt utom allt tvifvel, anser jag likväl, då de framtida kostnaderna för dess utgifvande ännu ej torde kunna med full visshet bestämmas, mig icke nu böra ifrågasätta anslagets uppförande på ordinarie stat, utan hemställer, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen

att äfven för år 1889, till utgifvande under samma år af *Polisunderrättelser*, på extra stat anvisa 15,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

Den af Eders Kongl. Maj:t beslutade sammanslagningen af andra och tredje fögderierna af Upsala län till ett fögderi har ännu icke

[18.]
Anslag till en
fögderitjänst
inom Jemt-
lands län.

kunnat genomföras, hvad häradsskrifvarettjensterna beträffar, till följd deraf att ingen af nämnda tjänster blifvit ledig. Då aflöningsbelopp sålunda icke finnes att tillgå för att, i enlighet med 1883 års Riksdags medgifvande, användas till aflöning åt häradsskrifvaren i det, enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 22 Juni 1883, nyinrättade fögderi inom Jemtlands län, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, för *uppehållande af en häradsskrifvarettjänst inom Jemtlands län* under år 1889, må för samma år, i likhet med hvad för detta år skett, på extra stat anvisas ett belopp af 2,500 kronor.

[19.]
Särskild
polisstyrka på
landet.

Sedan Riksdagen jemväl för innevarande år beviljat ett anslag å 50,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande, hafva från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen inkommit framställningar om delaktighet i detta anslag med belopp, som sammanlagdt öfverstiga den beviljade summan. Jag tillstyrker derfore, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen

att jemväl för år 1889 ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 50,000 kronor, att användas till aflöning och underhåll af *särskild polisstyrka på landet*, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

Bifalles detta, lärers Eders Kongl. Maj:t, såsom förut skett, vilja förstärka vederbörande länsstyrelser att, hvad beträffar anslaget till särskild polisstyrka på landet, bidrag företrädesvis tilldelas kommuner, hvilka sjelfva vilja lemna motsvarande tillskott, eller der landsting eller enskilde äro villige att för ändamålet bidraga, samt att undantag härifrån endast må medgifvas i särskilda fall, då behovet af förstärkt polisuppsigt finnes oafvisligt och bidrag till bestridande af kostnaderna derfor icke kan erhållas.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

[20.]
Arfvode åt
en extra byrå-
ingeniör.

På sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 16 November 1887 föreslagit, hemställer jag, att Eders

Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen, i enlighet med hvad för innevarande och flera föregående år egt rum,

att för år 1889 på extra stat anvisa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande 3,000 kronor till bestridande af *arfvode* åt den för granskning af vattenaflednings- och odlingsplaner hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anställde *extra byråingenjören*.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar.

Då det icke torde vara lämpligt att nu underställa Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning frågan om den högre landbruksundervisningens definitiva ordnande, har jag beträffande den högre mejeriuundervisningen i riket endast att i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen

att, för *anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut*, jemväl för år 1889 anvisa å extra stat ett anslag till enahanda belopp, som för innevarande år beviljats, eller 10,000 kronor.

[21.]
Anslag till
anordnande af
högre under-
visning i
mejerihus-
hållning.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar.

Med biträdande af hvad landbruksakademiens förvaltningskomité uti underdånig skrifvelse den 16 September 1887 hemställt, tillstyrker jag, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att å extra stat för år 1889 anvisa

såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landbruksmöten* 5,000 kronor, och

till prisbelöningar vid sådana möten för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster 10,000 kronor.

[22.]
Allmänna
landbruks-
möten.

[23.]
Prisbelöningar
vid all-
männa land-
bruksmöten.

För att användas såsom bidrag till fyra kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof, anvisade 1876 års Riksdag för år 1877

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1 Saml. 1 Afd. 1 häft.

[24.]
Agrikulturke-
miska stationer.

ett anslag på extra stat af 12,000 kronor. För hvarje påföljande år beviljades enahanda belopp, intilldess för beredande af tillgångar till inrättande af ytterligare dylika stationer anslaget vid 1881 års riksdag höjdes till 15,000 kronor och vid 1885 års riksdag till 21,000 kronor, till hvilket belopp anslaget jemväl vid riksdagen år 1886 bestämdes. Sedan emellertid fråga uppstått, att det understöd, som från detta anslag utgick till en hvar af de kemiska stationerna, borde höjas utöfver dess förutvarande belopp, 3,000 kronor, beslöt senast församlade Riksdag, uppå framställning af Eders Kongl. Maj:t, att för innevarande år anvisa för hvarje af de kemiska stationerna i Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro och Vesterås ett anslag af 4,000 kronor, hvaremot för stationerna i Jönköping och Hernösand anvisades allenast samma belopp som dittills, eller 3,000 kronor till hvardera. Hela anslaget bestämdes alltså till 26,000 kronor. Att icke ett förhöjdt anslag beviljades jemväl åt de två sistnämnda stationerna, berodde derpå att i fråga om dessa stationer, som först med år 1886 kommit i åtnjutande af statsanslag, då icke förelåg samma utredning som beträffande de öfriga.

Sedan dess har emellertid, enligt hvad landtbruksakademiens förvaltningskomité i underdänig skrifvelse den 18 November sistlidna år anmält, den hittills saknade utredningen angående verksamheten och det ekonomiska tillståndet vid dessa stationer åstadkommits dels genom de af stationerna och vederbörande hushållningssällskap afgifna årsberättelser för år 1886, dels ock genom den berättelse öfver år 1887 verkställd inspektion af dessa anstalter, som till förvaltningskomitén afgifvits af professoren L. F. Nilson.

Af dessa handlingar inhemtas, enligt hvad förvaltningskomitén upplyst, att vid de ifrågavarande stationerna under år 1886 till undersökning inlemnats följande antal prof, nemligen:

	Jönköping.	Hernösand.
Jordarter och jordförbättringsmedel.....	84.	2.
Gödningsämnen	33.	2.
Fodermedel	19.	1.
Vatten	4.	5.
Närings- och njutningsmedel	85.	45.
Prof å arsenik och andra gifter.....	112.	139.
Tekniska och diverse undersökningar ...	80.	68.
Fröundersökningar	263.	73.
Summa	680.	335.

Förvaltningskomitén anför, efter meddelande af dessa sifferuppgifter, vidare:

»Vid en jämförelse med de äldre stationerna visar sig nu att, om man, såsom rätteligen torde böra ske, bortser från fröundersökningarna, hvilka tillhöra de med stationerna förenade frökontrollanstalterna, som numera erhålla särskildt bidrag af statsmedel, antalet till undersökning inlemnade prof under år 1886 och förra hälften af 1887 vid samtliga stationer var följande:

	1886.	1887 (förra hälften.)
Kalmar	242	120
Halmstad	998	454
Skara	508	238
Örebro	1,602	819
Vesterås	2,361	515
Jönköping	417	284
Hernösand	262	151».

Häraf anser förvaltningskomitén framgå, att verksamheten vid de nya stationerna, såvidt den kan bedömas af dessa siffror, visserligen ännu icke uppnått samma höjd som vid flertalet af de äldre, men likväl för båda öfverstiger den vid Kalmar station samt för Jönköpings under förra hälften af år 1887 äfven varit större än vid stationen i Skara.

Beträffande de båda stationernas ekonomiska ställning inhemtas af professor Nilsons berättelse, att de medel, som under år 1887 voro disponibla till underhåll af stationen i Jönköping, uppgingo till 5,250 kronor, nemligen:

statsbidrag	kronor 3,000
anslag af hushållningssällskapet (utom lokal, ved och gas)	» 750
» af landstinget	» 750
» af Jönköpings stad	» 750.

Dessa medel åtgingo till aflöning dels åt föreståndaren, hvilken jemväl egde uppbära inflytande analysafgifter emot skyldighet att själf bekosta alla förbrukningsartiklar jemte vaktmästarebiträde, dels till assistenten, hvadan inga tillgångar finnas för underhåll och förkofran af anstaltens öfriga inventarier.

Stationen i Hernösand hade enligt samma berättelse att påräkna såsom tillgångar för år 1887:

understöd af statsmedel	kronor 3,000: —
bidrag af landstinget	» 1,287: 50
» » hushållningssällskapet	» 1,287: 50
$\frac{1}{4}$ af analysafgifterna, beräknadt till	» 750: —
eller tillsammans kronor 6,325: —,	

hvarjemte hushållningssällskapet förbundit sig att tillskjuta hvad utöfver den sålunda beräknade inkomsten erfordrades.

Enligt hvad förvaltningskomitén vidare upplyser, upptagas uti den af Vesternorrlands läns hushållningssällskap den 19 Februari 1887 antagna staten utgifterna för stationen (och frökontrollanstalten) till 7,250 kronor.

På grund af denna utredning om stationernas i Jönköping och Hernösand verksamhet och ekonomiska ställning anser jag mig nu böra förorda, att statsanslaget för dessa stationer höjes till samma belopp, som är bestämdt för de öfriga kemiska stationerna. Hela det erforderliga anslagsbeloppet blifver härigenom 28,000 kronor i stället för i detta års riksstat anvisade 26,000 kronor.

Jag hemställer derföre, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, såsom bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof* — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till desse och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof —, på extra stat för år 1889 anvisa ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station eller tillhopa 28,000 kronor.

[25.]

Frökontroll-
anstalter.

Vid 1886 och 1887 årens riksdagar anvisades ett extra anslag å 100,00 kronor till understöd åt frökontrollanstalter.

I afseende å anslagets användande för år 1887 anhåller jag att få återkalla i minnet att, sedan landtbruksakademiens förvaltningskomité till Eders Kongl. Maj:t öfverlemnade ansökningar från 18 af rikets hushållningssällskap om understöd till sammanlagdt belopp af 13,750 kronor, Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 26 Maj 1887 till åtskilliga hushållningssällskap beviljat bidrag till sammanlagdt anslagets hela belopp.

För år 1888 hafva ansökningar om erhållande af dylika bidrag ännu icke till Eders Kongl. Maj:t inkommit. Men antagligt är, att de belopp, som för detta år komma att af vederbörande begäras, icke skola understiga den af Riksdagen beviljade anslagssumman.

Vid sådant förhållande torde anslag äfven för år 1889 böra äskas med samma belopp som för innevarande år; och lära villkoren böra blifva oförändrade.

Jag tillstyrker alltså, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen

att på extra stat för år 1889 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande anvisa ett anslag af 10,000 kronor, för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana *frökontrollanstalter*, som af landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i för-
ening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget, och hvilka anstalter vilja underkasta sig de villkor och föreskrifter i afse-
ende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Eders Kongl. Maj:t fastställas.

Uti underdånig skrifvelse den 17 November 1887 har chefen för Sveriges geologiska undersökning afgifvit förslagsberäkning öfver de under år 1889 till fullföljande af de geologiska arbetena erforderliga medel.

[26.]
Geologiska
undersökning-
garne.

Denna beräkning upptager utgifterna till 89,500 kronor.
Häraf är beräknadt för:

Aflöningen.

Löner, arfvoden samt ersättning till tillfälliga biträden... kronor 51,950.

Fältarbetena.

Rese- och traktamentsersättning, verktyg, reparationer

m. m. 19,000

Undersökningar, utförda med bidrag af särskilda

anslag 1,500 » 20,500.

Byråafdelningen.

Inventarier, arbetsmateriel m. m. » 2,000.

transport kronor 74,450.

transport kronor 74,450.

Biblioteket och samlingarne.

Böcker, kartor och samlingar, fraktkostnad m. m. » 1,700.

*Kart- och boktrycket.*Tryckning af kartor, beskrifningar och uppsatser, ritning
af diverse originalkartor m. m. » 12,000.*Värme och diverse utgifter.*

Omkostnader » 1,350.

Summa kronor 89,500.

Till bestridande af utgifterna är att påräkna:

behållning af sålda kartor m. m. omkring » 500

anslag från Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap » 1,500

eller tillsammans kronor 2,000;

hvadan det belopp, som enligt förslagsberäkningen härutöfver erfordras för år 1889, utgör 87,500 kronor eller samma belopp, som för innevarande år anvisats.

Ofvan upptagna beräkning är, hvad utgifterna angår, öfverensstämmande med den stat, som för detta år blifvit af Eders Kongl. Maj:t den 2 December 1887 för undersökningen fastställd, endast med den skilnad att aflöningen för 1889 är upptagen 300 kronor högre än i staten för 1888, hvilket, enligt hvad chefen i den underdåniga skrifvelsen upplyst, beror derpå, att den vid undersökningen anställde biträdande geologen från och med 1889 ansetts böra åtnjuta förhöjning i arfvodet med nämnda belopp, hvaremot nedsättning i utgifterna för biblioteket och samlingarne egt rum med motsvarande summa.

I anledning af omförmälda arfvodesförhöjning åt biträdande geologen anser jag mig böra erinra, att genom nådiga brefvet den 16 Juni 1875 blifvit, i enlighet med hvad Riksdagen medgifvit, förordnadt, att aflöningen till biträdande tjänsteman vid undersökningen må bestämmas att utgå med ett belopp från och med 1,000 kronor till och med 2,400 kronor samt att ifrågavarande tjänsteman för närvarande åtnjuta en aflöning af 1,800 kronor.

I afseende å den i Riksdagens skrifvelse den 7 Maj 1886 omnämnda frågan om förändring i skalan för utgifning af vissa geologi-

ska kartor, har jag att anmäla, att kommissionen för de allmänna kartarbetena den 2 innevarande Januari inkommit med en underdånig skrifvelse från chefen för Sveriges geologiska undersökning, hvilken deruti lemnar en redogörelse för denna frågas närvarande ståndpunkt samt dels principiellt tillstyrker vissa förändringar i de för de geologiska kartornas upprättande och utgifning i tryck nu gällande bestämmelser, dels ock på anförda skäl föreslår, att åt de pågående utredningarnes fortsättande måtte få egnas ytterligare några månaders tid, särskildt för att i sammanhang med fältarbetena under nästinstundande sommar anställa direkta försök med en ny rekognosceringsmetod. I det utlåtande, hvarmed kartverkskommissionen beledsagar denna skrifvelse, har kommissionen, som ansett de försök och utredningar, som hittills blifvit verkställda, icke vara till fyllest för att derpå grunda ett slutligt omdöme, och som sålunda funnit sig icke kunna på frågans nuvarande ståndpunkt förorda någon förändring i de för geologiska kartverkets utarbetande och utgifning nu gällande bestämmelser, hemställt, att de praktiska försöken måtte få fortsättas, på sätt undersökningens chef föreslagit. Eders Kongl. Maj:t behagade således finna, att denna fråga ännu icke nått det skede, att någon ändring i de hittills följda förslagsberäkningarne kan ifrågakomma.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, för fortsättande under år 1889 af de *geologiska undersökningarne* och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, bevilja ett extra anslag för samma år till belopp af 87,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

Jag hemställer i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, lika med hvad förut egt rum, af Riksdagen äska på extra stat för år 1889:

dels *till anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev*, hvilken bör åtfölja en af undervisarne i husslöjd för att af denne handledas och utbildas, så att han må kunna såsom lärare i husslöjd användas, 3,500 kronor;

[27.]

En andre undervisare i husslöjd och en elev.

[28.]
Väfskolan i
Borås.

dels ock såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* — med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor, och såsom bidrag till *aflönande af en andre lärare* vid samma skola 1,000 kronor, under vilkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

[29.]
Anslag till
främjande af
svenska alsters
afsättning i
utlandet.

Hos senast församlade Riksdag väcktes förslag om beviljande af medel för utsändande och understödjande af handelsagenter i främmande länder, och Riksdagen, som uttalade den öfvertygelsen att, om man ock icke genast kunde vänta att få se stora resultat af det sålunda ifrågasatta försöket att bereda större afsättning för våra produkter i utlandet, giltiga skäl likväl föreläge, att försöket borde göras, anvisade med anledning deraf för innevarande år ett extra anslag af 20,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t användas för att åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder.

Då detta Riksdagens beslut den 13 Juli sistlidna år inför Eders Kongl. Maj:t anmäldes, behagade Eders Kongl. Maj:t anbefalla kommerskollegium att, sedan Sveriges allmänna exportförening lemnats tillfälle att yttra sig, efter samråd med landtbruksakademiens förvaltningskomité afgifva underdånigt utlåtande och förslag rörande lämpligaste sättet att använda omförmälda anslag.

Med anledning häraf och sedan exportföreningen afgifvit yttrande i ärendet, har uti ett den 4 innevarande Januari till civildepartementet inkommet utlåtande kommerskollegium, i öfverensstämmelse jemväl med förvaltningskomiténs uttalade åsigt, hemställt, att af ifrågavarande anslag 5,000 kronor måtte användas till anställande under ett år af en agent i Tyskland för att derstädes underlätta och befrämja afsättning af hufvudsakligen produkter af den svenska fiskerinäringen och äfven möjligen alster af någon annan svensk näring eller industrigren, samt att återstående beloppet, 15,000 kronor, måtte anslås till bestridande af kostnaderna för utsändande af en reseagent till Indien, Kina och Australien för att inhemta och sedermera här i landet sprida kännedom om de kommersiella förhållandena i nämnda utomeuropeiska länder, så att visshet kunde vinnas om, hvilka särskilda framstående handelsplat-

ser derstädes vore tjenlige för afsättning af olika svenska industrialster, samt under hvilka förhållanden dylik afsättning kunde för industriidkarne på förmånligaste sätt beredas och verkställas; och borde sistnämnde agent särskildt få sig ålagdt att besöka den under innevarande års sommar tillämnade verldsutställningen i Melbourne.

Då kommerskollegiets yttrande så sent inkommit, har frågan om fördelningen af årets anslag ännu icke kunnat underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning, men jag hoppas, att detta må kunna ske med det allra första.

Vinnande af en ökad afsättning i utlandet af vårt lands produkter är ett särdeles eftersträfvansvärdt mål, till hvars uppnående staten icke bör underlåta att i sin mån medverka, och Eders Kongl. Maj:t har ock den 13 Juli 1887 behagat godkänna min hemställan att af tillgängliga statsmedel lemna ett anslag åt den ofvannämnda »Sveriges allmänna exportförening», hvilken bildats i syfte att söka befrämja vår afsättning i främmande länder.

Jag anser således särdeles önskvärdt, att det nu ifrågavarande af Riksdagen för innevarande år anvisade anslag jemväl beviljas för nästkommande år, och hemställer följaktligen, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen

att jemväl för år 1889 på extra stat anvisa ett anslag af 20,000 kronor att af Eders Kongl. Maj:t användas för att *åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder.*

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

Jag tillstyrker i underdånighet nådig framställning till Riksdagen att, i likhet med hvad under nästlidna och flera föregående år varit förhållandet,

[30.]
Bergsskolorna
i Filipstad och
Falun.

under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1889 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Eders Kongl. Maj:t torde vilja genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år anvisa ett belopp af 14,000 kronor, att till brukssocietetens fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

[31.]
Ersättning för
af statskonto-
ret gjorda
förskott.

Enligt hvad statskontoret anmält, har nämnda embetsverk förskjutit följande belopp, hvilka böra till ersättande af Riksdagen anmälas, nemligen:

den länsmannen i Hardemo härad och Kumla socken af Örebro län A. L. Flyckt för tiden från den 22 Mars 1886 till samma dag 1887 tillkommande ränta å det belopp, 1,425 kronor, som till statsverket influtit för ett till Kumla—Yxhults jernväg exproprieradt jordområde från länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal n:o 4 Kumla.....	kronor	71: 25
för tryckning och häftning af underdånigt utlå- tande i anledning af särskilde komiterades betänkande med förslag till ny fiskeristadga	»	516: —
för tryckning och häftning af kammarkollegii utlåtande öfver det af särskilde komiterade afgifna förslag i fråga om väghållningsbesvärets utgörande på landet	»	307: 50
för fyllande af en brist i de medel, som varit tillgängliga för bestridande af sistlidna års trycknings- kostnader i och för aflönings- och pensionsstatistiken	»	3,415: 95

Summa kronor 4,310: 70.

Med anledning häraf hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t, med tillämpning af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor, tacktes föreslå Riksdagen att, till betäckande af omförmälda, af *statskontoret förskottsvis bestridda utgifter*, anvisa ett extra anslag af 4,311 kronor.

Allmänna arbeten af beskaffenhet, att deras utförande
kontrolleras af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

I underdånig skrifvelse af den 16 November 1887 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen afgifvit generalförslag rörande beloppen af de anslag, som styrelsen ansåge böra af Riksdagen äskas för år 1889 till understödjande af allmänna väg- och vattenbyggnadsarbeten.

Beträffande först anslaget till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, har styrelsen, med anmälan att ofvan nämnde dag funnes i styrelsens arkiv

hvilande planer till 87 särskilda vägföretag, hvilkas utförande beräknats kosta sammanlagdt 3,166,342 kronor, hvaraf såsom statsbidrag begärts 2,046,200 kronor, vitsordat behofvet äfven för år 1889 af anslag för ifrågavarande ändamål till lika stort belopp, som för innevarande år blifvit dertill af Riksdagen anvisadt, eller 600,000 kronor; och tillstyrker jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att för år 1889 ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande,

till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, 600,000 kronor.

[32.]
Anläggning
m. m. af
vägar.

Vidkommande härefter anslag till understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder, för hvilket ändamål Riksdagen under flera år anvisat ett belopp af 100,000 kronor, har styrelsen hemställt om förhöjande af detta anslag till 150,000 kronor. Men, ehuru hvad styrelsen till stöd härför åberopat icke torde sakna all betydelse, anser jag likväl fullt giltig anledning till det nu varande anslagsbeloppets höjande icke vara för handen, och jag tillstyrker alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen äska, att till Eders Kongl. Maj:ts förfogande må för år 1889 anvisas,

till understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder, 100,000 kronor.

[33.]
Brobyggnader
och mindre
hamnbygg-
nader m. m.

Till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af arbeten, som afse torrläggning af sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd, har alltsedan år 1884 varit anvisadt ett årligt belopp af 100,000 kronor; och har styrelsen icke hemställt om någon ändring i afseende å detta belopp.

Från detta anslag hafva understöd beviljats till ett sammanlagdt belopp af

år 1884		100,000 kronor;
» 1885		76,440 »
» 1886		70,190 »
» 1887		45,205 »

Anslaget har sålunda under de senare åren icke blifvit till sitt fulla belopp anlitadt.

Vid sådant förhållande och med särskildt afseende å det jämförelsevis ringa belopp, som under sistlidna år från anslaget anvisats, torde

icke vara erforderligt, att för år 1889 beviljas fullt lika stort anslagsbelopp, som under de närmast föregående åren anvisats; och då de understödsbelopp, som under åren 1884—1887 från ifrågavarande anslag beviljats, i medeltal för hvarje af dessa år uppgå till icke fullt 73,000 kronor, tillstyrker jag, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att för år 1889 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställa,

[34.] *till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af*
 Frostminskningsföretag. *torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostskador öfver omgifvande nejd, 75,000 kronor.*

Tillika hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t i afseende å villkoren för erhållande och tillgodonjutande af ofvan omförmälda statsbidrag samt angående kontrollen derå, att faststälde planer varda vid arbetenas utförande följde, måtte föreslå Riksdagen att bibehålla de allmänna villkor och bestämmelser, hvilka nu äro gällande och finnas intagna i Riksdagens skrifvelser den 27 April 1881 (n:r 69) och den 11 Juni 1883 (n:r 67).

I sammanhang härmed torde jag böra erinra

[35.] att, enligt 1886 års Riksdags beslut, blifvit för år 1889 beviljade
 Lån till enskilda jernvägar. till understödjande, medelst lån, af enskilda jernvägsanläggningar 1,000,000 kronor; samt

[36.] att Eders Kongl. Maj:t den 31 December 1887 beslutat, att uti
 Odlingsslånefonden. nådig proposition föreslå Riksdagen, bland annat, att till odlingslånefonden må under hvarje af åren 1889—1893 ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof, öfverlemnas medel till så stort belopp, som jemte de till fonden ingående annuiteter kan erfordras till fyllande af högst 1,000,000 kronor årligen.

Statens jernvägstrafik.

I underdånig skrifvelse den 12 December 1887 har styrelsen för statens jernvägstrafik gjort framställning om aflåtande till Riksdagen af proposition angående anslag för år 1889 dels till nya byggnader

och anläggningar vid statens jernvägar, dels ock till anskaffande af ytterligare rörlig materiel vid de redan trafikerade statsbanelinierna.

För nya byggnader och anläggningar föreslår styrelsen, att Eders Kongl. Maj:t måtte äska ett anslag af 350,000 kronor, att användas till följande arbeten, för hvilka vid hvarje post den beräknade kostnaden är angifven, nemligen vid:

<i>Östersund</i> : tillbyggnad af den för reparation af den rullande materielen afsedda, nu otillräckliga verkstaden	14,500: —
<i>Ånge</i> : uppförande af ett dubbelt lokomotivstall	12,500: —
» anbringande af en fristående vattenkran med rörledning och en kolbrygga, erforderliga derföre, att flera tåg samtidigt äro inne å stationen och hindra hvarandra vid vatten- och koltagning	11,000: —
<i>Stugsund</i> : utvidgning af spårsystemet	9,000: —
» uppförande af kolbås	6,500: —
» » af kokesbod	5,000: —
<i>Söderhamn</i> : utvidgning af spårsystemet	7,000: —
» uppförande af 2 lokomotivstall	12,000: —
» » af en boställsstuga, med uthus och källare för en banmästare	4,000: —
<i>Kinstaby</i> : uppförande af ett för en stationsmästare och en stationskarl afsedt boställshus med ekonomihus äfvensom sprut-, ved- och kokesbod för stationen	8,600: —
<i>Myskje</i> : d:o d:o	8,600: —
De till arbetena vid de fyra sistnämnda stationerna upptagna anslagsbeloppen äro, enligt hvad styrelsen upplyser, behöfliga derför, att anslaget till byggande af jernvägen mellan Kilafors och Stugsund icke räckt till att utföra de vid dessa stationer erforderliga arbeten.	
<i>Bollnäs</i> : utläggning af spår till den nya reparationsverkstaden för vagnars införande	6,500: —
<i>Karlberg</i> : uppförande af ekonomihus för stationsföreståndaren	1,500: —
<i>Åmot</i> : utvidgning af spårsystemet	5,600: —
<i>Kimstad</i> : d:o d:o, särskildt för underlättande af omlastning af godsvagnar till och från anslutande smalspåriga jernvägar	15,000: —
transport	127,300: —

	transport	127,300: —
<i>Tranås</i> : tillbyggnad af det numera otillräckliga gods-		
magasinet	2,400: —	
<i>Hessleholm</i> : d:o d:o	3,600: —	
<i>Lund</i> : utvidgning af spårsystemet	25,000: —	
<i>Malmö</i> : till påbörjande af stationens utvidgning	150,000: —	
Diverse arbeten, såsom kolbås, vattenstationer, spår-		
utvidgningar, lastkajer och mindre husbyggnader		
m. m.	41,700: —	
Summa kronor		350,000: —

Vidkommande särskildt den ifrågasatta utvidgningen af Malmö station, har styrelsen för statens jernvägstrafik, som redan i sin underdåniga framställning den 18 December 1886 rörande beviljande af medel till utförande af nya anläggningar m. m. vid statsbanorna under år 1888 anmält behovet af en betydande utvidgning af nämnda station, sedermera, efter det inledda underhandlingar i frågan med stadsfullmäktige i Malmö och styrelsen för Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag ledt derhän, att öfverenskommelser i ämnet kunnat träffas, uti underdånig skrifvelse den 26 Februari 1887 hemställt om aflåtande af nådig proposition till Riksdagen om anvisande af de för ändamålet nödiga medel, hvilken hemställan likväl icke ansågs böra år 1887 föranleda någon framställning till Riksdagen.

I denna skrifvelse, hvars innehåll trafikstyrelsen nu åberopar, har styrelsen utförligt redogjort för de förhållanden, som enligt styrelsens tanke nödvändiggöra en utvidgning och förändrad anordning af stationen i Malmö, samt framlagt en plan dertill. Jag anhåller nu att till en början få lemna en framställning af hvad styrelsen i denna skrifvelse anför.

Såsom slutpunkt för södra stambanan hade Malmö station allt ifrån sin anläggning varit af största betydenhet och måst tid efter annan utvidgas både till utrymme och anläggningar, i den mån det af stats- och tillstötande enskilda banor bildade jernvägsnätet utsträckts och trafiken ökats. De hinder mot områdets förökande, som till en början mött i stationens läge på en smal landremsa mellan hafvet och den kanal, som på norra sidan omgifver den mera bebyggda delen af staden, hade småningom aflägsnats genom de storartade hamnarbeten, staden efter hand utfört och ännu fortsatte och medelst hvilka strandlinien norr om stationens gräns betydligt utflyttats och innanför den nya linien, förutom bassiner, äfven ansenliga vidder fast mark åstadkommits.

Med anlåtande till stor del af sålunda vunnen terräng hade den stora utvidgning af stationsområdet skett, som, efter det stadsfullmäktige förklarat sig villige upplåta den enligt uppgjord plan därför erforderliga ytvidden och Riksdagen beviljat de behöfliga medlen, verkstälts hufvudsakligen under åren 1873—1875. Härvid hade dels banan utanför stationen ombygts, dels sjelfva bangårdsområdet tillökats och försetts med nya spår af tillsammans 25,000 fots längd. Regleringen af gränserna för det åt staten upplåtna området hade likväl icke blifvit slutligen fastställd förr än genom en år 1878 träffad öfverenskommelse.

Genom denna utvidgning hade stationen erhållit sin nuvarande utsträckning. Den upptog nu en längd af nära 3,500 fot, räknadt från den östligaste inloppsvoxeln till vestra gränsen, samt en bredd af i medeltal 350 fot, hvaraf dock mer än hälften vore upptagen af lokomotivstall, verkstäder och dertill hörande inrättningar, så att egentligen endast en bredd af 160 fot återstode för stationshus, magasin, lastkajer och jernvägsspår. Ehuru sålunda väsentligen inskränkt beträffande trafikförmågan, hade dock stationsområdet under dåvarande förhållanden ansetts böra under en icke så kort tid blifva tillräckligt för den trafik, som då kunde förväntas. Under den tid af snart tio år, som sedan dess förflutit, hade emellertid, i afseende såväl å jernvägsförbindelserna som sjöfarten, åtskilliga nya förhållanden inträdt, hvilka redan lagt i dagen eller i den närmaste framtiden komme att framkalla behof af ytterligare förändringar och utvidgningar af redan befintliga samt anordnande af nya inrättningar för tillgodoseende af den växande rörelsens kraf på ordning, bekvämlighet och billiga omkostnader.

Bland förhållanden af sådan beskaffenhet räknade styrelsen den starka tillväxten af staden Malmös befolkning och affärsförbindelser, den deraf framkallade stegringen i persontrafik och godsrörelse, tillkomsten af vestkustbanan med dess slutlänk, den till största delen af staden och dess invånare bygda Malmö—Billesholmsbanan, äfvensom den tilltänkta förbättrade kommunikationen öfver Sundet. Stadens stigande betydelse för dervarande statsbanestations rörelse ådagalades bland annat deraf, att antalet resande under åren 1876—1885 ökats med i medeltal 8,000 personer om året och sistnämnda år ej obetydligt öfverstigit 400,000, samt att under samma period godstrafiken ökats med i medeltal mer än 4,000 ton årligen och de sista åren närmast sig en godsmängd af 200,000 ton. För närvarande ordnades och expedierades å stationen 26 ordinarie bantåg om dagen för statsbanans räkning, hvilket med det närvarande utrymmet för tåg- och vagn-

rörelser vore förenadt med både hinder och fara. Svårigheterna i detta afseende hade än mera ökats derigenom, att Malmö-Billesholmsbanan blifvit å stationen provisoriskt inledd. Då denna åtgärd med afseende å det rådande knappa utrymmet för statens egna tåg kunde gifva anledning till anmärkning, ansåge styrelsen sig böra upplysa, att åtgärden hade medgifvits för att förebygga, att särskildt stationsområde blefve åt denna bana upplåtet å den enda plats, som härtill kunde komma i fråga, nemligen området utmed statsbangårdens norra gräns, hvarigenom statsbangården skulle hafva beröfvats möjligheten att i framtiden utvidgas samt helt och hållet afstängts från den direkta förbindelsen med hamnen.

Denna förbindelse kunde för närvarande ega rum endast på det sätt, att vagnarne, som transporterade gods till eller från hamnen, fördes öfver vändskifva och med hand- eller hästkraft fortskaffades till lastnings- eller lossningsplatsen, hvilket allt medförde både tidsutdrägt och ökade kostnader; och de olägenheter, som föranleddes af en så ofullständig kommunikation, komme att blifva allt mera känbara, ju flera hamnbassiner med tillhörande kajer blefve tillgängliga. För undanröjande af dessa olägenheter borde anordnas sidospår, hvilka omedelbart ledde från bangårdens spårssystem till kajerna.

För att underlätta skötseln af en större jernvägsstation — anför styrelsen vidare —, vore det af stor vikt, att den hufvudsakliga gods-rörelsen afskildes från persontrafiken. Å Malmö station hade emellertid vidtagandet af en sådan anordning, ehuru länge ansedt såsom önskvärdt, mött hinder uti stationshusets och godsmagasinet läge icke synnerligen långt ifrån hvarandra vid samma sida om hufvudspåren samt uti det knappa utrymmet mellan nämnda magasin och verkstadsanläggningarne. Ett dylikt särskiljande af person- och godstrafiken vid denna station fordrade alltså en väsentlig förändring af de nuvarande anordningarne å stationen.

För afhjelpande af de påpekade bristerna i stationens närvarande anordning och förverkligande af sist antydda syftemål borde spårsystemet efter hand utsträckas på norra sidan till hamnbassinerna och kajerna samt hela fraktgodsrörelsen förläggas till denna sida af den nuvarande bangården, hvaremot personrörelsen borde bibehållas å bangårdens södra del och åt densamma beredas en bekvämare anordning med ökad utrymme och skilda afdelningar för ankommande och afgående tåg. Härvid borde afseende jemväl fästas å beredandet af bekvämt och tillräckligt utrymme för besörjandet af Malmö—Billesholmsbanans trafik gemensamt med statsbanans, enär det område, hvilket

möjligen skulle kunna göras disponibelt för förstnämnda bana och statsbanan, ingalunda vore tillräckligt för två fullständigt inrättade bangårdar.

I enlighet med dessa grunder och under förutsättning, att hela den utvidgade bangården skulle blifva statens egendom och stå under dess befäl och vård samt skötas af statsbaneförvaltningen, efter det öfverenskommelse träffats med Billesholmsbanan om den ersättning, densamma borde till statsbanan erlägga för de tjänstbarheter, den komme att åtnjuta, hade en plan blifvit uppgjord till de förändringar och nya anordningar, som borde för de ofvan angifna syftemålen uppnående vidtagas, upptagande:

anläggning af ett nytt godsmagasin, jemte expeditionsbyggnad för ankommande och afgående gods, med tillhörande lastkajer i vestra delen af det mellan Öskars- och Carlsgatorna belägna området;

utläggning af ett till detta magasin ledande spårssystem, utgående från en punkt af det i Öskarsgatan redan befintliga spårssystemet;

borttagande af den gamla banhallen vid det nuvarande stationshuset och uppförande af ny banhall öfver fyra spår och tre platformer, anslutande sig så väl till det gamla stationshuset, hvilket borde bibehållas för den afgående persontrafiken, som till en ny expeditionsbyggnad, uppförd vid den utvidgade Östra Kajgatan, tvärs för banhallen och inrymmande lokaler för den ankommande persontrafikens behof, post och telegraf samt i de öfra våningarne tjenstebostäder;

anordning af särskilda spår för persontrafiken i omedelbar fortsättning af statsbanans och Billesholmsbanans spår från Arlöfs station fram till personstationen, och

förändring af nuvarande godsmagasinet till vagnbod;

hvarjemte planen angäfve, huru spår framdeles skulle ledas från godstrafikspåren i närheten af vaktstugan n:r 801 till de norra hamnkajerna, i den mån de nu pågående utfyllningarne och hamnamnläggningarne blefve fullbordade, och en omedelbar förbindelse derigenom åstadkommas mellan jernvägsrörelsen och sjöfarten.

Den sålunda uppgjorda planen hade trafikstyrelsen öfverlemnadt till stadsfullmäktige i Malmö och dervid, med erinran att förverkligandet af planen, hvilken jemväl afsåge stadens samt dess industris, handels och sjöfarts fördelar, i väsentlig mån berodde på det tillmötesgående i afseende å upplåtelse af det för utvidgningen erforderliga området, som vore att påräkna från stads- och hamnmyndigheternas sida, hemställt, att kommunen måtte åt staten upplåta vissa angifna för anordningens genomförande erforderliga jordområden.

Till svar härå hade stadsfullmäktige, hos hvilka jemväl Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag gjort framställning att få åt sig upp-

låtet samma område, som styrelsen begärt, ehuru något utvidgadt österut, meddelat, att de vore villige att åt statens jernvägar under besittningsrätt, så länge det komme att för jernvägsdrift användas, upplåta det begärda, å en uppgjord planritning utmärkta området, som innefattades mellan bangårdens nuvarande norra gräns från vaktstugan n:o 801 längs Oskarsgatans södra sida fram till Östra Kajgatan och en linie, dragen i Carlsгатans södra gräns samt vidare i riktningen åt nämnda vaktstuga, dock med undantag af en sträcka af 20 fots bredd längs områdets vestra gräns, mot skyldighet för staten att årligen, från tillträdesdagen räknadt, i arrendeavgift derför erlægga till hamnkassan ett belopp af 6,000 kronor samt under vilkor: att trafikstyrelsen träffade öfverenskommelse med styrelsen för Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag om samtrafik å statsbangården på vilkor, som sistnämnda styrelse funne antagliga; att till staden afstodes, på sätt trafikstyrelsen ifrågasatt, en statens jernvägar tillhörig jordrensa vid stationens vestra gräns utmed Östra Kajgatan; att de i öfverenskommelsen af år 1878 intagna bestämmelserna om förbud för staden att försälja eller tillåta bebyggandet af visst område norr om bangårdens norra gräns samt om skyldighet att eventuellt utlägga gata till ett godsmagasin öster om det nuvarande upphäfdes, samt att staten såsom bidrag till uppförande af ett nytt våghus, i stället för det å det upplåtna området befintliga, erlade ett belopp af 15,000 kronor med rätt att förfoga öfver den äldre byggnaden.

Beträffande detta stadsfullmäktiges erbjudande har trafikstyrelsen anført, att den obetydliga jordrensa, fullmäktige undantagit från den begärda upplåtelsen, komme att användas till vidgning af gatan utanför den tillämnade godsstationen och sålunda blefve till gagn för jernvägens trafikanter, hvadan besittningsrätten till densamma vore likgiltig; att icke heller den afgäld, stadsfullmäktige fordrat för den upplåtna marken, blefve någon börda för staten, enär Malmö—Billesholmsjernvägens styrelse i den öfverenskommelse, som, under förutsättning att den föreslagna utvidgningen vunne Eders Kongl. Maj:ts bifall, slutits rörande rättighet för sagda jernväg att begagna statens bangård, förbundet sig öfvertaga betalningen deraf; samt att det såsom vilkor uppställda bidraget, 15,000 kronor, för ett nytt våghus — ett vilkor, som trafikstyrelsen förgäfves sökt få uteslutet eller öfvertaget af Malmö—Billesholmsbanan — blefve den enda utgift, som drabbade staten för förvärfvandet af besittningsrätten till det för utvidgningen behöfliga området eller en areal af omkring 450,000 kvadrattot. Utom denna ytvidd hade stadsfullmäktige, på särskild framställning, förklarat sig vilja

reservera för framtida utvidgningar af godsstationens spårsystem ett område utanför den östra delen af det upplåtna samt medgifva, att i det kontrakt, som komme att upprättas angående öfverlåtelsen, intoges en förpligtelse för staden att icke sälja eller låta bebygga samma område.

Efter det sålunda visshet vunnits om erhållande af nödigt utrymme å stationen, hade trafikstyrelsen låtit uppgöra en styrelsens underdåniga skrifvelse af den 26 Februari 1887 bilagd plan till det nya anordnandet af stationen. Enligt denna plan skulle nya spår anläggas till en längd af tillhoppa 6,100 meter (20,500 fot). Af de nya husbyggnaderna skulle stationshuset för ankommande resande få en längd af 195 och en bredd af 58 fot samt uppföras i tre våningar, den nedersta afsedd för trafiklokaler och de två öfre till bostäder för sådana bland befälet eller stationstjenstemännen, hvilka borde bo inom stationen. Den dermed sammanbygda banhallen med tak hufvudsakligen af glas skulle erhålla 465 fots längd och 115 fots bredd samt öfvertäcka fyra spår och tre platformer. Det nya godsmagasinet, som vore afsedt att erhålla en längd af 250 och en bredd af 127 fot, vore beräknadt för tre spår och två breda platformer, och den med detta magasin sammanhängande godsexpeditionsbyggnaden, hvilken skulle uppföras i två våningar, komme att erhålla en bredd af 20 och en längd af 131 fot. Den sammanlagda kostnaden för den utvidgade stationens fullständiga ordnande enligt berörda plan skulle, med inberäkning af bidraget till staden för uppförande af nytt våghus, 15,000 kronor, medföra en utgift af 830,000 kronor.

I sin ofvan omförmälda underdåniga skrifvelse af den 12 December 1887 har styrelsen ytterligare framhållit behovet af den ifrågasatta utvidgningen samt tillika betonat nödvändigheten, att utvidgningen göres nu, emedan, om detta tillfälle försummas och Malmö—Billesholms jernväg kommer att förlägga sin station å det område, som afsetts för utvidgning af statens bangård, statens jernväg sedermera icke kan erhålla för utvidgningen erforderlig mark. Styrelsen meddelar i sammanhang härmed, att stadsfullmäktige i Malmö medgifvit anstånd till den 1 Juni innevarande år med uppgörande af kontrakt angående afträdande af det staden tillhöriga område, som för bangårdsutvidgningen erfordras.

Uti sist omförmälda skrifvelse har styrelsen emellertid ansett vissa ändringar i den förut uppgjorda planen böra vidtagas. Hos styrelsen hade nemligen sistlidna år gjorts hemställan, huruvida en ifrågasatt jernväg mellan Malmö och Tomelilla kunde få å statsbanans station i Malmö införas; och hade styrelsen till svar härå meddelat att, enär det enda ställe, der ifrågavarande banas ändspår kunde inledas,

för närvarande upptoges af godsmagasin, hvilka icke kunde förläggas till annan del af bangården så länge denna vore inskränkt till sitt nuvarande område, den nya jernvägen visserligen icke nu kunde insläppas eller dess lokaltrafik öfvertagas å Malmö station, men att styrelsen, om den ifrågasatta utvidgningen af bangården komme till stånd, icke skulle motsätta sig den gjorda framställningen, utan, under förutsättning af Eders Kongl. Maj:ts bifall, medgifva Malmö—Tomelillabanans inledande å Malmö station på vissa villkor, deribland att bolaget skulle betala dels 40,000 kronor för de förändringar, staten måste vidtaga för att möjliggöra inledandet, dels ock för skötandet af den enskilda banans trafik genom statens personal 18,000 kronor om året under de första 15 åren samt derefter, i fall banans trafik å Malmö station ökats, ett efter denna afpassadt högre belopp. Af de förändringar i den förut uppgjorda planen, som af nämnde jernvägs införande å stationen komme att föranledas, vore den hufvudsakligaste den, att det nuvarande godsmagasinet, som vore afsedt att sedermera användas till vagubod, måste förflyttas till annan plats norr om den nya banhallen.

Äfven andra ändringar i samma plan hade styrelsen numera funnit böra vidtagas. Dessa ändringar bestode hufvudsakligen i förflyttning af rum för vattencisternerna och för öfverliggande maskinpersonal från den med lokomotivstallet sammanhängande flygeln och dessa rums anordnande i det närmaste stallet; borttagande af nämnde flygel för vinnande af plats för spårs framdragande; anbringande af portar å baksidan af ett af stallen; samt användande af jernkonstruktion och plåt i stället för trä och papp till taket å godsmagasinet. Med iakttagande af dessa ändringar skulle kostnaden för den föreslagna utvidgningen enligt det sista förslaget utgöra för

Stationshus för ankommande resande med bostäder i de öfre våningarne	kronor	200,000: —
Banhall	»	314,000: —
Godsexpeditions hus	»	32,000: —
Godsmagasin	»	155,000: —
Förändring af lokomotivstallflygeln	»	22,100: —
D:o af gamla godsmagasinet	»	10,000: —
Spårläggning	111,935: —	
Lastkajer	4,800: —	
Gas- och vattenledning, dränering, stensättning m. m.	20,000: —	» 136,735: —
Oförutsedda utgifter, 10 procent af sistnämnda summa		» 13,665: —
eller tillsammans kronor		883,500: —

till hvilken summa borde läggas den staden förbehållna ersättning för våghusets flyttning, 15,000 kronor, då totalbeloppet i rundt tal uppginge till 900,000 kronor enligt nu gällande material- och arbetskostnader, dock att, derest Malmö—Tomelillajernvägen blefve inledd å stationen, denna summa kunde minskas med 10,000 kronor, motsvarande kostnaden för det gamla magasinets förändring till vagnbod, hvilket arbete då komme att bekostas af nämnde jernväg i sammanhang med magasinets flyttning.

Efter omförmälände häraf yttrar trafikstyrelsen: »De fördelar, som genom stationens utvidgning och skötseln af de nämnde enskilde jernvägarnes trafik på platsen tillskyndas statens jernvägar, äro mycket betydande. Förutom förvärfvandets af det behöfliga jordområdet — det enda, som med fördel kan användas för stationens utvidgning och som, innehållande omkring 450,000 qvadratfot, beräknas hafva ett värde af omkring 300,000 kronor — skulle de båda jernvägarne årligen till statens jernvägar erlägga tillsammans 30,000 kronor, hvarförutom säkerheten för tågen skulle ökas derigenom, att de vid ankomsten och afgången till stationen skulle komma att passera genom ett mindre antal vexlar än hvad nu måste ske, vagnvexlingarne å bangården underlättas och ett vexlingslokomotiv derigenom inbesparas samt kostnaderna för förhyrande af bostäder för afdelningsföreståndarne och stationsinspektoren, nu uppgående till 5,720 kronor, likaledes skulle inbesparas».

Med afseende å tiden för utförande af omförmälda arbeten har styrelsen ansett, att under år 1889 skulle utföras blott de allra angelägnaste arbetena, nemligen spårläggningen med hvad dertill hörer samt godsmagasinets påbörjande, hvaremot öfriga arbeten skulle uppskjutas till åren 1890 och 1891.

Hvad härefter angår anskaffande af ny rörlig materiel, hemställer styrelsen, att för år 1889 måtte till styrelsens förfogande ställas återstående tredjedelen af det anslag, 1,500,000 kronor, som Riksdagen år 1886 beviljat till anskaffande af dylik materiel vid statens redan trafikerade jernvägar, och hvaraf förut anvisats för år 1887 500,000 kronor och för innevarande år samma belopp.

Genom hvad styrelsen i afseende å stationen i Malmö anført, synes behovet af stationens utvidgning och af förändrade anordningar derstädes vara ådagalagdt; och jag anser mig så mycket hellre böra understödja styrelsens framställning i denna del, som, på sätt styrelsen ock erinrat, i händelse det tillfälle, som nu erbjuder sig att erhålla det för utvidgningen erforderliga utrymmet, försummas, all utsigt stänges att kunna ändamålsenligt ordna trafiken inom stationen och att framdeles åstadkomma den i en så betydande sjöstad som Malmö nödvändiga förbindelsen mellan jernvägen och hamnplatserna.

Då jag icke heller har något att erinra emot hvad styrelsen i öfrigt föreslagit, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att för år 1889 anvisa

[37.]
Nya byggnader m. m. vid statens jernvägar.

dels å riksstatens sjette hufvudtitel *till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik* 350,000 kronor;

[38.]
Ny rörlig materiel vid statens jernvägar.

dels ock ytterligare till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar* återstoden af det utaf Riksdagen år 1886 beviljade anslag å 1,500,000 kronor, eller 500,000 kronor;

Och torde Eders Kongl. Maj:t behaga, uppå föredragning af chefen för finansdepartementet, besluta angående sättet för anskaffande af sistberörda medel *).

Statens jernvägsbyggnader.

[39.]
Anslag till fortsättning af arbetena å stambanan norr om Sollefteå.

Med anledning af en utaf Eders Kongl. Maj:t aflåten proposition beslöt 1886 års Riksdag byggandet af en stambana genom öfre Norrland från Sollefteå eller lämplig punkt i dess närhet öfver Skorped till Vännäs, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att närmare förordna om de orter å linien mellan banans utgångspunkt och Skorped, hvilka jernvägen borde genomgå, samt under vilkor i öfrigt bland annat, att förslag till jernvägens sträckning mellan Skorped och Vännäs blefve för en kommande Riksdag framlagdt, hvarjemte Riksdagen för påbörjandet af berörda stambana anvisade för år 1887 ett anslag af 1,000,000 kronor.

*) Se bil. till statsverkspropositionen »*Finansplanen*».

Banans sträckning till Skorped har sedermera genom nådigt bref den 7 Mars 1887 blifvit af Eders Kongl. Maj:t faststald på det sätt, att banan skall utgå från Långsele å Bräcke—Sollefteåbanan samt öfver Ed och Forsmo framdragas till förstnämnde ort. Hvad angår banans sträckning mellan Skorped och Vännäs, torde Eders Kongl. Maj:t, sedan undersökningarne för jernvägsliniens utstakning mellan dessa punkter numera blifvit afslutade, vilja derom framlägga förslag till nu sammanträdande Riksdag, så snart ärendet hunnit inom civildepartementet undergå nödig beredning.

Med erinran, att senast församlade Riksdag till fortsättning af stambanebyggnaden norr om Sollefteå beviljat för innevarande år ett anslag af 2,000,000 kronor, anhåller jag nu att få anmäla frågan om anvisande af ytterligare medel för arbetena å ifrågavarande stambana.

Uti den underdåniga skrifvelse, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uti detta ämne den 17 December sistlidet år aflåtit, anmäler styrelsen, att arbetena å bansträckningen Långsele—Forsmo blifvit under år 1887 påbörjade och i öfverensstämmelse med den faststälde arbetsplanen så fortskridit, att en 15 kilometer lång bansträcka närmast Långsele blifvit nära fullbordad och de för den stora brobyggnaden öfver Ångermanelfven erforderliga arbeten påbörjats.

I samma skrifvelse har styrelsen vidare meddelat, att undersökningarne för jernvägsliniens utstakning från Skorped till Vännäs lemnat ett så gynsam resultat, att till följd af omsorgsfulla detaljundersökningar samt med iakttagande af de af Eders Kongl. Maj:t, vid godkännande af innevarande års arbetsplan för stambanan genom öfre Norrland, anbefalda förenklingar i byggnadssättet, anläggningskostnaden kunnat betydligt nedsättas. Då nemligen kostnaden för stambanan mellan Långsele och Vännäs öfver Björna enligt 1883—1884 årens undersökningar blifvit beräknad till 17,480,000 kronor eller med tillämpning af Norrländska jernvägskomiténs kostnadsreduktion till 14,232,000 kronor, utgjorde den nu beräknade kostnaden endast 12,780,000 kronor; och då kostnadssumman för stambanan Långsele—Vännäs öfver Gideå enligt 1883—1884 årens undersökningar utgjorde 16,045,000 kronor eller efter ofvanberörda reduktion 13,084,000 kronor, hade summan enligt 1887 års undersökning kunnat nedbringas till 12,770,500 kronor. Häri vore inberäknad kostnaden för anskaffning af rörlig materiel, men icke lösen för erforderlig jord, hvilken kostnad vederbörande landsting åtagit sig bestrida.

Angående anslagsbehovet för år 1889 anför styrelsen att, då för linien Långsele—Skorped redan blifvit anslaget ett belopp af 3,000,000 kronor, skulle med ytterligare 2,000,000 kronors anslag under år 1889 den 82 kilometer långa bansträckan från Långsele till Anundsjö norr om Skorped blifva fullbordad, om hela detta belopp komme att för ändamålet användas. Men då, för att denna bandel skulle kunna vid slutet af 1889 öppnas för allmän trafik, äfven erfordrades, för anskaffning af den rörliga materielen till en 82 kilometer lång vägsträcka, ett belopp, efter 5,000 kronor för kilometer räknadt, af 410,000 kronor, samt det för liniearbetets ostörda gång vore af väsentlig vikt att kunna redan under år 1889 påbörja en del arbeten på andra sidan Anundsjö, utgjorde det erforderliga anslagsbeloppet för nämnda år 2,500,000 kronor. Visserligen öfverskrede denna summa det anslag, som Riksdagen år 1887 beviljat för fortsättning af arbetena å norra stambanan under 1888, men då härigenom vunnes, bland annat, den fördelen, att arbetet kunde utföras under antagligen fortfarande låga pris på såväl arbetskraft som materialier, tvekade styrelsen icke att hemställa, att Eders Kongl. Maj:t tacktes för jernvägsarbetenas fortsättande å stambanan genom öfre Norrland under år 1889 äska ett anslag till sistnämnda belopp.

På de skäl väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anført, och då det så väl ur politisk som strategisk synpunkt är af synnerlig vikt, att Norrbotten så snart som möjligt förbindes med Sveriges öfriga jernvägsnät, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att till fortsättning af arbetena å stambanan norr om Sollefteå bevilja för år 1889 ett anslag af 2,500,000 kronor; lärande Eders Kongl. Maj:t vilja, uppå föredragning af chefen för finansdepartementet, besluta om sättet för anskaffande af härtill nödiga medel *).

Hvad föredragande departementschefen i ofvan berörda hänseenden hemstält och föreslagit tacktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter, i nåder gilla med befallning tillika, att utdrag af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlemnas till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

*) Se bil. till statsverkspropositionen: »Finansplanen».

2:o.

Med åberopande af hvad departementschefen före behandlingen af de särskilda anslagstitlarna yttrat, öfvergick departementschefen här- efter till redogörelsen för det af honom upprättade förslag till organi- sationen af det ifrågasatta *landtbruks-, industri- och handelsdepartementet* samt anförde härvid följande:

»Enligt de af mig till statsrådsprotokollet den 30 December 1884 angifna allmänna grunder för det nya departementets verksamhet, skulle denna komma att omfatta ej mindre en del frågor, som förut utgjort föremål för civildepartementets beredning och handläggning, utan äfven största delen af de göromål, som nu tillkomma kommers- kollegium, och vissa af dem, hvilka tillhöra landtbruksakademiens för- valtningskomité.

Organisa-
tionen af
landt-
bruks-,
industri-
och han-
delsdepar-
tementet.

Såväl kollegiets som förvaltningskomiténs befattning med ifråga- varande ärenden har varit af tvåfaldig art, i ty att den bestått i att antingen till Kongl. Maj:t afgifva äskade utredningar och utlåtanden eller ock såsom sjelfständigt administrativ myndighet handlägga ären- dena. Då det icke kan ifrågakomma att i andra fall, än der sådant af omständigheterna oundgängligen kräfves, öka den mångfald ärenden, som af Eders Kongl. Maj:t i statsrådet afgöres, blir det följaktligen nödvändigt att tillägga det nya departementet hufvudsakligen enahanda sjelfständiga administrativa befogenhet, som nu tillhör de underordnade myndigheterna, kommerskollegium och förvaltningskomitén; och som någon obenägenhet synes vara rådande mot att åt departementschef öfverlemnas afgörandet af vissa ärenden, och det dessutom med fog kan antagas, att i ett departement med den omfattning, som det ifråga- varande har att emotse, departementschefens tid kommer att tillbörligen tagas i anspråk för handläggningen af de ärenden, som skola af honom i statsrådet föredragas, och för tillsynen öfver departementet i dess helhet, synes mig härvid lämpligast att åt särskilde embetsmän i departe- mentet uppdrages att hvar för sig eller, der ärendenas vigt det fordrar, gemensamt utöfva den administrativa beslutanderätt, hvarom här är fråga.

Innan jag dock ingår i en närmare redogörelse för den organisation, som i detta hänseende påkallas, och hvilken organisation i viss mån måste sättas i samband med och göras beroende af beskaffenheten af det blifvande departementets öfriga göromål, torde det tillåtas mig att er- inna om, hvilka hufvudgrupper af ärenden skulle komma att tillföras departementet från kommerskollegium, förvaltningskomitén och civil- departementet.

Kommers-
kollegium.

Sedan, jemlikt nådiga brefvet den 22 December 1886, ett kommers-rådsembete indragits, äro de mål och ärenden, som tillhöra *kommers-kollegiets* handläggning från och med ingången af 1887 fördelade å tre rotlar på följande sätt:

Till *första* roteln höra ärenden angående:

reglering af konsulsdistrikt, tillsättande af konsuls- samt lönade vicekonsulsbefattningar, konsulers förhållande i tjensten äfvensom kontroll å deras verksamhet;

qvarlåtenskap efter svenske sjömän, som aflidit å utrikes ort;

tillkännagifvanden i anledning af konsulers rapporter om utländska lagar, förordningar, kungörelser, påbud m. m. rörande handels-, sjöfarts- och tullförhållanden samt hamn-, lots- och karantänsväsende m. m.; epidemiska sjukdomar samt smittosamma husdjurssjukdomar i utlandet;

tvister å utrikes ort mellan svenske fartygsbefälhafvare och besättningar;

ersättning ej mindre till konsuler för understöd åt sjöfolk och andra nödstälde svenske undersåtar, än ock till fartygsrederier och befälhafvare för hemförande från utrikes ort af svenskt sjöfolk, jemte utkräfvande hos vederbörande af godtgörelse för statsverkets utgifter i omförmälda hänseenden;

granskning af uppbörden af konsulskassans andel i de vid konsulaten och vicekonsulaten influtna konsulatafgifter af svenska fartyg;

utrikes handeln och sjöfarten samt dermed förenade allmänna afgifter, handelsförhållanden med främmande magter (handels- och sjöfartstraktater samt konventioner i hvarjehanda ämnen);

svenska fartygs nationalitetshandlingar samt beifrande af fartygsrederiers och befälhafvares uraktlåtenhet att fullgöra derom gifna föreskrifter;

det internationela signalsystemet för fartyg (upprättande af den s. k. »code list» enligt nådigt bref den 3 Maj 1867);

meddelande och återkallande af tillståndsresolutioner för utvandrare-agenter, bestämmande af den säkerhet, som bör af sådan agent ställas, med deraf föranledda åtgärder, äfvensom biträde åt utvandrare vid utförande af ersättningsanspråk eller rättegång mot utvandrareagent;

afgifvandet årligen af berättelse om Sveriges utrikes handel och sjöfart.

Till *andra* roteln höra hufvudsakligast ärenden angående:

fabriker, handtverkerier och andra handteringar samt i allmänhet